

CAGATHA CHRISTIE

*A titokzatos
styleesi eset
Függöny*

Agatha Christie
A TITOKZATOS STYLESI ESET
FÜGGÖNY
([Tartalom](#))

A titokzatos stylesi eset

Első fejezet

Stylesba megyek

Az élénk érdeklődés, amely az annak idején „stylesi eset”-ként emlegetett ügyet kísérte, ma már valamelyest megcsappant. Mégis, tekintettel arra, hogy az ügy világszerte hírhedtté vált, Poirot barátom, valamint a család megkért: írjam meg az eset történetét. Reméljük, hogy ezáltal végleg elhallgatnak a szenzációhajhász pletykák, melyek még ma is keringenek.

Röviden vázolom a körülményeket, melyek révén kapcsolatba kerültem az ügyel.

Kiszuperáltak, hazaküldtek a frontról, s miután eltöltöttem néhány hónapot egy nyomasztó szanatóriumban, egy hónapi betegszabadságot kaptam. Közeli rokonok és barátok híján épp azon törtem a fejem, mihez is kezdjek, amikor véletlenül találkoztam John Cavendishsel. Az utóbbi esztendőkből színét is alig láttam. Az igazat megvallva, sosem ismertem valami jól. Először is jó tizenöt évvel fiatalabb vagyok nála, bár róla sem hinné senki, hogy negyvenöt éves. Gyerekkoromban azonban gyakran

megfordultam Styles-ban, anyjának essexi birtokán.

Nagy élvezettel elevenítettük fel a régi szép időket, s végül John meghívott, hogy töltsen náluk a szabadságomat.

– Anyám boldog lesz, hogy újra láthatja annyi év után – tette hozzá.

– Jó egészségben van az édesanyja? – kérdeztem.

– Hogyne. Gondolom, tudja, hogy újra férjhez ment.

Attól tartok, meglepetésemet nem sikerült palástolnom.

Mrs. Cavendish, aki akkor ment hozzá John apjához,

amikor az két gyerekkel özvegyen maradt, jó megjelenésű,

középkorú asszony volt. De ma már egy nappal sem lehet

kevesebb hetvennél. Energikus, zsarnoki természete volt:

szívesen játszott a jótékonykodó társasági dáma

szerepét, kedvelte megnyitni a jótékony célú vásárokat, s

örült, ha bőkezű nagyasszonyként emlegették. Valóban

nagylelkű volt, s óriási saját vagyonnal rendelkezett.

Vidéki házukat, a stylesi kastélyt Mr. Cavendish vette,

házasságuk kezdetén. A felesége szava volt mindig a

döntő; és Mr. Cavendish halálakor az asszonyra hagyta a

kastélyt, élete végéig, s jövedelmének nagyobbik részét;

márpedig ez a fiaival szemben nem volt valami igazságos

eljárás. Mostohaanyjuk azonban velük is mindig nagylelkű

volt; az igazat megvallva, olyan kicsik voltak még, amikor

az apjuk újra nősült, hogy második feleségét mindig

anyjuknak tekintették.

Lawrence, a fiatalabb, törékeny gyerek volt. Orvosi

diplomát szerzett, de hamar felhagyott szakmája

gyakorlásával, s odahaza élt, irodalmi ambíciókat

melengetve; bár költeményei sohasem arattak jelentős

sikert.

John egy darabig ügyvédi gyakorlatot folytatott, de végül a természetének jobban megfelelő, vidéki földbirtokos életmódot választotta. Két évvel ezelőtt nősült, s most feleségével együtt Stylesban élt, bár gyanítom, nem bánta volna, ha anyja felemeli a járadékát, ami lehetővé tette volna, hogy saját otthont alapítson. Mrs. Cavendish azonban mindig a maga feje után ment, és elvárta, hogy mások is őt kövessék, s ebben az esetben valóban az ő kezében volt a gyepelő – vagyis a bugyelláris.

John észrevette, hogy anyja új házasságának híre meglepett, és sanyarúan elmosolyodott. – S méghozzá micsoda rohadt egy fráter! – mondta dühösen. – Mondhatom, Hastings, épp eléggé megnehezíti az életünket. Evie meg... emlékszik Evie-re?

– Nem.

– Gondolom, annak idején még nem volt nálunk, ó anyám mindenese, társalkodónője, tótumfaktuma! Szenzációs pofa az öreglány! Nem kimondottan fiatal vagy szépséges, de csuda egy kedélye van!

– Azt mondja tehát, hogy...?

– Ó, az az alak! A semmiből bukkant elő, azzal az ürüggyel, hogy Evie másod-unokatestvére, vagy mi, bár Evie nincs valami nagyra a rokonságával. A pasas nem fajtánkbeli, az teljesen világos. Hatalmas fekete szakálla van, és télen-nyáron lakkcsizmát hord! De anyám azonnal megkedvelte, s felfogadta titkárjának... hisz tudja, állandóan százféle egylettel van dolga.

Bólintottam.

– S a háborúval persze az egyletek száma ezere szaporodott. Kétségkívül nagy hasznát vette a pasasnak. Hanem akkor mégiscsak az állunk esett le mindannyiunknak, amikor három hónappal ezelőtt váratlanul bejelentette, hogy eljegyezte magát Alfreddel! A pasas legalább húsz évvel fiatalabb nála! A legarcátlanabb hozományvadász; de hát anyám azt tesz, amit akar... és hozzáment.

– Nagyon nehéz helyzet lehet mindnyájuknak.

– Még hogy nehéz?! Förtelmes!

Így esett, hogy három nap múlva leszálltam a vonatról Styles St. Mary képtelenül kicsi állomásán, melynek nem sok létjogosultsága volt a zöld mezők és gyalogösvények közepette. John Cavendish a peronon várt, és az autóhoz kalauzolt.

– Ugyanis akad még egypár csepp benzinünk – magyarázta. – Ez elsősorban anyám ténykedésének köszönhető.

Styles St. Mary, a falu, vagy kétmérföldnyire feküdt a kis állomástól, s a stylesi kastély még azon túl egy mérfölddel. Csöndes, meleg, kora júliusi nap volt. Ahogy az ember végigtekintett a délutáni napban fürdő Essex zöldellő, békés, lankás vidékén, szinte hihetetlennek tűnt, hogy nem is olyan messze folyik a rettenetes háború. Mintha hirtelen egy másik világba csöppentem volna. Amint a kapun befordultunk, John megszólalt:

– Alighanem nagyon csendesnek fogja találni a vidékünket, Hastings.

– Édes öregem, nekem pontosan erre van szükségem.

– Nem mondom, így kellemes, ha az ember lustálkodni akar. Kétszer egy héten részt veszek az önkéntesek kiképzésében, meg a farmokon segédkezem. A feleségem rendszeresen kinn dolgozik „a földeken”. Minden reggel ötkor kel, megfeji a teheneket, s ebédidőig meg nem áll. Mindent egybevetve pompás volna az életünk, de ez az Alfred Inglethorp!

Hirtelen belelépett a fékbe, s az órájára pillantott. – Azon tűnődöm, fel tudjuk-e még venni Cynthiat. Nem, már biztosan elment a kórházból. – Cynthia...? Ő a felesége?

– Nem, Cynthia az anyám egyik védenice; a lánya egy volt iskolatársnőjének, aki egy gazember ügyvédhez ment feleségül. A férfi tönkrement, s a kislány ott maradt árván, egy fillér nélkül. Anyám segítette ki a bajból, s Cynthia immár két éve nálunk él. A tadminsteri Vöröskereszt-kórházban dolgozik, vagy hétmérföldnyire innét.

Ahogy az utolsó szavak elhangzottak, begördültünk a méltóságteljes, régi épület elé. Egy vastag tweedszoknyát viselő hölgy, aki épp egy virágágy fölé hajolt, felegyenesedett a közeledtünkre.

– Helló, Evie, itt hozom a sebesült hőst! Mr. Hastings... Miss Howard.

Miss Howard szívélyes, szinte fájdalmas szorítással rázta meg a kezemet. Napbarnította arcából ragyogó kék szempár villant elő. Negyven körüli, jó megjelenésű nő volt, mély, harsogó, szinte férfias hangon beszélt, hatalmas, vaskos teste volt, s vastag bakancsba bújtatott lába is hasonló. Mindjárt észrevettem, hogy távirati stílusban beszél.

– A gaz mindent ellep. Nem lehet lépést tartani. Magát is befogom. Csak vigyázzon!

– Boldogan segítek, ha hasznomat veszi – válaszoltam.

– Ilyet ne mondjon. Majd még megbánja.

– Olyan cinikus, Evie – nevetett John. – Hol teázunk ma, benn, vagy idekinn?

– Idekinn. Túláságosan jó idő van ahhoz, hogy bezárkózzunk.

– Akkor menjünk, mára eleget kertészkedett... „Méltó a munkás az ő jutalmára”, tudja. Megérdemel egy csésze teát.

– Azt hiszem, igaza van – mondta Miss Howard, s levette kertészkesztyűjét.

A ház mögé vezetett bennünket, ahol egy hatalmas jávorfa alatt terítettek teához. Az egyik fonott székből felkelt valaki, és elénk jött.

– A feleségem, Hastings – mondta John.

Örökké emlékezetemben marad a pillanat, amikor megláttam Mary Cavendisht. Magas, karcsú alakja kirajzolódott az éles fényben; csodálatos barna szemében zsarátnok villódzott. Különös szempár volt, egyetlen nőéhez sem fogható, akivel valaha találkoztam; rendíthetetlen nyugalom sugárzott belőle, amely azonban a választékosan civilizált testbe zárva is vad, zabolátlan lélekre engedett következtetni – mindez kitörölhetetlen nyomot hagyott bennem, örökké emlékezetemben marad.

Halk, kristálytisza hangon szívélyesen üdvözölt, én belesüppedtem egy fonott karosszékbé, s máris boldog voltam, hogy elfogadtam John meghívását. Mrs. Cavendish teával kínált, és néhány csöndes szava csak növelte az első

benyomást: hogy elbűvölő teremtés. A hallgatóság érdeklődése mindig ösztönzőleg hat, s én humorizálva elmeséltem néhány szanatóriumi élményemet, amivel, merem állítani, ragyogóan szórakoztattam a háziasszonyt. John persze, ha mégoly derék fickó is, nem nevezhető valami ragyogó társalgónak. Ebben a pillanatban ismerős hangot hallottam a közeli ablakból:

– Akkor írsz a hercegnőnek tea után, Alfred? A második napra majd magam hívom meg Lady Tadminstert. Vagy várjunk, amíg választ nem kapunk a hercegnőtől? Ha visszautasít, akkor tarthatja Lady Tadminster a megnyitót, s Mrs. Crosbie beszélhet a második napon. Aztán írni kell a bárónőnek is... az iskolai ünnepség miatt.

Egy férfihang mormogott valamit, majd Mrs. Inglethorp válaszolt:

– Hát hogyne, persze. Tea után nagyon jó lesz. Oly figyelmes vagy, Alfred drágám.

A franciaablak egy kicsit szélesebbre nyílt, és kilépett a pázsitra egy mutatós, hófehér hajú, öreg hölgy. Arca ellentmondást nem tűrő. Nyomában egy férfi; viselkedése tisztelettudásról árulkodott.

Mrs. Inglethorp túlradó szeretettel üdvözölt.

– De hiszen ez egyszerűen csodálatos, Mr. Hastings, hogy annyi év után ismét ellátogat hozzánk! Alfred drágám, bemutatom Mr. Hastingset, Mr. Hastings, a férjem.

Érdeklődéssel vettem szemügyre „Alfred drágám”-at. Valóban idegenszerű megjelenése volt. Nem lepett meg, hogy John kifogásolta a szakállát. Életemben még olyan hosszú és olyan fekete szakállat nem láttam. Aranykeretes,

csiptetős szemüveget viselt, s furcsán szenvtelen volt az arca. Az az érzésem támadt, hogy színpadon bizonyára sokkal természetesebb jelenség volna, a való életben azonban ugyancsak különösen festett. A hangja mély volt és behízegő. Mereven kezet nyújtott, és így szólt:

– Igazán nagyon örülök, Mr. Hastings. – Majd a feleségéhez fordult: – Emily, kedvesem, attól tartok, hogy az a párna egy kissé nedves.

Emily sugárzó arccal nézett rá, miközben a férfi gyengéd gondoskodással kicserélte a párnát. Különös, hogy egy különben értelmes asszonyt ennyire elvakíthat a szenvedély!

Mr. Inglethorp megjelentével mintha feszélyezettség és leplezett gyűlölködés telepedett volna a társaságra. Miss Howard nem is igyekezett palástolni érzelmeit. Mrs. Inglethorp azonban szemmel láthatóan nem vett észre semmi különöset. Bőbeszédűsége, amit régről ismertem, mit sem csappant az elmúlt évek során, s feltartóztathatatlanul áradt belőle a szó, főleg a közlgő jótékony célú vásárral kapcsolatban, melyet ő szervezett. Előfordult, hogy egy-egy dátumot a férjétől kérdezett meg. A férfi figyelme, gondoskodása egy pillanatra sem hagyott alább. Első pillantásra rendkívül ellenszenvesnek találtam, s bátorkodom azt állítani, hogy az első benyomásom rendszerint helytálló.

Mrs. Inglethorp éppen elfordult, hogy utasításokat adjon holmi levelekkel kapcsolatban Evelyn Howardnak, a férje pedig megszólított:

– Mr. Hastings, ön hivatásos katona?

- Nem, a háború előtt a Lloyd-biztosítónál dolgoztam.
- S a háború után oda is fog visszatérni?
- Lehetséges. De meglehet, hogy valami egészen máshoz kezdek.

Mary Cavendish előrehajolt.

– Milyen szakmát választana, ha ahhoz foghatna, amihez kedvet érez?

– Hát, az attól függ.

– Nincs valami titkos hobbija? – kérdezte. – Mondja, nem vonzódik valamihez? Mindenkinek van valami, rendszerint képtelen vágya.

– Ki fog nevetni.

Az asszony elmosolyodott.

– Lehet.

– Titokban mindig arra vágytam, hogy detektív legyek!

– Igazi... a Scotland Yardnál? Vagy Sherlock Holmes?

– Ó, csakis Sherlock Holmes! De igazán, komolyan mondom, engem ez rettenetesen érdekel. Belgiumban egyszer megismerkedtem egy emberrel, egy híres detektívvel, s egészen el voltam tőle ragadtatva. Fantasztikus kis ember. Mindig azt mondta, hogy a jó nyomozómunka egyszerűen módszer kérdése. Az én módszerem az övéén alapul, bár természetesen továbbfejlesztettem. Fura emberke, rendkívül piperkőc, de csodálatos esze van.

– A jó detektívtörténeteket én is kedvelem – jegyezte meg Miss Howard. – Bár sok a badarság. Gyilkos csak az utolsó fejezetben. Mindenkinek leesik az álla. Az igazi bűntény, az mindjárt világos.

– Volt már éppen elég bűntény, amelyre sosem derült fény
– vettem közbe.

– Nem a rendőrségről beszélek, hanem azokról, akik benne vannak. A család. Azokat nem lehet rászedni. Azok tudják.

– Ezek szerint azt hiszi – kérdeztem mosolyogva –, hogy ha belekeveredne egy bűnténybe, mondjuk egy gyilkosságba, akkor azonnal meg tudná állapítani, ki a gyilkos?

– Hát persze. Bár meglehet, hogy egy rakás ügyvédnek nem tudnám bebizonyítani. De biztos, hogy meg tudnám állapítani. Az ujjam hegyében megérezném, ha az az ember a közelemben jönne.

– Asszony is lehet az illető – mondtam.

– Lehet. De a gyilkosság erőszakos bűntény. Inkább férfiakra jellemző.

– Mérgezés esetében nem feltétlenül – lepett meg Mrs. Cavendish tiszta hangja. – Dr. Bauerstein azt mondta tegnap, hogy a kevésbé ismert mérgek gondatlan kezelésének következtében minden bizonnyal számtalan véletlen mérgezési eset fordul elő.

– De Mary, micsoda rémes társalgási téma ez! – kiáltott fel Mrs. Inglethorp. – Egészen libabőrös lettem tőle. Hanem itt jön Cynthia!

Az önkéntes segélyszolgálat egyenruháját viselő fiatal lány futott át a pázsiton.

– Mi történt, Cynthia? Késtél! Hadd mutassam be Mr. Hastingset. Ez itt Miss Murdoch.

Cynthia Murdoch üde, fiatal teremtség volt, tele élettél, élénkséggel. Lekapta fejről az egyensapkát, s én

megcsodálhattam bronzszínű hajának laza hullámain, s apró, fehér kezét, amellyel a teáscsészéért nyúlt. Ha a szeme s a szempillája sötét, gyönyörű nő lett volna.

Lehuppant a főre John mellé, s amint feléje nyújtottam a szendvicses tálat, rám mosolygott.

– Üljön már le ide, a főre. Így sokkal kellemesebb. Engedelmesen a földre ültem.

– Ugye Tadminsterben dolgozik, Miss Murdoch? A lány bólintott.

– Ott vezeklek a bűneimért.

– Tehát sokat bántják? – kérdeztem mosolyogva.

– Még csak az kellene! – kiáltott Cynthia méltósággal.

– Van egy unokahúgom, aki önkéntes ápolónő – mondtam.

– És ő retteg a főnövértől.

– Nem is csodálom. A főnövér rettenetes is, Mr. Hastings. Egyszerűen rettenetes! El sem tudja képzelni! De hál'istennek, én nem vagyok ápolónő, én a kórházi gyógyszerárban dolgozom.

– Hány embert mérgez meg naponta? – kérdeztem mosolyogva.

Cynthia is elnevette magát.

– Ó, több százat!

– Cynthia – kérdezte Mrs. Inglethorp –, megírnál nekem néhány levelet?

– Természetesen, Emily néni.

A lány azonnal felpattant; viselkedéséből kiérződött függő helyzete, s az, hogy Mrs. Inglethorp ugyan nagyon jó hozzá, de nem engedi, hogy erről megfeledkezzék.

A háziasszony hozzám fordult.

– John majd megmutatja a szobáját. Fél nyolckor vacsorázunk. Már jó ideje leszoktunk a késői, nagy vacsorákról. Lady Tadminster, a képviselőnk felesége, a megboldogult Lord Abbotsbury leánya, szintén így tesz. Ő is úgy véli, hogy manapság jó példával kell előljárni a takarékoságban. Háborús háztartást vezetünk; semmit el nem pocsékolunk, egy darabka papírt sem dobunk el, hanem összegyűjtjük, és zsákokban elszállítatjuk.

Kifejeztem elismerésemet; aztán John bevezetett a házba, fel a széles lépcsőn, amely jobbra is, balra is elágazott, az épület két szárnya felé. Az én szobám a balszárnynon volt, és a parkra nézett.

John magamra hagyott, s néhány perc múlva az ablakból láttam, hogy kart karba öltve sétál a gyepen Cynthia Murdochkal. Aztán hallottam, hogy Mrs. Inglethorp türelmetlenül Cynthiáért kiált, a lány pedig visszaszaladt a házba. Ebben a pillanatban egy férfi lépett elő egy fá árnyékából, majd megindult ugyanabba az irányba. Negyvenéves lehetett, a haja fekete, mélabús ábrázata simára borotvált. Úgy tűnt, hogy heves indulatok hatása alatt áll. Elhaladtában felnézett az ablakomra, s én felismertem, bár az elmúlt tizenöt esztendőben, amióta nem találkoztunk, ugyancsak megváltozott. John öccse volt, Lawrence Cavendish. Eltűnődtem, mi csalhatta azt a különös kifejezést az arcára.

Aztán nem is gondoltam rá többet, hanem saját ügyeimen kezdtem meditálni.

Az este nagyon kellemesen telt el, s aznap éjjel a titokzatos Mary Cavendishről álmodtam.

Ragyogó nap virradt ránk másnap, és én úgy éreztem, itt-tartózkodásom igen kellemes lesz.

Mrs. Cavendishsel csak ebédnél találkoztam, utána azonban sétálni hívott; egész délután az erdőben csatangoltunk, csak öt óra tájt tértünk haza.

Mikor a hatalmas hallba beléptünk, John mindkettőnket a dohányzóba invitált. Az arcán azonnal láttam, hogy valami baj van. Követtük, s ő becsukta mögöttünk az ajtót.

– Ide figyelj, Mary, itt nagyban áll a bál. Evie összeveszett Alfred Inglethorppal, és itt hagy minket.

– Evie? Még hogy itt hagy?!
John rosszkedvűen bólintott.

– Igen; odament anyámhoz, és... de már jön is Evie.

Miss Howard belépett. Ajkát szorosán összezárta, a kezében kis bőrönd. Felindultnak látszott és elszántnak, de óhatatlanul holmi mentegetőzésféle érződött a hangjában.

– Mindenesetre – fakadt ki – legalább megmondtam a véleményemet!

– De hát drága Evelyn – kiáltott Mrs. Cavendish –, ez nem lehet igaz!

Mrs. Howard komoran bólintott.

– De még mennyire hogy igaz! Sajnos mondtam egyet s mást Emilynek, amit nem felejt el egyhamar. Nem bánám, ha sikerült volna kicsit felráznom. Bár bizonyára falra hányt borsó volt az egész. Kerek percc megmondtam neki: „Öregasszony maga, Emily, s nincs nagyobb bolond a vén bolondnál. Az az ember húsz évvel fiatalabb magánál, s ne ámítsa magát, hogy miért vette el. A pénzéért! Jobb, ha nem bízza rá mindenét. Raikes gazdának nagyon csinos

fiatal felesége van. Csak kérdezze meg a drága Alfredet, mennyi időt tölt odaát.” Jó mérges volt. Hát persze! Én meg mondtam tovább: „Én figyelmeztetem, akár tetszik, akár nem. Az az ember szemrebbenés nélkül meggyilkolná! Nem jó fajta. Mondhat amit akar, de jusson eszébe, hogy én mit mondtam. Nem jó fajta!”

– És mit válaszolt?

Miss Howard rendkívül kifejező grimaszt vágott.

– „Az én drága Alfredem”, „egyetlen Alfredem”, „aljas rágalom”, „aljas hazugság”, „aljas perszóna”, aki az ő „drága férjét” rágalmazza! Minél előbb távozom, annál jobb. Úgy hogy már megyek is.

– Máris?!

– Ebben a pillanatban!

Egy másodpercig csak ültünk, és Evie-re bámultunk. Végül John Cavendish, aki belátta, hogy minden rábeszélés hasztalan, felállt, hogy megnézze a vasúti menetrendet. A felesége követte, s közben azt motyogta maga elé, hogy meg kellene próbálni jobb belátásra bírni Mrs. Inglethorpot. Amint kiment a szobából, Miss Howard arckifejezése megváltozott. Izgatottan felém hajolt. – Mr. Hastings, maga becsületes ember. Bízhatom magában?

Kissé meghökkenem. Kezét a karomra tette, és suttogóra fogta a hangját.

– Vigyázzon rá, Mr. Hastings. Szegény Emily! Ezek itt mind hiénák... mindannyian. Tudom én, mit beszélek! Egy sincs közöttük, akinek ne a pénzére fájna a foga. Én vigyáztam rá, amennyire csak tudtam. Most, hogy már nem leszek útban, majd rávetik magukat.

– Természetes, Miss Howard – mondtam –, mindent megteszek, ami tőlem telik, de biztos vagyok benne, hogy maga most nagyon zaklatott és kimerült...

Félbeszakított; lassan ingatta a mutatóujját.

– Fiatalember, higgyen nekem! Én régebben élek ezen a világon, mint maga. Csak arra kérem, hogy tartsa nyitva a szemét. Majd meglátja, hogy igazat szóltam.

A nyitott ablakon behallatszott a beindított motor hangja. Miss Howard felállt, és az ajtó felé indult. John hangja hallatszott odakintről. Evie keze már a kilincsen volt, mikor visszafordult.

– És mindenekelőtt, Mrs. Hastings, tartsa szemmel azt a szörnyeteget... a férjét!

Válaszra nem maradt idő. Miss Howardot elborította a tiltakozás és búcsúzás izgatott áradata. Inglethorpék nem voltak jelen.

Amint a kocsi kigördült, Mrs. Cavendish hirtelen kivált a csoportból, s a pázsit felé ment, egy magas, szakállas férfi elé, aki a ház felé közeledett. Mary elpirult, amint kezet nyújtott a férfinak.

– Ez kicsoda? – kérdeztem élesen, mert a férfi ösztönszerű bizalmatlanságot keltett bennem.

– Dr. Bauerstein – válaszolt John röviden.

– És ki az a dr. Bauerstein?

– Pihenőkúrán tartózkodik a faluban; idegösszeomlása volt. Londonban specialista; nagyon okos ember... úgy tudom, a mérgezéses esetek egyik legnagyobb szaktekintélye.

– És Marynek nagyon jó barátja – vetette közbe az

elhallgattathatatlan Cynthia.

John Cavendish összevonta szemöldökét, és másra terelte a szót.

– Jöjjön, ballagjunk egyet, Hastings. Elég rohadt ügy ez az egész. Evelyn Howard csúnyán szókimondó teremtés, mégis azt mondom, hogy nincs nála hűségesebb barát Angliában.

A ligeten keresztül vezető ösvényen indultunk el, s a birtokot szegélyező erdőn át lesétáltunk a faluba.

Amint visszafelé menet bementünk az egyik kapun, cigányforma csinos fiatal nő jött szembe, s mosolyogva bólintott.

– Ez aztán a csinos teremtés – jegyeztem meg elismerően. John arca elkomorult.

– Ez Mrs. Raikes.

– Az, akit Miss Howard...

– Pontosan – vágta rá John, indokolatlanul kurtán. Eszembe jutott az ősz hajú öreg hölgy a nagy házban, meg az az elszánt, élénk arcocska, amely az imént ránk mosolygott, s megfoghatatlan rossz előérzet legyintett meg. Elhessegettem.

– Csodálatos, patinás hely ez a Styles – mondtam Johnnak.

Szomorkásan bólintott.

– Igen, szép birtok. Egy szép napon az enyém lesz – legalábbis jog szerint engem illetve, ha az apám tisztességes végrendeletet hagyott volna hátra. S akkor nem volnék ilyen rohadtul leégve.

– Le van égve?

– Drága barátom, cseppet sem restellem elmondani magának, hogy veszettül szűkében vagyok a pénznek.

– Nem tudná az öccse kisegíteni?

– Lawrence? Minden fillérjét elherdálta azzal, hogy csodálatos díszkötésben kiadatta a silány költeményeit. Egyikünknek sincs egy vasa sem. Anyám mindig nagyon jó volt hozzánk, meg kell mondanom. Vagyis egész mostanáig. A házassága óta persze... – Félbehagyta a mondatot; a homlokát ráncolta.

Első ízben éreztem, hogy Evelyn Howarddal valami meghatározhatatlan veszett ki a légkörből. A jelenléte biztonságot sugárzott. S ez a biztonság most megszűnt – és a levegőt átjárta a gyanakvás. Hirtelen felrémelett előttem dr. Bauerstein baljós arca. Mindenki és minden iránti gyanakvás töltötte el a lelkemet. Meglegyintett a veszedelem előszele.

Második fejezet

Július tizenhatodika és tizenhetedike

Július ötödikén érkeztem Stylesba. Most ugyanazon hónap tizenhatodik és tizenhetedik napjának eseményeiről fogok beszámolni. Az olvasó helyzetének megkönnyítésére ezeknek a napoknak az eseményeit olyan pontosan fogom visszaidézni, amennyire csak lehetséges. A tárgyaláson, a hosszú és unalmas kihallgatások során napfény derült mindenre.

Elutazása után néhány nappal levelet kaptam Evelyn Howardtól, melyben beszámolt arról, hogy ápolónőként

dolgozik a middlinghami kórházban – ez az iparváros vagy tizenöt mérföldnyire volt tőlünk –, s egyben megkért, értesítem, ha Mrs. Inglethorp hajlandóságot mutatna a kibékülésre.

E nyugodalmas napokban számomra az egyetlen öröm az örömben az volt, hogy Mrs. Cavendish feltűnően s megmagyarázhatatlanul oly nagy előnyben részesítette dr. Bauerstein társaságát. El sem tudom képzelni, mit talált abban az emberben, de állandóan meghívta, s gyakorta hosszú felfedező utakra ment vele. Be kell vallanom, hogy egyáltalán nem láttam be, mi lehet benne olyan vonzó.

Július tizenhatodika hétfői napra esett. Hatalmas volt a felfordulás. Szombaton nyitották meg a híres, jótékony célú vásárt, s egy ezzel kapcsolatos műsoros est, amelyen Mrs. Inglethorpnak egy háborús költeményt kellett elszavalnia, épp aznapra volt kitűzve. Egész délelőtt azzal foglalatostkodtunk, hogy a faluban a községháza nagytermét díszítettük; ott tartották ugyanis az estet. Későn ebédeltünk, s délután a kertben hűsöltünk. John viselkedésében valami szokatlant vettem észre. Nagyon izgatottnak és nyugtalannak tűnt.

Tea után Mrs. Inglethorp visszavonult, hogy lepihenjen a megerőltető esti szereplés előtt, én pedig kihívtam Mary Cavendisht egy teniszmeccsre.

Háromnegyed hét tájban Mrs. Inglethorp üzent, hogy elkésünk, mert aznap korán vacsoráztunk. Kapkodtunk is, hogy idejében elkészüljünk, s még be sem fejeztük a vacsorát, már fel is zúgott az ajtóban várakozó autó motorja.

A műsoros est nagyszerűen sikerült. Mrs. Inglethorp szavalata hatalmas tapsot kapott. Néhány élőképet is bemutatnak, melyben Cynthia is szerepelt. Ő nem tért velünk haza, mert utána vacsorára hívták, és azoknál a barátainál aludt, akikkel együtt szerepelt az élőképben.

Másnap reggel Mrs. Inglethorp ágyba kérette a reggelit, mert nagyon kimerült volt, de aztán fél egy tájban üdén megjelent, s ebédvendégségbe vitt Lawrence-szel egyetemben.

– Mrs. Rolleston hívott meg, igazán aranyos tőle! Lady Tadminster nővére, tudja. A Rollestonok még Hódító Vil móssal jöttek, a legrégebbi családok egyike.

Mary kimentette magát, mondván, hogy dr. Bauersteinnel van programja.

Kellemes volt az ebéd, s amikor hazafelé indultunk, Lawrence azt javasolta, hogy Tadminsteren keresztül menjünk, ami mindössze egy mérföld kitérőt jelentett, hogy meglátogassuk Cynthiát a kórházi gyógyszerárban. Mrs. Inglethorp ezt ragyogó ötletnek tartotta, de mivel rengeteg levélre kellett válaszolnia, felajánlotta, hogy letesz minket a kórháznál, és majd jöjjünk haza Cynthiával a pónifogaton.

A kórház portása gyanakodva tartóztatott fel bennünket, míg Cynthia elő nem került, hogy kezeskedjen értünk. Hosszú, fehér köpenyében higgadt, kellemes benyomást tett ránk. Felvezetett a szentélyébe, s bemutatott gyógyszerész kollégájának, egy meglehetősen tiszteletreméltó egyéniségnek, akit vidáman „Öcsi”-nek szólított.

– Milyen rengeteg üveg! – jegyeztem meg, amint

körbejártattam tekintetem a kis szobán. – Valóban mindről tudja, hogy mi van benne?

– Mondjon már valami eredetit – sóhajtott Cynthia. – Aki csak idejön, mind ugyanezt mondja. Már épp azon törjük a fejünket, hogy megjutalmazzuk az első embert, aki nem azzal kezdi, hogy: „Milyen rengeteg üveg!”... S tudom azt is, hogy a következő kérdése ez lesz: „Hány embert mérgezett már meg?”

Nevetve beismertem bűnösségemet.

– Ha tudnák, hogy milyen végzetesen könnyű dolog véletlenségből megmérgezni valakit, nem tréfálkoznának. Jöjjenek, teázunk. Van mindenféle titkos rekeszünk ebben a szekrényben. Nem ott, Lawrence... az a méregszekrény. A nagy szekrényben... ott, ott.

Vidám hangulatban teáztunk, s utána segédkeztünk Cynthiának a mosogatásban. Épp helyére került az utolsó teáskanál, amikor kopogtattak. Cynthia és Öcsi arckifejezése vészjóslóan megmerevedett.

– Tessék! – szolt ki Cynthia élesen, hivatalosan.

Fiatal s meglehetősen rémült ápolónő állt ott. Egy üveget nyújtott Öcsinek, de az Cynthia felé terelte a következő titokzatos megjegyzéssel:

– Én ma valójában nem is vagyok itt.

Cynthia elvette az üveget, s egy bíró szigorúságával vette szemügyre.

– Ezt már reggel fel kellett volna küldeni.

– A nővérke nagyon sajnálja. Elfelejtette.

– A nővérke elolvashatná az ajtóra kifüggesztett szabályzatot.

A kis ápolónő arckifejezése arra engedett következtetni, hogy távolról sem áll szándékában, hogy továbbítsa az üzenetet a rettegett „nővérkének”.

– Most már csak holnap kerülhet sorra – fejezte be Cynthia.

– Nem lehetséges, hogy ma estére elkészüljön?

– Hát – szólt Cynthia kegyesen –, nagyon sok dolgunk van, de ha lesz rá időnk, megcsináljuk.

A kis ápolónő visszavonult, s Cynthia azonnal leemelt egy edényt a polcról, feltöltötte az üveget, s az ajtó előtt álló asztalra tette.

Felnevettem.

– Fő a fegyelem?

– Pontosan. Jöjjenek ki a kis erkélyre. Innen láthatják az összes pavilont.

Követtem Cynthiát és a barátját, s ők megmutatták a különböző osztályokat. Lawrence bent maradt, de néhány pillanat múlva Cynthia bekiáltott, s kihívta. Aztán az órájára nézett.

– Van még valami dolgunk, Öcsi?

– Nincs.

– Jól van. Akkor bezárhatunk, s mehetünk.

Lawrence-et aznap délután egészen más színben láttam.

Johnhoz képest elképesztően nehéz volt megismerni. Szinte minden tekintetben ellentéte a bátyjának, mert szokatlanul félénk és tartózkodó. Mégis, volt benne valami elragadó, s gyanítottam, hogy ha az ember jól ismeri, bizonyára nagyon megkedveli. Éreztem, hogy Cynthiával való viselkedése meglehetősen feszélyezett, s hogy Cynthia is meglehetősen elfogódott a jelenlétében. De

ezen a délután mindketten eléggé vidámak voltak, úgy csacsogtak, mint két gyerek.

Amint áthajtottunk a falun, eszembe jutott, hogy bélyeget akartam venni, s ezért megálltunk a postánál.

Amint kifelé mentem, beleütköztem egy kis emberbe, aki épp akkor jött befelé. Félrehúzódtam, bocsánatot kértem, de ekkor hirtelen, hatalmas felkiáltással megragadott, és lelkesen megcsókolt.

– *Mon ami* Hastings! – kiáltott. – Hiszen ez valóban *mon ami* Hastings!

– Poirot! – kiáltottam.

A pónifogat felé fordultam.

– Ez itt egy nagyon kedves barátom, Miss Cynthia, *Monsieur* Poirot, akit évek óta nem láttam.

– Ó, mi ismerjük *Monsieur* Poirot-t – mondta vidáman Cynthia. – De fogalmam sem volt róla, hogy a maga barátja.

– Igen – mondta Poirot komolyan –, valóban ismerem Mademoiselle Cynthiát. Az angyali Mrs. Inglethorp jóságának köszönhetem, hogy itt vagyok. – Aztán, hogy érdeklődve ránéztem, így folytatta: – Igen, barátom, Mrs. Inglethorp volt olyan szíves, és kiterjesztette vendégszeretetét hét honfitársamra, akiknek sajnos menekülniök kellett szülőföldjükről. Mi belgák mindig hálásak leszünk a jóságáért.

Poirot egészen különös megjelenésű emberke volt. Nem sokkal volt magasabb százhatvan centinél, de nagyon méltóságteljesen viselkedett. Tökéletes tojásfeje volt, s egy

kissé mindig félrebillentette. Bajusza tömött, nagyon katonás, öltözékének makulátlansága szinte hihetetlen; egy porszem bizonyára nagyobb fájdalmat okozott volna neki, mint egy revolvergolyó. S mégis, ez a külön, piperkőc emberke, aki, mint sajnálattal láttam, most erősen bicegett, a maga idején a belga rendőrség oszlopos tagja volt. Mint detektívnek, egészen különleges szimata volt; korának legtitokzatosabb eseteit bogozta ki diadallal.

Megmutatta a kis házat, amelyben a többi belgával lakott, s én megígértem, hogy hamarosan meglátogatom. Aztán szertartásosan megemelte kalapját Cynthia előtt, majd elhajtottunk.

– Aranyos kis ember – mondta Cynthia. – Nem is tudtam, hogy ismeri.

– Tudtukon kívül egy hírességet láttak vendégül – feleltem. S hazafelé menet Hercule Poirot különböző tetteinek és diadalainak történetével szórakoztattam a társaságot.

Nagyon vidám hangulatban érkeztünk vissza. Amikor beléptünk a hallba, Mrs. Inglethorp épp kijött a budoárjából. Felhevültnek és izgatottnak látszott.

– Ó, hát megjöttek? – kérdezte.

– Csak nincs valami baj, Emily néni? – kérdezte Cynthia.

– Természetesen nincs – felelte Mrs. Inglethorp élesen. – Ugyan, mi volna? – Aztán megpillantotta Dorcast, a szobalányt, aki épp az ebédlő felé tartott, s szólt neki, hogy hozzon be néhány bélyeget a budoárba.

– Igenis, asszonyom. – Az öreg cseléd habozott, majd bátortalanul hozzátette: – Nem gondolja, asszonyom, hogy jobb volna lefeküdnie?... Nagyon kimerültnek látszik.

– Talán igaza van, Dorcas... igen... nem, most nem. Be kell fejeznem még néhány levelet, mielőtt elviszik a postát.

Befűtött a szobámban, ahogy mondtam?

– Igenis, asszonyom.

– Akkor vacsora után azonnal lefekszem.

Ismét bement a budoárba, Cynthia meg utánabámult.

– Szentséges ég! Hát emögött meg mi lehet? – kérdezte Lawrence-től.

Az mintha nem is hallotta volna, sarkon fordult, s egyetlen szó nélkül kiment a házból.

Hívtam Cynthiát, hogy játsszon velem egy gyors teniszmeccset vacsora előtt, s mivel beleegyezett, felszaladtam az ütőmért.

Mrs. Cavendish lefelé jött a lépcsőn. Lehet, hogy csak képzelődtem, de ő is furcsának, zavartnak látszott.

– Kellemes volt a séta dr. Bauersteinnel? – kérdeztem, s igyekeztem tőlem telhetően közönyösnek látszani.

– Nem mentem el – válaszolt kurtán. – Hol van Mrs. Inglethorp?

– A budoárban.

Keze a korlátot markolta, aztán, mintha erőt gyűjtött volna a találkozáshoz, gyorsan lement a lépcsőn, át a hallon a budoárba, melynek ajtaját gondosan becsukta maga mögött.

Amikor néhány perc múlva kiszaladtam a teniszpályára, el kellett mennem a budoár nyitott ablaka előtt, s így önkéntelenül meghallottam a következő párbeszédtöredéket. Mary Cavendish hangját hallottam, amint kétségbeesetten igyekezett uralkodni magán: –

Tehát nem mutatja meg?

Mire Mrs. Inglethorp így válaszolt:

– Drága Marym, ennek semmi köze ehhez az üggyhöz.

– Akkor mutassa meg.

– Hidd nekem, hogy nem az, amire gondolsz. Egyáltalán nincs is összefüggésben veled.

Amire Mary Cavendish felgyülemelő keserőséggel így válaszolt: – Persze, tudhattam volna, hogy úgylis fedezi.

Cynthia már várt rám, és mindjárt azzal kezdte:

– Nahát! Micsoda csetepaté! Dorcas mindent elmondott.

– Miféle csetepaté?

– Emily néni és öközötte. Remélem, most egyszer s mindenkorra kinyílt a szeme!

– Dorcas ott volt?

– Ó, dehogy. Csak „véletlenül az ajtó közelében”. Parázs veszekedés volt. Bárcsak tudnám, min tört ki.

Mrs. Raikes cigányos arca jelent meg előttem, aztán eszembe jutott Evelyn Howard figyelmeztetése, de bölcsen úgy döntöttem, hogy tartom a számat, miközben Cynthia kimerített minden elképzelhető lehetőséget, majd vidoran kifejezte reményét, hogy: – Emily néni biztosan kidobja, és többé nem áll szóba vele.

Nagyon szerettem volna megtalálni Johnt, de nem volt sehol. Nyilvánvalóan valami nagy jelentőségű dolog történt aznap délután. Gykeztem elfelejteni a néhány szót, amit meghallottam, de sehogy sem sikerült kiűznöm az agyamból. Mi köze Mary Cavendishnek ehhez az egészhez?

Mr. Inglethorp a szalonban volt, amikor lementem

vacsorázni. Arca, mint mindig, szenttelen volt, s ismét meghökkentett lényének különös valóságútlensége.

Mrs. Inglethorp jött le utolsónak. Még akkor is izgatottnak látszott, s az egész étkezés feszült csendben zajlott. Inglethorp szokatlanul hallgatag volt. Most is apró figyelmességekkel játszotta az odaadó férj szerepét. Mrs. Inglethorp vacsora után azonnal visszavonult a budoárba.

– Küldd utánam a kávémat, Mary – mondta. – Öt percem van még, hogy a postát elérjem.

Cynthiával bementünk a fogadószobába, és leültünk a nyitott ablakhoz. Mary Cavendish odahozta a kávékat. Izgatottnak látszott.

– Maguk fiatalok, akarják, hogy lámpát gyújtsak, vagy kedvelik az alkonyi fényt? – kérdezte. – Bevinnéd Mrs. Inglethorpnak a kávéját, Cynthia? Majd én kitöltöm.

– Ne fáradjon, Mary – mondta Inglethorp. – Majd én beviszem Emilynek. – Kitöltötte, és óvatosan kivitte a szobából.

Lawrence követte, és Mrs. Cavendish leült hozzánk.

Egy ideig mind a hárman csendben ültünk. Csodálatos este volt, meleg és csendes. Mrs. Cavendish egy pálmalevéllel legyezgette magát.

– Szinte túlságosan meleg van – suttogta. – Zivatar lesz.

Sajnos, ezek a békés pillanatok sosem tartanak örökké!

A kellemes idillt durván megsértette egy jól ismert és szívből utált hang, amely a hall felől érkezett.

– Dr. Bauerstein! – kiáltott fel Cynthia. – Különös időpont a látogatásra.

Féltékenyen Mary Cavendishre pillantottam, de cseppet

sem látszott zavarnak, sápadtsága nem változott.

Néhány pillanat múlva Alfréd Inglethorp bevezette a doktort, bár az utóbbi nevetve tiltakozott, mert az öltözéke nem megfelelő a társalgószoba pompájához. Szó, ami szó, szomorú látványt nyújtott; tetőtől talpig sáros volt.

– Hát maga mit művelt, doktor? – kiáltott fel Mrs. Cavendish.

– Elnézésüket kell kérnem – szólt a doktor. – Nem volt szándékomban bejönni, de Mr. Inglethorp rábeszélte.

– Nahát, Bauerstein, maga igazán siralmas látványt nyújt – mondta John, aki épp akkor ballagott be a hallból. – Igyon egy csésze kávé, és mondja el, miben sántikált.

– Köszönöm. – A doktor kesernyésen felnevetett, majd elmesélte, hogy egy különlegesen ritka páfrányfajára bukkant valami megközelíthetetlen helyen, s miközben meg akarta szerezni, elvesztette lába alól a talajt, s szégyenszemre beleesett egy pocsolóba.

– A nap hamar megszáritott – tette hozzá –, de attól tartok, a megjelenésem meglehetősen siralmas.

Ekkor Mrs. Inglethorp Cynthiát szólította a hallból, s a lány kiszaladt.

– Légy szíves, vidd fel az irattáskámat, drágám. Megyek lefeküdni.

Széles ajtó vezetett a hallba. Amikor Cynthia felpattant, én is felálltam, John pedig mellettem állt. Épp ezért három tanú is volt, aki megesküdhetett, hogy látta, amint Mrs. Inglethorp magával vitte még érintetlen kávéját.

A estémet teljesen tönkretette dr. Bauerstein jelenléte. Úgy éreztem, az az ember örökké itt fog ülni. De aztán

mégiscsak felkerekedett, és én megkönnyebbülten föllélegeztem.

– Lekísérem a faluba – mondta Mr. Inglethorp. – Beszélnem kell az intézőnkkel néhány számla miatt. – Johnhoz fordult. – Nem kell fennmaradniuk. Elviszem a kapukulcsot.

Harmadik fejezet **A tragédia éjszakája**

Hogy történetemnek ezt a részét világossá tegyem, mellékelem a következő térképet a stylesi kastély első emeletéről.

A személyzeti fertályra a B jelzésű ajtón lehet eljutni. Nincs közvetlen összeköttetése a jobbszárnyal, ahol az Inglethorp házaspár szobái vannak.

Úgy az éjszaka közepén lehetett, amikor Lawrence Cavendish felébresztett. Gyertyát tartott a kezében, s dült arckifejezése azonnal elárulta, hogy komoly baj van.

– Mi történt? – kérdeztem; felültem az ágyban, s igyekeztem összeszedni zilált gondolataimat.

– Azt hiszem, anyám nagyon rosszul van. Mintha rohama volna. Sajnos, magára zárta az ajtót.

– Azonnal megyek.

Kipattantam az ágyból, bebújtam a köntösömbé, s követtem Lawrence-et a folyosón és a galérián át az épület jobbszárnyába.

John Cavendish csatlakozott hozzánk, és egy-két cseléd is ott ácsorgott, dermedten az izgalomtól. Lawrence a

bátyjához fordult.

– Mit gondolsz, mit tegyünk?

Határozatlan jelleme soha nem volt szembetűnőbb.

John vadul megrázta Mrs. Inglethorp ajtaján a kilincset, eredmény nélkül. Nyilvánvalóan bezárták, vagy belülről elreteszelték. Most már az egész háznép ébren volt. A szobából ijesztő hangokat hallottunk. Az világos volt, hogy tenni kell valamit.

– Próbáljanak meg bejutni Mr. Inglethorp szobáján keresztül, uram – kiáltotta Dorcas. – Istenem, szegény asszonyom!

Hirtelen rádöbbsentem, hogy Alfred Inglethorp nincs közöttünk – hogy egyedül ő nem mutatkozott. John kinyitotta a szobájába vezető ajtót. Koromsötét volt, de Lawrence ott ment a nyomában a gyertyával, s annak a halovány fényénél észrevettük, hogy az ágy érintetlen s a szoba üres.

Egyenesen a Mrs. Inglethorp szobájába vezető ajtóhoz mentünk. Azt is bezárták belülről vagy elreteszelték. Mit tegyünk?

– Jaj istenkém – zokogott Dorcas a kezét tördelve –, most mit csináljunk?!

– Meg kell kísérelnünk betörni az ajtót. Bizonyára nem lesz könnyű. Az egyik szobalány menjen le, ébressze fel Bailyt, s mondja meg neki, hogy azonnal rohanjon dr. Wilkinsért. És most lássunk neki az ajtónak. Várjunk csak egy percet. Nem vezet Mrs. Inglethorphoz ajtó Cynthia szobájából is?

– De igen, uram, de az mindig be van reteszelve. Azt sosem nyitják ki.

– Azért csak nézzük meg.

John végigszaladt a folyosón Cynthia szobájáig. Mary Cavendish ott volt, igyekezett életre rázni a lányt, aki, úgy látszik, szokatlanul jó alvó.

John egy-két percen belül már jött is vissza.

– Hiába. Az is el van reteszelve. Be kell törnünk az ajtót.

Azt hiszem, ez nem annyira erős, mint a folyosóra vezető ajtó.

Mindnyájan nekiveselkedtünk. Az ajtókeret masszív volt, jó ideig ellenállt minden erőfeszítésnek, de aztán éreztük, hogy enged, s végül az ajtó óriási recsegéssel kiszakadt.

Egymás hegyén-hátán bezúdultunk, Lawrence még akkor is fogta a gyertyát. Mrs. Inglethorp az ágyban feküdt, egész testét heves görcsök rázták, bizonyára az egyik ilyen alkalommal borult fel az ágy mellett álló kisasztal. Amikor beléptünk, tagjai elernyedtek, s ő visszahanyatlott a párnára.

John keresztülviharzott a szobán, és meggyújtotta a gázégőt. Annie-t, az egyik szobalányt leküldte az ebédlőbe brandyért. Aztán odament anyjához, s közben én kireteszeltem a folyosóra vezető ajtót.

Lawrence-hez fordultam, hogy felajánljam, magukra hagyom őket, most, hogy már nincs rám szükség, de ajkamra fagyott a szó. Soha még ilyen halálra vált arcot nem láttam. Fehér volt, mint a kréta, s a gyertya, melyet reszkető kezében tartott, a szőnyegre csöpögött. Lawrence tekintete a réműlettől vagy más hasonló érzéstől megkövülten meredt fejem fölött a tulsó fal egy pontjára. Mintha látott volna valamit, s attól meredt volna kővé.

Őszönösen követtem tekintetének irányát, de semmi különöset nem láttam. A kandallóban még gyengén pislákoló hamu s a kandallópárkány szabályos rendben sorakozó díszei meglehetősen ártalmatlannak tűntek.

Mrs. Inglethorp rohama mintha csillapult volna. Zihálva törtek elő a szavai.

– Most már jobb... olyan hirtelen... ostoba voltam... hogy elreteszelttem.

Árnyék vetődött az ágyra, s felpillantva Mary Cavendisht láttam meg, aki az ajtó mellett állt, Cynthiát támogatva. A lány teljesen kába volt, nem is hasonlított önmagához. Arca kivörösödött, s minduntalan ásított.

– Szegény Cynthia egészen meg van rémülve – mondta Mrs. Cavendish halkán, de tisztán. Ekkor vettem észre, hogy a fehér munkaköpeny van rajta, amelyben a földekre jár.

Akkor bizonyára később van már, mint gondoltam. Észrevettem, hogy a függöny résén bevilágít az első hajnalsugár, s hogy az óra a kandallópárkányon közel öt órát mutat.

Az ágyból ismét elfojtott kiáltás tört fel. A szerencsétlen öreg hölgyet ismét rettenetes rohamok gyötörték. Teljes volt a zűrzavar. Mindnyájan körülötte tolongtunk, de nem tudtunk rajta segíteni, vagy a fájdalmán enyhíteni. Egy végső roham felemelte az ágyról, csak a sarka és a feje volt lenn, s a teste különös ívbe merevedett. Marynek és Johnnak nem sikerült a brandyt belediktálnia. Teltek a percek. Mrs. Inglethorp teste megint görcsbe rándult.

Ebben a pillanatban dr. Bauerstein nyomult ellentmondást

nem tűrően a szobába. Egy pillanatra megtorpant, s az ágyban fekvő alakra bámult, Mrs. Inglethorp pedig tekintetét a doktorra szegezve, fojtottan felkiáltott:

– Alfred... Alfred..! – Azután a párnára hanyatlott, és nem mozdult többet.

A doktor egyetlen ugrással az ágnál termett, erőteljesen megragadta az asszony karját, s mesterséges légzést alkalmazott. Néhány gyors utasítást adott a személyzetnek. Egyetlen erélyes kézmozdulattal mindannyiunkat az ajtóhoz parancsolt. Lenyűgözve figyeltük, bár a szívünk mélyén éreztük, hogy elkésett, hogy most már nincs segítség. A doktor arckifejezésén is csak azt láttam, hogy nem sokat remél.

Végül felhagyott az élesztgetéssel, s komoran ingatta a fejét. Ebben a pillanatban lépéseket hallottunk, és dr. Wilkins, Mrs. Inglethorp háziorvosa, egy potrohos, fontoskodó emberke lépett a szobába.

Dr. Bauerstein elmondta, hogy épp itt haladt el a parkkapu előtt, amikor kigördült a kocsis, s ő azonnal iderohant, miközben a kocsi továbbrobogott dr. Wilkinsért. Egyetlen kézmozdulattal az ágyon fekvő alak felé intett.

– Nagy-gyon szomorú. Nagy-gyon szomorú – motyogta dr. Wilkins. – Szegény öreg hölgy. Mindig többet vállalt a kelletténél, sokkal többet, pedig én óva intettem. Én megmondtam neki. A szíve cseppet sem volt erős. „Csak nyugalom – mondtam neki –, csak nyugalom.” De ő nem, ő túlságosan sok jót akart tenni. S a természet fellázadt. A ter-mé-szet fel-lá-zadt.

Észrevettem, hogy dr. Bauerstein behatóan tanulmányozza

a falusi orvost. Le nem vette róla a szemét, miközben beszélt.

– Ez a roham rendkívül erős volt, dr. Wilkins. Sajnálom, hogy nem ért ide idejében, hogy maga is láthassa. Valósággal... merevgörcs jellegű volt.

– Ó! – mondta dr. Wilkins bölcsen.

– Szeretnék önnel négy szemközt beszélni – mondta dr. Bauerstein. Johnhoz fordult. – Van ellene kifogása?

– Dehogyan.

Mindnyájan kirajzottunk a folyosóra, magára hagytuk a két orvost, s én hallottam, hogy mögöttünk megfordul a kulcs a zárban.

Lassan lementünk a lépcsőn. Elmondhatatlanul izgatott voltam. Van némi érzékem a következtetéshez, s dr. Bauerstein viselkedése a feltevések vad áradatát indította meg az agyamban. Mary Cavendish kezét a karomra tette.

– Mi volt ez? Miért volt dr. Bauerstein olyan... különös? Ránéztem.

– Tudja, mit gondolok? – Mit?

Körülnéztem; a többiek hallótávolságon kívül voltak. Suttogóra fogtam a hangom. – Azt hiszem, hogy megmérgezték! Biztosra veszem, hogy dr. Bauerstein is erre gyanakszik.

– Micsoda? – Mrs. Cavendish a falnak dőlt; pupillája kitágult. Aztán hirtelen felkiáltott, hogy még én is megijedtem: – Nem, nem... azt nem... azt nem! – Aztán otthagytott, és felrohant a lépcsőn. Követtem; attól féltem, hogy elájul. A korbátra dőlve találtam rá, halottsápadt volt. Ingerületen elhessegetett.

– Nem, nem. Hagyjon. Egyedül akarok maradni. Hagyjon magamra egy-két percre! Menjen le a többiekhez.

Vonakodva engedelmesskedtem. John és Lawrence az ebédlőben volt. Hozzájuk léptem. Mindannyian hallgattunk; de feltételezem, mindannyiunk gondolatát megfogalmaztam, amikor a csendet megtörve megkérdeztem:

– Hol van Mr. Inglethorp? John a fejét rázta.

– Nincs a házban.

A tekintetünk találkozott. Hol van Alfred Inglethorp? Távolléte különös volt, és megmagyarázhatatlan. Eszembe jutottak Mrs. Inglethorp utolsó szavai. Vajon mit akarhatott mondani? Mit mondhatott volna még el, ha lett volna rá ideje?

Végre meghallottuk, hogy a két orvos lefelé jön a lépcsőn. Dr. Wilkins fontoskodó arccal, izgatottan; igyekezett diadalérzetét a körülményekhez illő nyugalommal leplezni. Dr. Bauerstein hátramaradt; higgadt, szakállas arca kifejezéstelen. Dr. Wilkins beszélt kettőjük helyett. Johnhoz intézte szavait:

– Mr. Cavendish, szeretném beleegyezését kérni a boncoláshoz.

– Szükségesnek tartja? – kérdezte John komoran. Fájdalmasan megvonaglott az arca.

– Feltétlenül – mondta dr. Bauerstein.

– Ezzel azt akarja mondani, hogy...

– Hogy a jelenlegi körülmények között sem dr. Wilkins, sem én nem adhatunk ki halotti bizonyítványt.

John lehajtotta fejét.

– Ebben az esetben nincs más választásom, mint hogy beleegyezzem.

– Köszönöm – mondta dr. Wilkins élénken. – Azt javasoljuk, hogy holnap este történjék... vagyis hogy ma este. – S kitekintett a napfényre. – A jelenlegi körülmények között attól tartok, elkerülhetetlen lesz a halottkémi vizsgálat, ezek a formaságok, sajnos, szükségesek, de nagyon kérem, ne izgassák fel magukat.

Csend lett, majd dr. Bauerstein elővett két kulcsot a zsebéből, és Johnnak nyújtotta.

– Itt a két szoba kulcsa. Bezártam őket, s véleményem szerint jobb volna, ha pillanatnyilag zárva maradnának.

A két orvos ezután elment.

Támadt egy ötletem, s elérkezettnek láttam a pillanatot, hogy felvessem. Mégis óvatos voltam. Tudtam, hogy John irtózik mindenféle nyilvánosságtól, kényelmes, derűlátó alkat, s nem keresi a bajt. Bizonyára nehéz lesz meggyőzőnöm tervem helyességéről. Lawrence-et viszont, aki nem olyan konvencionális, és nagyobb a fantáziája, gondoltam, könnyebben a magam pártjára állíthatom. Nem volt kétséges számomra, hogy elérkezett a pillanat, amikor át kell vennem az irányító szerepét.

– John – kezdtem –, kérem szeretnék valamit.

– Igen?

– Emlékszik, hogy Poirot barátomat emlegettem. A belgát, aki itt van. És világhírű detektív.

– Igen.

– Engedje meg, hogy felkérjem... ennek az ügynek a ki-nyomozására.

– Hogyan... most? A boncolás előtt?

– Igen. Minden perc drága, ha... ha bűntényről van szó.

– Ostobaság! – kiáltott Lawrence mérgesen. – Véleményem szerint Bauerstein agyának torzszüleménye az egész! Wilkinsnek eszébe sem jutott, amíg Bauerstein bogarat nem tett a fülébe. Mint a specialistáknak általában, Bauersteinnek is van vesszőparipája. A mérreg a hobbija, és persze mindenütt mérgezést szimatol.

Megvallom, meglepett Lawrence magatartása. Olyan ritkán lesznek úrrá rajta az indulatai. John habozott.

– Nem értek veled egyet, Lawrence – mondta végül. – Én szívesen szabad kezet adnék Hastingsnek, bár, talán én is várnék még egy kicsit. Kerüljük el a botrányt.

– Nem, nem – kiáltottam buzgón –, attól nem kell tartanom. Poirot maga a megtettesült titoktartás.

– Jól van hát, legyen, ahogy jónak látja. Én mindent magára bízok. Bár, ha úgy áll a dolog, ahogy gyanítjuk, akkor eléggé tiszta az ügy. Isten bocsássa meg nekem, ha igazságtalan vagyok vele szemben!

Az órámra néztem. Hat óra. Úgy határoztam, hogy nem vesztegetem az időt.

Öt perc haladékot azonban mégis engedélyeztem magamnak. Ezalatt átfésültem a könyvtárat, és találtam is egy orvosi könyvet, amely a sztrichninmérgezéssel is foglalkozik.

A falusi ház, amelyben a belgák laktak, elég közel volt a park kapujához. Időt nyerhetek, ha a fűvön keresztül vezető keskeny ösvényen megyek, amely levágja a kocsifelhajtó kanyarjait. Ezért ebben az irányban indultam. Már majdnem elértem a kapusházat, amikor egy felém futó férfira lettem figyelmes. Mr. Inglethorp volt. Vajon hol lehetett? S hogyan fogja kimagyarázni távollétét? Izgatottan megszólított.

– Istenem! Hát ez borzasztó! Szegény feleségem! Csak most hallom!

– Hol volt? – kérdeztem.

– Denby sokáig ott tartott tegnap este. Éjjel egyre lettünk készen. És akkor jöttem rá, hogy mégis otthon felejtettem a kapukulcsot. Nem akartam felverni a házat, úgyhogy Denbynél aludtam.

– Hogyan tudta meg, mi történt? – kérdeztem.

– Wilkins felzörgette Denbyt, hogy elmondja. Szegény Emily! Olyan önfeláldozó volt... olyan nemes lélek. Túlbecsülte az erejét.

Hirtelen undor fogott el. Micsoda álszent gazember ez az alak!

– Sietnem kell – mondtam, s örültem, hogy nem kérdezte meg, hova.

Néhány perc múlva kopogtattam a belgák ajtaján.

Választ nem kaptam, ezért türelmetlenül ismét kopogtattam. Fölöttem óvatosan kinyílt egy ablak, és maga Poirot dugta ki a fejét.

Meglepetten kiáltott fel, amikor meglátott. Néhány szóval beszámoltam a tragédiáról, és a segítségét kértem.

– Várjon csak, barátom, mindjárt beengedem, s miközben

öltözködöm, majd szépen elmesél mindent..

Gyorsan kinyitotta az ajtót, és én követtem a szobájába. Leültetett egy székre, s én elmeséltem az egészet, semmit el nem hagytam, a legjelentéktelenebb mozzanatot sem, miközben Poirot gondosan és körülményesen öltözködött.

Elmeséltem, hogyan ébredtem fel, elmondtam Mrs. Inglethorp utolsó szavait, megemlítettem a férje távollétét, az előző napi veszekedést, a Mary és az anyósa közti párbeszéd elkapott foszlányait, az azt megelőző veszekedést Mrs. Inglethorp és Evelyn Howard között, s Evelyn célozgatását.

Sajnos közel sem beszéltem olyan világosan, mint szerettem volna. Többször ismételtem magamat, néha meg vissza kellett térnem kifelejtt részletekre. Poirot jóindulatúan mosolygott.

– Megzavarodott, ugye? Csak lassan, *mon ami*. Maga izgatott; fel van zaklatva, s ez természetes. Majd hogyha megnyugodtunk, elrendezzük a tényeket, hogy minden szépen á helyére kerüljön. Majd megvizsgáljuk mindet, és lesz, amit elvetünk. A fontosakat az egyik oldalra tesszük, a lényegteleneket meg zsupsz!... kidobjuk!

– Ez eddig rendben is volna – vetettem közbe –, de hogyan dönti el, mi fontos, és mi nem? Számomra mindig ez a legnehezebb.

Poirot indulatosan megrázta a fejét. Most épp a bajuszát fésülte, nagy gonddal.

– Nem úgy van az. Voyons! Az egyik tény elvezet a másikhoz, így megyünk lépésről lépésre. Beleillik ebbe a következő? A merveille! Kitűnő! Mehetünk tovább. S ez az

utána következő kis tényecske? Nem! Ó, milyen különös! Valami hiányzik, egyetlen láncszem. Megvizsgáljuk. Megkeressük. S azt a különös kisényt, azt a bizonyára jelentéktelen kis részletet, ami semmivel sem vág össze, beleillesztjük! Mégis csak van jelentősége! Hát ez óriási!

– Ii-igen...

– Ó! – Poirot indulatosan rázta felém a mutatóujját, s én mindjárt meghunyászkodtam. – Jegyezze meg! Veszélyben van az olyan detektív, aki azt mondja: „Ez semmiség, nincs jelentősége. Ez nem illik bele. Ezt felejtjük el.” Minden számít, jegyezze meg!

– Tudom. Mindig ezt mondja. Ezért mondtam el annyi részletet, bár számomra nem tűntek jelentősnek.

– Meg is vagyok magával elégedve. Jó emlékezőtehetsége van, s hűen beszélt el a tényeket. A sorrendről, ahogy előadta, hát arról jobb nem beszélni, az igazán siralmas! De nem bánom... látom, hogy zaklatott. Ennek tulajdonítom azt a körülményt is, hogy egy rendkívül jelentősényt elhagyott.

– S mi légyen az? – kérdeztem.

– Nem mondta el, hogy Mrs. Inglethorp jóízűen vacsorázott-e tegnap este.

Rámeredtem. Biztosan a háború ment az agyára a kis embernek. Most éppen a kabátját kefélté gondosan, mielőtt felvette, s láthatólag teljesen lekötötte a figyelmét ez a feladat.

– Nem emlékszem – mondtam. – És különben is, nem látom be...

– Nem látja be? De hiszen ez rendkívül fontos.

– Nem látom be, miért – mondtam kissé ingerülten. – Ha jól emlékszem, nem evett sokat. Nyilvánvalóan ideges volt, s ettől ment el az étvágya. Ez csak természetes, nem?

– Igen – mondta Poirot elgondolkozva. – Ez csak természetes.

Kihúzott egy fiókot, s elővett egy kis irattáskát, majd hozzám fordult.

– Már kész is vagyok. Elmegyünk a chateau-ba s a helyszínen tanulmányozzuk a dolgokat. Bocsásson meg, *mon ami*, látom, hogy kapkodva öltözködött, félre van csúszva a nyakkendője. Ugye, megengedi... – S gyakorlott mozdulattal megigazította.

– *Ca y est!* Akkor indulhatunk?

Sietve átvágtunk a falun, és befordultunk a park kapuján.

Poirot egy pillanatra megállt, és sajnálkozva tekintett végig a hatalmas parkon, mely még ragyogott a hajnali harmattól.

– Milyen gyönyörű, milyen gyönyörű, s ez a szerencsétlen család csupa bánat, csupa szomorúság...

Miközben beszélt, behatóan nézett rám, s éreztem, hogy elpirulok kitartóan fürkésző tekintete előtt.

Még hogy csupa bánat a család? Még hogy a Mrs. Inglethorp halála okozta szomorúság olyan nagy volna?

Rájöttem, hogy az érzelmeknek semmi köze a család hangulatához. A halott asszony nem volt valami szeretetre méltó jelenség. Halála megrázó volt, szorongató érzés, de hogy szenvedélyesen sirassák... azt már nem.

Poirot mintha olvasott volna a gondolataimban. Komoran bólintott.

– Nem; igazsága van. Hiszen nem volt vérségi kapcsolat. Jó és

nagylelkű volt ezekhez a Cavendishekhez, de mégsem volt az anyjuk. A vér nem válik vízzé, ezt jegyezze meg, a vér nem válik vízzé.

– Poirot – mondtam –, szeretném, ha megmondaná, miért akarta tudni, hogy jól evett-e Mrs. Inglethorp tegnap este. Ezen rágódom azóta, de sehogy sem tudok rájönni, mi köze az egészhez.

Egy-két percben csendben lépkedtünk, végül megszólalt:

– Nem bánom, elmondom... bár, mint tudja, nem szokásom, hogy magyarázatba bocsátkozzak, mielőtt a dolog végére érnék. Az a pillanatnyi feltételezés, hogy Mrs. Inglethorp sztrichnintől halt meg, melyet valószínűleg a kávéjába tettek.

– És?

– Mikor szolgálták fel a kávé?

– Úgy nyolc óra körül.

– Ezek szerint nyolc és fél kilenc között ihatta meg, bizonyára nem sokkal később. A sztrichnin azonban meglehetősen gyorsan ható mérég. Nagyon hamar, már egy órán belül hatnia kellett volna. Mrs. Inglethorp esetében azonban a mérgezés tünetei csak másnap reggel öt órakor mutatkoztak: kilenc óra múlva! Ha jól megvacsorázik, amikor a mérég a szervezetébe kerül, akkor a mérég esetleg csak később kezd hatni, bár valószínűtlen, hogy ennyivel később. Mégis, ezt a lehetőséget figyelembe kell venni. De maga szerint nagyon keveset evett vacsorára, s a tünetek mégiscsak másnap reggel jelentkeznek! Ez bizony különös körülmény, barátom! A boncolásnál talán kiderül valami, ami megmagyarázza. Addig is, jól jegyezze

meg!

Amint a házhoz közeledtünk, John elénk sietett. Arca elgyötört volt.

– Rémes ez az ügy, Monsieur Poirot – mondta. – Remélem, Hastings elmondta, hogy tartózkodni óhajtunk mindenfajta nyilvánosságtól.

– Tökéletesen tisztában vagyok vele.

– Tudja, egyelőre csak gyanakodunk. Tényeink nincsenek.

– Értem. Óvatosságra van szükség.

John hozzám fordult, elővette a cigarettatárcáját s rágyújtott.

– Tudja, hogy Inglethorp visszajött?

– Igen. Találkoztam vele.

John egy közeli virágágyba hajította a gyufát, s ezt Poirot nem tudta elviselni. Megkereste s szépen eltemette a gyufaszálat.

– Rettentő nehéz eldönteni, hogyan viselkedjünk vele.

– Ez a nehézség hamarosan megszűnik – mondta Poirot halkán.

John tanácstalanul nézett rá; nem egészen értette e titokzatos mondás jelentőségét. Odaadta nekem a két kulcsot, melyet dr. Bauersteintől kapott.

– Mutasson meg Monsieur Poirot-nak mindent, amit látni akar.

– A szobák zárva vannak? – kérdezte Poirot.

– Dr. Bauerstein tanácsosnak vélte.

Poirot elgondolkozva bólintott.

– Akkor egészen biztos benne. Nos, ez egyszerűsíti számunkra a dolgokat.

Együtt mentünk fel a tragédia színhelyére. Mellékelem a szoba alaprajzát és a fontosabb bútorok helyzetét. Poirot belülről bezárta az ajtót, s hozzálátott, hogy alaposan szemügyre vegye a szobát. Egyik tárgytól a másikhoz szökölt egy szöcske fürgeségével. Én az ajtóban maradtam, attól tartva, hogy megsemmisítek valami lábnyomot. Poirot azonban egyáltalán nem látszott hálásnak önfegyelmemért.

– Mi baja, barátom? – kiáltott. – Úgy áll ott... hogy is mondjam... mint aki sóbálvánnyá vált!

Elmagyaráztam, hogy attól félek, megsemmisítek valami lábnyomot.

– Lábnyomot? Micsoda ötlet? Hiszen azóta már szinte egy hadsereg ment keresztül a szobán! Mégis micsoda lábnyomokat akar maga itt találni? Nem, nem, jöjjön csak ide, és segítsen nekem a kutatásban. Leteszem a kis táskámat, amíg nincs rá szükségem.

Le is tette, az ablak melletti kerek asztalkára, de rossz ötlet volt, mert az asztal teteje mozgott, felbillent, s az irattáska a földre huppant.

– *En voilà une table!* – kiáltott Poirot. – Ó, barátom, látja, ilyen nagy háza lehet az embernek, még sincs benne kényelem.

S e bölcselkedő mondat után folytatta a kutatást.

Figyelmét csakhamar egy kis bordó irattáska kötötte le, melynek zárjában benne volt a kulcs. Poirot kivette a zárból a kulcsot, és odaadta, hogy szemügyre vegyem. Én azonban semmi különöset nem láttam rajta. Közönséges wertheim-kulcs volt, a fogója köré kis drótdarab volt

tekerve.

Ezután az ajtót vette szemügyre, amelyet betörtünk, meggyőződött róla, hogy valóban be volt zárva, aztán a szemközti ajtóhoz ment, amely Cynthia szobájába vezetett. Az az ajtó is el volt reteszelve, ahogyan mondtam is. Ő azonban kinyitotta, aztán többször kinyitotta-becsukta, a legnagyobb óvatossággal, anélkül hogy a legkisebb zajt csapná.

Aztán hirtelen mintha a retesz kötötte volna le a figyelmét. Gondosan megvizsgálta, majd fűgén kivett egy csipeszt a táskájából, valami apróságot húzott ki a zárból, s óvatosan egy borítékba zárta.

A fiókos szekrényen spirituszégő meg egy kis nyeles serpenyő állt egy tálcán. Egészen kevés sötét folyadék volt a serpenyő alján, mellette egy piszkos, üres csésze állt.

Elcsodálkoztam, hogy lehettem olyan figyelmetlen, hogy eddig nem vettem észre. Pedig ez fontos nyom volt. Poirot kényeskedve belemártotta ujját a folyadékba, majd óvatosan megkóstolta. Elfintorodott.

– Kakaó... s azt hiszem, rum van benne.

Továbbment a földön heverő holmihoz, ahol az ágy melletti asztal felborult. Olvasólámpa, néhány könyv, gyufa, kulcsosomó és egy összetört feketészsésze cserepei heverték elszórva.

– Hát ez különös – mondta Poirot.

– Meg kell vallanom, hogy én az égardta világon semmi különöset nem látok benne.

– Valóban nem lát? Nézze csak meg a lámpát, a burája két darabra tört; úgy fekszik ott, ahogyan leesett. A

kávészcésze viszont porrá zúzódott.

– Bizonyára rátiport valaki – mondtam közömbösen.

– Pontosan – mondta Poirot különös hangon. – Valaki rátiport.

Felemelkedett a térdeplésből, s lassan a kandallópárkányhoz ment, szórakozottan tapogatta, egyengette a díszeket – mindig így csinált, amikor izgatott volt.

– *Mon ami*, valaki rálépett erre a csészére, és porrá zúzta, mégpedig vagy azért, mert sztrichnin volt benne, vagy, ami még valószínűbb, mert nem volt benne sztrichnin!

Nem feleltem. El voltam képedve, de tudtam, semmi értelme, hogy magyarázatot kérjek. Poirot egy-két másodperc alatt magához tért, és folytatta a felderítést. Felemelte a kulcsosomót a földről, az ujjai körül pörgette, aztán megállapodott egy fényesen csillogó kulcsnál, és belepróbálta a bordó irattáska zárjába. Bele is illett, s ő kinyitotta a táskát, de pillanatnyi habozás után becsukta, bezárta, s a kulcsosomót meg a zárból kivett kulcsot a zsebébe sülyesztette.

– Nem hatalmaztak fel, hogy átvizsgáljam ezeket a papírokat. Pedig meg kell lennie, méghozzá azonnal!

Ezután a mosdóállvány fiókjait vette gondosan szemügyre. Átment a szobán a bal oldali ablakhoz, s egy kerek folt, mely alig látszott a sötétbarna szőnyegen, különösen felkeltette az érdeklődését. Letérdelt, alaposan megvizsgálta – még meg is szagolgatta.

Végül néhány csepp kakaót beleöntött egy fiolába, s

- gondosan lezárta. Ezek után elővette kis jegyzetfüzetét.
- Ebben a szobában – mondta, miközben szorgalmasan jegyzetelt – hat érdekességet találtunk. Elsoroljam, vagy inkább maga?
 - Nem, nem, csak sorolja – mondtam sietve.
 - Jól van hát. Egy, a feketéscsésze, amit porrá zúztak; kettő, az irattáska, benne a kulccsal; három, a folt a padlón.
 - Lehet, hogy az már régóta ott van – vetettem közbe.
 - Nem, mert még most is nedves, és kávészaga van. Négy, valami sötétzöld anyag foszlánya, szinte csak egy-két szál, de felismerhető.
 - Ó! Azt tette bele a borítékba!
 - Igen. Lehet, hogy kiderül, hogy Mrs. Inglethorp egyik ruhájából származik a darabka, és ezért nincs is jelentősége. Majd meglátjuk. Öt, ez itt! – S drámai mozdulattal egy hatalmas gyertyafoltra mutatott, az asztal mellett. – Ez bizonyára tegnap óta került ide, mert különben egy jó szobalány azonnal kiszedte volna itatóspapírral és forró vasalóval. Egyszer az egyik legjobb kalapom... de ennek itt most nincs jelentősége.
 - Minden bizonytal az éjszaka keletkezett. Nagyon izgatottak voltunk. Vagy talán Mrs. Inglethorp ejtette el a gyertyáját.
 - Csak egy gyertyát hoztak be a szobába?
 - Igen. Lawrence Cavendish tartotta. De nagyon fel volt dűlva. Mintha látott volna valamit itt – s a kandallópárkány felé mutattam –, ami valósággal kővé dermedtette.
 - Ez érdekes – mondta Poirot gyorsan. – Kifejezetten sokatmondó – s tekintetével végigpásztázta az egész falat

–, de ezt a hatalmas foltot nem az ő gyertyája ejtette, mert, mint látja, ez itt fehér gyertyafaggyú; Monsieur Lawrence gyertyája pedig, amely még most is az öltözőasztalkán áll, rózsaszínű. Másrészt viszont Mrs. Inglethorp szobájában nem volt gyertyatartó, csak olvasólámpa.

– Akkor hát mi következik ebből?

Erre a barátom rendkívül idegesítő módon azzal válaszolt, hogy erőltessem csak meg a fantáziámat.

– És a hatodik pont? – kérdeztem. – Gondolom, a kakaó maradványa.

– Nem – mondta Poirot elgondolkozva –, ezt is bevehettem volna hatodiknak, de nem tettem meg. Nem, a hatodikat egyelőre megtartom magamnak.

Gyorsan körülnézett a szobában. – Azt hiszem, itt már nincs több keresnivalónk, hacsak... – s itt megfontoltan és hosszasan a kandalló hamujába bámult.

– A tűz ég... és pusztít. De esetleg... véletlenül... nézzük csak!

Fürgén négykézlábra ereszkedett, és óvatosan kotorni kezdte a hamut. Hirtelen felkiáltott.

– Hastings, a csipeszt!

Gyorsan odanyújtottam, s ő ügyesen kiemelt egy félig elszenesedett papírdarabkát.

– Látja, *mon ami*?! – kiáltott. – Hát erről mi a véleménye?

Alaposan szemügyre vettem a töredéket.

Nagyon rejtélyesnek találtam. Különlegesen vastag papír volt, nem hasonlított a közönséges levélpapírra. Hirtelen egy ötletem támadt.

– Poirot! – kiáltottam. – De hiszen ez egy végrendelet

töredéke!

– Pontosan. Gyanakvón néztem rá.

– Nincs is meglepve?

– Nem – válaszolt. – Számítottam rá.

Visszaadtam a papírdarabkát, és figyeltem, amint beleteszi az irattáskájába, ugyanazzal a módszeres gondossággal, amely minden cselekedetét jellemezte. Gondolataim valósággal száguldottak. Mi lehetett abban a végrendeletben? Ki semmisítette meg? Az, aki a gyertyafoltot ejtette a padlóra? Valószínűleg. De hogyan jutott be ide bárki? Hiszen minden ajtó belülről el volt reteszelve!

– Hát akkor, barátom – mondta Poirot élénken –, mehetünk. Szeretnék feltenni néhány kérdést a szobalánynak, Dorcasnak, ugye, így hívják?

Átmentünk Alfred Inglethorp szobáján, s addig időztünk, amíg Poirot gyorsan, de alaposan körülnézett. Ugyanazon az ajtón mentünk ki, s bezártuk azt is, Mrs. Inglethorp szobájának ajtaját is.

Levittem Poirot-t a budoárba, amelyet szintén látni kívánt, aztán Dorcas keresésére indultam.

Mikor azonban Dorcasszal visszatértem, a budoárt üresen találtam.

– Poirot – kiáltottam. – Hol van?

– Itt vagyok, barátom.

Kilépett a franciaablakon, s ott állt, látszólag a tájban gyönyörködve, a különböző alakú virágágyak között.

– Csodálatos! – motyogta. – Csodálatos! Micsoda szimmetria! Nézze ezt a félkört; meg azokat a

rombuszokat... micsoda gyönyörűség a szemnek! S a virágok elhelyezése is tökéletes. Nemrégiben ültették, ugye?

– Igen, azt hiszem, éppen tegnap délután. De jöjjön be... itt van Dorcas.

– *Eh bien, eh bien!* Ne irigyeljen tőlem egy-két pillanatnyi élvezetet.

– Igen, de ez az ügy azért fontosabb.

– És honnan tudja, hogy ezek a gyönyörű begóniák nem ugyanolyan fontosak?

Vállat vontam. Ha egyszer rájött, igazán nem lehetett vitatkozni vele.

– Tán ellenvéleménye van? Pedig az ilyesmi előfordul. Na menjünk, s beszéljünk el Dorcasszal.

Dorcas ott állt a budoárban, a kezét összekulcsolta maga előtt, merev hullámokba fésült ősz haján fehér fityula. A hűség, régimódi szobalány mintaképe volt.

Poirot-val meglehetősen gyanakvó volt, de Poirot hamar megtörte az ellenállását. Széket tolt elé.

– Kérem, foglaljon helyet, kisasszony.

– Köszönöm, uram.

– Ugye, hosszú évekig volt az úrnőjénél?

– Tíz évig, uram.

– Hosszú idő; szép dolog az ilyen hűség szolgálat. Ugye, nagyon szerette az asszonyát?

– Nagyon jó gazdám volt, uram.

– Akkor bizonyára nem lesz ellenvetése, ha fölteszek néhány kérdést. Természetesen Mr. Cavendish beleegyezésével.

- Parancsoljon, uram.
- Akkor először a tegnap délutáni eseményekkel kapcsolatban tennék fel néhány kérdést. Az asszonya veszekedett valakivel?
- Igen, uram. De nem tudom, hogy jól teszem-e... Poirot szigorúan nézett rá.
- Kedves Dorcas, feltétlenül szükséges, hogy ennek a veszekedésnek minden lehetséges részletét megtudjam. Ne gondolja, hogy elárulja az asszonya titkait. Az asszonya halott, s nekünk mindent ki kell derítenünk ahhoz, hogy megbosszulhassuk. Életre kelteni semmivel sem tudjuk, de reméljük, hogy amennyiben büntényről van szó, bíróság elé állíthatjuk a gyilkost.
- Úgy legyen – mondta Dorcas szenvedélyesen. – Neveket nem mondok, de van valaki a házban, akit senki nem állhat! És átkozott legyen a nap, amikor az az ember átlépte a ház küszöbét!
- Poirot várt, amíg Dorcas felháborodása alábbhagy, majd hivatalos hangon folytatta:
- Szóval hogyan is állunk ezzel a veszekedéssel? Mikor hallott róla először?
- Hát, uram, az úgy volt, hogy éppen a hall ablaka előtt mentem el tegnap...
- Milyen idő tájt volt ez?
- Pontosan nem tudnám megmondani, uram, de még jóval a teázás előtt volt. Talán négy óra lehetett, vagy valamivel később. Szóval, uram, mint mondtam, épp ott mentem el, amikor bentről dühös kiabálást hallottam. Eszem ágában sem volt hallgatózni, de hát, tudja, hogy van az. Megálltam.

Az ajtó be volt csukva, de az asszonyom nagyon is emelt hangon és érthetően beszélt, s én tisztán hallottam, hogy mit mondott. „Hazudtál nekem, becsaptál”, mondta. Nem hallottam, Mr. Inglethorp mit válaszolt. Sokkal halkabban beszélt az asszonyomnál, aki így válaszolt. „Hogy merészelsz? Én eltartottalak, ruháztalak, etettelek! Mindent nekem köszönhetsz! És így hálálod meg! Hogy szégyent hozol a nevünkre!” Megint nem hallottam, hogy az az ember mit válaszolt, de Mrs. Inglethorp folytatta: „Bármit beszélsz, úgysem számít. Világosan látom, hogy mi a kötelességem. Elhatározásom megmásíthatatlan. Ne hidd, hogy félek a nyilvánosságtól vagy a házastársak közötti botránytól.” Aztán úgy hallottam, mintha jönnének kifelé, ezért gyorsan elmentem onnét.

– Bizonyos benne, hogy Mr. Inglethorp hangját hallotta?

– Ó, igen, uram, ki másé lehetett volna?

– És azután mi történt?

– Később visszamentem a hallba; minden csendes volt. Öt órakor Mrs. Inglethorp csengetett, s meghagyta, hogy vigyem a teáját... enni nem is kért... a budoárba. Rémesen nézett ki, falfehér volt, és nagyon izgatott. „Dorcas – mondta –, nagy megrázkódtatás ért.” „Nagyon sajnálom, asszonyom – mondtam. – Biztosan jót fog tenni egy csésze jó forró tea, asszonyom.” Tartott valamit a kezében. Nem tudom, hogy levél volt-e, vagy csak egy darab papír, de írás volt rajta, és ő egyre csak bámulta, mint aki nem akar hinni a szemének.

Magában suttogott, mintha elfelejtette volna, hogy én is ott vagyok: „Néhány szó csupán, és mégis megváltoztat

mindent.” Aztán azt mondta nekem: „Sose bízzék férfiban, Dorcas, nem érdemlik meg!” Kisiettem, vittem neki egy csésze jó erős teát, megköszönte, és azt mondta, ez biztosan jót tesz majd neki. „Nem is tudom, mitévő legyek. Rettenetes a botrány férj és feleség között, Dorcas. Legszívesebben mindent eltussolnék, ha lehetséges volna.” Ekkor bejött Mrs. Cavendish, úgyhogy az asszonyom többet nem is mondott.

– Még akkor is a kezében volt a levél, vagy az a papír?

– Igen, uram.

– Vajon mit csinálhatott vele azután?

– Hát azt nem tudom, uram, gondolom, bezárta a bordó irattáskájába.

– Abban tartotta a fontosabb iratokat?

– Igen, uram. Minden reggel lehozta magával, este meg felvitte.

– Mikor vesztette el a kulcsát?

– Tegnap, délidőben kereste, uram, és mondta, hogy nézzek szét mindenütt. Nagyon odáig volt miatta.

– De volt még egy kulcsa a zárhoz?

– Igen, uram.

Dorcas érdeklődéssel szemlélte Poirot-t, de az igazat megvallva, én nemkülönben. Mit akarhat az elvesztett kulccsal? Poirot mosolygott.

– Ne törődjék vele, Dorcas, az az én dolgom. Ez a kulcs veszett el? – S előhúzta a zsebéből azt a kulcsot, amelyet az irattartó zárjában talált odafenn.

Dorcas szeme majd kiugrott a helyéből.

– Ez, uram, persze hogy ez. De hol találta meg? Én

mindenütt kerestem.

– Igen; csak tudja, tegnap nem volt ott, ahol én ma megtaláltam. Nos, hogy más tárgyra térjünk, volt az asszonyának sötétzöld ruhája?

Dorcas megrémült a váratlan kérdéstől.

– Nem, uram.

– Egészen bizonyos benne?

– Igen, uram.

– Van bárki másnak a házban zöld ruhája? Dorcas eltűnődött.

– Cynthia kisasszonynak van egy zöld estélyi ruhája.

– Világos- vagy sötétzöld?

– Világos, uram, olyan selyembársony, vagy hogy hívják.

– Akkor nem az, ami engem érdekel. És senki másnak nincs zöld holmija a házban?

– Nem, uram... tudtommal nincs.

Poirot-nak egyetlen arcizma sem árulta el, hogy csalódott-e a válaszban, vagy sem. Egyszerűen megjegyezte:

– Jól van, akkor ezt hagyjuk, s menjünk egy lépéssel tovább. Elképzelhetőnek tartja, hogy volt valami oka az asszonyának arra, hogy altatót vegyen be tegnap este?

– Nem, uram, tegnap este biztosan nem vett be.

– Honnan tudja olyan biztosan?

– Mert kiürült a doboza. Két nappal ezelőtt vette be az utolsót, és még nem csináltatott újat.

– Egészen bizonyos ebben?

– Egészen, uram.

– Akkor ezt tisztáztuk! Most jut eszembe, az asszonya nem kérte meg a tegnapi nap folyamán, hogy írjon alá valamit?

- Hogy írjak alá valamit? Nem, uram.
- Amikor Mr. Hastings és Mr. Lawrence bejöttek tegnap este, Mrs. Inglethorpot szorgos levélírásban találták. Gondolom, nincs róla tudomása, kinek szóltak azok a levelek.
- Sajnos, nincs, uram. Nem voltam itthon az este. Talán Annie meg tudná mondani, bár az a lány eléggé figyelmetlen. Még a feketéscsészéket is ott hagyta tegnap este. Így van ez mindig, ha én nem nézek a dolgok után. Poirot felemelte a kezét.
- Ha már egyszer ott maradtak, kérem, hagyja még ott egy kicsikét. Szeretném megvizsgálni a csészéket.
- Igen, uram.
- Mikor ment el tegnap este?
- Úgy... hat óra körül.
- Köszönöm, Dorcas, nincs több kérdésem. – Poirot felállt, s az ablakhoz ment. – Gyönyörűek ezek a virágágyak. Hány kertészt alkalmaznak?
- Most csak hármat, uram. A háború előtt volt öt is, akkor olyan is volt a park, amilyennek kell lennie. Bárcsak akkor látta volna, uram. Gyönyörű látvány volt! De most csak a vén Manning van itt, a fiatal William, meg egy újmódi kertésznő, aki bricseszen jár, meg ilyesmi. Micsoda idők!
- Majd lesznek még jobb idők, Dorcas. Akkor hát beküldené hozzám Annie-t? – Igen, uram. Köszönöm, uram. – Honnan tudta, hogy Mrs. Inglethorp altatót szed? – kérdeztem kíváncsian, mihelyt Dorcas kiment a szobából. – Meg azt, hogy elveszett a kulcs, és van másodpéldánya?
- Csak lassan a testtel. Ami az altatót illeti, azt innen

tudtam. – Hirtelen elővett egy kis papírdobozt, amelyben a gyógyszerek teszik a porokat.

– Hol találta?

– A mosdóállványon, Mrs. Inglethorp hálósobájában. Ez volt a hatos szám a jegyzékemben.

– De tekintve, hogy az utolsó adagot Mrs. Inglethorp két nappal ezelőtt bevette, gondolom, nincs nagy jelentősége a dolognak.

– Lehet, hogy nincs, de nem vesz észre valami különöset ezen a dobozon?

Alaposan megvizsgáltam.

– Nem, azt hiszem, semmit sem látok.

– Nézze meg a címkéjét.

Figyelmesen elolvastam a címkét: Szükség esetén lefekvéskor egy adagot. Mrs. Inglethorp részére.

– Nem, semmi különöset nem látok.

– S az a tény, hogy nincs rajta a gyógyszerész neve?

– Ó! Hát ez csakugyan különös! – kiáltottam.

– Látott már valaha is olyat, hogy egy gyógyszerész kiad egy ilyen dobozt, és nem írja rá a nevét?

– Nem, valóban nem láttam.

Egyre izgatottabb lettem, de Poirot lehűtött, mondván:

– Pedig a magyarázat igencsak kézenfekvő. Úgyhogy ne fárassza az agyát, barátom!

Padlórecsegés jelezte Annie közeledtét, ezért nem maradt időm a válaszra.

Annie tenyeres-talpas leányzó volt, akit szemmel láthatóan felizgatott, ugyanakkor hátborzongató gyönyörűséggel töltött el a tragédia.

Poirot azonnal a tárgyra tért.

– Azért küldtem magáért, Annie, mert gondoltam, mond majd valamit azokról a levelekről, amelyeket Mrs. Inglethorp írt tegnap este. Hány levelet írt? S meg tudná mondani, hogy kinek és hova?

Annie elgondolkodott.

– Négy levél volt, uram. Az egyik Miss Howardnak szolt, a másik Mr. Wellsnek, az ügyvédnek, a másik kettőre, azt hiszem, nem emlékszem, uram... ja, de igen, az egyik Rosznak volt címezve, a tadminsteri élelmiszer-nagykereskedőnek.

A negyedikre nem emlékszem.

– Gondolkozzék! – nógatta Poirot. Annie hiába kutatott az agyában.

– Sajnálom, uram, de elfelejtettem. Bizonyára meg sem néztem.

– Nem számít – mondta Poirot. – Most másvalamit kérdezek. Mrs. Inglethorp szobájában van egy serpenyő; egy kis kakaó maradt az alján. Minden este ivott az asszonya kakaót?

– Igen, uram, minden este bevittük a szobájába, és éjszaka felmelegítette magának... amikor épp eszébe jutott.

– S mi volt benne? Tiszta kakaó?

– Igen, uram, tejjel készítettük, egy kis kanál cukorral, és két kanál rummal.

– Ki vitte fel a szobájába?

– Én, uram.

– Mindig?

– Igen, uram.

- Milyen idő tájt?
- Rendszerint akkor, amikor behúztam a függönyöket.
- Akkor egyenesen a konyhából vitte fel?
- Nem, uram, tudja, nincs túlságosan sok helyünk a gáztűzhelyen, úgyhogy a szakácsnő korán elkészíti, még mielőtt odateszi a vacsorát. Akkor én felviszem, és leteszem a lengőajtó melletti asztalra, és csak később viszem fel az asszonyom szobájába.
- A lengőajtó a balszárnyon van, ugyebár?
- Igen, uram.
- És az asztal az ajtónak ezen az oldalán áll, vagy a túlsón, a személyzeti oldalon?
- Nem; ezen az oldalon, uram.
- Mikor tájt hozta fel a kakaót tegnap este?
- Úgy negyed nyolc tájt, uram.
- És mikor vitte be Mrs. Inglethorp szobájába?
- Amikor becsuktam az ablakokat, uram. Úgy nyolc óra tájt. Mrs. Inglethorp feljött lefeküdni, még mielőtt elkészültem.
- Ezek szerint negyed nyolc és nyolc óra között a kakaó ott állt az asztalon, a balszárnyon?
- Igen, uram. – Annie arca egyre vörösödött, majd váratlanul kitört belőle:
- És ha só került bele, uram, azt nem én csináltam. Én a közelébe sem vittem a sót!
- Miből gondolja, hogy só volt benne? – kérdezte Poirot.
- Mert ott láttam a tálcán, uram.
- Sót látott a tálcán?
- Igen. Közönséges konyhasónak nézett ki. Amikor kihoztam a tálcat a konyhából, nem vettem észre, de

amikor az asszonyom szobájába felvittem, mindjárt megláttam, s gondolom, vissza kellett volna vinnem, és megmondanom a szakácsnőnek, hogy készítsen frisset. De hát siettem, mert Dorcas nem volt itthon, és gondoltam, talán a kakaónak nincs is baja, és csak a tálca lett sós. Úgyhogy leporoltam a kötényemmel, és felvittem az úrnőm szobájába.

Alig tudtam leplezni izgatottságomat. Annie akaratlanul fontos bizonyítékot adott a kezünkbe. Bizony elképedt volna, ha megtudja, hogy az a „közönséges konyhasó” sztrichnin volt, az egyik legveszedelmesebb mérég. Csodáltam Poirot nyugalmát. Lenyűgöző volt az önuralma. Türelmetlenül vártam a következő kérdését, de csalódtam.

– Amikor bement Mrs. Inglethorp szobájába, el volt reteszelve a Cynthia kisasszonyhoz vezető ajtó?

– Ó! Igen, uram, az mindig el van reteszelve. Sosem nyitják ki.

– És a Mr. Inglethorp szobájába vezető ajtó? Megnézte, hogy az is el van-e reteszelve?

Annie habozott.

– Ezt biztosra nem tudnám megmondani, uram, be volt csukva, de hogy el volt-e reteszelve, azt nem tudom.

– Amikor végül kiment a szobából, bezárta Mrs. Inglethorp maga után az ajtót?

– Nem, uram, akkor nem, de gondolom, később bezárta. Éjszakára rendszerint bezárta. Mármint a folyosóra vezető ajtót.

– Észrevette a gyertyafoltot a padlón, amikor tegnap a szobát takarította?

– Gyertyafoltot? Nem, uram, Mrs. Inglethorp szobájában nem volt gyertya, csak olvasólámpa.

– Ezek szerint, ha lett volna egy hatalmas folt a padlón, gondolja, hogy mindenképpen észrevette volna?

– Igen, uram, és kiszedtem volna egy darab itatóssal és forró vasalóval.

Ekkor Poirot megismételte a kérdést, melyet már Dorcasnak is feltett:

– Volt az asszonyának zöld ruhája?

– Nem, uram.

– Sem köpenye, sem keppje, sem sportkabátja?

– Zöld nem volt neki, uram.

– És senki másnak sem, a házbeliek közül? Annie gondolkozott.

– Nem, uram.

– Egészen biztos benne?

– Egészen biztos vagyok.

– *Bien!* Mindössze ennyire voltam kíváncsi. Nagyon köszönöm.

Annie, idegesen nevetgélve, padlórecsegés közepette, kivonult a szobából. Kitört belőlem a visszafojtott izgatottság.

– Poirot – kiáltottam –, gratulálok! Ez óriási felfedezés.

– Micsoda óriási felfedezés?

– Hát az, hogy a kakaó és nem a kávé volt megmérgezve. Hiszen ez mindent megmagyaráz! Hát persze, hogy azért hatott másnap hajnalban, mert a kakaót csak éjszaka itta meg!

– Szóval, maga úgy gondolja, hogy a kakaó, jól figyeljen,

Hastings, mit mondok... hogy a kakaó tartalmazta a sztrichnint?

– Természetesen! Az a só a tálcán mi más lehetett?

– Lehetett például konyhasó – válaszolt Poirot megfontoltan.

Vállat vontam. Ha így vélekedik a dologról, nem is érdemes vitatkozni vele. Az jutott az eszembe, méghozzá nem is először, hogy szegény jó Poirot is öregszik. Szerencse, gondoltam, hogy társult valakivel, aki azért fogékonyabb. Poirot engem figyelt; a szeme huncutul csillogott.

– Nincs velem megelégedve, *mon ami?*

– Drága Poirot – mondtam kimérten –, nem az én feladatom, hogy magának diktáljak. Joga van a véleményéhez, ahogy nekem is megvan a jogom az enyémhez.

– Igen tiszteletreméltó érzés – jegyezte meg Poirot; majd felpattant. – Ezzel a szobával végeztem. Egyébként kié a kisebbik íróasztal ott a sarokban?

– Mr. Inglethorpé.

– Ó! – Megpróbálta felemelni a fedelét. – Zárva. De talán Mrs. Inglethorp valamelyik kulcsa nyitni fogja. – Többel is próbálkozott, gyakorlott mozdulatokkal forgatta, csavargatta őket a zárban, végül elégedetten felkiáltott. – *Voilà!* A kulcs ugyan nem nyitja, de egy ügyes mozdulat igen! – Felhajtotta az íróasztal tetejét, és tekintete gyorsan végigfutott a gondosan elrendezett iratokon. Nagy meglepetésemre nem olvasta el őket, de miközben bezárta az íróasztalt, helyeslően megjegyezte: – Kétségkívül módszeres ember ez a Mr. Inglethorp! – A „módszeres

ember” Poirot szemében a legnagyobb elismerés, amelyet valaki elnyerhet.

Úgy éreztem, barátom már nem a régi, miközben elégedetlenül zsörtölődött:

– Bélyegegk nem voltak az íróasztalában, de lehettek, ugye, *mon ami*? Ugye, lehettek? Igen – és tekintete végigfutott a szobán –, ez a budoár már semmi újat nem tartogathat a számunkra. Nincs sok eredmény. Mindössze ez.

Gyűrött borítékot húzott ki a zsebéből, és felém lökte.

Különös irat volt. Egyszerű, elpiszkolódott régi boríték, rajta, néhány, láthatóan találomra odafirkantott szó.

Ötödik fejezet

Ugye, nem sztrichnin?

– Hát ezt meg hol találta? – kérdeztem Poirot-t, élénk érdeklődéssel.

– A papírkosárban. Megismeri a kézírást?

– Igen, Mrs. Inglethorpé. De vajon mit jelent? Poirot vállat vont.

– Nem tudom... de nagyon figyelemreméltó. Lehetséges, hogy Mrs. Inglethorpnak üldözési mániája volt?! Lehet, hogy azt hitte: mindenki elhagyta, senkiben sem bízhat? És ha igen, nem lehetséges-e az is, hogy öngyilkosságról és nem gyilkosságról van szó?

Épp elő akartam adni ezt az elképzelésemet Poirot-nak, amikor szavai elterelték a figyelmemet.

– Jöjjön – mondta –, most megvizsgáljuk a

feketéscsészéket!

– De drága Poirot! Az ég szerelmére, azt meg minek? Hiszen már tudjuk, hogy a kakaó volt megmérgezve!

– Oh, la, la! Az a szörnyűséges kakaó! – kiáltott Poirot hetykén.

Jóízűen felnevetett, kezét, kétségbeesést tetteve, az ég felé emelte, ami véleményem szerint meglehetősen rossz ízlésre vallott.

– És különben is – mondtam, egyre hűvösebben –, tekintve, hogy Mrs. Inglethorp felvitte magával a feketéjét, nem látom be, mit akar itt találni, hacsak nem arra számít, hogy majd egy zacskó sztrichnint lel a feketéstálcán.

Poirot tüstént kijózanodott.

– Ugyan, ugyan, barátom – mondta, és átkarolt. – *Ne vous fachez pas!* Engedje meg, hogy figyelmemet a kávéscsészéknek szenteljem, aztán majd a maga kakaójára is tekintettel leszek. Rendben? Áll az alku?

Furcsa humora ellenállhatatlanul megnevette; s így együtt mentünk a társalgóba, ahol a tálcán a kávéscsészék ott álltak érintetlenül, ahol hagytuk őket.

Poirot elismételtette velem az előző esti jelenetet, nagyon figyelmesen hallgatott, és elrendezte a csészéket.

– Tehát Mrs. Cavendish ott állt a tálcánál, és töltött. Igen. Aztán odament az ablakhoz, ahol maga ült Mademoiselle Cynthiával. Igen. Itt a három csésze. És az a csésze ott a kandallópárkányon, amit félig ittak csak ki, az lesz Mr. Lawrence Cavendishé. És az, amelyik a tálcán van?

– John Cavendishé. Láttam, amikor odatette.

– Jól van. Egy, kettő, három, négy, öt... de akkor hol van Mr.

Inglethorp csészeje?

– Ő nem kávézik.

– Akkor minden megvan. Egy percre még, barátom.

Óvatosan kikotort mindegyik csésze aljáról egy-két cseppet, különböző fiolákba zárta, s közben mindegyiket megkóstolta. Arc kifejezése furcsán megváltozott. Félig rejtélyes, félig megkönnyebbült arc kifejezés volt.

– *Bien!* – mondta végül. – Világos! Volt egy elképzelésem... de minden bizonytalán tévedtem. Mégis, különös. No de nem számít!

S egy jellegzetes vállrándítással elhessegette a gondolatot, bármi lett légyen is az. Én már az elején megmondhattam volna neki, hogy ez a mániája a kávéval csak zsákutcába vezethet, de megfékeztem a nyelvemet. Végül is, igaz, hogy megöregedett, de a maga idején Poirot mégiscsak nagy ember volt.

John kora reggeltől keményen dolgozott, táviratokat küldözgetett – legelőször Evelyn Howardnak –, írt a lapoknak, és általában elfoglalta magát mindazzal a szomorú kötelességgel, amely együtt jár a halállal.

– Érdeklődhetem, hogyan állnak a dolgok? – kérdezte. – Mi derült ki a nyomozás során: az, hogy anyám természetes halállal halt meg vagy... vagy jobb, ha felkészülünk a legrosszabra?

– Mr. Cavendish – mondta Poirot komolyan –, jobb, ha nem áltatja magát hiú reményekkel. Megmondaná nekem, milyen állásponton van a család többi tagja?

– Lawrence öcsém meg van győződve róla, hogy sok hűhót csapunk semmiért. Azt mondja, minden jel arra vall, hogy

közönséges szívelégtelenségről van szó. – Valóban azt mondja? Hát ez nagyon érdekes... nagyon érdekes... – motyogta Poirot maga elé. – És Mrs. Cavendish? John arca elkomorult.

– Fogalmam sincs róla, mik a feleségem nézetei a fent említett kérdésben.

Ez a válasz pillanatnyi feszültséget idézett elő. A suta csendet John törte meg:

– Ugye, mondtam már, hogy Mr. Inglethorp visszajött? Poirot bólintott.

– Mindannyiunk számára rendkívül kínos a helyzet. Természetesen ugyanúgy kell bánnunk vele, mint mindig, de a fenébe is, az embernek mégis csak megakad a torkán a falat, ha arra gondol, hogy egy gyilkossal ül egy asztalnál! Poirot együttérzően bólogatott.

– Teljességgel megértem. Nagyon nehéz helyzetben van, Mr. Cavendish. Szeretnék egy kérdést feltenni. Ha jól tudom, Mr. Inglethorp azzal indokolta, hogy az éjjel nem tért haza, hogy itthon felejtette a kapukulcsot. Így van?

– Igen.

– Egészen bizonyos benne, hogy a kapukulcs valóban itthon maradt, hogy csakugyan nem vitte magával?

– Fogalmam sincs róla. Eszembe se jutott, hogy keressem. Mindig a hallban tartjuk a fiókban. Majd megnézem, hogy ott van-e.

Poirot alig észlelhető mosollyal megálljt intett.

– Nem, nem, Mr. Cavendish, most már késő. Bizonyos vagyok benne, hogy ott találja. Ha Mr. Inglethorp magával vitte, épp elég ideje volt azóta, hogy visszategye.

– De gondolja...

– Semmit sem gondolok. Ha valakinek eszébe jutott volna, hogy megnézzé reggel, mielőtt még visszatért, komoly bizonyíték lett volna Inglethorp mellett, ha ott találja. Ez minden.

John egészen meghökkent.

– Ne aggódjék – nyugtatgatta Poirot. – Biztosíthatom, hogy emiatt fölösleges izgatnia magát. Ha már volt oly szíves és meghívott, mehetünk reggelizni.

Az ebédlőben már mindenki együtt volt. Az adott körülmények között természetesen nem voltunk valami vidám hangulatban. Egy megrázkódtatás mindig próbatétel, s mi mindnyájan a hatása alatt voltunk. Az illemszabályok betartása s a jólneveltség megkövetelte, hogy viselkedésünk a megszokott legyen, s én önkéntelenül mégiscsak arra gondoltam, vajon csakugyan oly nagy nehézséget okoz-e ez a nagy önuralom. Senkinek sem volt vörösre sírva a szeme, semmi jele annak, hogy valaki titokban emészti magát. Úgy éreztem, igazam volt, amikor arra gondoltam, hogy Dorcast érintette legközelebből a tragédia.

Nem beszélek Alfred Inglethorpról, aki úgy játszotta a gyászoló özvegyet, hogy azt már nehéz volt gyomorral elviselni. Eltűnődtem, vajon sejtí-e, hogy őt gyanúsítjuk. Kell, hogy tudatában legyen, ha mégúgy igyekszünk is leplezni gondolatainkat. Eltölti-e a félelem, vagy bízik benne, hogy a bűntény büntetlen marad? A gyanakvó hangulat bizonyára megsúgja neki, hogy veszélyben van.

De vajon mindenki órá gyanakszik? Mrs. Cavendish is,

például? Elnéztem, amint ott ült az asztal végében, kecsesen, higgadtan, talányosan. Gyönyörű volt puha, sűrke ruhájában, csuklójánál a fehér fodrok ráborultak karcsú keze fejére. De arca néha oly kifürkészhetetlen volt, mint egy szfinxé. Nagyon csendes volt, a száját is alig nyitotta ki, s furcsa módon mégis úgy éreztem, hogy a személyiségéből sugárzó óriási erő mindannyiunkon uralkodik.

És a kis Cynthia? Ő is gyanakszik? Nagyon fáradtnak, betegnek látszik, gondoltam. Erőltetettsége és bágyadtsága egészen feltűnő volt. Megkérdeztem, rosszul érzi-e magát, s ő őszintén megmondta:

– Igen, rettenetes fejfájás gyötör.

– Nem inna még egy csésze kávé, mademoiselle? – kérdezte Poirot részvétellel. – Az majd felélénkíti. *Mai de tete* esetén nincs hozzá fogható. – Felugrott, és elvette Cynthia csészejét.

– Cukor nélkül – mondta Cynthia, mikor Poirot felemelte a kockacukrot.

– Cukor nélkül? Csak nem a háború miatt?

– Nem, mindig cukor nélkül iszom.

– *Sacré!* – motyogta Poirot maga elé, amikor visszatért a tele csészével.

Csak én hallottam, s amint kíváncsian feltekintettem a kis emberre, láttam, hogy alig tudja leplezni izgatottságát, s a szeme zöld, akár a macskáé. Biztosan hallott vagy látott valamit, ami nagy hatással volt rá – de vajon mi lehetett az? Nem tartom magamat különösen ostobának, de meg kell

vallanom, hogy az én figyelmemet semmi rendkívüli nem ragadta meg.

A következő pillanatban az ajtó kinyílt, és Dorcas lépett be.

– Mr. Wells keresi, uram – mondta Johnnak.

Eszembe jutott, hogy ez az ügyvéd, akinek Mrs. Inglethorp az előző este írt.

John azonnal felállt.

– Vezesse a dolgozószobámba. – Hozzánk fordult. – Az anyám ügyvédje – magyarázta. Aztán halkabban hozzátette:

– S egyúttal a törvényszéki halottkém. Velem tartanának?

Vele mentünk. John ment elől, s én megragadtam az alkalmat, hogy Poirot fülébe suttogjam:

– Mégis lesz hát boncolás?

Poirot szórakozottan bólintott. Elmélyült gondolataiban, olyannyira, hogy felkeltette az érdeklődésemet.

– Mi van? Oda sem figyel arra, amit mondok.

– Igaza van, barátom. Nagyon aggódom.

– Miért?

– Mert Mademoiselle Cynthia nem tesz cukrot a kávéjába.

– Micsoda? Maga viccel?

– Ellenkezőleg, nagyon is komoly vagyok. És van itt valami, amit nem értek. Az ösztönöm nem csalt.

– Miféle ösztöne?

– Az, amelyik arra készítetett, hogy ragaszkodjam a feketéscsészék megvizsgálásához. Csitt! A többit később! Követtük Johnt a dolgozószobájába, s ő becsukta mögöttünk az ajtót.

Mr. Wells kellemes megjelenésű, középkorú úr volt, éles

tekintettel, jellegzetesen ügyvédi ábrázattal. John mindkettőnköt bemutatott, és megindokolta jelenlétünket.

– Jegyezze meg, Wells – tette hozzá John –, hogy ez az ügy szigorúan bizalmas. Még mindig reménykedünk abban, hogy kiderül, semmiféle vizsgálatra nincsen szükség.

– Hogyne, hogyne – nyugtatta Mr. Wells. – Sajnálom, hogy nem sikerült megkímélnünk a boncolással járó kellemetlenségektől és nyilvánosságtól, de halotti bizonyítvány hiányában, sajnos, ez teljességgel lehetetlen.

– Igen, tudom.

– Ez a Bauerstein okos ember. S ha jól tudom, nagy szaktekintély a mérgezéses esetekben.

– Valóban – mondta John kissé kényszeredetten. Aztán még habozva hozzátette: – Tanúskodni kell mindannyiunknak?

– Magának természetesen... és... khm... Mr. Inglethorp-nak is.

Kis csend következett, majd az ügyvéd megnyugtató modorában folytatta:

– Minden más tanúvallomás csak megerősítő jellegű, merő formáság.

– Értem.

A megkönnyebbülés halovány árnyéka futott végig John arcán. Ezt furcsálltam, mert semmi okát nem láttam.

– Ha nincs ellene kifogásuk – folytatta Wells –, a pénteki napra gondoltam. Ez elég időt biztosít az orvosi szakvéleményezésre. Ha jól tudom, ma este lesz a boncolás.

– Igen.

- Akkor megfelel ez az időpont?
- Tökéletesen.
- Gondolom, nem szükséges mondanom, drága barátom, mennyire megrázott ez a tragikus ügy.
- Nem tud segítségünkre lenni a megfejtésében, uram? – kérdezte Poirot, aki először szólalt meg, mióta a szobába léptünk.
- Én?
- Igen. Úgy tudjuk, hogy Mrs. Inglethorp írt önnek tegnap este. Azt a levelet ma reggel meg kellett kapnia.
- Meg is kaptam, de abból semmi sem derül ki. Rövid levél, amelyben megkér, hogy keressem fel ma délelőtt, mert a tanácsomat szeretné kérni egy rendkívül nagy fontosságú ügyben.
- Semmi utalás nincs benne, hogy miféle ügyről van szó?
- Sajnos, nincs.
- Ez bizony kár – mondta John.
- Nagyon nagy kár – helyeselt Poirot.
- Csend lett. Poirot néhány másodpercig gondolataiba merült. Végül ismét az ügyvédhez fordult.
- Mr. Wells, szeretnék még valamit kérdezni, már abban az esetben, ha a szakmai titoktartás nem tiltja. Mrs. Inglethorp halála esetén ki örökli a vagyonát?
- Az ügyvéd egy pillanatig habozott, majd így válaszolt:
- Tekintve, hogy ez hamarosan úgyszólván köztudomásra jut, ha Mr. Cavendishnek nincs ellene kifogása...
- Ó, dehogy – biztosította John.
- Akkor nem látom okát, miért ne válaszolnék a kérdésre. Mrs. Inglethorp az elmúlt év augusztusában kelt utolsó

végrendeletében, a személyzetnek és másoknak hagyományozott kisebb összegeket leszámítva, teljes vagyonát mostohafiára, Mr. John Cavendishre hagyta.

– Nem volt ez – már bocsásson meg, Mr. Cavendish – igazságtalan a másik mostohafiával, Mr. Lawrence Cavendishsel szemben?

– Nem. Nem hiszem. Az édesapjuk végakarata szerint ugyanis Johné a birtok, Lawrence pedig a mostohaanya halála után jelentős pénzüsszeg birtokába jut. Mrs. Inglethorp azért hagyta a pénzét az idősebbik mostohafiára, hogy abból tartsa fenn Stylest. Véleményem szerint nagyon igazságos, méltányos eljárás.

– Értem. De ha nem tévedek, az angol törvények szerint ez a végakarát automatikusan érvénytelenné vált, amikor Mrs. Inglethorp ismét férjhez ment...

Mr. Wells bólintott.

– Éppen erre akartam rátérni, Monsieur Poirot. Ez az okirat azóta érvényét veszítette.

– *Hein!* – mondta Poirot. Egy pillanatig tűnődött, aztán megkérdezte: – Vajon Mrs. Inglethorp tudatában volt ennek a ténynek?

– Nem tudom. Bizonyára.

– Tudatában volt – szólt közbe John váratlanul. – Épp tegnap beszéltünk a házasság következtében hatályukat veszített végrendeletekről.

– Úgy? Még egy kérdés, Mr. Wells. Ön azt mondta, az „utolsó végrendeletében”. Ezek szerint, Mrs. Inglethorp előzőleg több végrendeletet is készített?

– Átlagosan legalább egy végrendeletet készített évente –

mondta Mr. Wells rendíthetetlen nyugalommal. – Állandóan változtatott az elhatározásán, hogy kit részesítsen előnyben a végrendeletében.

– Tegyük fel – mondta Poirot –, hogy az ön tudta nélkül Mrs. Inglethorp új végrendeletet készített, s abban olyasvalakit részesített előnyben, aki még csak nem is tagja a családnak, mondjuk például Miss Howardot. Ez meglepné önt?

– Egy cseppet sem.

Poirot-nak, úgy látszik, nem volt több kérdése. Odamentem hozzá, míg John és az ügyvéd arról tárgyalt, hogy átvizsgálják Mrs. Inglethorp iratait.

– Gondolja, hogy Mr. Inglethorp végrendeletet készített, amelyben minden vagyonát Miss Howardra hagyta?

Poirot mosolygott.

– Nem.

– Akkor miért kérdezte?

– Csitt!

John Cavendish Poirot-hoz fordult.

– Velünk tart, Monsieur Poirot? Átvizsgáljuk anyám iratait. Mr. Inglethorp örömet rám és Mr. Wellsre bízta a feladatot.

– Ami ugyancsak megkönnyíti a dolgunkat – morogta az ügyvéd. – Tekintve hogy hivatalosan ő a jogosult... – Nem fejezte be a mondatot.

– Először a budoárban lévő íróasztal tartalmát vizsgáljuk meg – magyarázta John –, aztán megyünk csak fel a hálósobába. A legfontosabb iratait egy bordó irattáskában tartotta, azt gondosan át kell vizsgálnunk.

– Igen – mondta az ügyvéd –, könnyen meglehet, hogy

ráakadunk egy végrendeletre, amely később keletkezett annál, amelyik az én birtokomban van.

– Van későbbi végrendelet. – Ezt Poirot mondta.

– Micsoda? – John és az ügyvéd döbbenetesen nézett rá.

– Vagyis inkább – folytatta a barátom fesztelenül – csak volt.

– Mit akar azzal mondani, hogy csak volt? Most hol van?

– Elégett!

– Elégett?

– Igen. Ide nézzenek! – Elővette a megszenesedett papírdarabkát, amelyet Mrs. Inglethorp szobájában, a kandalló hamujában találtunk, és átnyújtotta az ügyvédnek, miközben röviden elmondta, mikor és hol bukkant rá.

– De hátha ez egy régi végrendelet?

– Nem hiszem. Mi több, szinte bizonyos vagyok benne, hogy tegnap délután készült.

– Micsoda?... Lehetetlen! – kiáltottak egyszerre mind a ketten.

Poirot Johnhoz fordult.

– S ha megengedik, hogy a kertészért küldjek, be fogom bizonyítani.

– Ó, hát természetesen. De nem látom be, hogy...

Poirot felemelte a kezét.

– Tegye, amit kértem. Azután annyit kérdezhetnek, amennyit csak jólesik.

– Helyes. – John csengetett.

Dorcas hamarosan megjelent.

– Dorcas, legyen szíves, mondja meg Manningnek, hogy jöjjön be, mert beszélni szeretnék vele.

– Igen, uram.

Dorcas kiment.

Feszült csöndben várakoztunk. Egyedül Poirot tűnt tökéletesen nyugodtnak, s a könyvespolcnak egy kimaradt sarkát porolgatta.

Odakinn a kavicsos szöges bakancs csikorgása jelezte Manning közeledtét. John kérdően nézett Poirot-ra. Az utóbbi bólintott.

– Jöjjön be, Manning – mondta John –, beszélni szeretnék magával.

Manning lassan, habozva jött be a franciaablakon, s ott mindjárt meg is állt, a lehető legközelebb az ablakhoz. Sapkáját a kezében tartogatta, és zavartan gyűrögette. A háta hajlott volt, bár bizonyára nem volt olyan öreg, mint amilyennek látszott, de a látása éles volt, és a tekintete értelmes, meghazudtolva lassú, óvatos beszédét.

– Manning – kezdte John –, ez az úr szeretne feltenni magának néhány kérdést. Megkérem, hogy válaszoljon.

– Igenis, uram – motyogta Manning.

Poirot fűgén előlépett. Manning alig észlelhető megvetéssel mérte végig.

– Tegnap délután begóniát ültetett a ház déli ablakánál, ugye, Manning?

– Igen, uram, én meg Willum.

– És Mrs. Inglethorp odament az ablakhoz, és kiszólt magának, ugye?

– Igen, uram, így volt.

– Mondja el, a saját szavaival, hogy pontosan mi történt ezután.

– Hát, uram, nem sok történt. Mrs. Inglethorp azt mondta Willumnak, hogy biciklizzen le a faluba, és hozzon fel neki egy nyomtatott végrendelet-formulát vagy micsodát... nem is tudom pontosan... de Mrs. Inglethorp leírta Willumnak.

– És?

– És ő el is hozta, uram.

– És azután mi történt?

– Aztán tovább ültettük a begóniákat, uram.

– Mrs. Inglethorp nem szólította újra?

– De igen, uram, szólított, engem is meg Willumot is.

– És azután?

– Behívott minket, és egy hosszú papiros alá odaíratta a nevünket, ahova az ő neve is oda volt írva.

– Látott valamit abból, hogy mi volt Mrs. Inglethorp neve fölül írva? – kérdezte Poirot élesen.

– Nem, uram, mert azon a részen egy darab itatóspapír volt.

– És maga aláírta, ott, ahol mondták?

– Igen, uram, először én, aztán Willum.

– És mit csinált utána Mrs. Inglethorp?

– Hát beletette a papirost egy hosszú borítékba, azt meg egy olyan bordó tokba, ami ott volt az asztalon.

– Milyen idő tájt hívta magukat először?

– Úgy négy óra körül, uram.

– Nem korábban? Nem lehetséges, hogy fél négy körül volt?

– Nem, nem hinném. Inkább talán egy kicsit négy után volt, semmiképpen sem előtte.

– Köszönöm, Manning, ez minden – mondta Poirot

barátságosan.

A kertész a gazdájára pillantott, aki bólintott, mire Manning motyogott valamit, ujját a homlokához emelte, aztán óvatosan kihátrált a franciaablakon.

Mindnyájan összenéztünk.

– Szentséges isten! – mormogta John. – Micsoda különös véletlen.

– Hogyhogy... véletlen?

– Hogy az anyám végrendeletet csinált a halála napján!

Mr. Wells megköszöri a torkát, és fakón megjegyezte:

– Egészen bizonyos benne, Cavendish, hogy véletlenről van szó?

– Mit akar ezzel mondani?

– Az anyja a maga elbeszélése szerint csúnyán veszekedett valakivel... tegnap délután...

– Mit akar ezzel mondani? – kiáltott ismét John. A hangja remegett; egészen elsápadt.

– A veszekedés következményeképp az édesanyja sietve új végrendeletet készített. Aminek a tartalmát sosem fogjuk megtudni. Senkinek sem szólt a tartalmáról. Ma délelőtt kétségkívül megtárgyalta volna velem a dolgot, de nem volt rá alkalma. A végrendelet eltűnik, s Mrs. Inglethorp magával viszi a titkát a sírba. Monsieur Poirot, gondolom egyetért velem abban, hogy ezek a tények igen sokatmondóak.

– Sokatmondóak vagy sem – szakította félbe John –, nagyon hálásak vagyunk Monsieur Poirot-nak, hogy fényt derít az ügyre. Ha ő nincs, soha semmit meg nem tudtunk volna erről a végrendeletről. Gondolom, nem illik megkérdezni, uram, hogy mi keltette fel a gyanúját?

Poirot mosolyogva válaszolt:

– Egy összefirkált öreg boríték, s egy begóniával frissen beültetett virágágy.

John bizonyára tovább feszegette volna a kérdést, de ebben a pillanatban hangos motorberregést hallottunk, s az ablakból láttuk, hogy kocsi gördül a ház elé.

– Evie! – kiáltott John. – Bocsásson meg, Wells. – Kisietett a hallba.

Poirot kérdően nézett rám.

– Miss Howard – magyaráztam.

– Ó, nagyon örülök, hogy eljött. Annak a nőnek helyén van az esze, meg a szíve is, Hastings. Bár az Isten nem ajándékozta meg valami nagy szépséggel!

John példáját követve kimentem a hallba, ahol Miss Howard igyekezett kiszabadítani magát az elképzelhetetlen mennyiségű fátyolból, amelybe a fejét beburkolta. Ahogy a pillantása rám esett, hirtelen elfogott a lelkifurdalás. Evelyn Howard olyan őszintén figyelmeztetett, s a figyelmeztetése, sajnos, mit sem ért! Milyen hamar s milyen könnyedén elfeledkeztem róla. Most, hogy ilyen tragikus módon bizonyosodott be, mennyire igaza volt, elszégyelltem magam, ő nagyon is jól ismeri Alfred Inglethorpot. Eltűnődtem, vajon ha itt marad Stylesban, bekövetkezett volna-e a tragédia, vagy netán tartott volna ez az ember Evie figyelő tekintetétől?

Megkönnyebbültem, amikor jól ismert, erőteljes szorításával kezét fogott velem. A tekintete szomorú volt, de nem szemrehányó, kivörösödött szemhéján látszott, hogy keservesen sírt, de egyébiránt ugyanolyan gorombán

zsörtölődött.

– Mindjárt indultam, ahogy a sürgöny megjött. Épp befejeztem az éjszakai ügyeletet. Kocsit béreltem. Így jöhettem a leghamarabb.

– Reggelizett már, Evie? – kérdezte John.

– Nem.

– Mindjárt gondoltam. Jöjjön, a reggeli még ott áll az asztalon, majd készítenek magának friss teát. – Hozzám fordult. – Magára bízom, Hastings, jó? Wells odabenn vár rám. Ó, itt van Monsieur Poirot. Tudja, ő segít nekünk, Evie. Miss Howard kezét fogott Poirot-val, de a válla fölött gyanakodva Johnra pillantott.

– Hogy érti azt, hogy... segít?

– Segít a nyomozásban.

– Nincs itt mit nyomozni. Letartóztatták már? – Kit?

– Hát Alfred Inglethorpot!

– Drága Evie, nagyon kérem, legyen óvatos. Lawrence azon az állásponton van, hogy anyám szívrohamban halt meg.

– De ostoba az a Lawrence! – vágta rá Miss Howard. – Hát persze hogy Alfred Inglethorp gyilkolta meg szegény Emilyt... ahogy én előre megmondtam.

– Drága Evie-m, legalább ne ordítson annyira. Bármit gondolunk vagy gyanítunk, jobb, ha pillanatnyilag minél kevesebbet beszélünk. Csak pénteken lesz a boncolás.

– Lárifári! – Miss Howard felhorkant. – Mindannyiuknak elment az eszük. Addigra az az ember rég nem lesz az országban. Ha van egy csöppnyi esze, nem ül itt bárgyún, és várja, amíg felakasztják.

John Cavendish tehetetlenül nézett Evie-re.

– Tudom, tudom – mondta Evie –, maga az orvosokra hallgat. Nem volna szabad. Hiszen azok mihez értenek? Semmihez, vagy csak annyihoz, amennyitől még veszélyesebbek lesznek. Én csak tudom... az én apám is orvos volt.

Az a kis Wilkins a legnagyobb számár, akivel valaha találkoztam. Még hogy szívroham! Mást el sem tud képzelni. Akinek szemernyi józan esze van, azonnal átlátja, hogy a férje mérgezte meg. Én mindig mondtam, hogy az ágyában fogja megölni a szerencsétlent. És most megtette. És maguk itt csak ostobaságokat motyognak holmi „szívrohamról” meg a „pénteki boncolásról”. Szégyellhetné magát, John Cavendish.

– De hát maga szerint mit kellene tennem? – kérdezte John, és alig észlelhetően elmosolyodott. – Ugyan már, Evie, nem vonzolhatom le gallérjánál fogva a helyi rendőrörsre.

– De azért tehet valamit. Nyomozza ki, hogy csinálta. Agyafúrt egy alak. Lefogadnám, hogy áztatott légypapírral. Kérdezze meg a szakácsnőt, nem tűnt-e el légypapír.

Ebben a pillanatban szentül meg voltam győződve arról, hogy egy földél alatt tartani Miss Howardot és Alfred Inglethorpot, s még békét is teremteni közöttük, minden bizonnyal herculesi feladat lesz, s ezért csöppet sem irigyeltem Johnt. Arckifejezésén láttam is, hogy teljességgel átérzi a feladat nehézségét. E pillanatban a visszavonulásban keresett menedéket, és sietve elhagyta a szobát.

Dorcas friss teát hozott. Amint kiment, Poirot eljött az ablaktól, és leült, szemben Miss Howarddal.

– Mademoiselle – mondta komolyan –, szeretnék kérdezni öntől valamit.

– Ki vele – mondta a hölgy, s kelletlenül szemlélte Poirot-t.

– Szeretném, ha számíthatnék a segítségére.

– Alfred felakasztásában szívesen leszek a segítségére – mondta gorombán. – Bár az akasztás még túlságosan jó is neki. Vízbe kéne fojtani, aztán felnégyelni, mint a régi szép időkben.

– Akkor tehát egyetértünk – mondta Poirot –, mert a gyilkost én is fel akarom akasztatni.

– Alfred Inglethorpot?

– Vagy őt, vagy mást.

– Másról szó sem lehet. Szegény Emilyt addig senki meg nem gyilkolta, amíg ő meg nem jelent a színen. Azt nem állítom, hogy nem volt körülvéve hiénákkal, de még mennyire hogy! De csak a pénzére törtek. Nem az életére. És akkor jön ez az Alfred Inglethorp, és két hónapon belül... hopplá!

– Higgyen nekem, Miss Howard – mondta Poirot őszintén –, ha Inglethorp volt az, nem ússza meg szárazon. Becsületemre, olyan magasra lógotom, mint Hámánt Ahasvérus király.

– Ez már jobban hangzik – mondta Miss Howard valamivel lelkesebben. – De meg kell kérnem, hogy bízzék bennem. Az ön segítsége rendkívül értékes lehet a számomra. Meg is mondom, miért. Mert ebben az egész gyászoló házban az öné az egyetlen szempár, amelyik könnyet ejtett.

Miss Howard hunyorgott, goromba hangjába új tónus lopakodott.

– Ha azt akarja mondani, hogy én kedveltem... hát így is van. Tudja, Emily önző öregasszony volt. Nagyon nagylelkű volt, de mindig elvárta a viszonzást. Sosem hagyta, hogy az emberek megfélelkezzenek arról, amit értük tett, és ezért nem szerették. Azt persze ne higgye, hogy tudatában volt ennek, vagy akár érezte a hiányát. Legalábbis remélem, hogy nem. Én viszont más helyzetben voltam. Én már kezdetben megvettem a lábamat. „Évi ennyi meg ennyi fontot érek magának. Nagyon helyes. De ennél egy fillérrel sem többet... Egy pár kesztyűt sem, egy színházjegyet sem.” Ezt nem értette meg, néha meg is bántódott. Azt mondta, ostobán büszke vagyok. Pedig nem... csak nem tudtam megmagyarázni.

Mindenesetre volt önérzetem. S ezért az egész bandából egyedül én engedhettem meg magamnak, hogy szeressem.

Én vigyáztam rá. Én óvtam meg a többiektől. És akkor jön ez a sima beszédű gazember, és tessék! A többéves odaadásom mit sem számít!

Poirot együttérzően bólogatott.

– Megértem, mademoiselle, megértem, mit érez. Ez egészen természetes. Azt hiszi, mindnyájan olyanok vagyunk, mint a tészta, nincs bennünk tűz, energia... de higgyen nekem, nem így van.

Ebben a pillanatban John dugta be a fejét, s Mrs. Inglethorp szobájába invitált bennünket, mivel a budoárban lévő íróasztalt Mr. Weelsszel már átvizsgálták.

Amint fölfelé mentünk a lépcsőn, John visszaneézett az ebédlő felé, és bizalmasan lehalkította a hangját:

– Ide hallgasson, mi lesz itt, ha ezek ketten összetalálkoznak?

Reménytelenül ráztam a fejem.

– Megmondtam Marynek, hogy ne eressze össze őket, ha lehetséges.

– De képes lesz rá?

– Azt csak a jóisten tudja. Annyi bizonyos, hogy Inglethorp nem ég a vágytól, hogy találkozzék Evie-vel.

– Ugye, még magánál vannak a kulcsok, Poirot? – kérdeztem, ahogy a lezárt szoba elé értünk.

John elvette a kulcsot Poirot-tól, kinyitotta az ajtót, s mindannyian bementünk. Az ügyvéd egyenesen az íróasztalhoz ment, John utána.

– Anyám a legfontosabb iratait ebben az irattáskában tartotta – mondta John.

Poirot előhúzott egy kis kulcsosomót.

– Ha megengedik. Óvatosságból lelakatoltam ma reggel.

– De hiszen most nincs bezárva.

– Lehetetlen!

– Nézzen ide. – Ezzel John felemelte a fedelét.

– *Mille tonnerres!* – kiáltott Poirot elképedten. – És én... hiszen mindkét kulcs az én zsebemben volt!

– Az irattáskára vetette magát. Hirtelen megdermedt.

– *En voilà une affaire!* Ezt a zárat felfeszítették!

– Micsoda?

Poirot ismét letette az irattáskát.

– De ki feszítette fel? És miért? És mikor? De hiszen az

ajtó be volt zárva! – Ilyen felkiáltások törtek ki belőlünk.

Poirot megfellebbezhetetlenül, szinte automatikusan rendre mindent megválaszolt.

– Hogy kicsoda? Hát épp ez a kérdés. Hogy miért? Bárcsak tudnám. Mikor? Hiszen egy órával ezelőtt még itt voltam. Ami a bezárt ajtót illeti, annak elég közönséges a zárja.

Lehetséges, hogy a folyosó összes többi ajtajának a kulcsa nyitja.

Ostobán bámultunk egymásra. Poirot odament a kandallópárkányhoz. Látszólag egészen nyugodt volt, de észrevettem, hogy a keze, amely gépiesen igazgatta a vázákat a kandallópárkányon, reszket.

– A következő a helyzet – mondta végül. – Volt valami abban az irattáskában, valami bizonyíték, magában véve talán csekélység, de mégiscsak elég ahhoz, hogy elárulja a bűntény és a gyilkos kapcsolatát. Létfontosságú volt számára, hogy megsemmisítse, mielőtt még a jelentőségére fény derülne. Ezért vállalta a kockázatot, az óriási kockázatot, hogy ide bemerészkedik. Zárva találta az irattáskát, tehát kénytelen volt felfeszíteni, amivel elárulta, hogy itt járt. Nagyon fontos kellett hogy legyen a számára, ha ekkora kockázatot vállalt.

– De mi lehetett az?

– Ó! – kiáltott Poirot mérgesen. – Azt nem tudom! Kétségkívül valamiféle bizonyíték, talán az a papír, amit Dorcas látott az úrnője kezében tegnap délután. Én pedig – itt aztán szabadjára engedte dühét –, hogy én kicsoda ostoba állat vagyok! Én semmit sem sejtettem! Úgy

viselkedtem, mint egy hülye! Nem lett volna szabad itt hagynom az irattáskát. Magammal kellett volna vinnem. Ó, én hatökör! És most oda van. Vége... de valóban megsemmisült? Hátha van még remény... minden talpalatnyi helyet fel kell forgatnunk...

Mint az őrült, vágatott ki a szobából, és mihelyst egy kissé magamhoz tértem, utánaeredtem. De mire a lépcső tetejére értem, eltűnt szem elől.

Mary Cavendish a lépcsőelágazásnál állt, s a hall felé bámult, amerre Poirot eltűnt.

– Mi történt a maga különös kis barátjával, Mr. Hastings? Úgy csörtetett el mellettem, mint a megvadult bika.

– Valamin nagyon felizgatta magát – jegyeztem meg akadozva. Valójában nem tudtam, örülne-e Poirot, ha felfedném a titkát. Amikor láttam, hogy halvány mosoly jelenik meg Mrs. Cavendish szája sarkában, megpróbáltam más irányt szabni a beszélgetésnek.

– Ugye, még nem találkoztak?

– Kik?

– Mr. Inglethorp és Miss Howard.

Mrs. Cavendish zavarba ejtően nézett rám.

– Gondolja, hogy olyan nagy katasztrófa volna, ha találkoznának?

– Miért, maga nem gondolja? – kérdeztem, ugyancsak meghökkenten.

– Nem. – S szokása szerint csendesen mosolygott. – Én szívesen végignéznék egy jó kis csetepatét. Legalább megtisztítaná a levegőt. Jelenleg olyan sok mindent gondolunk mindannyian, és olyan keveset beszélünk.

– John nincsen ezen a véleményen – jegyeztem meg. – Ő mindenképpen szét akarja választani őket.

– Ó, John!...

A hangvétel feldühített, és kikottyantottam:

– John igazán aranyos fiú!

Mary egy-két percig kíváncsian fürkészt, aztán legnagyobb meglepetésemre így szólt:

– Maga hűséges barát. Ezt tisztelem magában.

– Maga is a barátom, nem?

– Én nagyon rossz barát vagyok.

– Ezt miért mondja?

– Mert így van. Egyik nap elragadó vagyok a barátaimmal, másnap elfelejtkezem róluk.

Nem tudom, mi készítetett rá, de piszkálta a csőrömet, s ezért ostobán s eléggé izléstelenül megjegyeztem:

– Pedig úgy tűnik, hogy dr. Bauersteinnel változatlanul elragadó!

Szavaimat azonnal megbántam. Mary arca elkomorult. Úgy éreztem, mintha vasfüggönyt eresztett volna le, hogy igazi énjét elfedje. Szó nélkül megfordult, és felsietett a lépcsőn, én meg ott álltam, mint egy hülye, és tátott szájjal bámultam utána.

Ekkor odalentről óriási csetepaté vont a magára a figyelmemet. Poirot kiabálását, magyarázkodását hallottam. Bosszankodva arra gondoltam, hogy minden diplomáciai erőfeszitésem hiábavaló volt. A kis ember az egész háznépet bizalmába fogadta, márpedig ez aligha volt bölcs dolog. Ismét arra gondoltam, milyen kár, hogy a barátom a válságos pillanatokban elveszti a fejét.

Lesiettem a lépcsőn. Amint Poirot megpillantott, szinte azonnal lecsillapodott. Félrevontam.

– Drága barátom, mondja csak, okos ez? Csak nem akarja az egész háznépnek orrára kötni a dolgot? Hiszen egyenesen a gyilkos kezére játszik.

– Gondolja, Hastings?

– Egészen bizonyos vagyok benne.

– Hát akkor, barátocskám, majd a maga irányítása alá helyezem magam.

– Helyes. Bár azt hiszem, sajnós, kissé későn.

– Igaz.

Olyan zavartnak és letörtnek látszott, hogy megesett rajta a szívem, bár még akkor is úgy éreztem, hogy helyesen és okosan jártam el, amikor megfeddtem.

– Hát akkor – mondta végül – menjünk, *mon ami*.

– Itt már végzett?

– Pillanatnyilag igen. Visszakísér a faluba?

– Örömmel.

Fogta kis bőröndjét, és kimentünk a nyitott franciaablakon. Cynthia Murdoch épp akkor jött befelé, s Poirot félreállt, hogy utat adjon neki.

– Bocsásson meg, mademoiselle, egy pillanatra.

– Parancsoljon – mondta Cynthia, és kérdően ránézett.

– Előfordult, hogy maga készítette Mrs. Inglethorp gyógyszerét?

Cynthia elpirult, és kissé erőltetetten válaszolt:

– Nem...

– Hát az altatóit? Cynthia még jobban elpirult.

– Igen, egyszer kevertem neki altatóport. – Ezt?

Poirot előhúzta az üres dobozt, amelyben eredetileg az altatópor volt. A lány bólintott.

– Meg tudná mondani, hogy mi volt benne? Szulfonál? Veronál?

– Nem, brómos keverék volt.

– Ó! Köszönöm, mademoiselle, a viszontlátásra.

Amint gyors léptekkel távolodtunk a háztól, többször is Poirot-ra pillantottam. Gyakran észrevettem már azelőtt is, hogy izgatottságában a szeme egészen zöld lett, akár a macskáé. Most úgy ragyogott, mint a smaragd.

– Barátom – tört ki belőle végül –, van egy kis ötletem, egészen különös, talán teljességgel lehetetlen ötlet. És mégis... beleillik a rendszerbe.

Vállat vontam. Poirot túlságosan átengedi magát ezeknek a fantasztikus ötleteinek, gondoltam. Ebben az esetben az igazság bizonyára nagyon is világos és kézenfekvő.

– Szóval ez a magyarázata az üres címkének a dobozon – jegyeztem meg. – Igazán egyszerű, ahogy maga mondta is. Nem is értem, miért nem jutott magamtól az eszembe.

Poirot egyáltalán nem hallgatott rám.

– Még egy felfedezést tettek, *la-bas* – jegyezte meg, és hüvelykujjával hátrafelé, Styles irányába bökött. – Mr. Wells mondta, amikor mentünk fölfelé.

– És mi légyen az?

– A budoár íróasztalfiókjába bezárva találtak egy Mrs. Inglethorptól, még a házasság előtről származó végrendeletet, amelyben minden vagyonát Alfréd Inglethorpra hagyja. Ez valószínűleg az eljegyzésük idején keletkezett. Wellset nagyon meglepte, nem beszélve John

Cavendishről. Nyomtatványra volt írva, és két cseléd írta alá... de Dorcas nem volt közöttük.

– Tudott erről Mr. Inglethorp?

– Azt mondja, nem.

– Hát ez azért nem olyan biztos – jegyeztem meg kételkedve.

– Ezek a végrendeletek mindig olyan zavarosak. Mondja, Poirot, a borítékra firkált szavakból hogyan következtetett arra, hogy tegnap délután itt végrendelet készült?

Poirot mosolygott.

– *Mon ami*, előfordult már magával, hogy miközben levelet írt, egyszerre csak nem tudta, hogyan írnak helyesen egy szót?

– Igen. Gyakorta. Gondolom, mindenkivel megesett már.

– Pontosan. És ilyen esetben maga nem azt csinálta, hogy megpróbálta egyszer-kétszer leírni a szót az itatóspapír sarkára, hogyan néz ki jobban? Hát pontosan ezt csinálta Mrs. Inglethorp is. Nézze csak meg a „hagyatott” szó először két t-vel, aztán helyesen, eggyel van írva. Hogy még biztosabb legyen a dolgában, igekötővel próbálta ki, imígyen: „elhagyatott”. Hogy ez nekem mit mondott? Azt mondta, hogy aznap délután Mrs. Inglethorp leírta a „hagyatott” szót, s mivel a kandallóban talált papírdarabka emléke még frissen motoszkált az agyamban, egyszeriben eszembe jutott a végrendelet lehetősége, hisz abban könnyen előfordulhat ez a szó. Ezt a lehetőséget egy további körülmény is megerősítette. Az általános zűrzavarban a budoárt nem takarították ki aznap reggel, s az íróasztal közelében barna agyag- és földnyomokat láttam. Aznap tökéletesen száraz idő volt, s közönséges

cipő nem hagyott volna ilyen nyomot a padlón.

– Mindjárt az ablakhoz mentem, s ott megláttam, hogy a begóniaágyásokat frissen ültették. S a virágágyak talaja ugyanaz volt, mint amilyen nyomokat én a budoár padlóján felfedeztem, s ugyanakkor magától azt is megtudtam, hogy a virágokat valóban tegnap délután ültették. Akkor már biztos voltam benne, hogy legalább az egyik, de valószínűleg mind a két kertész bement a budoárba, a virágágyban ugyanis két pár különböző lábnyomot találtam. Márpedig ha Mrs. Inglethorp csak beszélni akart volna velük, akkor egyszerűen kiszól az ablakon, s ők egyáltalán nem mennek be a szobába. Ekkor már biztosra vettem, hogy Mrs. Inglethorp új végrendeletet készített, s a két kertészt azért hívta be, hogy azt tanúként aláírják. Az események pedig igazolták a feltételezésemet.

– Roppant ötletes – ismertem el akarva-akaratlanul. – Megvallom, hogy jómagam merőben téves következtetést vontam le abból a néhány odafirkantott szóból.

Poirot mosolygott.

– Túlságosan szabadjára ereszti a képzeletét. A képzelet jó szolga, de rossz gazda. Mindig a legegyszerűbb magyarázat a legvalószínűbb.

– És azt honnan tudta, hogy az irattáska kulcsa elveszett?

– Nem tudtam. Csak feltételeztem, és kiderült, hogy igazam volt. Láttam, hogy kis drótdarabka volt a fogója köré tekerve. Ebből azonnal arra következtettem, hogy bizonyára egy vékonyka kulcskarikáról szakították le. Ha Mrs. Inglethorp elvesztette volna, majd utána megtalálja, akkor mindjárt visszateszi a kulcsosomójára; a kulcsosomón azonban

találtam egy egészen új és fényes másodpéldányt, ami ahhoz a feltételezéshez vezetett, hogy az eredeti kulcsot másvalaki helyezte bele az irattartó zárjába.

– Igen – mondtam. – Kétségkívül Alfred Inglethorp volt az. Poirot kíváncsian nézett rám.

– Egészen bizonyos a bűnösségében?

– Persze, természetesen. Minden új körülmény csak alátámasztja.

– Ellenkezőleg – mondta Poirot csendesen –, többféle körülmény is szól Mr. Inglethorp mellett.

– Ugyan már!

– De igen.

– Én csak egyet látok.

– Melyiket?

– Hogy az éjjel nem tartózkodott a házban.

– Nem talált!... Ahogy maguk angolok mondani szokták! Azt az egyetlen tényezőt választotta, ami véleményem szerint ellene szól.

– Hogyhogy?

– Mert ha Mr. Inglethorp tudta, hogy a felesége akkor este meg lesz mérgezve, bizonyára megszervezi, hogy ő ne legyen a házban. Távolmaradásának ürügye ugyanis átlátszó. Ez két lehetőséget hagy a számunkra: vagy tudomása volt róla, hogy mi fog történni, vagy pedig megvolt a jó oka, hogy távol maradjon.

– S mi légyen ez az ok? – kérdeztem kételkedve. Poirot vállat vont.

– Honnan tudjam? Mindenesetre szégyenletes. Ez a Mr. Inglethorp... hogy úgy mondjam... eléggé nagy gazember...

de ebből nem következik szükségszerűen, hogy ő a gyilkos.

Megráztam a fejem. Az érvelés nem volt valami meggyőző.

– Nem ért velem egyet, ugye? – mondta Poirot. – Mindegy, hagyjuk. Az idő majd megmutatja, melyikünknek van igaza.

Most vegyük szemügyre a többi szempontot. Mihez kezd azzal a ténnyel, hogy a hálószoza összes ajtaja belülről be volt zárva?

– Hát... logikusan át kell gondolnunk.

– Az már igaz.

– Talán ezt mondanám: az ajtók be voltak zárva, a tulajdon szemünkkel meggyőződünk róla, de a lecsepegtetett gyertyafaggyú és a megsemmisített végrendelet azt bizonyítja, hogy az éjszaka folyamán valaki belépett a szobába. Idáig egyetért?

– Tökéletesen. Csodálatra méltó világossággal fogalmaz. Folytassa!

– Nos – mondtam nekibátorodva –, aki bement, az nem az ablakon keresztül ment be, sem pedig csodával határos módon, amiből az következik, hogy az ajtót Mrs. Inglethorp maga nyitotta ki belülről. Ez megerősíti azt a meggyőződésünket, hogy a szóban forgó személy a férje volt. Az csak természetes, hogy a férjének kinyitja az ajtót. Poirot a fejét rázta.

– Miért nyitná? Azért zárta be a férje szobájába vezető ajtót, ami eléggé különös tőle... mert csúnyán összeveszett vele aznap délután. Nem, a férje az utolsó, akinek akkor ajtót nyitott volna.

– De azzal egyetért, hogy Mrs. Inglethorp nyitotta ki az

ajtót?

– Van még egy lehetőség. Lehetséges, hogy amikor lefeküdt, elfelejtette bezárni a folyosóra vezető ajtót, és később kelt fel, úgy reggel felé, hogy bezárja.

– Poirot, magának komolyan ez a véleménye?

– Nem, nem állítom, hogy így volt, de elképzelhető. S most, hogy más témát vegyünk elő, mi a véleménye arról a kihallgatott beszélgetésről Mrs. Cavendish és az anyósa között?

– Erről meg is feledkeztem – mondtam elgondolkodva. – Ez még most is rejtély. Hihetetlennek tűnik, hogy egy büszke és végsőkéig szűkszavú asszony, mint Mrs. Cavendish, ilyen hevesen beleavatkozzon valamibe, ami nyilvánvalóan nem az ő ügye.

– Pontosan. Egy ilyen neveltetésű asszonytól ez eléggé megdöbbentő.

– Minden bizonnyal különös – helyeseltam. – Mégis lényegtelen, és nem érdemes foglalkoznunk vele.

Poirot felhördült.

– Hát mit mondok én magának állandóan? Hogy mindent számításba kell venni. Ha a tény nem illik bele az elképzelésünkbe, akkor az elképzelésünket kell elejteni.

– Majd meglátjuk! – mondtam ingerülten.

– Igen, majd meglátjuk.

Elértük a házat, amelyben a belgák laktak, s Poirot betessékelt a szobájába. Megkínált apró, orosz cigarettával, amelyet időnként szívott. Mulattam, amikor észrevettem, hogy az elhasznált gyufaszálakat gondosan egy kis porcelánedénybe helyezi. Pillanatnyi bosszúságom

elpárolgott.

Poirot két széket tett a nyitott ablak elé, ahonnan beláthattuk a falu főutcáját. A friss levegő melegen, kellemesen fűjt be az ablakon. Melegnek ígérkezett a nap.

Figyelmemet hirtelen egy vékonydongájú fiatalember keltette fel, aki hatalmas léptekkel száguldott végig az utcán. Az arckifejezése egészen különös volt – rémület és izgatottság rítt le róla.

– Nézze csak, Poirot! – mondtam.

Poirot kihajolt az ablakon. – *Tiens!* – mondta. – Ez Mr. Mace a patikából. Épp idetart.

A fiatalember megállt a ház előtt, aztán pillanatnyi habozás után erőteljesen kopogtatott.

– Egy pillanat! – kiáltott Poirot az ablakból. – Máris megyek.

Intett, hogy kövessem, aztán fürgén leszaladt a lépcsőn, hogy ajtót nyisson. Mr. Mace azonnal rákezdett.

– Ó, Mr. Poirot, bocsásson meg a zavarásért, de hallottam, hogy most jött meg a kastélyból.

– Valóban.

A fiatalember megnyalta kicserepesedett szája szélét. Az arca egészen különös volt.

– Az egész falu tudja, hogy Mrs. Inglethorp milyen hirtelen halt meg. Azt beszélik – itt óvatosan lehalkította a hangját –, hogy megmérgezték!

Poirot arca kifejezéstelen maradt.

– Ezt csak az orvosok dönthetik el, Mr. Mace.

– Igen, persze... természetes. – A fiatalember habozott, aztán végképp elveszítette idegei fölött az uralmat.

Mégragadta Poirot karját, és egészen suttogóra fogta a hangját. – Csak azt az egyet mondja meg nekem, Mr. Poirot... ugye, nem sztrichnin?

Alig hallottam, Poirot mit felelt. Nyilvánvalóan valami diplomatikus választ adott. A fiatalember elment, s amint az ajtó becsukódott mögötte, Poirot rám nézett.

– Igen – mondta, és komoran bólintott. – Tanúskodnia kell majd a törvényszéki halottszemlén.

Lassan újra felbaktattunk. Épp szólni akartam, amikor Poirot egyetlen intéssel megállított.

– Ne most, ne most, *mon ami*. Gondolkodnom kell.

A gondolataim összekuszálódtak... márpedig ez nincs rendjén.

Vagy tíz percig halálos csendben ült, csak a szemöldöke rándult meg néha, s a szeme egyre zöldebb lett. Végre nagyot sóhajtott.

– Jól van hát. Elmúlt a rossz pillanat. Mindent elrendeztem és osztályoztam. Sosem szabad hagyni, hogy a zavar eluralkodjék az emberen. Az ügy még nem világos... de nem ám. Nagyon is bonyolult! Egészen rejtélyes. Még nekem, Hercule Poirot-nak is rejtélyes! Két jelentős tényezőt kell figyelembe vennünk.

– S melyek azok?

– Az első a tegnapi időjárás. Ez nagyon fontos.

– De hiszen ragyogó idő volt! – szakítottam félbe. – Poirot, maga viccel!

– Egy cseppet sem. A hőmérő árnyékban huszonhét fokot mutatott. Ezt jól jegyezze meg, barátom. Mindennek ez a

magyarázata!

– És a második tényező?

– Az, hogy Monsieur Inglethorp nagyon is különös ruhákat hord, fekete szakálla van, és szemüveget visel.

– Poirot, nem hiszem el, hogy komolyan beszél.

– Halálosan komolyan beszélek, barátom.

– De hisz ez gyerekség!

– Sót nagyon is fontos.

– Tételezzük fel, hogy a törvényszéki halottszemlén megállapítják, hogy előre megfontolt szándékból történt gyilkosság, és vádat emelnek Alfred Inglethorp ellen. Akkor mi lesz a maga elméletével?

– Akkor sem történik semmi, ha tizenkét ostoba fajankó véletlenül hibázik! De ez nem fog előfordulni. Először is, egy vidéki esküdtszék nem ég a vágytól, hogy magára vállalja a felelősséget, Mr. Inglethorp pedig itt gyakorlatilag a helyi földesúr. Meg aztán – tette hozzá kedélyesen – én sem hagyom!

– Maga sem hagyja?

– Nem.

Ránéztem a különös kis emberre; nem tudtam, mulassak-e vagy bosszankodjam. Olyan elképesztően biztos volt a dolgában. Mintha a gondolataimban olvasott volna, szelíden bólintott.

– Ó, igen *mon ami*. Pontosan úgy tennék, ahogy mondtam.

– Felállt, s a vállamra tette a kezét. Az arca egészen megváltozott. Könnyek szöktek a szemébe. – Mindenesetre... tudja... én arra a szegény Mrs. Inglethorpra gondolok, aki ott fekszik kiterítve. Nem szeretnék valami

nagyon...

nem. De hozzánk, belgákhoz mindig nagyon jó volt... és én sokkal tartozom neki.

Megpróbáltam félbeszakítani, de Poirot legyintett.

– Hadd mondjak magának valamit, Hastings. Mrs. Inglethorp sosem bocsátaná meg nekem, ha hagynám, hogy a férjét most letartóztassák... amikor egyetlen szavammal megmenthetem!

Hatodik fejezet

A törvénytörési halottszemle

A halottszemle előtti időszakban Poirot lankadatlanul tevékenykedett. Kétszer folytatott négyszemközi megbeszélést Mr. Wellsszel. Hosszú sétákat tett a környéken. Meglehetősen bántott, hogy nem avatott be a bizalmába, különösen azért, mert sejtelmem sem volt róla, hogy mire akar kilyukadni.

Az is eszembe jutott, hogy esetleg Raikesék tanyáján nyomoz, úgyhogy mikor felkerestem a faluban, és nem találtam odahaza, arrafelé, a földeknek vettem utamat szerda este, remélve, hogy ott találok. De színét sem láttam, s nem volt bátorságom, hogy egyenesen bemenjek a tanyára. Amint visszafordultam, szembetalálkoztam egy öreg paraszttal, aki pajkosan rám kacstintott.

– Maga a kastélyba való, igaz-e?

– Igen. Egy barátomat keresem, gondoltam, biztosan errefelé sétált.

– Azt a kicsikét? Aki séta közben hadonászik? A belgát

odalentről a faluból?

– Igen – mondtam izgatottan. – Tehát látta őt errefelé?

– Hát persze hogy láttam. Többször is. Az a barátja magának? Hát maguk, urak, onnan a kastélyból, maguk aztán megérik a pénzüket! – És még bohókásabban kacsintott.

– Miért jönnek ide olyan gyakran az urak a kastélyból? – kérdeztem, amennyire csak tudtam, könnyedén.

Mindentudóan hunyorgott.

– Csak egy jár ide, uram. Hogy neveket ne említsünk.

Még hozzá nagyon is bőkezű az az úr! Ó, köszönöm, uram. Gyorsan továbbmentem. Evelyn Howardnak tehát igaza volt, és engem elfogott az undor, mert Alfred Inglethorpra gondoltam, aki egy másik asszony pénzéből bőkezűsködik. Lehetséges, hogy az a csinos kis cigányképű rejtezik a bűntény mögött, vagy lehet, hogy még aljasabb indok: a pénzsóvárság? Bizonyára e két tényező arányos keveréke. Egy ponton Poirot mintha különösen megszállottan viselkedett volna. Egyszer-kétszer megjegyezte, hogy azt hiszi, Dorcas tévedett a veszekedés időpontjának megjelölésében. Poirot többször is megkérdezte, hogy négy óra helyett nem fél öt volt-e, amikor azokat a hangokat hallotta.

De Dorcas hajthatatlan volt. Legalább egy óra, ha nem több telt el a között, hogy a hangokat hallotta, és hogy öt órakor felszolgált a asszonyának a teát.

A halottszemlét pénteken folytatták le a falusi fogadóban. Poirot meg én együtt ültünk; egyikünknek sem kellett tanúskodnia.

Az előzetes vizsgálat megtörtént, az esküdszék megtekintette a holttestet, melyet John Cavendish azonosított.

További kérdésekre válaszolva elmondta, hogyan ébredt fel a kora hajnali órákban, s beszámolt anyja halálának körülményeiről. Ezután az orvosi tanúvallomás következett. A lélegzetét is visszafojtotta mindenki, amikor szólásra emelkedett a híres londoni specialista, napjaink legnagyobb szaktekintélye a mérgezéses esetekben.

Néhány szóval összefoglalta a boncolás eredményét. Orvosi szakkifejezésekkel és műszavakkal tűzdelve előadását, oda lyukadt ki, hogy Mrs. Inglethorp sztrichnin által történt mérgezés áldozata lett. A fellelt mennyiség arra enged következtetni, hogy legalább háromnegyed, ha nem egy egész gramm, vagy annál is több jutott a szervezetébe. – Elképzelhető, hogy véletlenül nyelte le a mérget? – tette fel a kérdést a halottkém.

– Nagyon valószínűtlennek tartom. A sztrichnint háztartási célokra nem alkalmazzák, mint egynémely más mérgeket, és az árusítása is meglehetősen korlátozott.

– Az ön által végzett vizsgálat fényt derített-e arra, mi módon jutott a mérge Mrs. Inglethorp szervezetébe?

– Nem.

– Ön dr. Wilkins előtt érkezett Stylesba, ugye?

– Igen. A kocsí épp akkor kanyarodott ki a kertkapun, s én siettem, ahogy csak tudtam.

– Elmondaná pontosan, hogy mi történt ezután?

– Beléptem Mrs. Inglethorp szobájába. Abban a pillanatban jellegzetes merevgörcsös állapotban volt. Felém fordult, és

csak azt tudta kinyögni: „Alfred... Alfred...”

– Elképzelhető, hogy a sztrichnint Mrs. Inglethorp vacsora utáni kávéjába tették, melyet a férje vitt oda neki?

– Lehetséges, de a sztrichnin meglehetősen gyorsan ható mérég. A tünetek már egy-két órával a lenyelés után jelentkeznek. Bizonyos feltételek mellett elképzelhető, hogy késik a hatás, de Mrs. Inglethorp esetében ezeknek a feltételeknek egyike sem volt adott. Mrs. Inglethorp úgy este nyolc óra tájban itta meg a kávéját, a tünetek azonban csak a másnap kora reggeli órákban jelentkeztek, ami arra enged következtetni, hogy a mérég később jutott be a szervezetébe.

– Mrs. Inglethorpnak szokása volt, hogy éjszaka megivott egy csésze kakaót. Lehetséges, hogy a kakaóban volt a sztrichnin?

– Nem, én magam vettem mintát a serpenyő alján maradt kakaóból, és vegyelemeztem. Nem volt benne sztrichnin. Poirot halkán, de elégedetten kuncogott.

– Honnan tudta? – suttogtam.

– Csak figyeljen.

– Mondhatnám – folytatta az orvos –, ugyancsak meglepett volna, ha más eredményt kapunk.

– Miért?

– Egyszerűen azért, mert a sztrichninnek különlegesen keserű íze van. Már az 1:70000 hígítású oldatban is kimutatható, s csak valami nagyon erős aromával lehet álcázni az ízet. A kakaó erre alkalmatlan.

Az esküdtszék egyik tagja tudni akarta, hogy ugyanez áll-e a kávéra is.

- Nem. A kávé keserű íze talán elfedné a sztrichninét.
 - Ezek szerint valószínűbbnek tartja, hogy a gyógyszer a kávéval került a szervezetbe, de valamilyen ismeretlen oknál fogva később hatott?
 - Igen, de mivel a feketéscsészét összetiporták, nem volt lehetőség a tartalma elemzésére.
- Ezzel dr. Bauerstein – tanúvallomása véget is ért. Dr. Wilkins minden tekintetben csatlakozott az előtte szólóhoz. Az öngyilkosságnak még a lehetőségét is kizártnak tartotta. Az elhunytak, mondta, gyenge volt a szíve, de különben tökéletes az egészségi állapota, a lelki alkata pedig derűs és kiegyensúlyozott. Az utolsó személy, akinél öngyilkosságra lehetne gondolni.
- Ezután Lawrence Cavendisht szólították. Vallomása jelentéktelen volt; csupán a bátyja nyilatkozatát ismételte meg. Már épp lelépni készült az emelvényről, de megtorpant, majd habozva megszólalt:
- Volna egy javaslatom, ha lehetséges...
- Bizalmatlanul nézett a halottkémre, aki élénken válaszolt:
- Tessék csak, Mr. Cavendish, azért vagyunk itt, hogy kinyomozzuk az igazságot, s örömmel üdvözlünk mindent, ami új fényt vethet a dolgokra.
 - Csak egy ötlet... – magyarázta Lawrence. – Persze, lehet, hogy teljes tévedés, de én még most is valószínűnek tartom, hogy az anyám természetes halállal halt meg.
 - S mi juttatta erre a következtetésre, Mr. Cavendish?
 - Anyám egy ideje olyan élénkítőszert szedett, amely sztrichnint tartalmaz.
 - Csakugyan?! – kiáltott a halottkém.

Az esküdtek érdeklődően felpillantottak.

– Azt hiszem – folytatta Lawrence –, hogy voltak olyan esetek, ahol bizonyos ideig szedett gyógyszerek halmozódó hatása végül is halált okozott. S az vajon nem lehetséges, hogy egyszerűen véletlenül túlságosan sok gyógyszert vett be?

– Most hallunk először arról, hogy az elhunyt sztrichnint szedett. Nagyon hálásak vagyunk önnek, Mr. Cavendish.

Dr. Wilkinst ismét szólították, s az nevetségesnek nyilvánította az elképzelést.

– Mr. Cavendish elképzelése merőben képtelenség. Ezt bármelyik orvos megmondhatja. A sztrichnin, bizonyos értelemben, halmozódó mérég, de teljességgel lehetetlen, hogy ilyen hirtelen halálhoz vezessen. Azt krónikus tünetek hosszú sora előzi meg, ami azonnal felkeltette volna a figyelmemet. Az egész elképzelés abszurd.

– És a második elképzelés? Hogy Mrs. Inglethorp gondatlanságból vett be túlságosan nagy adag gyógyszert?

– Három, sőt négy adag sem eredményezett volna halált. Mrs. Inglethorp mindig különlegesen nagy gyógyszeradagokat csináltatott, mivel Cootnál, a tadnjinsteri gyógyszerésznél készítette az orvosságait. Amennyi sztrichnint a boncolásnál a szervezetében találtak, ahhoz szinte egy egész üveggel be kellett volna vennie.

– Ezek szerint az élénkítőszert törölhetjük a listáról, mivel ön szerint nem lehetett köze a halál okához?

– Így van. Nevetséges feltételezés.

Az esküdtszéknek az a tagja, aki már az előbb is közbeszólt, most azzal állt elő, hogy esetleg a

gyógyszerész, aki az orvosságot készítette, követett el hibát.

– Ez persze mindig lehetséges – válaszolt az orvos.

De Dorcas, akit ezek után szólítottak kihallgatásra, ezt a lehetőséget is kizárta. A gyógyszert nem most készítették. Ellenkezőleg, Mrs. Inglethorp halála napján vette be az utolsó adagot.

Így az élénkítőszert végül is ejtették, s a halottkém folytatta a vizsgálatot. Miután elmeséltették Dorcasszal, hogyan riadt fel asszonya heves csengetésére, majd hogyan ébresztette fel az egész háznépet, rátértek az előző délutáni veszekedésre.

Dorcas itt lényegében megismételte azt, amit Poirot-nak és nekem már elmondott, ezért ezt nem ismétlem meg.

A következő tanú Mary Cavendish volt. Nagyon egyenesen tartotta magát, s tiszta, érthető, teljesen nyugodt hangon beszélt. A halottkém kérdésére válaszolva elmondta, hogy mint mindig, az ébresztőóra aznap is fél ötkor keltette; épp öltözködött, amikor nehéz tárgy zuhanását hallotta.

– Ez az ágy mellett álló asztalka lehetett – jegyezte meg a halottkém.

– Kinyitottam az ajtót – folytatta Mary –, és hallgatóztam. Néhány perc múlva hevesen megszólalt egy csengő, s Dorcas jött lélekszakadva, hogy felébressze a férjemet, s mindannyian az anyósom szobájához mentünk, de az ajtó be volt zárva...

A halottkém félbeszakította.

– Igazán nem hinném, hogy tovább is faggatnunk kell ebben a tárgykörben. Az ezután történekről mindent

tudunk, amit csak tudhatunk. De lekötelezne bennünket, ha elmondaná, mit hallott az előző napi veszekedésből.

– Én?

Volt valami halvány kihívás a hangjában. Felemelte a kezét, megigazította a csipkefodrot a nyakán, s közben a fejét kissé elfordította. Hirtelen az jutott az eszembe: időt akar nyerni!

– Igen. Ha jól tudom – folytatta a halottkém kimérten –, ön éppen ott ült a budoár nagy ablaka alatt a padon, és olvasott.

– Így történt?

Ezt én nem is tudtam, s mikor Poirot-ra pillantottam, láttam, hogy ő sem.

Pillanatnyi szünet, mindössze egy másodpercnyi habozás után Mary válaszolt:

– Igen, így történt.

– És a budoár ablaka nyitva volt, ugye? Mary egy kicsit elsápadt, miközben válaszolt.

– Igen.

– Akkor mindenképpen hallania kellett a benti hangokat, különösen, mivel dühösen kiabáltak. Ott, ahol ön ült, sokkal hallhatóbbak voltak, mint a hallban.

– Lehetséges.

– Elmondaná nekünk, mit hallott a veszekedésből?

– Igazán nem emlékszem, hogy hallottam volna valamit.

– Azt akarja mondani, hogy egyáltalán nem hallott hangokat?

– De igen, hangokat hallottam, csak azt nem, hogy mit beszéltek. – Egy kicsit mintha kipirult volna. – Nem

szokásom, hogy magánbeszélgetéseket kihallgassak.

A halottkém nem tágitott.

– Szóval semmire sem emlékszik? Semmire, Mrs. Cavendish? Egyetlen incifinci szóra vagy mondattöredékre sem, amelyből rájött, hogy magánbeszélgetésről van szó?

Mary hallgatott, mint aki gondolkodik; látszólag még akkor is tökéletesen nyugodt volt.

– Igen, emlékszem, Mrs. Inglethorp mondott valamit, nem emlékszem pontosan, hogy mit... a férj és a feleség közötti botrányról.

– Ó! – A halottkém elégedetten dőlt hátra székében. – Ez egybevág azzal, amit Dorcas hallott. De bocsásson meg, Mrs. Cavendish, annak ellenére, hogy rájött, hogy magánbeszélgetést hall, nem ment el onnét? Ott maradt azon a padon?

Elkaptam Mary őzbarna szemének villanását. Biztosra vettem, hogy ebben a pillanatban örömet darabokra tépte volna a tolakodó kis ügyvédet, de azért eléggé halkán válaszolt:

– Nem. Nagyon jól éreztem magam ott a padon. A könyvemre figyeltem.

– És ez minden, amit nekünk mondani tud?

– Ez minden.

A kihallgatás véget ért, bár kétlem, hogy a halottkém elégedett volt az eredménnyel. Gondolom, gyanította, hogy Mary Cavendish többet is mondhatna, ha akarna.

Ezután Amy Hill elárusítónőt szólították, aki eskü alatt vallotta, hogy tizenhetedikén délután eladott egy nyomtatott végrendelet-úrlapot William Earlnak, a stylesi

másodkertésznek.

Őt William Earl és Manning követte, akik tanúsították, hogy aláírták az okiratot. Manning fél ötben jelölte meg az időt, William, azon az állásponton volt, hogy inkább korábban történt.

Cynthia Murdoch következett. Neki azonban kevés mondanivalója volt. Semmit sem tudott a tragédiáról, amíg Mrs. Cavendish fel nem ébresztette.

– Nem hallotta a zuhanó asztal robaját?

– Nem. Mélyen aludtam. A halottkém mosolygott.

– Az igazak álmát aludta – jegyezte meg. – Köszönöm, Miss Murdoch, ez minden.

– Miss Howard.

Miss Howard elővett egy levelet, amelyet tizenhetedikén este írt neki Mrs. Inglethorp. Poirot meg én, persze, már láttuk. A tragédia titkának megfejtéséhez ez sem vitt közelebb, íme a levél:

Stylesi kastély,

Essex, július 17.

Drága Evelyn, Nem ásnánk el a csatabárdot? Nehezen tudnám ugyan elfelejteni mindazt, amit az én drága férjem ellen mondott, de öregasszony vagyok, s Magát nagyon kedvelem.

Szívélyes üdvözlettel

Emily Inglethorp

Átnyújtotta az esküdteknek, akik alaposan

áttanulmányozták.

– Hát ez sem valami nagy segítség – sóhajtott a halottkém.

– A délutáni eseményeket egyetlen szóval sem említi.

– Pedig világos, mint a nap – jelentette ki Miss Howard. –

Nyilvánvaló, hogy szegény öreg barátném épp akkor jött rá, hogy bolondot csináltak belőle.

– A levélben erről egy szót sem szól – mondta a halottkém.

– Nem, mert Emily soha el nem ismerte volna, hogy hibázott. De én ismerem. Vissza akart hívni. De azt be nem vallotta volna, hogy igazam volt. Csak kertelt. A legtöbb ember ilyen. Én nem.

Mr. Wells alig észlelhetően elmosolyodott. Úgy láttam, az esküdszék több más tagja is. Miss Howardot szemmel láthatóan mindenki ismerte.

– Különben is, ez a sok sületlenség csak időpocsékolás – folytatta a hölgy, és megvetően végigmérte az esküdszék tagjait. – Csak beszélnek, beszélnek, beszélnek! Miközben mindvégig tudjuk...

A halottkém aggodalmaskodva szakította félbe:

– Köszönöm, Miss Howard, ez minden.

Láthatóan megkönnyebbült, amikor Miss Howard elhallgatott.

Aztán következett a nap szenzációja. A halottkém Albert Mace-t, a patikussegédet szólította.

A mi sápadt, izgatott fiatalemberünk volt az. A halottkém kérdéseire válaszolva elmondotta, hogy szakképzett gyógyszerész, de csak most került ebbe a patikába, mert elődjét épp akkor hívták be katonának.

Miután az előzetes kérdésekre választ kapott, a halottkém

folytatta a vizsgálatot.

– Mr. Mace, adott el ön az utóbbi időben sztrichnint illetéktelen személynek?

– Igen, uram.

– Mikor történt?

– Hétfő este.

– Hétfőn? Nem kedden?

– Nem, uram. Hétfőn, tizenhatodikán.

– Elmondaná, hogy kinek adta el?

Ha egy gombostűt leejtenek, azt is meg lehetett volna hallani.

– Igen, uram. Mr. Inglethorpnak.

Minden tekintet arrafelé fordult, ahol Alfred Inglethorp ült, szenttelenül, mozdulatlanul. Kicsit megrezzent, amint a terhelő szavak elhagyták a fiatalember ajkát. Azt hittem, felpattan a székéből, de ülve maradt, bár ragyogóan játszott a megdöbbenést.

– Bizonyos abban, amit mond? – kérdezte a halottkém.

– Egészen biztos vagyok benne, uram.

– Máskor is így, nyakra-főre adogatja a sztrichnint mindenkinek?

A szerencsétlen fiatalember szinte szemmel láthatóan zsugorodott össze a halottkém szigorú pillantásától.

– Nem, uram... Természetesen nem. De mivel láttam, hogy Mr. Inglethorp az, a kastélyból, gondoltam, ebből nem lehet baj. Azt mondta, egy kutyát akar megmérgezni.

Titkon megsajnáltam a fiatalembert. Hisz ez csak természetes, hogy mindent elkövet, hogy megnyerje a kastélybeliek kegyeit – különösen, ha abban reménykedik,

hogy ezentúl Coot helyett majd a helyi patikával készíttetik a gyógyszereiket.

– Nem szokás, hogy bárki, aki mérget visz el a gyógyszertárból, aláírja a méregkönyvet?

– De igen, uram. Mr. Inglethorp alá is írta.

– Magánál van ez a könyv?

– Igen, uram.

Elő is vette; a halottkém pedig néhány korholó szó kíséretében újtára bocsátotta a szerencsétlen Mr. Mace-t.

Ekkor, halálos csönd közepette, Alfred Inglethorpot szólították. Tudatában van-e vajon, tűnődtem, mennyire szorul a hurok a nyaka körül?

A halottkém azonnal a tárgyra tért.

– Hétfő este vásárolt ön sztrichnint abból a célból, hogy megmérgezzon egy kutyát?

Inglethorp tökéletes nyugalommal válaszolt.

– Nem, nem vásároltam. Stylesban nincs is kutya, kivéve egy terelőkutyát, amely kiváló egészségnek örvend.

– Tehát határozottan tagadja, hogy hétfőn sztrichnint vett Albert Mace-től?

– Igen.

– És ezt is tagadja?

A halottkém feléje nyújtotta a füzetet, amelyben az aláírása szerepelt.

– Természetesen tagadom. Ez az aláírás egészen más, mint az én aláírásom. Majd megmutatom.

A zsebéből előhúzott egy régi borítékot, ráírta a nevét, és átnyújtotta az esküdtszéknek. A két aláírás Valóban merőben eltérő volt.

– Akkor milyen magyarázatot tud adni Mr. Mace nyilatkozatára?

Alfred Inglethorp rendíthetetlen nyugalommal válaszolt:

– Mr. Mace bizonyára tévedett.

A halottkém egy pillanatig habozott, aztán így szólt:

– Mr. Inglethorp, csupán a formáság kedvéért, elmondanánk nekünk, hol járt július tizenhatodikán, hétfőn este?

– Az igazat megvallva... nem emlékszem.

– Az lehetetlen, Mr. Inglethorp – csattant fel a halottkém. – Gondolkozzék csak.

Inglethorp a fejét rázta.

– Nem tudom megmondani. Azt hiszem, sétálni voltam.

– Merrefelé?

– Arra már végképp nem emlékszem. A halottkém egyre jobban elkomorult.

– Együtt volt valakivel?

– Nem.

– Találkozott útközben valakivel?

– Nem.

– Nagy kár – mondta a halottkém kimérten. – Arra kell következtetnem, hogy nem hajlandó közölni, hol tartózkodott abban az időben, amikor Mr. Mace határozottan felismerte a patikában, ahol sztrichnint vásárolt.

– Ha így fogja fel... nos, nem.

– Csak óvatosan, Mr. Inglethorp. Poirot idegesen fészkelődött.

– *Sacré!* – motyogta. – Azt akarja ez a hülye, hogy letartóztassák?

Inglethorp valóban rossz benyomást gyakorolt mindenkire. Csökönös tagadása egy gyereket sem tudott volna meggyőzni. A halottkém azonban áttért a következő pontra, és Poirot megkönnyebbülten fellélegzett.

– Önnek nézeteltérése volt a feleségével kedd délután?

– Bocsásson meg – szakította félbe Alfred Inglethorp –, önt tévesen informálták. Én nem veszekedtem a drága feleségemmel. Az egész történet teljességgel hamis. Egész kedd délután nem voltam odahaza.

– Van valaki, aki ezt bizonyítani tudja?

– Szavamat adom – mondta Inglethorp rátartian.

A halottkém még csak nem is válaszolt.

– Van két tanúk, aki esküdni mer arra, hogy önnek nézeteltérése volt Mrs. Inglethorppal.

– Azok a tanúk tévednek.

Elképedtem. Ez az ember olyan higgadt magabiztossággal beszélt, hogy már-már megrendített hitemben. Poirot-ra néztem. Diadalittas kifejezés ült az arcán, amit nem értettem. Lehet, hogy végre ő is meggyőződött Alfred Inglethorp bűnösségéről?

– Mr. Inglethorp – mondta a halottkém –, hallotta, hogy a felesége utolsó szavait itt elismételték. Meg tudja azokat valamilyen módon magyarázni?

– Minden bizonnyal.

– Igazán?

– Nagyon kézenfekvő dolog. A szoba rosszul volt megvilágítva. Dr. Bauerstein nagyjából olyan magas, mint én, ugyanolyan alkat, és ő is szakállas. A sötét szobában, szegény feleségem, aki olyan borzasztó állapotban volt,

összetévesztette dr. Bauersteint velem.

– Ó! – motyogta Poirot maga elé. – Ez aztán az ötlet!

– Gondolja, hogy igaz? – suttogtam.

– Azt nem mondtam. De igazán zseniális feltételezés.

– Önök vádként fogták fel a feleségem utolsó szavait – folytatta Inglethorp –, pedig ellenkezőleg, engem szólított.

A halottkém egy pillanatig gondolkodott, aztán így szólt:

– Úgy tudom, Mr. Inglethorp, hogy maga töltötte ki feleségének a kávéját, és vitte oda aznap este.

– Igen, én töltöttem ki. De nem én vittem oda neki. Szándékomban állt, de hívtak, mondván, hogy egy barátom vár a hall ajtajában, úgyhogy letettem a kávéját a hallban az asztalra. Amikor néhány perc múlva átmentem a hallon, a kávé már nem volt ott.

Lehet, hogy ez az állítás igaz volt, de aligha változtatott Inglethorp ügyének állásán. Mindenesetre arra volt ideje éppen elég, hogy a mérget beletegyje.

Ekkor Poirot finoman megbökött a könyökével, s két férfira hívta fel a figyelmemet, akik az ajtó közelében ültek. Az egyik alacsony volt, ravasz képű, fekete, a másik magas, szőke.

Kérdőn néztem Poirot-ra. A fülembe súgta: – Tudja, ki az a kis ember?

Megráztam a fejem.

– James Japp detektívfelügyelő a Scotland Yardtól... Jimmy Japp. A másik is a Scotland Yardtól van. Fejlődik az ügy, barátom.

Behatóan szemügyre vettem a két férfit. Egyiket sem néztem volna rendőrnek. Fel sem tételeztem, hogy hatósági

közegek.

Még mindig őket bámultam, amikor feliasztott és egyszeriben magamhoz térített a kihirdetett ítélet:

„Ismeretlen személy vagy személyek által, előre megfontolt szándékból elkövetett emberölés.”

Hetedik fejezet

Poirot megfizeti adósságát

Amint kifelé jöttünk a fogadóból, Poirot megszorította a karomat, és félrevont. Elértettem a szándékát. A Scotland Yard embereire várt.

Néhány pillanat múlva meg is jelentek, Poirot azonnal előrelépett, és megszólította őket.

– Gondolom, már nem emlékszik rám, Japp felügyelő.

– De hiszen ez Mr. Poirot! – kiáltott a felügyelő. A társához fordult. – Beszéltem már magának Mr. Poirot-ról? 1904-ben dolgoztunk együtt... az Abercombie-féle hamisítási ügyben... Brüsszelben csíptük el. Azok voltak a szép idők... Hát Altara „báró”-ra emlékszik-e? Az volt ám a szélhámos! Fél Európa rendőreinek csúszott ki a markából. De Antwerpenben aztán elkaptuk, s ezt Mr. Poirot-nak köszönhattük.

Miközben ezeket a kellemes emlékeket idézgették, közelebb húzódtam. Poirot bemutatott Japp detektívfelügyelőnek, aki viszont mindkettőnknek bemutatta társát, Summerhaye felügyelőt.

– Aligha szükséges megkérdezni, mi szél hozta ide önöket, uraim – jegyezte meg Poirot.

Japp sokatmondóan hunyorított.

– Hát valóban nem. Mondhatnám, világos az ügy. De Poirot komolyan így válaszolt:

– Ebben már nem értek egyet önökkel.

– Ugyan már! – szólalt meg Summerhaye. – Hiszen minden világos, mint a nap. Azt az embert rajtakapták, Nem fér a fejembe, hogyan lehetett ennyire ostoba.

Japp figyelmesen nézett Poirot-ra.

– Csak lassan a testtel, Summerhaye – jegyezte meg derűsen. – Én már ismerem a mősziót, s az ő ítéletében jobban bízom, mint bárkiéban. Márpedig, ha nem tévedek, van még valami a tarsolyában. Nem így van, mőszió?

Poirot mosolygott.

– Igen... levontam bizonyos következtetéseket.

Summerhaye még mindig kétkedve nézett, Japp azonban folytatta.

– Tudja, ez idáig még csak kívülről ismerkedtünk meg az ügygel. Az ilyesfajta ügyeknél a Yard mindig hátrányos helyzetben van, amikor jóformán csak a törvényszéki halottszemle után derül ki, hogy gyilkosságról van szó. Sok függ attól, hogy az ember mindjárt ott legyen a helyszínen, s ezért van Mr. Poirot velünk szemben előnyben. Mi még most sem lennénk itt, ha nincs ott a helyszínen ez az okos doktor, aki a halottkém útján üzent nekünk. De maga kezdettől itt volt a helyszínen, és talán felszedett néhány elhullajtott megjegyzést. A tárgyaláson elhangzott tanúvallomásokból arra következtettem; hétszentség, hogy Mr. Inglethorp gyilkolta meg a feleségét, s ha bárki más próbálná az ellenkezőjét állítani, a képébe nevetnék. Az

igazat megvallva meg is lepett, hogy az esküdtszék nem mindjárt személy szerint ellene emelt vádat. Azt hiszem, meg is teszik, ha nincs ott a halottkém, aki mintha visszatartotta volna őket.

– De talán önnek már itt is van az elfogatási parancs a zsebében – jegyezte meg Poirot.

Japp beszédes arca azonnal hivatalos fapofává változott.

– Lehet, hogy igen, de az is lehet, hogy nem – jegyezte meg fakón.

Poirot elgondolkozva nézett rá.

– Uraim, nagyon fontosnak tartom, hogy ezt az embert ne tartóztassák le.

– Azt látom – jegyezte meg Summerhaye ironikusan.

Japp mulatságos értetlenséggel nézett Poirot-ra.

– Nem bocsátkozhatna kissé a részletekbe, Mr. Poirot?

Magától akármilyen kis célzás is megteszi. Maga itt volt a helyszínen, és a Yard nem akar hibázni, tudja.

Poirot komolyan bólintott.

– Én is pontosan így képzeltem. Hát ennyit megmondhatok. Ha maguk most letartóztatják, az nem lesz nagy dicsőség, az ellene hozott vádat azonnal el fogják ejteni! *Comme ça!*

– És kifejezően pattintott az ujjával.

Japp elkomorult, de Summerhaye hitetlenkedve horkantott.

Ami engem illet, én valósággal megnémultam az elképedéstől. Csak arra következtethettem, hogy Poirot megőrült.

Japp zsebkendőjét húzott elő, és a verítéket törölgette a homlokáról.

– Nem merem megtenni, Mr. Poirot. Én hiszek a maga

szavának, de hát vannak még fölötteseim, akik megkérdeznék, hogy mi a csudát gondolok tulajdonképpen. Nem részletezné egy kicsit a dolgokat?

Poirot egy pillanatig gondolkodott.

– Megtehetem – szólt végül. – Bár bevallom, nem szívem szerint teszem, de kénytelen vagyok rá. Nem szívesen teregetem ki a lapjaimat, de magának nagyon is igaza van, egy belga rendőr szava, akinek ráadásul már a napja is leáldozott, nem elegendő! Márpedig Alfred Inglethorpot nem szabad letartóztatni. Erre megesküdtem, mint Hastings barátom is tudja. Mondja csak, Japp barátom, maga most azonnal Stylesba megy?

– Úgy fél órán belül. Először még beszélünk kell a halottkémmel és az orvossal.

– Jól van. Szóljanak majd be értem... az utolsó ház a faluban. Magukkal megyek. Stylesban Mr. Inglethorp majd olyan bizonyítékot tár maguk elé, vagy ha ő nem hajlandó, ami könnyen megeshet, akkor majd én, ami meg fogja győzni magukat arról, hogy a vádat ellene el kell ejteni. Rendben?

– Rendben – mondta Japp szívélyesen. – A Scotland Yard nevében nagyon le vagyunk önnek kötelezve, bár meg kell vallanom, e percben egyetlen rést sem látok a tanúvallomásokban, ami kibúvóul szolgálhatna, de maga mindig csodát művel! A viszontlátásra, mösziő.

A két detektív elsétált; Summerhaye hitetlenkedve vigyorgott.

– Nos, barátom – kiáltott Poirot, még mielőtt egy szót is szólhattam volna –, mi a véleménye? *Mon Dieu!* Volt

néhány pillanat, amikor ugyancsak melegem volt a tárgyalás alatt; arra igazán nem számítottam, hogy az az alak olyan fafejű, hogy egyáltalán nem is nyilatkozik. Kétségkívül, így csak egy hülye viselkedhet.

– Hm! Van azért más magyarázat is, mint a hülyesége – jegyezte meg. – Mert hogyha igaz az ellene felhozott vád, hogyan is védekezhetne másként, mint hallgatással?

– Hogyhogy? Ezerféle zseniális módon – kiáltott Poirot. – Ha például én követtem volna el a gyilkosságot, én legalább hétféle hihető történetet előadok magának! Mindegyik meggyőzőbb lesz, mint Mr. Inglethorp ostoba tagadása!

Nevetnem kellett.

– Drága Poirot, biztos vagyok benne, hogy maga legalább hetvenet ki tud találni! De most komolyan: annak ellenére, amit a fülem hallatára a detektíveknek mondott, ugye, nem igaz, hogy még most is hisz Alfred Inglethorp ártatlanságában?

– Miért hinnék most kevésbé, mint eddig? Hiszen semmi sem változott.

– De hiszen a bizonyítékok olyan nyilvánvalók.

– Túlságosan is nyilvánvalók.

Befordultunk Poirot házának kapuján, s felmentünk a lépcsőn.

– Igen, igen, nagyon is nyilvánvalók – folytatta Poirot, mintegy magának. – A tanúvallomások rendszerint bizonytalanok, és nem kielégítők. Alaposan meg kell vizsgálni, át kell rostálni. Itt viszont minden konyhakész. Nem, barátocskám, ezt a bizonyítékot nagyon okosan

kiókumlálták... olyan okosan, hogy ettől vált az egész gyanússá.

– Ezt meg miből gondolja?

– Mert mindaddig, amíg csak ködösen és homályosan tanúskodtak ellene, nagyon nehéz volt a dolgok ellenkezőjét bebizonyítani. De izgatottságában a bűnös oly szorosra fogta a hálót Inglethorp körül, hogy egyetlen nyisszantás és megszabadul.

Nem szóltam. Poirot egy-két pillanat múlva folytatta:

– Nézzük csak meg jól a dolgot. Adva van egy ember, aki elhatározza, hogy megmérgezi a feleségét. Feltételezhető, hogy nem esett egészen a fejére. Nézzük hát, hogyan lát hozzá? Ostobán elmegy a faluba a patikába, a tulajdon neve alatt sztrichnint vásárol, s kitalál egy olyan mesét valami kutyáról, amelyről nyilvánvaló, hogy kiderül, hogy nem igaz. Nem adja be a mérget aznap este. Nem. Vár egészen addig, míg a feleségével heves veszekedésbe nem keveredik, amiről tud az egész ház, s ami természetesen feléje irányítja mindenki gyanúját. Nem készül fel a védekezésre, semmiféle alibivel nem próbálkozik, pedig tudja, hogy a patikussegédnek tanúskodnia kell. Huh! Csak nem akarja velem elhitetni, hogy létezik ilyen idióta? Ilyet csak egy örült tenne, aki úgy akar öngyilkos lenni, hogy akasztófára juttatja magát!

– De mégis... nem értem... – kezdtem.

– Én sem értem. Mondom magának, *mon ami*, nekem is rejtély. Nekem... Hercule Poirot-nak!

– De ha maga szerint ártatlan, mivel magyarázza azt, hogy

sztrichnint vett?

– Nagyon egyszerű. Nem vett sztrichnint.

– De hiszen Mace felismerte!

– Már megbocsásson, Mace látott egy embert, akinek fekete szakálla volt, mint Mr. Inglethornnak, szemüveget viselt, mint Mr. Inglethorp, s Mr. Inglethorp ugyancsak feltűnő ruhája volt rajta. Nem ismerhetett fel valakit, akit addig valószínűleg csak messziről látott, hiszen, jusson eszébe, Mace maga is csak két hete lakik a faluban, Mrs. Inglethorp pedig főleg Cootnál készítette a gyógyszereit, Tadminsterben.

– Tehát azt gondolja...

– *Mon ami*, emlékszik még arra a két pontra, amit én hangsúlyoztam? Egy percre hagyja csak az elsőt. Mi volt a második?

– Az a fontos tény, hogy Alfred Inglethorp feltűnő ruhát visel, fekete szakálla van és szemüvege – ismétellem.

– Pontosan. Na már most. Feltételezzük, hogy valaki John vagy Lawrence Cavendishnek akarja kiadni magát. Könnyű dolga volna?

– Nem – feleltem elgondolkodva. – Persze egy színész...

De Poirot félbeszakított.

– És miért nem volna könnyű dolga? Majd én megmondom, barátom: azért, mert egyiknek sincs szakálla. Ha fényes nappal ezek közül valamelyiknek akarja kiadni magát, akkor zseniális színésznek kell lennie, nem beszélve bizonyos alkati hasonlóságról. De Alfred Inglethorp esetében mindez nem áll fenn. A ruhája, a szakálla, a szemüvege, ami elrejtí a szemét, ezek sarkalatos pontok a

megjelenésében. Mi hát a bűnöző első ösztönös gondolata? Hogy a gyanút elterelje magáról, nem így van? És hogyan teheti meg ezt a legkönnyebben? Hogy valaki másra tereli. Ez esetben pedig kéznél volt a megfelelő ember. Mindenki készen állt arra, hogy bűnösnek ítélje Mr. Inglethorpot. Azt előre lehetett tudni, hogy őt fogják gyanúsítani, de a biztonság kedvéért szükség volt valami kézzelfogható bizonyítékra, mint amilyen a mérgezés tényleges megvásárlása, és ez, egy olyan megjelenésű ember esetében, mint Mr. Inglethorp, nem volt nehéz. Ne felejtse el, ez a Mace sohasem beszélt Inglethorppal személyesen. Miért is kételkedett volna abban, hogy ez az ember Inglethorp ruhájában, szakállával és szemüvegével maga Alfred Inglethorp?

– Lehetséges – mondtam, Poirot ékesszólásától lenyűgözve. – De ha valóban erről van szó, akkor miért nem mondja meg, hol járt hétfő este hat órakor?

– Hogy miért nem? – kérdezte Poirot, lehiggadva. – Ha letartóztatnák, akkor bizonyára beszélne, de nem akarom, hogy erre sor kerüljön. Be kell láttatnom vele, milyen súlyos a helyzete. Persze, van egy jó adag becstelenség a hallgatása mögött. Lehet, hogy nem gyilkolta meg a feleségét, de attól még nagy gazember, s neki is van takargatnivalója, függetlenül a gyilkosságtól.

– S az vajon mi lehet? – tűnődtem, egy pillanatra elfogadva Poirot elméletét, bár még fenntartottam azt a halvány meggyőződésemet, hogy a nyilvánvaló következtetés volt helyes.

– Sejtelve sincsen? – kérdezte Poirot mosolyogva.

- Nincs. Miért? Magának van?
- Igen, volt egy apró ötletecském, amiről kiderült, hogy helyes.
- Sohasem mondta – szoltam szemrehányón.
Poirot bocsánatkérően széttárta karját.
- Bocsásson meg, *mon ami*, de maga nem volt kimondottan *sympathiqué*. Mondja csak – kérdezte –, most már belátja, hogy nem szabad azt az embert letartóztatni?
- Talán – mondtam kétkedve, mert az igazat megvallva nem viseltem olyan nagyon a szívemen Alfred Inglethorp sorsát, s úgy éreztem, egy csöppet sem ártana neki, ha alaposan ráijesztenének. Poirot felsóhajtott.
- Mondja csak, barátom – mondta, hogy témát változtasson –, Mr. Inglethorptól eltekintve, mi volt a véleménye a halottszemlééről?
- Hát csak amit vártam.
- Semmi különös nem ragadta meg a figyelmét?
Mary Cavendish jutott az eszembe, s kertelni kezdtem:
- Milyen értelemben?
- Hát például Mr. Lawrence Cavendish tanúskodása?
Mégkönnyebbültem.
- Ó, Lawrence! Nem, igazán nem hinném. Mindig ilyen ideges alkat volt.
- És az elgondolását, hogy az anyja esetleg véletlenül mérgezte meg magát azzal az élénkítőszerral, amit szedett, maga nem furcsállotta, mi?
- Nem, nem furcsállottam. Az orvosok persze kinevették. De egy laikustól egészen természetesnek tartom az

elképzelést.

– De Monsieur Lawrence nem laikus. Hisz maga mondta, hogy orvosi tanulmányokat folytatott, s hogy meg is szerezte a diplomát.

– Igaz. Ez eszembe sem jutott. – Ugyancsak meglepődtem.

– Ez csakugyan különös.

Poirot bólintott.

– Már kezdettől fogva különös volt a viselkedése. Az egész háznépben egyedül ő ismerhette volna fel a sztrichninmérgezés tüneteit, s mégis ő az egyetlen a családban, aki csökönyösen tartja magát a természetes halál elméletéhez. Ha Monsieur John lett volna, még meg is érteném. Nincs szakmai ismerete, és különben sincs nagy képzelőereje. De Monsieur Lawrence... nem! Ma pedig előáll ezzel az ötlettel, amiről magának is tudnia kellett, hogy nevetséges. Ezen van ám mit rágódni, *mon ami!*

– Valóban különös – ismertem el.

– Aztán ott van Mrs. Cavendish – folytatta Poirot. – ő sem mond ám el mindent, amit tud! Az ő viselkedését mire véli?

– Nem tudom, mire véljem. Lehetetlennek tartom, hogy Alfred Inglethorpot fedezné. Pedig valójában úgy néz ki.

Poirot tűnődve bólintott.

– Csakugyan különös. Egy dolog bizonyos: hogy sokkal többet hallott abból a „magánbeszélgetésből”, mint amennyit hajlandó elismerni.

– És mégis ő a legutolsó személy, akit hallgatózással lehetne vádolni.

– Pontosan. A tanúskodása valamit bebizonyított nekem.

Hogy tévedtem. Dorcasnak igaza volt. A veszekedés valóban korábban történt, úgy négy óra körül, ahogy ő állította.

Kíváncsian néztem Poirot-ra. Sosem értettem, miért olyan fontos ez neki.

– Igen, sok mindenre fény derült, ami eddig olyan különösnek hatott – folytatta Poirot. – Itt van például dr. Bauerstein. Mit keresett ő ébren és felöltözve abban a hajnali órában odaát? Engem meglep, hogy ez a kérdés eddig senkiben sem vetődött fel.

– Gondolom, álmatlanságban szenved – mondtam kétkedve.

– Ami nagyon jó vagy nagyon is rossz magyarázat – jegyezte meg Poirot. – Mindenre rá lehet fogni, és semmit meg nem magyaráz. Majd rajta tartom a szememet ezen a mi bölcs dr. Bauersteinünkön.

– Talált még valami hibát a tanúvallomásokban? – kérdeztem ironikusan.

– *Mon ami* – válaszolt Poirot komolyan –, amikor az ember rájön, hogy nem mondják meg neki az igazat, akkor jó lesz vigyázni! Na, már most, hacsak nem tévedek, de nagyon, a mai tárgyaláson egyetlen vagy maximum két ember mondta feltétlenül és ravaszkodás nélkül az igazságot.

– Ugyan már, Poirot! Nem bánom, hagyjuk Lawrence-et vagy Mrs. Cavendisht. De ott van John és Miss Howard, azok tán csak nem hazudtak?

– Egyik sem, barátom? Az egyik biztosíthatom, hogy igazat beszélt, de hogy mind a kettő?!

Szavai kellemetlenül érintettek. Miss Howard vallomása, ha

mégoly jelentéktelen volt is, olyan nyílt és egyenes volt, hogy fel sem merült bennem, hogy kétségbe vonjam az őszinteségét.

– Valóban azt hiszi? – kérdeztem. – Miss Howard nekem mindig olyan eredendően őszintének tűnt, hogy az már szinte kellemetlen.

Poirot különös tekintetet vetett rám, amit nem egészen értettem. Úgy látszott, meg akar szólalni, de aztán meggondolta magát.

– És ott van Miss Murdoch is – folytattam –, ő is őszinte volt.

– Igen. De mégis csak furcsa, hogy a szomszéd szobában aludt, és mégsem hallott semmit, ugyanakkor Mrs. Cavendish az épület másik szárnyában jól hallotta, hogy felborult az asztal.

– Miss Murdoch még fiatal. És jó alvó.

– Hát igen. Valóban kitűnő alvó kell hogy legyen!

Nem nagyon tetszett Poirot hangsúlya, de ebben a pillanatban kopogtattak, s amikor kinéztünk az ablakon, láttuk, hogy a két detektív várakozik odalenn.

Poirot fogta a kalapját, erőteljesen megpödörte a bajszát, aztán gondosan lepöckölt egy képzeletbeli porszemet a kabátujjáról, s intett, hogy kövessem; majd csatlakoztunk a detektívekhez, és megindultunk Styles irányába.

Azt hiszem, a, Scotland Yard két detektívjének megjelenése nagy megrázkódtatás volt – elsősorban Johnnak, bár az ítélet kihirdetése után bizonyára rájött, hogy csak idő kérdése és megjelennek. Mégis, a detektívek jelenléte döbbsentette rá, hogy szembe kell

néznie a valósággal.

Felfelé menet Poirot halkán beszélgetett Japp-pel, s ez utóbbi kérésére, a személyzet kivételével, az egész háznépet összehívták a szalonban. Tisztában voltam ennek a jelentőségével. Most Poirot-n a sor, hogy bebizonyítsa, nem ok nélkül hengegett.

Én személy szerint nem voltam nagyon bizakodó. Poirot-nak bizonyára kitűnő oka van hinni Inglethorp ártatlanságában, de egy ilyen Summerhaye típusú ember kézzelfogható bizonyítékokat vár, és kételkedtem, hogy Poirot ilyenekkel tudna előállni.

Nemsokára mindannyian összegyűltünk a szalonban, Japp be is csukta az ajtót. Poirot udvariasan hellyel kínált mindenkit. Minden szem a Scotland Yard embereire szegeződött. Azt hiszem, akkor fogtuk csak fel, hogy ez az egész nem csupán rossz álmom, hanem szomorú valóság. Olvastunk már ilyesmiről, de most mi voltunk a dráma szereplői. Holnap Anglia-szerte minden napilap a címdalalon fogja közölni:

TITOKZATOS TRAGÉDIA ESSEXBEN MEGMÉRGEZTÉK A DÚSGAZDAG HÖLGYET

És majd fényképeket közölnek Stylesről, pillanatfelvételt a „halottszemléről távozó családtagokról” – a falu fényképésze nem télenkedett. Mindezt már százszor olvastuk, de akkor mással történt, nem velünk. És most ebben a házban történt gyilkosság. Itt állnak előttünk „az ügyel megbízott” nyomozók. Ez a jól ismert frázis futott át az agyamon, miközben Poirot megnyitotta az ülést.

Azt hiszem, kicsit mindenkit meglepett, hogy ő a

kezdeményező, és nem a hivatalos detektívek.

– *Mesdames et messieurs* – mondta Poirot, és meghajolt, mint amikor egy híresség hozzákezd, hogy megtartsa előadását –, én kértem önöket, hogy bizonyos okból itt mindnyájan egybegyűljenek. Ez az ok Mr. Alfred Inglethorppal kapcsolatos.

Inglethorp félrehúzódva ült a többiektől – gondolom, ösztönösen mindenki egy kicsit odébb húzta a székét –, és összerezgett, amikor Poirot a nevét kiejtette.

– Mr. Inglethorp – fordult hozzá egyenesen Poirot –, sötét árnyék vetődött erre a házra, a gyilkosság árnyéka.

Inglethorp szomorúan rázta a fejét.

– Szegény feleségem – motyogta. – Szegény Emily! Milyen borzasztó.

– Azt hiszem, uram –, mondta Poirot élesen –, nincs tisztában azzal, hogy ez milyen borzasztó lehet önre nézve.

– S mivel Inglethorp értetlenül nézett rá, folytatta: – Mr. Inglethorp, ön nagy veszélyben van.

A két detektív idegesen fészkelődött. Szinte láttam, hogy a hivatalos figyelmeztetés: „Mindazt, amit itt elmond, bizonyítékként használhatjuk ön ellen”, már Summerhaye ajkára tolul. Poirot folytatta:

– Most már érti, uram?

– Nem. Mit akar mondani?

– Azt akarom mondani – folytatta Poirot lassan, tagoltan –, hogy önt gyanúsítják a felesége meggyilkolásával.

Ettől a nyílt beszédétől mindenkinek elállt a lélegzete.

– Jóságos Isten! – kiáltott Inglethorp, és felpattant. – Micsoda borzasztó gondolat! Még hogy én...

megmérgeztem az én drága Emilymet!

– Azt hiszem, nincs tisztában azzal, hogy vallomása milyen kedvezőtlen benyomást keltett a vizsgálat során. Mr. Inglethorp, mindannak ismeretében, amit én most önnek elmondtam, továbbra sem hajlandó megmondani, hol tartózkodott hétfő délután hat órakor?

Alfred Inglethorp felnyögött, majd leült, és arcát a kezébe temette. Poirot odament hozzá, és föléje hajolt.

– Beszéljen! – kiáltott vészjóslóan.

Inglethorp nagy erőfeszítéssel feltekintett. Aztán lassan, meggondoltan megrázta a fejét.

– Nem beszél?

– Nem. Nem hiszem, hogy bárki olyan szörnyeteg volna, hogy engem azzal vádoljon, amit maga mond.

Poirot elgondolkodva bólintott, mint aki elhatározta magát.

– *Soit!* – mondta. – Akkor majd én beszélek maga helyett.

Alfréd Inglethorp ismét felpattant.

– Maga? Maga hogy beszélhet? Maga nem tudja... – és itt elakadt.

Poirot felénk fordult. – *Mesdames et messieurs*. Én majd beszélek! Figyeljenek! Én, Hercule Poirot, kijelentem, hogy az az ember, aki elmúlt hétfőn délután hat órakor belépett a patikába, nem Mr. Inglethorp volt, mert ugyanaznap hat órakor Mr. Inglethorp Mrs. Raikest kísérte haza egy szomszédos tanyáról. Nem kevesebb, mint öt tanút tudok kiállítani, akik látták őket együtt hat órakor, vagy nem sokkal azután, s mint tudják, a Raikes-tanya legalább két és fél mérföldnyire van a falutól. Az alibihez egyáltalán nem férhet kétség!

Nyolcadik fejezet
Új gyanú

Pillanatnyi süket csönd. Japp, aki mindannyiunk közül a legkevésbé lepődött meg, szólalt meg elsőnek.

– Szavamra – kiáltott –, maga aztán érti a csíziót, Mr. Poirot! Gondolom, a tanúk is mind rendben vannak.

– *Voilà!* Készítettem egy jegyzéket... itt vannak a nevek és a címek. Természetesen ki kell kérdeznie őket. De majd meglátja, hogy minden rendben van.

– Biztos vagyok benne. – Japp halkabbra fogta a hangját. – Nagyon hálás vagyok önnek. Szép kis melléfogás lett volna. – Inglethorphoz fordult. – De már megbocsásson, uram, miért nem tudta mindezt elmondani a halottszemlén?

– Én majd megmondom, miért nem – szakította félbe Poirot. – Ugyanis azt pletykálják...

– Az csak rosszindulatú és alaptalan szóbeszéd! – szakította félbe Inglethorp izgatottan.

– És Mr. Inglethorp nem óhajtott éppen most újabb botrányt keverni. Igazam van?

– Tökéletesen – bólintott Inglethorp. – Mikor az én szegény Emilymet még el sem temették, gondolhatják, hogy nem igyekeztem újabb hazug pletykának alapot adni.

– Köztünk legyen mondva, uram – jegyezte meg Japp –, rólam inkább pletykáljanak, amit akarnak, mint hogy gyilkosság vádjával letartóztassanak. S bátorkodom feltételezni, hogy a szegény megboldogult is ezen a

véleményen lett volna. S ha nincs itt Mr. Poirot, magát úgy letartóztattuk volna, mint annak a rendje!

– Kétségkívül ostobán viselkedtem – motyogta Inglethorp. – De fogalma sincs róla, felügyelő úr, hogy itt engem hogy üldöznek és félreértenek. – S itt vészjósló pillantást vetett Evelyn Howardra.

– Most pedig, uram – fordult Japp fűgén Johnhoz –, szeretném megnézni az öreg hölgy hálósobáját, azután pedig elbeszélgetnék a személyzettel. Maga ne törődjék semmivel. Mr. Poirot majd odavezet.

Amint kimentek az ajtón, Poirot megfordult, és intett, hogy kövessem. Aztán megragadta a karomat, és félrevont.

– Menjen a másik szárnyba, gyorsan. Álljon meg a kárpitozott ajtó innenső oldalán. Ne mozduljon, amíg én oda nem megyek. – Aztán gyorsan sarkon fordult, és csatlakozott a két detektívhez.

Követtem az utasítását, elhelyezkedtem a kárpitozott ajtó mellett, s azon törtem a fejem, hogy ez most meg mi a csuda lehet. Miért kell nekem éppen itt őrséget állnom? Töprengve néztem végig a folyosón. Hirtelen egy ötletem támadt. Cynthia Mürdoch kivételével mindenkinek ezen a szárnyon van a szobája. Lehet, hogy ennek valami köze van hozzá? Vagy tán azt kell jelentenem, hogy ki járkal a folyosón? Hűségeseen örököttem posztomon. Teltek-múltak a percek. Senki sem jött. Semmi sem történt.

Vagy húsz perc elteltével megjelent Poirot.

– Nem mozdult el innét?

– Nem, úgy álltam itt, mint a cövek. Semmi sem történt.

– Ó! – Vajon meg van elégedve? Vagy csalódott? –

Semmit sem látott?

– Nem.

– És nem is hallott semmit? Egy nagy zuhanást sem, he, *mon ami?*

– Nem.

– Lehetséges? Én pedig olyan mérges vagyok magamra!
Többnyire nem szoktam ügyetlenkedni. Most is csak egy apró mozdulatot tettem a bal kezemmel, és fölborult az ág melletti asztal!

Oly gyerekesen bosszúsnak és bánatosnak látszott, hogy mindjárt vigasztalni kezdtem.

– Rá se ránts on, öregem. Mit számít? Csak felizgatta az odalént aratott győzelem. Biztosíthatom, hogy mindannyiunkat meglepett vele. Talán több is van Inglethorp és Mrs. Raikes kapcsolata mögött, mint képzeltük, ha ennyire csökönyösen hallgatott róla. Most mihez kezd? Hol vannak a Scotland Yard emberei?

– Lementek, hogy kikérdezzék a személyzetet. Megmutattam nekik az összes bűnjelet. Csalódtam Jappben. Nincs módszere!

– Hahó! – kiáltottam, amint kinéztem az ablakon. – Itt jön dr. Bauerstein. Azt hiszem, igaza van ezzel az emberrel kapcsolatban, Poirot. Nekem egy cseppet sem tetszik.

– Okos ember – mondta Poirot elgondolkozva.

– Okos, mint az ördög! Mondhatom, öröömre szolgált, amikor kedden olyan siralmas állapotban láttam! Maga még olyat nem látott! – És elmeséltem a doktor kalandját. – Olyan volt, mint egy madárijesztő! Tetőtől talpig sárosan.

– Akkor hát látta őt?

– Igen. Persze nem akart bejönni, épp vacsora után voltunk, de Mr. Inglethorp erősködött.

– Micsoda? – És Poirot erősen megrázta a vállamat. – Itt volt dr. Bauerstein kedden este? Itt? És maga egy szóval sem mondta? Miért nem mondta? Miért? Miért?

Olyan volt, mint aki eszét veszette.

– De drága Poirot, eszembe se jutott, hogy ez magát érdekelheti. Nem tudtam, hogy van valami jelentősége.

– Jelentősége? De még mennyire, hogy van jelentősége! Tehát dr. Bauerstein itt volt kedden este... a gyilkosság estéjén. Hastings, hát nem érti? Ez mindent megváltoztat... mindent!

Sohase láttam még ilyen izgatottnak. Eleresztette a vállamat, és ösztönösen megigazított két gyertyatartót, közben még mindig maga elé motyogott: – Igen, ez mindent megváltoztat, mindent megváltoztat...

Hirtelen mintha valamire elszánta volna magát.

– *Allons!* – mondta. – Azonnal cselekednünk kell. Hol van Mr. Cavendish?

John a dohányzóban volt. Poirot egyenesen odament hozzá.

– Mr. Cavendish, valami fontos elintéznivalóm van Tadminsterben. Friss nyom. Elvihetem a kocsiját?

– Persze, természetesen. Úgy érti, most azonnal?

– Ha lehetséges.

John csengetett, és előhozatta a kocsit. Tíz percen belül már vágtattunk át a parkon, a tadminsteri út irányában.

– Akkor hát, Poirot – mondtam apatikusan –, talán elmondaná, hogy miről van szó.

– Hát, *mon ami*, nagy részét magától is kitalálhatja. Gondolom, tisztában van vele, hogy most, hogy Mr. Inglethorp is kinn van a kátyúból, az egész helyzet nagyban megváltozott. Teljesen új problémával állunk szemben. Most már tudjuk, hogy van valaki, aki nem vette meg a mérget. Elsöpörtük az útból a hamis nyomokat. De most már az igaziak után kell látnunk. Arról meggyőződünk, hogy Mrs. Cavendish kivételével, aki magával teniszezett hétfőn este, a házból bárki eljátszhatta Mr. Inglethorp szerepét. Ugyanakkor Inglethorp azt állította, hogy letette a kávé a hallban. Erre nemigen figyeltek fel a kihallgatáson... de most már egészen más jelentősége van a dolognak. Ki kell nyomoznunk, ki volt az, aki ténylegesen odavitte a kávé Mrs. Inglethorpnak, vagy hogy ki ment át a hallon, amíg a kávé ott állt. A maga elbeszéléséből az derül ki, hogy összesen két olyan személy van, akiről biztosan tudhatjuk, hogy nem ment a kávé közelébe... Mrs. Cavendish és Mademoiselle Cynthia.

– Igen, így van. – A szívem kimondhatatlanul megkönnyebbült. Mary Cavendisht igazán senki sem gyanúsíthatja.

– Amikor tisztára mostam Alfred Inglethorpot – folytatta Poirot –, arra kényszerültem, hogy hamarabb kiteregessem a lapjaimat, mint szándékomban állt. Amíg azt hiszik, hogy én is Inglethorp nyomában vagyok, a gyilkos nyugodt lehet. De most már bizonyára óvatos. – Hirtelen felém fordult. – Mondja, Hastings, maga személy szerint senkire sem gyanakszik?

Haboztam. Az igazat megvallva, egy vad és bizarr ötlet

egyszer-kétszer átsuhan az agyamon aznap reggel. Tudtam, hogy örülség, mégsem bírtam elhessegetni.

– Hát gyanúnak nem is nevezhető – motyogtam. – Olyan ostobaság.

– Ki vele – bátorított Poirot. – Ne féljen. Halljuk. Mindig az ösztöneire hallgasson.

– Jól van hát – nyögtem ki –, abszurd dolog, de gyanítom, hogy Miss Howard nem mond el mindent, amit tud!

– Miss Howard?

– Igen... most kinevet...

– Egyáltalán nem. Miért nevetném ki?

– Úgy érzem – folytattam –, hogy kihagytuk őt a gyanúsítottak sorából, egyszerűen azért, mert nem volt ott a tett színhelyén. De végül is csak tizenöt mérföldnyire volt. Azt egy autó fél óra alatt megjárja. Állíthatjuk-e biztosra, hogy Miss Howard nem tartózkodott Stylesban a gyilkosság éjjelén?

– Igen, barátom – mondta Poirot váratlanul –, állíthatjuk. Egyik első ténykedésem az volt, hogy telefonáltam a kórházba, ahol dolgozik.

– És?

– És megtudtam, hogy Miss Howard kedd délután ügyeletes volt, és mivel váratlan szállítmány érkezett, volt olyan szíves és felajánlotta, hogy ott marad éjszakára is, és az ajánlatát el is fogadták. Ennyit erről.

– Csakugyan...? – mondtam kissé zavartan. – Az igazat megvallva, az Inglethorp iránt táplált különös ellenszenvet keltette fel a gyanúmat. És nem tudom kiverni a fejemből, hogy talán tud valamit a végrendelet megsemmisítéséről.

Lehet, hogy az újat égette el, mert összetévesztette egy régebbivel, amiben Mrs. Inglethorp mindent Inglethorpra hagyott. Miss Howard olyan ádázul gyűlölködik Inglethorppal szemben.

– Természetellenesnek tartja ezt a gyűlölködést?

– Igen. Olyan heves. Szinte azon tűnődöm, teljesen beszámítható-e Miss Howard e tekintetben.

Poirot erőteljesen megrázta a fejét.

– Nem, nem, ebben rossz nyomon jár. Miss Howard egy cseppet sem eszelős. Maga a megtestesült józan ész.

– Mégis, az Inglethorp iránti gyűlölete szinte már mániákus. Arra gondoltam, bizonyára nevetséges gondolat, hogy Miss Howard akarta megmérgezni Inglethorpot, s hogy Mrs. Inglethorp valahogy rájött a dologra. De el sem tudom képzelni, hogyan történhetett. Az egész úgy abszurd és nevetséges.

– Valamiben mégis igaza van. Abban, hogy mindig bölcs dolog mindenkire gyanakodni, amíg logikusan és önmagunk számára is kielégítően be nem tudjuk bizonyítani az illető ártatlanságát. Na már most, miféle okok szólnak az ellen, hogy Miss Howard szántszándékkal meg akarta mérgezni Mrs. Inglethorpot?

– De hisz olyan odaadó volt! – kiáltottam fel.

– Ugyan, ugyan! – kiáltott Poirot mérgesen. – Úgy érvel, mint egy gyerek. Ha Miss Howard képes volt megmérgezni az öreg hölgyet, akkor arra is képes volt, hogy odaadást tessen iránta. Nem, máshol kell kereskednünk. Abban a feltételezésben tökéletesen igaza van, hogy az Alfred Inglethorppal szemben tanúsított indulata túlságosan heves

ahhoz, hogy természetes legyen; csak éppen az ebből levont következtetése hibás. Én levontam a következtetéseimet, amelyek, úgy hiszem, helyesek, de e percben hadd ne beszéljek róluk. – Egy pillanatra elhallgatott, aztán folytatta. – Az én elgondolásom szerint az ellen, hogy Miss Howard volna a gyilkos, egyetlen mellőzhetetlen érv szól.

– S mi légyen az?

– Az, hogy Miss Howardnak az égvilágon semmi haszna nem származnék Mrs. Inglethorp halálából. Márpedig indíték nélkül nincs gyilkosság. Elgondolkodtam.

– S nem lehetséges, hogy Mrs. Inglethorpnak volt egy végrendelete, amelyben őrá hagyta a vagyonát?

Poirot a fejét rázta.

– De hiszen ezt a lehetőséget éppen maga vetette fel Mr. Wellsnek!

Poirot mosolygott.

– Annak megvolt az oka. Nem akartam annak a személynek a nevét emlegetni, akire valójában gondoltam. Miss Howard nagyjából ugyanabban a helyzetben volt, így hát az ő nevét használtam.

– Mégis, lehetséges, hogy Mrs. Inglethorp így cselekedett. Hisz lehet, hogy az a végrendelet, amit a halála előtti délután csinált...

De Poirot olyan hevesen rázta a fejét, hogy elhallgattam.

– Nem, barátom, nekem is megvannak a magam kis elképzelései ezzel a végrendelettel kapcsolatban. De annyit elmondhatok: nem Miss Howard javára szólt.

Tudomásul vettem Poirot magabiztos kijelentését, bár fel

nem foghattam, hogyan állíthatja ezt ilyen biztosan.

– Jól van – mondtam sóhajtván –, akkor hagyjuk Miss Howardot. Részben a maga hibája, hogy a gyanúm ráterelődött. Attól fogtam gyanút, amit a tanúvallomásáról mondott.

Poirot meglepve nézett rám.

– De hát mit mondtam én a tanúvallomásáról?

– Nem emlékszik? Amikor azt mondtam, hogy ő és John Cavendish gyanú felett állnak?

– Ó... ja... igen. – Kissé mintha megzavarodott volna, de aztán lehiggadt. – Mellesleg, Hastings, szeretném megkérni egy szívességre.

– Parancsoljon. Mi legyen az?

– Ha legközelebb egyedül marad Lawrence Cavendishsel, mondja meg neki a következőt: „Poirot üzenetét szeretném átadni. Azt mondja: »Találjon még egy feketéscsészét, s nyugodhat békében!«” Sem többet, sem kevesebbet.

– „Találjon még egy feketéscsészét, s nyugodhat békében!” Így? – kérdeztem teljesen elképedve.

– Kitűnő.

– De mit akar ez jelenteni?

– Azt a maga fantáziájára bízom. A tények ismeretében. Csak mondja meg neki, s majd meglátjuk, mit válaszol.

– Rendben van... de olyan titokzatos az egész.

Beértünk Tadminsterbe, s Poirot a vegyészeti laboratóriumhoz irányította a kocsit.

Poirot fűgén kiszállt, és bement. Néhány perc múlva vissza is tért.

– Már itt is vagyok – mondta.

– Mit csinált odabenn? – kérdeztem, mert furdalt a kíváncsiság.

– Ott hagytam valamit elemeztetni.

– Igen, de micsodát?

– Azt a kakaót, amit a hálósobában a serpenyő alján találtam.

– De hisz azt már vegyelemezték! – kiáltottam értetlenül. – Dr. Bauerstein elemezte ki, s maga is nevetett azon a lehetőségen, hogy sztrichnint tartalmazhat.

– Tudom, hogy dr. Bauerstein elemezte – felelte Poirot csendesen.

– Hát akkor?

– Akkor most az az ötletem támadt, hogy ismét vegyelemeztetem.

Többet nem voltam képes kihúzni belőle.

Poirot eljárását rendkívül rejtélyesnek találtam. Se füle, se farka nem volt az egésznek. De a belé vetett bizalmam, ami egy időben meglehetősen megingott, most teljes volt, amióta olyan fényesen bebizonyította Alfred Inglethorp ártatlanságát.

Másnap volt Mrs. Inglethorp temetése, s amikor hétfőn lementem reggelizni, John félrevont, és közölte, hogy Inglethorp még délelőtt elmegy, leköltözik a fogadóba, amíg elhatározza, mitévő legyen.

– Igazán megkönnyebbülés, hogy elmegy, Hastings – folytatta őszintén a barátom. – Azelőtt is elég rémes volt, mikor azt hittük, hogy ő csinálta, de akármi legyen, most, hogy furdal bennünket a lelkiismeret, amiért úgy gyanakodtunk rá, még rosszabb. Az az igazság, hogy elég

piszokul viselkedtünk vele. Persze, annyi minden szólt ellene. Nem is hiszem, hogy bárki hibáztathat azért, hogy olyan következtetésre jutottunk. S mégis, kiderült, hogy tévedtünk, most meg itt ez a rohadt érzés, hogy meg kellene követnünk, az pedig nagyon nehéz, hiszen egy cseppet sem kedveljük ettől jobban, mint azelőtt. Szóval rémséges az egész! – én hálás vagyok, amiért van benne annyi tapintat, hogy elköltözik. Jó, hogy Styles nem volt anyámé, hogy azt is rá hagyja. Rágondolni is rossz, hogy ő lenne itt a kiskirály. A pénzét azt viheti.

– S maga fenn tudja tartani a birtokot? – kérdeztem.

– Ó, igen! Persze meg kell fizetni az örökösödési adót, de apám fele pénze a birtok tulajdonosáé marad, s pillanatnyilag Lawrence is velünk marad, úgyhogy itt van az ő része is. Kezdetben persze összébb kell húznunk a derékszíjat, mert mint mondtam, jelenleg jómagam is meglehetősen nehéz anyagi helyzetben vagyok. Hanem az árverés még odébb van.

Az Inglethorp közelgő távozása miatt érzett általános megkönnyebbülés azt eredményezte, hogy olyan kellemes hangulatban költöttük el a reggelit, amilyenre a tragédia óta nem volt példa. Cynthia, akinek fiatal lelkéből ellenállhatatlanul tört elő a vidámság, már teljesen magához tért, s Lawrence kivételével, aki változatlanul komornak és idegesnek tűnt, mindannyian jókedvűen és bizakodva néztünk a jövő elébe.

Az újságok persze tele voltak a tragédiával. Üvöltő főcímek, s a háznép minden tagjának életrajza, apró célozgatások, meg a szokásos záróakkord arról, hogy a rendőrség

nyomon van. Senki sem kímélt bennünket. Különben pangott minden. A háború kissé csendesebb szakaszába lépett, s az újságok élénken vetették rá magukat erre a bűntényre: „A titokzatos stylesi ügy” volt mindenütt a főtéma. Cavendishéknek ez természetesen nagyon kellemetlen volt. A házat állandóan riporterek ostromolták, akiket ugyan sosem engedtek be, de akik továbbra is ott ólálkodtak a faluban meg a park körül, készenlétben álltak a fényképezőgéppükkel, hogy lekapják a gyanútlan családtagokat. A nyilvánosság keresztüzében éltünk. Ki-be járkáltak a Scotland Yard emberei, vizsgálgattak, kérdezősködtek, vizslattak, és nem beszéltek. Hogy mire akarnak kilyukadni, arról fogalmunk sem volt. Nyomában vannak-e valaminek, vagy ott marad majd az egész a ki nem derített bűntények sorában?

Reggeli után Dorcas ugyancsak titokzatosan odajött hozzám, és megkérdezte, beszélhetne-e velem egy pár szót.

– Hogyne, tessék. Miről van szó, Dorcas?

– Csak erről, uram. Ugye, ma találkozik a belga úrral? – Bólintottam. – Tudja, hogy annyira kérdezgette, hogy az asszonyomnak vagy bárki másnak volt-e zöld ruhája a családban?

– Igen, igen. Talált egyet? – Feltámadt bennem az érdeklődés.

– Nem, uram, nem. De azóta eszembe jutott, hogy a fiataluraknak – Johnt és Lawrence-et Dorcas rendületlenül fiatalúrként emlegette – ott van a parádés doboza. Odafönn a padláson, uram. Hatalmas láda, tele öreg ruhákkal,

maskarákkal, miegymással. És hirtelen az jutott az eszembe, hogy lehet, hogy van zöld ruha is közöttük. Úgyhogy, ha volna olyan szíves, és megmondaná a belga úrnak...

– Megmondom neki, Dorcas.

– Nagyon köszönöm, uram. Igazán olyan kedves az az úr. Egészen másfajta, mint az a két londoni detektív, akik csak szimatolgatnak jobbra-balra, meg kérdezősködnek. Én ugyan nem rajongok az idegenekért, de az újságban olvastam, hogy ezek a bátor belgák nem akármilyen idegenek ám, és ez az úr igazán mindig nagyon udvariasan beszél.

Arra gondoltam, akár most rögtön lemehetek a faluba, hogy megkeressem Poirot-t, de félúton találkoztam vele, s így azonnal átadtam Dorcas üzenetét.

– Ó, a derék Dorcas! Meg fogjuk vizsgálni azt a ládát, bár... de mindegy, azért csak megvizsgáljuk.

Az egyik franciaablakon léptünk be a házba. Senki sem volt a hallban, s így egyenesen felmentünk a padlásra.

Ott is volt a láda; gyönyörű antik darab, rézveretekkel, s tele volt tömve mindenféle elképzelhető ruhadarabbal.

Poirot minden teketória nélkül kiborította az egészet a földre. Volt közöttük egy-két különféle árnyalatú zöld anyag, de Poirot mindegyikre csak a fejét rázta. Valahogy lemondóan kutatózott, mint aki nem vár nagy eredményt. Hirtelen azonban felkiáltott.

– Mi az?

– Ide nézzen!

A láda már majdnem üres volt, amikor a fenekéről előkerült

egy hatalmas fekete szakáll.

– Ohó! – kiáltott Poirot. – Ohó! – Jobbra-balra forgatta, alaposan megvizsgálta. – Új – jegyezte meg –, egészen új. Egy percnyi tétovázás után visszarakta a ládába, a többi ruhát ráhányta, ugyanúgy, mint azelőtt, aztán gyorsan lement a padlásról. Egyenesen a tálalóba ment, ahol ráakadt Dorcasra, aki nagy szorgalmasan az ezüstöt tisztogatta.

Poirot gall udvariassággal köszöntötte, aztán folytatta:

– Átvizsgáltuk a ládát, Dorcas. Nagyon hálás vagyok, amiért szóba hozta. Mondhatom, szép kis gyűjtemény. Gyakran használják azt a holmit?

– Hát, uram, mostanában nem olyan gyakran, bár időnként még most is előfordul, hogy a fiatalurak maszkabált rendeznek. Néha ugyancsak mulatságosak, uram. Mr. Lawrence kiváltképpen. Annyit lehet rajta nevetni! Sosem felejttem el, amikor beöltözött perzsa cárnak, vagy hogyhíjják, amolyan keleti királynak. Hatalmas papírvágó kés volt a kezében, és azt mondta: „Jól vigyázzon, Dorcas, most aztán tisztelettel viseltessen irántam. Ez az én különlegesen éles handzsárom, és nyissz, már le is vágom a fejét, ha nem leszek megelégedve.” Miss Cynthia, ő apacsnak vagy minek öltözött, azt hiszem, az olyan franciaforma útonálló lehet. Az ember el se hinné, hogy egy ilyen csinos kis hölgy, mint amilyen ő, ilyen elvetemült gazembert csinálhat magából. Senki rá nem ismert volna.

– Ezek az esték bizonyára nagyon mulatságosak voltak – mondta Poirot nyájasan. – Gondolom, Mr. Lawrence megöltette azt a szép fekete szakállt, ami odafenn van a

ládában, ugye, amikor a perzsa sahot alakította.

– Bizony volt szakálla, uram – felelte Dorcas mosolyogva. – Jól emlékszem, mert tőlem kölcsönzött két motring fekete fonalat, abból csinálta. Messziről egészen igazinak tűnt. Nem is tudtam, hogy van odafenn szakáll. Az bizonyára csak mostanában kerülhetett oda. Volt egy vörös páróka, arra emlékszem, de más szőrös holmi nem volt. Többnyire égetett parafa dugóval kormozzák be az arcukat, bár azt jó nehéz utána lemosni. Miss Cynthia egyszer szerencsenek öltözött be, aztán mit veszkődött, míg lemosta!

– Szóval Dorcas semmit sem tud a fekete szakállról – mondta Poirot elgondolkodva, amint kifelé mentünk a hallba.

– Gondolja, hogy az az? – suttogtam izgatottan.

Poirot bólintott.

– Gondolom. Észrevette, hogy megnyírták?

– Nem.

– Bizony. Pontosan Inglethorp szakállának a mintájára volt megnyírva, s találtam egy-két lenyírt szőrszálat is. Hastings, az úgy egyre sötétebb.

– Vajon ki rakhatta a ládába?

– Valaki, akinek megvolt a magához való esze – jegyezte meg Poirot nyersen. – Észrevette, hogy azt az egyetlen helyet választotta ki rejtekhelyül, ahol a szakáll jelenléte nem tűnik fel? Igen, nagyon is eszes. De nekünk még eszesebbnek kell lennünk, hogy ő ne is gyanítsa, hogy egyáltalán van eszünk. Készségesen bólogattam.

– Látja, *mon ami*, ebben nagy segítségemre lesz.

Ez a bók nagy meglepésemre szolgált. Voltak

pillanatok, amikor úgy éreztem, Poirot csöppet sem méltányolja képességeimet.

– Igen – folytatta, és elgondolkodva vett szemügyre –, maga felbecsülhetetlen segítséget fog nyújtani.

Ez természetesen ínyemre volt, Poirot következő megjegyzése azonban kevésbé.

– Kell, hogy legyen egy szövetségesem a házban – jegyezte meg.

– De hát itt vagyok én – tiltakoztam.

– Igaz, de maga nem elegendő.

Ez bántott, és nem is titkoltam. Poirot sietve magyarázkodni kezdett.

– Nem egészen érti, mire gondolok. Magáról tudják, hogy velem dolgozik. Olyasvalakire van szükség, akit semmilyen módon nem kapcsolnak hozzánk.

– Értem. Legyen talán John?

– Nem, nem jó.

– A drága fiú nem valami észlény – mondtam elgondolkodva.

– Itt jön Miss Howard – mondta Poirot hirtelen. – Ő a megfelelő személy. De énrám haragszik, mivel kihúztam Mr. Inglethorpot a csávából. Azért megpróbálhatjuk.

Egy főbólintással, ami aligha volt udvariasnak nevezhető, Miss Howard beleegyezett, hogy néhány percig társalogjon velünk.

Bementünk a kis nappaliba, és Poirot becsukta az ajtót.

– Tessék, Monsieur Poirot – mondta Miss Howard türelmetlenül –, mit óhajt? Ki vele. Dolgom van.

– Emlékszik, kisasszony, hogy egyszer már kértem a

segítségét?

– Igen, emlékszem. És én azt válaszoltam, hogy örömetest vagyok a segítségére abban, hogy Alfred Inglethorpot akasztófára juttassa.

– Ó! – Poirot figyelmesen tanulmányozta Evelynt. – Miss Howard, hadd tegyek fel önnek egy kérdést! Arra kérem, hogy őszintén válaszoljon.

– Hazudni nem szoktam – felelt Miss Howard.

– A következőről van szó. Még most is hisz benne, hogy Mrs. Inglethorpot a férje mérgezte meg?

– Ezt hogy érti? – kérdezte élesen. – Csak nem gondolja, hogy a csinos kis magyarázatai engem a legkisebb mértékben is befolyásolnának? Azt elismerem, hogy nem ő vett sztrichnint a patikában. Na és akkor mi van? Különben is, biztosan légyapapírt olvasztott le, ahogy már az elején megmondtam.

– Abban arzén van, nem sztrichnin – mondta Poirot.

– Na és? Arzénnel ugyanúgy eltehetette volna láb alól szegény Emilyt, mint sztrichninnel. Ha meg vagyok győződve róla, hogy ő csinálta, egy fikarcnyit sem számít, hogy hogyan.

– Pontosan. Ha valóban meg van győződve róla, hogy ő csinálta – mondta Poirot csendesen. – Akkor másképpen teszem fel a kérdést. Hitt a szíve legmélyén valaha is abban, hogy Mrs. Inglethorpot a férje mérgezte meg?

– Jóságos ég! – kiáltott Miss Howard. – Hát nem mondtam mindig, hogy az az ember gonosztevő? Hát nem mondtam mindig, hogy szemrebbenés nélkül meggyilkolná? Nem gyűlöltem mindig?

– Pontosan – mondta Poirot. – Ez teljesen egybevág az én apró ötletecskémmel.

– Miféle apró ötletecskéjével?

– Miss Howard, emlékszik-e arra a beszélgetésre, amelyet a barátommal folytatott, aznap, hogy ideérkezett? Elmesélte nekem, s van benne egy mondat, ami engem különösen megragadott. Emlékszik-e arra, hogy azt állította, ha bűntényre kerül sor, s meggyilkolnának valakit, akit ön szeret, akkor bizonyosra veszi, hogy ösztönösen megérezné, ki a gyilkos, még akkor is, ha esetleg egyáltalán nem volna képes bebizonyítani?

– Igen, emlékszem, hogy ezt mondtam. És hiszek is benne. Gondolom, ez maga szerint badarság.

– Egyáltalában nem.

– S akkor mégsem figyel oda arra, amit az ösztöneim Alfred Inglethorp ellen súgnak.

– Nem – felelte Poirot röviden. – Mert az ösztönei nem Alfred Inglethorp ellen beszélnek.

– Micsoda?

– Nem. Csak szeretné azt hinni, hogy ő követte el a bűntényt. Mert hisz abban, hogy képes volna elkövetni. De az ösztönei azt súgják, hogy nem ő követte el. Az ösztönei többet is súgnak... folytassam?

Miss Howard megbabonázva bámult Poirot-ra, s alig észlelhetően bólintott.

– Elmondjam, miért gyűlöli olyan hevesen Inglethorpot? Mert igyekszik elhinni azt, amiben hinni szeretne. Mert igyekszik elnyomni, elfojtani magában azt az ösztönt, amely egy másik nevet súg...

– Ne, ne, ne! – kiáltott Miss Howard, és hirtelen felemelte a kezét. – Ezt ne mondja! Ne mondja! Nem igaz! Nem lehet igaz. Nem is tudom, honnan vettem ilyen vad... ilyen rettenetes ötletet!

– Akkor hát igazam van? – kérdezte Poirot.

– Igen, igen; maga látnok, hogy ezt megsejtette. De hát az lehetetlen... túlságosan szörnyűséges, túlságosan lehetetlen. Csakis Alfred Inglethorp lehetett!

Poirot komolyan megrázta a fejét.

– Engem ne is faggasson – folytatta Miss Howard –, mert én úgyszemint mondok meg. Még magamnak sem vagyok hajlandó bevallani. Biztosan megőrültem, hogy ilyesmi jut az eszembe.

Poirot bólintott, elégedetten az eredménnyel.

– Nem kérdezek semmit. Elég az nekem, hogy úgy van, ahogyan gondoltam. És nekem... nekem is súgnak az ösztöneim. Mindketten közös ügy érdekében dolgozunk.

– Az én segítségemre ne számíton, mert én nem segítek. Én a kisujjamat sem mozdítanám...

– Akaratán kívül a segítségemre lesz. Semmit sem kérek magától... de maga a szövetségesem lesz. Egyszerűen nem tehet másként. Azt az egyet megteszi, amit én akarok magától.

– És mi az?

– Figyelni fog!

Evelyn Howard lehajtotta a fejét.

– Igen, ez ellen mit sem tehetek. Állandóan figyelek... és remélem, bebizonyosodik, hogy tévedtem.

– Ha tévedtünk, annál jobb – mondta Poirot. – Én leszek a

legjobban megelégedve. De ha igazunk van... ha igazunk van, Miss Howard, akkor kinek az oldalán áll?

– Nem is tudom, nem is tudom...

– Ugyan már.

– Talán el lehetne tussolni.

– Semmit sem lehet eltussolni.

– De maga Emily is... – itt elakadt.

– Miss Howard – mondta Poirot szigorúan –, ez nem méltó magához.

Miss Howard felemelte a fejét.

– Igen – mondta csendesen –, Evelyn Howard így nem viselkedik! – Büszkén húzta ki magát. – Ez Evelyn Howard! És Evelyn Howard az igazság oldalán áll! Kerül, amibe kerül, – S ezekkel a szavakkal emelt fővel kivonult a szobából.

– Itt megy a mi kincset érő szövetségünk – mondta Poirot, amint utánanézett. – Ennek a nőnek, Hastings, esze is van, nemcsak szíve.

Nem feleltem.

– Csodálatos dolog az ösztön – mélázott Poirot. – Sem megmagyarázni, sem figyelmen kívül hagyni nem lehet.

– Maga meg Miss Howard szemmel láthatóan érti, miről beszél – jegyeztem meg hűvösen. – Talán elfelejti, hogy én még nem tudok semmit.

– Valóban? Hát lehetséges volna, *mon ami*?

– Igen. Volna olyan szíves és felvilágosítana?

Poirot egy-két pillanatig figyelmesen szemügyre vett. Aztán a legnagyobb meglepetésemre határozottan megrázta a fejét.

- Nem, barátom.
 - Ugyan már, és miért nem?
 - Mert elegendő, ha egy titkot ketten tudnak.
 - Véleményem szerint nagyon igazságtalan, hogy eltitkolja előlem a tényeket.
 - Én nem titkolom el a tényeket. Minden ténynek, amit én tudok, maga is birtokában van. Maga is levonhatja belőle a következtetéseit. Most csak arról van szó, kinek milyen ötletei támadnak.
 - Mégis, szeretném tudni.
- Poirot nagyon őszintén nézett rám, aztán ismét megrázta a fejét.
- Látja – mondta szomorúan –, az a baj, hogy magának nincsenek ösztönei.
 - Az imént még értelemről beszélt – jegyeztem meg.
 - A kettő gyakorta együtt jár – mondta talányosan.
- Ez a megjegyzés olyan tökéletesen értelmetlennek tűnt számomra, hogy nem is vettem a fáradságot, hogy válaszoljak rá. De elhatároztam, hogy ha lesz néhány érdekes és fontos felfedezésem – márpedig bizonyára lesz –, megtartom magamnak, s Poirot-t csak a végeredménnyel lepem meg.

Kilencedik fejezet

Dr. Bauerstein

Még nem volt rá alkalmam, hogy átadjam Poirot üzenetét Lawrence-nek. De most, hogy kinn sétáltam a pázsiton, s a szívem mélyén még mindig nehezteltem

csökönnyös barátomra, megpillantottam Lawrence-et a krocketpályán, amint céltalanul ütögetett két vénséges vén labdát egy még vénségesebb ütővel.

Elérkezettnek láttam az időt, hogy átadjam az üzenetet, mielőtt még Poirot visszavonja a megbízatást. Igaz ugyan, hogy nem egészen értettem, mire megy ki az egész, de azzal áltattam magam, hogy majd Lawrence válaszából meg egyikét keresztkérdésből, amit felteszek neki, rájövök a dolog nyitjára. Így hát meg is szólítottam.

– Éppen kerestem – jegyeztem meg az igazságnak nem egészen megfelelően. – Igazán? – Igen. Arról van szó, hogy egy üzenetet szeretnék átadni... Poirot-tól.

– Igen?

– Azt mondta, akkor adjam át, amikor egyedül vagyunk – mondtam, s jelentőségteljesen lehalkítottam a hangomat, miközben a szemem sarkából éberem figyeltem. Mindig is jól értettem a megfelelő légkör megteremtéséhez.

– Nos?

Sötét, mélabús arcán nem észleltem semmi változást. Van-e vajon sejtelve róla, mit akarok?

– Az üzenet a következő. – S itt még halkabbra fogtam a hangomat. – „Találjon még egy feketéscsészét és nyugodhat békében.”

– Hát ezzel meg mi a csudát akarhat? – Lawrence elképedten bámult rám.

– Nem tudja?

– Sejtelmem sincs róla. Hát magának? Megráztam a fejem.

– Hogyhogy még egy feketéscsészét?

– Nem tudom.

– Talán jobb volna, ha Dorcast keresné, vagy valamelyik másik cselédet, ha a feketéscsészék után érdeklődik. Az az ő dolguk, nem az enyém. Én semmit sem tudok a feketéscsészékről, kivéve, hogy van néhány csodaszép darabunk, amelyeket sosem használunk, antik Worcester. Maga nem ért a porcelánhoz, Hastings?

A fejemet ráztam.

– Sokat veszít vele. A valóban tökéletes antik porcelánt már csak kézben fogni, vagy akár ránézni is, csupa öröm.

– Hát akkor mit mondjak Poirot-nak?

– Mondja meg, nem értem, miről beszél. Számomra kínai az egész.

– Rendben.

Már útban voltam a ház felé, amikor Lawrence utánam kiáltott.

– Mondja csak, mi volt a vége az üzenetnek? Elmondaná újra az egészet?

– „Találjon még egy feketéscsészét, és nyugodhat békében.” Biztos benne, hogy nem érti? – kérdeztem őszintén.

A fejét rázta.

– Nem – mondta mélázva. – Nem értem. Bárcsak érteném. Megszólalt az ebédhez hívó gong, s mi együtt mentünk be a házba, John meghívta Poirot-t, hogy ebédeljen velünk, s ő már ott is volt az asztalnál.

Mintha hallgatólagosan megegyeztünk volna, a tragédiáról nem esett említés. A háborúról beszélgettünk, s más témákról. De miután a sajt és a sütemény is körbejárt, s Dorcas kiment az ebédlőből, Poirot hirtelen odahajolt Mrs.

Cavendishhez.

– Bocsásson meg, asszonyom, hogy kellemetlen emlékeket idézek fel, de van egy apró ötletecském – Poirot „apró ötletecskéi” eddigre már szállóigévé váltak –, s ezért szeretnék önnek feltenni néhány kérdést.

– Nekem? Parancsoljon.

– Asszonyom, nagyon lekötelez. A következőre volnék kíváncsi: ugye, azt mondta, hogy a Mademoiselle Cynthia szobájából Mrs. Inglethorphoz vezető ajtó el volt reteszelve?

– Hát persze hogy el volt reteszelve – felelte Mrs. Cavendish, ugyancsak meglepődve. – Már elmondtam a halottszemlén.

– El volt reteszelve?

– Igen. – Meghökkenve nézett Poirot-ra.

– Úgy értem – magyarázta Poirot –, hogy ön biztos-e benne, hogy el is volt reteszelve, nemcsak bezárva.

– Értem már, mit akar. Nem, azt nem tudom. Amikor azt mondtam, hogy el volt reteszelve, úgy értettem, hogy be volt zárva, hogy nem tudtam kinyitni, de azt hiszem, hogy belülről az összes ajtó el volt reteszelve.

– De az is elképzelhető, hogy az ajtó csak be volt zárva? – Igen.

– Ön személy szerint nem vette észre, asszonyom, amikor belépett Mrs. Inglethorp szobájába, hogy el volt-e reteszelve az ajtó?

– Én... azt hiszem, el volt reteszelve.

– De látni nem látta?

– Nem. Eszembe sem jutott, hogy odanézzek.

– De én odanéztem – szakította félbe Lawrence hirtelen. –

Én véletlenségből észrevettem, hogy el van reteszelve.

– Akkor rendben is vagyunk. – Poirot csüggedtnek látszott.

Alig tudtam leplezni öröömöt, hogy ez egyszer „apró ötletecskéi” egyike csődöt mondott.

Ebéd után Poirot megkért, hogy kísérjem haza.

Meglehetősen kényszeredetten egyeztem bele.

– Bosszankodik, ugye? – kérdezte Poirot kíváncsian, amint kifelé mentünk a parkból.

– Egyáltalán nem – feleltem hűvösen.

– Akkor minden rendben. Igazán megkönnyebbültem.

Pedig igazán nem ezt akartam. Reméltem, észreveszi, hogy neheztelek. Odaadó szavai azonban csillapították elégedetlenségemet. Megenyhültem.

– Átadtam Lawrence-nek az üzenetét.

– És mit mondott? Teljesen el volt képedve?

– Igen. Látszott rajta, hogy fogalma sincs, mire akart kilyukadni.

Azt vártam, hogy Poirot csalódott lesz, de legnagyobb meglepetésemre azt válaszolta, ő is úgy gondolta, és nagyon örül, hogy így van. Büszkeségem nem engedte, hogy tovább kérdezősködjem.

Poirot más témára tért.

– Mademoiselle Cynthia ma nem ebédelt otthon. Ez hogy lehetséges?

– Már megint a kórházban van. Ma ismét elkezdett dolgozni.

– Ó, igazán iparkodó kis teremtes. És hozzá még csinos is. Emlékeztet azokra a festményekre, amelyeket Itáliában láttam. Igazán szívesen szétnéznék a birodalmában.

Gondolja, hogy megmutatná?

– Bizonyára kész örömmel. Nagyon érdekes hely.

– Mindennap ott van?

– Szerdán szabadnapos, szombaton pedig már ebédre hazajön. Nincs is máskor szabadnapja.

– Majd megjegyzem. A nők manapság nagy munkát vállalnak magukra, Mademoiselle Cynthiának pedig esze is van, de még mennyi esze van a kicsikének.

– Igen. Úgy tudom, nagyon nehéz vizsgát kellett letennie.

– Kétségkívül. Végül is nagyon felelősségteljes munka. Bizonyára komoly mérgeket is tárolnak.

– Igen. Meg is mutatta nekünk. Egy kis szekrénykében tartják őket bezárva. Gondolom, nagyon óvatosnak kell lenniök. Mindig kiveszik a zárból a kulcsot, mielőtt kimennek a szobából.

– Igazán? S ez a kis szekrényke az ajtó közelében áll?

– Nem. Épp a szoba túloldalán. Miért? Poirot vállat vont.

– Csak úgy tűnődtem. Bejön? Odaértünk a házához.

– Nem. Azt hiszem, visszamegyek. Majd a kerülőúton megyek, az erdőn keresztül.

A Stylest körülvevő erdő gyönyörű volt. Miután átsétáltam a nyitott parkon, jólesett lustán ögyelegni a hús tisztásokon. Szellő is alig rezzent, a madarak csiripelése alig hallatszott. Rátértem egy kis útra, s végül lehuppantam egy őszög bükkfa tövében. Szelíd és nagylelkű gondolatokat melengettem magamban az emberiségről. Még Poirot-ról és a nevetséges titkolózásáról is megfeledkeztem. Megbékéltem a világgal. Aztán ásítottam.

A bűntény jutott eszembe, s valahogy olyan valótlanok és

távolinak éreztem.

Megint ásítottam.

Talán nem is igaz, gondoltam. Hát persze, hiszen csak rossz álmom az egész. Az igazság pedig az, hogy John gyilkolta meg Alfred Inglethorpot egy krokettütővel. De micsoda ostobaság, hogy John olyan nagy dolgot csinál belőle, s azt kiabálja mindenütt: „Mondtam már: ezt nem tűröm!”

Hirtelen felriadtam.

Azonnal átláttam, milyen nehéz helyzetbe kerültem. Mert vagy négy méternyire tőlem ott állt Mary és John Cavendish, szemben egymással, szemmel láthatóan veszekedtek. S ugyanúgy szemmel látható volt, hogy nincsenek tudatában jelenlétemnek, mert mielőtt megmoccanhattam vagy megszólalhattam volna, John megismételte azt a mondatot, amely álmomból felébresztett.

– Mondtam már, Mary, hogy ezt nem tűröm. Aztán Mary szólalt meg hidegen, kimérten:

– Milyen joron kritizálsz a tetteimet?

– Az egész falu erről fog beszélni! Anyámat csak szombaton temették el, s te máris azzal az alakkal csámborogsz.

– Ó – mondta Mary –, ha téged csak az izgat, hogy mit beszélnek a faluban!

– Nemcsak az izgat. Elegendem van abból, hogy ez a pasas mindig itt kószál!

Mary közönyösen vállat vont. Nem lepett meg, hogy a vér John arcába szökött.

– Mary!

– Tessék. – A hang unott volt. John hangja nem volt többé esedező.

– Azt akarod mondani, hogy kifejezett kérésem ellenére továbbra is találkozgatni akarsz Bauersteinnel?

– Ha nekem úgy tetszik.

– A tilalmam ellenére?

– Nem, de tagadom, hogy jogod volna ahhoz, hogy bírálj a cselekedeteimet. Neked talán nincs olyan barátod, akit én nem kedvelek?

John egy lépést hátrált. A vér kifutott az arcából.

– Mit akarsz ezzel mondani? – kérdezte elbizonytalanodva.

– Na látod! – mondta Mary csöndesen. – Ugye, most már belátod, hogy semmilyen jogon nem írhatod elő nekem, hogy kivel barátkozzam.

John esedezőn nézett rá, arcán rémület ült.

– Nincs jogom? Hogy nekem nincs jogom, Mary? – kérdezte elbizonytalanodva. Kinyújtotta a kezét. – Mary!...

Mary, úgy láttam, egy pillanatra megremegett. Gyengéd kifejezés ült ki az arcára, de aztán hirtelen, indulatosan elfordult.

– Semmi jogod!

Már indulóban volt, amikor John utánvetette magát, és elkapta a karját.

– Mary – hangja most egészen halk volt –, szerelmes vagy ebbe a Bauersteinbe?

Mary habozott, hirtelen különös kifejezés lopózott az arcára, ősidőktől ismert kifejezés, amelyben azonban mégis benne van az örök fiatalság. Bizonyára az egyiptomi szfinxek is így mosolyogtak.

Csendesen kiszabadította magát John szorításából, s a válla fölött szólt vissza.

– Meglehet – mondta, majd egy szempillantás alatt eltűnt a kis tisztásról, John pedig ott maradt, kővé váltan.

Ekkor nagy zajjal előléptem, száraz gallyakat recsegtetve a lábam alatt. John megfordult. Szerencsémre azt hitte, hogy ebben a pillanatban érkeztem a helyszínre.

– Jó napot, Hastings. Épségben hazaért a kis emberke? Fura egy figura! De tényleg olyan jól érti a szakmáját?

– A maga korában az egyik legnagyobb detektívnek tartották.

– Hát akkor biztosan van benne valami. De micsoda rohadt egy világ ez, hallja-e!

– Úgy gondolja?

– Teremtőm, de még mennyire! Először is itt van ez a rémes ügy. A Scotland Yard emberei úgy járkálnak ki-be a házba, mintha ott laktának! Az ember sosem tudhatja, legközelebb honnan bukkannak elő. Az ország minden lapja tele van ordító főcímekekkel, hogy a fene ott enné meg az újságírókat, ahol vannak! Tudja, hogy ma reggel egy egész banda kandikált befelé a kapunkon? Mintha valami ingyen panoptikum volnánk. Nem gondolja, hogy ez már mégiscsak sok?

– Fel a fejjel, John! – csitítgattam. – Ez nem tarthat örökké.

– Hogy nem-e? Ahhoz azért elég sokáig tarthat, hogy utána ne legyünk képesek többé emelt fővel járnivalni. Piszok újságírók leselkednek rám, és szájtátva bámulnak a rémült idioták, bárhová megyek! És ez még nem is a legrosszabb.

– Hát?

John lehalkította a hangját:

– Gondolkozott-e már azon, Hastings, engem úgy üldöz a gondolat, mint egy rémálom... hogy ki tette? Néha már úgy érzem, hogy csakis baleset lehetett. Mert... mert... hiszen ki tehette? Inglethorp már kinn van a kátyúból, és nincs senki más, senki, csak közülünk valaki.

Hát igen, ez bizony bárki számára rémálom! Közülünk valaki? Persze, így kell lennie, hacsak...

Hirtelen eszembe ötlött valami. Gyorsan fontolóra vettem. Egyre világosabban láttam. Poirot titokzatos intézkedései, elejtett megjegyzései – minden egybevág. Micsoda ostoba alak vagyok, hogy ez eddig nem jutott eszembe, pedig mindenkinek micsoda megkönnyebbülés volna.

– Nem, John. Nem közülünk volt valaki. Hogy is lehetne?

– Tudom, de hát akkor mégis, kicsoda?

– Nem is sejti?

– Nem.

– Dr. Bauerstein!

– Lehetetlen!

– Egyáltalán nem.

– De neki az égadta világon semmi érdeke nem fűződhetett az anyám halálához!

– Hát ezt én sem értem, de annyit elmondhatok, Poirot-nak ez a véleménye.

– Poirot-nak? Igazán? Honnan tudja?

Elmeséltem neki, milyen izgatott lett Poirot, amikor meghallotta, hogy a végzetes éjszakán Bauerstein is járt a kastélyban, majd hozzátettem:

– Kétszer is azt mondta: „Ez mindent megváltoztat.” Én meg törtem a fejem. Tudja, ugye, hogy Inglethorp azt mondta, letette a kávé a hallban. Hát Bauerstein éppen akkor érkezett. Nem lehetséges, hogy amikor Inglethorp átvitte a kávé a hallon, a doktor beletett valamit a csészébe?

– Hm – mondta John. – Nagy merészség lett volna.

– Igen, de elképzelhető.

– És különben is, honnan tudhatta, hogy az az anyám kávéja? Nem, öregem, azt hiszem, ez így nem jön össze. De akkor még valami eszembe jutott.

– Igaza van. Nem is így történt. Figyeljen! – S ekkor elmeséltem neki, hogy Poirot ismét elvitte elemeztetni a kakaóból vett mintát.

John félbeszakított, ahogyan én is félbeszakítottam Poirot-t.

– De ide hallgasson, azt Bauerstein egyszer már elemeztette!

– Igen, igen, éppen erről van szó! Ez az, amire eddig én sem jöttem rá. Hát nem érti? Bauerstein elemeztette, éppen erről van szó! Ha Bauerstein a gyilkos, mi sem egyszerűbb, mint hogy a mintát kicseréli közönséges kakaóval, és azt vizsgálhatja meg. És abban persze nem találnak sztrichnint! De hát Bauersteinre senki se merészel gyanakodni, senki sem feltételezi, hogy kicseréli a mintát; kivéve Poirot-t.

– De hiszen tudjuk, hogy a kakaó nem veszi el a méreg keserű ízét!

– Hát ezt is csak az ő állításából tudjuk. És más lehetőségek is vannak. Kétségkívül ő a világ egyik

legismertebb toxikológusa...

– A világ egyik legismertebb micsodája? Mondja csak még egyszer!

– Bárki másnál többet tud a mérgekről – magyaráztam. – Az az elképzelésem, hogy talán kiagyalt valamit, ami ízteleníti a sztrichnint. Vagy lehet, hogy nem is sztrichnin volt, hanem valami ismeretlen szer, aminek senki hírére sem hallotta, s ami hasonló tüneteket hoz létre.

– Hm, igen, ez lehetséges – mondta John. – De azt mondja meg, hogyan juthatott a kakaó közelébe? Az nem volt odalenn.

– Nem, nem volt – ismertem be vonakodva.

S ekkor egy szörnyű lehetőség futott keresztül az agyamon. Csak azon imádkoztam, hogy Johnnak eszébe ne jusson. Rásandítottam. Elgondolkodva ráncolta a homlokát, s én megkönnyebbülten fellélegeztem, mert a szörnyű gondolat, amely eszembe jutott, a következő volt: hogy dr. Bauerstein-nek esetleg segítőtársa is akadt.

De hát ez mégiscsak képtelenség! Lehetetlen, hogy egy olyan gyönyörű nő, mint Mary Cavendish, gyilkos legyen. Pedig gyönyörű nőknek már előtte is volt dolguk méreggel. És hirtelen eszembe jutott az az első, teázás közben folytatott beszélgetésünk, amikor Mary azt mondta, hogy a mérég a nők fegyvere. És milyen izgatott volt azon a végzetes keddi estén! Lehetséges, hogy Mrs. Inglethorp felfedezte a Bauersteinnel való kapcsolatát, és megfenyegette, hogy elmondja a férjének? Lehetséges, hogy a bűntényt azért követték el, hogy ezt megakadályozzák?

Aztán eszembe jutott az a talányos beszélgetés Poirot és Evelyn Howard között. Lehet, hogy erről beszélgettek? Hogy ez az a szörnyű lehetőség, amit Evelyn nem akar elhinni? Igen, minden egybevágott.

Nem csoda, hogy Miss Howard azt javasolta, „tussolják el” a dolgot. Most már azt az elharapott mondatát is megértettem, hogy „Maga Emily is...” És titkon egyetértettem vele. Biztos, hogy Mrs. Inglethorp inkább lemond a bosszúról, semhogy ilyen szörnyű folt essen a Cavendish néven.

– És még valami – szólalt meg John hirtelen, s e váratlan hangtól elröstelltem magam. – Van itt még valami, amiért kétlem, hogy amit mond, az lehetséges volna.

– Éspedig? – kérdeztem hálásan, hogy eltért attól a témától, hogy hogyan kerülhetett a mérge a kakaóba.

– Az a tény, hogy Bauerstein követelte a boncolást. Nem lett volna rá szükség. A kis Wilkins doktor nyugodt lélekkel egyezett volna bele a szívelégtelenségbe.

– Igen – mondtam kételkedve. – De sosem tudhatjuk. Talán hosszú távon ezt tartotta biztosabbnak. Hátha valaki utóbb elköp valamit. S akkor a Belügyminisztérium esetleg elrendeli az exhumálást. Minden kiderült volna, s akkor Bauerstein kínos helyzetbe kerül, mert senki el nem hiszi, hogy valaki az ő szaktudásával összetéveszti a sztrichninmérgezést a szívelégtelenséggel.

– Igen, ez lehetséges – ismerte el John. – De mégis, akármilyen legyek, ha értem, mi indíthatta erre.

Megremegtem.

– Hallgasson rám – mondtam. – Lehet, hogy tévedés az

egész. És el ne felejtse, hogy ez bizalmas közlés volt.

– Természetes... ez magától értetődik.

Beszélgetés közben elérkeztünk a kert kiskapujához. Közelről hangokat hallottunk, mivel teához terítettek a jávorfa alatt, ugyanúgy, ahogyan a megérkezésem délutánján.

Cynthia már hazajött a kórházból, s én az övé mellé tettem a széket, s elmondtam neki, hogy Poirot szeretné meglátogatni a gyógyszerárban.

– Jöjjön csak. Nagyon örülök, hogy megnézi. Legjobb, ha egyik nap nálam teázik. Majd megállapodunk az időpontban.

Olyan drága kis emberke! De igazán mulatságos. Az egyik nap levétette velem a brosstűmet, és megigazította, csak azért, mert egy kicsit ferdén volt feltűzve. Nevettem.

– Igen, ez a mániája.

Egy-két percig csendben ültünk, aztán Mary Cavendish felé pillantva, Cynthia halkán megszólalt:

– Mr. Hastings!

– Parancsoljon.

– Tea után szeretnék beszélni magával.

Hogy közben Maryre pillantott, elgondolkoztatott. Gyanítottam, hogy ezek ketten nem nagyon kedvelik egymást. Először gondolkoztam el a lány jövőjén. Mrs. Inglethorp nem hagyott rá semmit, de úgy képzeltem, hogy John és Mary talán majd meghívják, hogy lakják velük – legalábbis a háború végéig. Azt tudtam, hogy John nagyon kedveli Cynthiát, és sajnálná, ha meg kellene tőle válnia.

John, aki bement a házba, most ismét megjelent. Mindig

nyugodt ábrázata most szokatlanul dühösnek látszott.

– Az ördögbe ezekkel a detektívekkel! Csak tudnám, hogy mi után szimatolnak! Minden szobát átkutattak, mindent teljesen felforgattak. Ez már igazán sok! Gondolom, kihasználták az alkalmat, hogy egyikünk sem volt itthon. Majd megmondom a magamét ennek a Jappnek, ha legközelebb a szemem elé kerül!

– Csak kotnyeleskednek – mordult fel Miss Howard.

Lawrence azon a véleményen volt, hogy meg akarták mutatni, hogy azért ők is csinálnak valamit.

Mary Cavendish egy szót sem szólt. Tea után sétálni hívtam Cynthiát, s megindultunk az erdő felé.

– Miről van szó? – kérdeztem, mihelyt a zöld lombok eltakartak minket a kíváncsiskodó tekintetek elől.

Cynthia sóhajtva lehuppant a földre, és levetette a sapkáját. Az ágak között bujkáló napfény csillogó arannyá változtatta bronzszínű haját.

– Mr. Hastings... maga olyan kedves, és olyan okos.

Ebben a pillanatban döbrentem rá, hogy Cynthia elbűvölően kedves. Sokkal kedvesebb, mint Mary, aki sosem mond ilyeneket az embernek.

– Nos? – kérdeztem bátorítón, mert Cynthia habozott.

– A tanácsát szeretném kérni. Abban, hogy mit csináljak.

– Mit csináljon?

– Igen. Tudja, Emily néni mindig mondta, hogy majd gondoskodik rólam. Biztosan elfelejtkezett rólam, vagy nem gondolt arra, hogy meg fog halni... mindenesetre most itt állok minden nélkül! És nem tudom, mit csináljak. Gondolja, hogy most rögtön el kellene mennem innen?

– Az ég szereimére, dehogyis! Biztos vagyok benne, hogy senki sem akar megválni magától.

Cynthia egy pillanatig habozott, apró kezével a fűszálakat tépdeste. Aztán megszólalt:

– Mrs. Cavendish gyűlöl.

– Gyűlöli? – kiáltottam elképedten. Cynthia bólintott.

– Igen. Nem tudom, miért, de utál, és ő is.

– Hát ebben biztosan tudom, hogy téved – mondtam vigasztalón. – Épp ellenkezőleg, John nagyon is kedveli.

– John... ő igen. Én Lawrence-re gondoltam. Nem mintha izgatna, hogy Lawrence gyűlöl-e vagy sem. De hát mégiscsak borzasztó, mikor az embert senki sem szereti, nem igaz?

– Dehogynem szeretik, Cynthia, drága – mondtam őszintén. – Biztos vagyok benne, hogy téved. Nézze csak, itt van John, meg aztán Miss Howard...

Cynthia leverten bólintott. – Igen, John kedvel, úgy hiszem, és persze Evie is, a maga módján, hisz ő a légynek sem tudna ártani. De Lawrence sosem beszél hozzám, ha nem muszáj, s Mary is csak kimért és udvarias velem. Azt akarja, hogy Evie maradjon, könyörög neki, de engem nem hív és... és... én nem is tudom, mitévő legyek. – S ekkor szegény gyermek váratlanul elsírta magát.

Hogy belém mi ütött, nem tudom. A szépsége tette talán, ahogy ott ült, s a napsugarak játszadoztak a fűrtjein, vagy az a megkönnyebbülés, hogy végre van itt valaki, akinek nyilvánvalóan nincs köze a büntényhez; vagy pedig az az őszinte sajnálkozás, amit fiatalsága és magányossága láttán éreztem. Elég az hozzá, hogy feléje hajoltam,

megfogtam kicsiny kezét, és esetlenül így szóltam:

– Cynthia, legyen a feleségem.

Akaratlanul ráhibáztam a sebeit begyógyító egyetlen orvosára. Azonnal felült, elvonta a kezét, és kissé élesen így szólt:

– Na, ne legyen ostoba!

Ez kissé bosszantott.

– Nem vagyok ostoba. Arra kértem, tiszteljen meg azzal, hogy hozzám jön feleségül.

Legnagyobb meglepetésemre Cynthia kacagni kezdett, s engem „ostoba csacsi”-nak nevezett.

– Ez igazán nagyon aranyos magától, de maga is tudja, hogy nem akar feleségül venni!

– De igen. Van...

– Bánom is én, miye van. Maga sem gondolja komolyan, meg én sem.

– Hát az persze egészen más – mondtam megbántottan. – De nem látom be, hogy mi van ezen nevetnivaló. Semmi mulatságos nincs abban, ha megkérik valakinek a kezét.

– Valóban nincs. A legközelebbi választottja talán igent is fog mondani. Viszlát, igazán nagyon felvidített.

S egy végső, ellenállhatatlanul feltörő kacajjal eltűnt a fák között.

Végiggondoltam a beszélgetést, és egy cseppet sem voltam az eredményével megelégedve.

Hirtelen az az ötletem támadt, hogy lemegyek a faluba, és megkeresem Bauersteint. Valakinek mégiscsak szemmel kell tartani a fickót. Meg aztán jobb elejét venni annak, hogy azt higgye, gyanúsítják. Eszembe jutott, Poirot mennyire

bízok a diplomáciai érzékemben. Lementem hát a kis házhoz, ahol lakást bérelt, s bekopogtattam. Egy öregasszony nyitott ajtót.

– Jó napot – köszöntöttem udvariasan. – Dr. Bauerstein idehaza van?

Az asszony rám bámult.

– Hát maga nem hallotta?

– Mit kellett volna hallanom?

– Hogy mi történt.

– Miért, mi történt?

– Elvitték.

– Elvitték? A mentők?

– Nem, a rendőrség.

– A rendőrség! – kapkodtam levegő után. – Úgy érti, letartóztatták?

– Igen, igen, és...

Egy percet sem vesztegettem ott tovább, hanem végigrohantam a falun, Poirot szállása felé.

Tizedik fejezet

A letartóztatás

Legnagyobb bosszúságomra Poirot-t nem találtam, s az öreg belga, aki kopogtatásomra kijött, közölte, hogy úgy tudja, Londonba ment.

Teljesen elképedtem. Mi a csudát csinálhat Poirot Londonban? Vajon hirtelen határozta el magát, vagy már akkor eldöntött tény volt, amikor néhány órával ezelőtt elváltunk?

Bosszúsan indultam vissza Styles felé. Most, hogy Poirot nem volt itt, nem tudtam, hogyan viselkedjem. Lehet, hogy ő már várta ezt a letartóztatást? Nem lehetséges, hogy ő idézte elő? Ezekre a kérdésekre nem tudtam válaszolni. S én aközben mitévő legyek? Jelentsem be nyíltan a letartóztatást Stylesban, vagy sem? Magamnak sem vallottam be, de Mary Cavendish járt egyre a fejemben. Vajon mekkora megrázkódtatás lesz a számára? E percben Maryt semmivel sem gyanúsítottam. Nem, ő nem lehetett benne, különben már hallottam volna róla valamit.

Az persze lehetetlen, hogy egyáltalán ne hozzuk a tudomására dr. Bauerstein letartóztatását. Holnap benne lesz minden újságban. Mégis viszolyogtam attól, hogy én mondjam meg. Csak itt volna Poirot, hogy a tanácsát kérhetném! Mi üthetett belé, hogy csak így ripsz-ropsz elvágat Londonba?

Mindentől eltekintve, véleményem bölcsességéről nagymértékben megnövekedett. Sosem jutott volna eszembe, hogy a doktorra gyanakodjam, ha ő nem ültet bogarat a fejembe. Kétségkívül a kis embernek nagy esze van.

Némi gondolkodás után úgy határoztam, hogy Johnt beavatom a titokba, s rábízom, hogy nyilvánosságra hozza-e vagy sem.

Hatalmasat füttyentett, amikor a hírt közöltem.

– Szent isten! Hiszen akkor mégiscsak magának volt igaza. Pedig olyan nehezemre esik elhinni.

– Persze, meglepő, amíg az ember hozzá nem szokik a gondolathoz, s meg nem látja, hogy minden egybevág.

Most mit tegyünk? Holnap, persze, már mindenki tudni fogja.

John elgondolkozott.

– Nem baj – mondta végül –, egyelőre egy szót se szóljunk. Nincs rá szükség. Úgyis eléggé hamar ki fog derülni.

De legnagyobb meglepetésemre, amikor másnap reggel lementem, s kinyitottam a lapokat, egyetlen szót sem találtam benne a letartóztatásról! Egy egész hasáb köntörfalazás a „stylesi mérgezési eset”-ről, semmi több. Ezt megmagyarázhatatlannak tartottam, de feltételeztem, hogy valamilyen oknál fogva Japp el akarta titkolni az újságírók elől. Nem nagyon aggasztott, arra gondoltam, hogy esetleg még további letartóztatásokra is sor fog kerülni.

Reggeli után elhatároztam, hogy lemegyek a faluba megnézni, visszatért-e már Poirot, de mielőtt még elindulhattam volna, a jól ismert arc bekandikált az egyik ablakon, s a jól ismert hang megszólalt:

– *Bonjour, mon ami!*

– Poirot! – kiáltottam megkönnyebbülten, s mindkét kezét megragadva, berángattam a szobába.

– Csakhogy itt van! Ide figyeljen, még nem mondtam el senkinek, csak Johnnak. Rendben van?

– Barátom – felelt Poirot –, nem tudom, miről beszél.

– Hát természetesen dr. Bauerstein letartóztatásáról – válaszoltam türelmetlenül.

– Tehát letartóztatták Bauersteint?

– Maga nem is tudta?

– Sejtelmem sem volt róla. – De aztán, pillanatnyi hallgatás

után, hozzátette: – Azért nem lep meg. Végül is, mindössze egy mérföldre vagyunk a tengerparttól.

– A tengerparttól? – kérdeztem elképedten. – Hát ennek meg mi köze ehhez az egészhez?

Poirot vállat vont.

– Hát ez igazán nyilvánvaló!

– Számomra ugyan nem. Bizonyára nagyon ostoba vagyok, de el nem tudom képzelni, hogy a tengerpart közelségének mi köze van Mrs. Inglethorp meggyilkolásához.

– Természetesen semmi – felelt Poirot mosolyogva. – De mi dr. Bauerstein letartóztatásáról beszéltünk.

– De hiszen azért tartóztatták le, mert meggyilkolta Mrs. Inglethorpot...

– Micsoda? – kiáltott Poirot, szemmel láthatóan megrökönyödve. – Még hogy dr. Bauersteint Mrs. Inglethorp meggyilkolásáért tartóztatták volna le?

– Igen.

– Lehetetlen! Ez még viccnek is rossz volna! Kimondta ezt magának, barátom?

– Hát az igazat megvallva, senki – vallottam be. – De letartóztatták.

– Igen, ez nagyon valószínű. Csakhogy kémkedésért, *mon ami*.

– Kémkedésért? – most rajtam volt az elképedés sora.

– Pontosan.

– Nem azért, mert megmérgezte Mrs. Inglethorpot?

– Nem, hacsak Japp barátunk meg nem háborodott – felelt Poirot szelíden.

- De... de én azt hittem, hogy maga is azt gondolja!
Poirot egyetlen pillantást vetett rám, amelyben benne volt az irántam érzett sajnálat meg az ötlet teljes képtelensége.
- Azt akarja mondani – kérdeztem, miközben lassan kezdtem magamhoz térni –, hogy dr. Bauerstein kém?
Poirot bólintott.
- Sosem gyanította?
– Fel sem merült bennem.
- S azt sem tartotta különösnek, hogy egy híres londoni specialista eltemetkezik egy ilyen kis faluban, s azt a szokást veszi fel, hogy éjszakánként órákat sétál, teljesen felöltözve?
– Nem – vallottam be –, eszembe se jutott.
- Azt persze tudja, hogy születésére nézve német – mondta Poirot elgondolkodva –, bár olyan régen folytat gyakorlatot ebben az országban, hogy már mindenki angolként kezeli. Már vagy tizenöt éve megvan az állampolgársága. Nagyon okos ember.
- Piszok fráter! – kiáltottam méltatlankodva.
– Egyáltalán nem. Épp ellenkezőleg, nagy hazafi. Gondolja meg, hogy mi vesztenivalója van. Én magam csak csodálni tudom.
- De én nem tudtam megérteni Poirot filozofikus szemléletmódját.
- És ez az az alak, akivel Mrs. Cavendish bebarangolta a vidéket! – kiáltottam méltatlankodva.
– Igen, gondolom, az asszony nagy segítségére volt – jegyezte meg Poirot. – Amíg a pletyka azzal volt elfoglalva, hogy összeboronálja őket, addig senki sem figyelt oda a

doktor másféle kalandozásaira.

– Akkor gondolja, hogy Mary nem is érdekelte különben? – kérdeztem izgatottan... talán túlságosan is izgatottan, a jelen körülmények között.

– Erre természetesen nem tudok felelni, de... akarja hallani a saját külön véleményemet, Hastings?

– Igen.

– A következő: Mrs. Cavendish füttyül és mindig is füttyült dr. Bauersteinre!

– Ezt komolyan gondolja? – Alig tudtam leplezni örömeimet.

– Egészen biztos vagyok benne. Meg is mondom, miért.

– Igen?

– Mert egészen másvalaki érdekli, *mon ami*.

Ó! Vajon kire célzott Poirot? Önkéntelenül jóleső érzés töltött el. Ha nőkről van szó, nem vagyok hiú, de eszembe jutott Mary egy-két megnyilvánulása, amelyek fölött akkoriban könnyedén elsiklottam, de amelyek minden bizonnyal arra engednek következtetni...

Kellemes gondolataimat Miss Howard hirtelen belépése szakította félbe. Gyorsan körülnézett, hogy van-e még valaki a szobában, aztán előhúzott egy darab csomagolópapírt.

Odanyújtotta Poirot-nak, a következő titokzatos szavak kíséretében:

– A szekrény tetején. – Majd sietve távozott.

Poirot kíváncsian szétnyitotta az összehajtott papírt, s elégedetten felkiáltott. Aztán az asztalra terítette.

– Jöjjön ide, Hastings. Mondja csak meg nekem, hogy maga szerint ez a kezdőbetű itt J vagy L.

Közepes nagyságú papírlap volt, eléggé poros, mintha már régen hevert volna valahol. Poirot figyelmét a feladó címkéje kötötte le. A tetején ott volt Parksonnak, az ismert színházi jelmezcégnek a bélyegzője, alatta a címzés (a kérdéses kezdőbetűvel): Cavendish úr, stylesi kastély, Styles St. Mary, Essex.

– Lehet, hogy „T”, de az is lehet, hogy „L” – mondtam, miután egy-két percig tanulmányoztam a címzést. – Az világos, hogy nem „J”.

– Helyes – válaszolt Poirot, és ismét összehajtogatta a papírt. – Én is osztom a véleményét. Egészen bizonyos, hogy „L” betű.

– Honnan jött? – kérdeztem. – Fontos?

– Eléggé. Megerősíti az egyik feltevésemet. Mivel kinyomoztam a létezését. Miss Howardot rávettem, hogy szegődjön a nyomába, s ő, mint látja, sikerrel járt.

– Mit akar azzal, hogy a „szekrény tetején”?

– Azt akarta mondani, hogy a szekrény tetején találta – mondta Poirot.

– Különös hely egy darab csomagolópapír számára – tűnődtem.

– Egyáltalán nem az. A szekrény teteje kitűnő hely a csomagolópapír s egyéb dobozok számára. Én is ott tartom az ilyesmit. Szépen elrendezve, csöppet sem bántja a szemet.

– Poirot – kérdeztem komolyan –, kialakult már a véleménye ennek a bűnténynek az ügyében?

– Igen... legalábbis azt hiszem, tudom, hogyan követték el.

– Csakugyan?!

– Sajnos még nem állnak rendelkezésemre bizonyítékok, hacsak... – Hirtelen megragadta a karomat, és a hall irányába terelt, miközben izgatottságában franciául kiabált:

– *Mademoiselle Dorcas, un moment, s'il vous plait!*

Dorcas, teljesen elképedve ekkora lármától, sietve előjött a tálalóból.

– Kedves Dorcas, van egy ötletem... egy apró ötletecském... s nagyszerű volna, ha kiderülne, hogy igaz! Mondja csak, hétfőn, nem kedden, hanem hétfőn, Dorcas, a tragédiát megelőző napon, nem volt valami baj Mrs. Inglethorp csengőjével?

Dorcas ugyancsak meglepetten nézett Poirot-ra.

– De igen, uram, most, hogy említi, valóban; bár nem tudom, hogy juthatott a tudomására. Egy egér vagy valami hasonló valószínűleg elrágcsálta a zsinórt. Kedden reggel jött is a szerelő, és megcsinálta.

Poirot hatalmas diadalordítással visszaterelt a nappaliba.

– Látja, az ember ne keressen külső bizonyítékokat... nem; elég, ha az eszét használja. A test gyarló, de nagy vigasz, ha az ember jó nyomon jár. Barátom, úgy érzem magam, mint egy kábulatából magához tért óriás. Futok! Szökdécselek!

És úgy is volt, futni, szökdécselni kezdett, vadul ugrándozott az ablak előtt a gyepen.

– Hát a maga különös kis barátja mit művel? – kérdezte mögöttem egy hang, s amint megfordultam, Mary Cavendish állt mögöttem. Mosolygott, és én is csak mosolyogni tudtam.

– Mi akar ez lenni?

– Sajnos, nem tudom. Dorcastól kérdezett valamit, egy csengővel kapcsolatban, s a választól annyira el volt ragadtatva, hogy, mint látja, így ugrabugrál! Mary nevetett.

– Milyen nevetséges! Kitáncol a kapun. Ma már nem jön vissza?

– Nem tudom. Már régen felhagytam azzal, hogy megpróbáljam kitalálni, mi lesz a következő lépése.

– Egészen örült a barátja, Mr. Hastings?

– Őszintén szólva, nem tudom. Néha azt hiszem, bolondgombát evett, s amikor a legőrültebbnek hiszem, rájövök, hogy van benne rendszer.

– Értem.

Nevetése ellenére Mary ezen a reggelen méléző hangulatban volt. Komolynak, majd hogynem szomorúnak láttam.

Eszembe jutott, hogy itt az alkalom, hogy Cynthiával kapcsolatban puhatolózzam nála. Úgy éreztem, nagyon ügyesen, fogok hozzá, de nem jutottam messzire, amikor Mary ellentmondást nem tűrően megállított.

– Maga kitűnő védőügyvéd, azt jól látom, Mr. Hastings, de ebben az esetben nyitott kapukat dönget. Cynthiát nem fenyegeti az a veszély, hogy rosszul fogok bánni vele.

Nagy zavaromban hebegni kezdtem, hogy remélem, nem gondolja... De ismét félbeszakított, s szavai olyan váratlanul értek, hogy Cynthiát a szívfájdalmával együtt egészen elfeledtem.

– Mr. Hastings, véleménye szerint én jól élek a férjemmel? Elképedésemben azt motyogtam, nem hiszem, hogy az én dolgom volna, hogy ilyesmikkel foglalkozzam.

– Akár a maga dolga, akár nem – mondta csendesen –, én megmondom magának, hogy nem élünk jól.

Nem szóltam, mert láttam, hogy még van mondanivalója.

Lassan fogott hozzá, fel-alá sétált a szobában, fejét kissé lehajtotta, karcsú, hajlékony alakja ide-oda ingott, ahogy járkált. Hirtelen megállt, és rám nézett.

– Maga nem tud rólam semmit, ugye? – kérdezte. – Hogy honnan jövök, ki voltam, mielőtt John felesége lettem, ugye, semmit? Hát most majd elmondom. Maga lesz a gyóntatóm.

Maga kedves fiú, azt hiszem... igen, egészen biztos, hogy kedves fiú.

Valahogy nem voltam olyan örömittas, mint lehettem volna. Eszembe jutott, hogy Cynthia is hasonlóképpen kezdte a vallomását. Azonkívül egy gyóntató atyának idősebbnek kell lenni, az nem fiatalembernek való szerep.

– Az apám angol volt, de az anyám orosz – kezdte Mary.

– Ó! – mondtam –, most már értem...

– Mit ért?

– Hogy mindig éreztem valami különöset, idegenszerűt magában.

– Anyám, azt hiszem, gyönyörű nő volt. Nem tudom, mert sosem láttam. Meghalt, amikor én még egészen kicsi voltam. Azt hiszem, a halálához valami tragédia kapcsolódott... véletlenül túlságosan sok altatót szedett be. Akárhogy volt is, az apám beleroppant. Nem sokkal utána kinevezték konzulnak. Bárhová küldték, én vele mentem. Huszonhárom éves koromra szinte az egész világot bejártam. Ragyogó élet volt... szerettem.

Mosolyogva beszélt, a fejét hátravetette. Egészen beleélté magát a régi szép napok emlékébe.

– Aztán meghalt az apám. Ott maradtam minden nélkül.

Egyik öreg nagynénémhez kellett költözni Yorkshir-be.

– Megremegett. – Képzelteri, milyen unalmas élet volt ez valakinek, aki úgy nőtt fel, mint ahogyan én. A bezártságba, a kibírhatatlan egyhangúságba majdnem beleőrültem. – Egy pillanatig megállt, aztán egészen más hangon tette hozzá: – És ekkor ismerkedtem meg John Cavendishsel.

– És?

– Gondolhatja, hogy a nagynéném szempontjából nagyszerű parti volt. De őszintén megmondhatom, hogy engem nem ez a tény befolyásolt. Nem, ő egyszerűen a menekülés útját jelentette elviselhetetlenül egyhangú életemből. Nem szóltam semmit, s Mary egy perc múlva folytatta:

– Ne értsen félre. Én nagyon őszinte voltam Johnnal.

Megmondtam neki az igazat, hogy nagyon kedvelem, s hogy remélem, még jobban is fogom kedvelni, de egyáltalán nem vagyok belé szerelmes. Kijelentette, hogy ennyivel beéri, és így... összeházasodtunk.

Sokáig hallgatott, arca gondterhelt volt. Látszott rajta, hogy őszintén próbálja felidézni az elmúlt időket.

– Azt hiszem... sőt biztosan tudom, hogy azokban az első időkben gyöngéd volt hozzám. De, gondolom, nem illettünk össze. Szinte mindjárt elhidegültünk. Nincs nagy okom a büszkeségre, de az az igazság... hogy nagyon hamar rám unt.

– Itt nyilván tiltakozni kezdtem, mert Mary így folytatta: – De

igen! Nem mintha most már számítana... most, hogy újtjaink különválnak.

– Hogyhogy? Csöndesen válaszolt:

– Úgy, hogy nem maradok itt tovább Stylesban.

– Nem akarnak tovább itt élni Johnnal?

– John élhet itt, de én nem fogok.

– Ott akarja hagyni?

– Igen.

– De miért?

Sokáig hallgatott, majd így szólt:

– Talán... mert... szabad akarok lenni!

S miközben beszélt, hirtelen magam elé képzeltem a tág tereket, szűz erdőket, ismeretlen vidékeket – a szabadság bizonyára ezt jelenti Mary Cavendish számára. Egy pillanatig olyannak láttam, amilyen: büszke, zabolátlan teremtésnek, akit nem szelídített meg a civilizáció, mint valami vad, hegyi madarat. Mary felkiáltott:

– Maga nem tudja, mennyire gyűlölöm én ezt a börtönt!

– Én megértem – mondtam –, de ne cselekedjék elhamarkodottan.

– Elhamarkodottan! – csendült gúnyosan a hangja.

S ekkor valami olyat mondtam, amiért a nyelvemet tudtam volna elharapni:

– Tudja, hogy dr. Bauersteint letartóztatták?

Mintha hideg páncél ereszkedett volna az arca elé, amely minden őszinte vonást eltakart.

– John volt olyan szíves, és közölte velem, ma reggel.

– S mi a véleménye? – kérdeztem erőtlenül.

– Miről?

– A letartóztatásról.

– Mi volna a véleményem? Nyilvánvalóan a németeknek kémkedett, a kertész mondta Johnnak.

Hangja és arca tökéletesen hideg és kifejezéstelen maradt. Bánja, vagy talán még azt sem? Előrement egy-két lépést, és megérintett egy virágvázát.

– Ezek már egészen hervadtak. Frisset kell szednem. Levenné nekem? Köszönöm, Mr. Hastings. – És csendesen kisétált a franciaablakon, hűvös biccentéssel jelezve, hogy utamra bocsát.

Nem, az egészen bizonyos, hogy Bauerstein nem érdekli. Nincs olyan asszony, aki ilyen jeges közönnyel tudná eljátszani a szerepét.

Poirot másnap reggel nem jelentkezett, a Scotland Yard emberei sem mutatkoztak.

De ebédidőben új bizonyíték nyomára, illetve hiányára bukkantunk. Hiába igyekeztünk a negyedik levél nyomára akadni, amelyet Mrs. Inglethorp a halálát megelőző este írt. Minden erőfeszítés eredménytelennek bizonyult, úgyhogy nem is foglalkoztunk vele többet, csak reméltük, hogy majd egy szép napon magától előbukkan. És pontosan ez történt, mert a második postával levél jött egy francia zeneműkiadótól, jelezve, hogy Mrs. Inglethorp csekkjét megkapták, és sajnálkoznak, hogy egy bizonyos orosz népzenesorozatot sehogy sem tudnak megszerezni... Így az utolsó reményünk, hogy Mrs. Inglethorp utolsó esti levelezése útján oldjuk meg a rejtélyt, füstbe ment.

Közvetlenül tea előtt lementem a faluba, hogy beszámoljak Poirot-nak erről az új csalódásról, de legnagyobb

bosszúságomra megint nem volt otthon.

– Csak nem Londonba ment már megint?

– Nem, *monsieur*, csak Tadminsterbe ment, vonattal. Hogy megnézze egy fiatal hölgy gyógyszertárát – mondta a belga, aki ajtót nyitott.

– Ostoba számár! – kiáltottam. – Megmondtam neki, hogy szerda az egyetlen nap, amikor Cynthia szabadnapos! Mondja meg neki, hogy jöjjön át a kastélyba holnap reggel, jó?

– Természetesen, uram.

De másnap nyoma sem volt Poirot-nak. Lassan méregbe jöttem. Enyhén szólva kezd nagyon fölényesen viselkedni velünk.

Ebéd után Lawrence félrevont, és megkérdezte, hogy lemegyek-e a faluba megkeresni Poirot-t.

– Nem, nem hiszem. Majd feljön, ha kíváncsi lesz ránk.

– Úgy... – Lawrence nagyon határozatlannak tűnt. Szokatlanul idegesnek látszott, s ez felkeltette az érdeklődésemet.

– Miért, miről van szó? – kérdeztem. – Ha van valami különös, akkor persze lemehetek.

– Nem nagy dolog, de... ha már lemegy, megmondaná neki – itt suttogóra fogta a hangját –, hogy azt hiszem, találtam még egy feketéscsészét?...

Poirot-nak arról a talányos üzenetről már majdnem megfeledkeztem, de a kíváncsiság ismét feltámadt bennem.

Lawrence semmi többet nem mondott, úgyhogy elhatároztam, leszálok a magas lóról, és még egyszer

felkeresem Poirot-t a faluban.

Ezúttal mosolyogva fogadtak. Monsieur Poirot itthon van. Volnék szíves felfáradni? S én felmentem a lépcsőn.

Poirot az asztalnál ült, arcát a tenyerébe temette. Amikor beléptem, felugrott.

– Mi baj van? – kérdeztem aggódva. – Csak nem beteg?

– Nem, nem, nem vagyok beteg. Csak egy rendkívül fontos dologban kell döntenem.

– Hogy elkapja-e a gyilkost, vagy sem? – kérdeztem tréfálkozva.

Legnagyobb meglepetésemre Poirot komolyan bólintott.

– „Szólni, vagy nem szólni”, ahogy a maguk nagy Shakespeare-je mondotta „ez itt a kérdés”.

Nem fáradtam azzal, hogy kijavítsam.

– Komolyan beszél, Poirot?

– A legkomolyabban. Mert hiszen itt a legkomolyabb dolog forog kockán.

– S mi légyen az?

– Egy nő boldogsága, *mon ami* – mondta Poirot komolyan. Erre igazán nem tudtam, mit feleljek.

– Elérkezett a pillanat – mondta Poirot elgondolkozva –, s én nem tudom, mitévő legyek. Tudja, itt most nagy térről van szó. Hercule Poirot-n kívül más meg sem próbálkozna vele!

– És büszkén a mellére csapott.

Hogy a hatást el ne rontsam, néhány pillanattig tiszteletteljesen hallgattam, aztán átadtam Lawrence üzenetét.

– Aha! – kiáltott Poirot. – Talált még egy feketéscsészét.

Nagyon helyes. Ennek a maga búbánatos Monsieur

Lawrence-ének több esze van, mint hinné az ember!

Jómagam nem sokra tartottam Lawrence eszét, de nem akartam ellentmondani Poirot-nak, inkább szelíden megleckéztettem, amiért elfelejtette az utasításaimat, és Cynthia szabadnapján ment Tadminsterbe.

– Való igaz. Lyukas az agyam, mint a szita. Mindazonáltal a másik hölgy is nagyon kedves volt. Sajnálta, hogy olyan csalódott voltam, s ezért a lehető legkedvesebben megmutogatott nekem mindent.

– Hát akkor nincs hiba; majd egy másik napon teázik Cynthiával.

Beszámoltam neki a levélről is.

– Sajnálom – mondta. – Sokat vártam attól a levéltől. De hát így kellett lennie. Ezt az ügyet belülről kell kibogozni. – Megkopogtatta a homlokát. – Ezek a kis szürke sejtek, ezek döntik el a dolgot. Aztán hirtelen megkérdezte: – Ért maga az ujjlenyomatokhoz, barátom?

– Nem – feleltem meglepetten. – Azt tudom, hogy nincs két egyforma ujjlenyomat, de ezzel véget is ér a tudományom.

– Helyes. – Kinyitott egy kis fiókot, elővett néhány fényképet, és letette az asztalra.

– Egyes, kettes, hármasknak neveztem el őket. Mit tud mondani róluk?

Figyelmesen tanulmányoztam a fényképeket.

– Azt látom, hogy mindegyik óriásira van nagyítva. Az egyes számra azt mondanám, hogy egy férfi ujjlenyomata, hüvelyk- és mutatóujj. A kettes szám egy hölgyé, sokkal kisebb, és mindenben különbözik az előzőtől. A hármask szám pedig... – egy pillanatra elhallgattam – itt mintha sok

ujjlenyomatot látnék egymáson, és jól felismerhetően ott van közöttük az egyes számé is.

– A többit eltakarva?

– Igen.

– Határozottan felismeri?

– Igen. Biztos, hogy a kettő ugyanaz.

Poirot bólintott, óvatosan kivette a fényképeket a kezemből, aztán ismét a fiókba zárta.

– Feltételezem – mondtam –, hogy mint rendesen, most sem kíván magyarázattal szolgálni.

– Ellenkezőleg. Az egyes szám Monsieur Lawrence ujjlenyomata. A kettes szám Mademoiselle Cynthiáé. Ezek nem lényegesek. Csak az összehasonlítás kedvéért vettem le őket. A hármas szám viszont már sokkal bonyolultabb.

– Igazán?

– Mint látja, valóban óriási nagyítás. Észrevehette, hogy valami foltféle van a képen. Most nem magyarázom el az egész rendszer működését, a hintőporozást stb., amit alkalmaztam. A rendőrség jól ismeri az eljárást, amelynek segítségével lefényképezhetők egy tárgyon található ujjlenyomatok. Nos, barátom, látta ezeket az ujjlenyomatokat... már csak azt kell elmondanom magának, hogy milyen tárgyról származnak.

– Folytassa! – kiáltottam izgatottan.

– *Bien.* A hármas számú felvétel egy apró üvegcsse óriásira nagyított felszínét ábrázolja, a tadminsteri Vöröskeresztkórház gyógyszerteráának méregszekrényében...

– Jóságos Isten! – kiáltottam. – De hogy került oda

Lawrence Cavendish ujjenyomata? Közelébe sem ment a méregszekrénynek, amikor ott jártunk!

– De még mennyire, hogy a közelébe ment!

– Lehetetlen! Egész idő alatt együtt voltunk mindannyian.

Poirot a fejét rázta.

– Nem, barátom. Volt egy pillanat, amikor nem voltak mindnyájan együtt. Volt egy pillanat, amikor nem lehetek mindnyájan együtt, különben nem lett volna szükség rá, hogy Lawrence után szóljanak, és kihívják az erkélyre.

– Erről meg is felejtkeztem – ismertem el. – De az tényleg csak egyetlen pillanat volt.

– Éppen elegendő.

– Éppen elegendő mire?

Poirot meglehetősen titokzatosan mosolygott.

– Éppen elegendő egy úriember számára, aki hajdanán orvosnak készült, hogy természetes érdeklődését és kíváncsiságát kielégítse.

A tekintetünk találkozott. Poirot-é kifürkészhetetlen volt. Felkelt, és dúdolni kezdett. Gyanakodva figyeltem.

– Poirot – kérdeztem –, mi volt abban az üvegcsében?

Poirot kinézett az ablakon.

– Sztrichnin-hidroklorid – vetette oda, csak úgy a válla fölött, majd tovább dúdolt.

– Jóságos ég! – mondtam egészen halkán. Nem voltam meglepve. Számítottam erre a válaszra.

– A sztrichnin-hidrokloridot tisztán nagyon keveset használják... csak néha, tablettá formájában. A legtöbb gyógyszerben a hivatalos oldatát, a Liq. Strychnin-Hydrochlor.-X használják. Ezért lehetséges, hogy az

ujjlenyomatok azóta is érintetlenül maradtak.

– És hogyan tudta elkészíteni ezt a fényképet?

– Leejtettem a kalapomat az erkélyről – magyarázta Poirot egyszerűen. – Látogatókat nem engedtek le a parkba ebben az órában, úgyhogy sűrű bocsánatkéréseim közepette Mademoiselle Cynthia kolléganőjének le kellett mennie a kalapomért.

– Ezek szerint tudta, hogy mit fog ott találni?

– Egyáltalán nem tudtam. Csak rájöttem, a maga elbeszéléséből, hogy az is lehetséges, hogy Monsieur Lawrence odament a mérekszekrénykéhez. A lehetőségről pedig meg kell győződni, vagy el kell vetni.

– Poirot – mondtam –, a vidámsága nem téveszt meg. Ez rendkívül jelentős felfedezés.

– Nem is tudom – mondta Poirot. – De egyvalami figyelemre méltó. Bizonyára a maga figyelmét sem kerülte el.

– Mégpedig micsoda?

– Az, hogy túlon túl sok sztrichnin szerepel ebben az egész ügyben. Ez már a harmadik alkalom, hogy találkozunk vele. Az első a Mrs. Inglethorp élénkítőszerében lévő sztrichnin volt. Aztán az a sztrichnin, amit Mace csak úgy a pult fölött eladott Styles St. Maryben. És most ismét sztrichnin, amit az egyik családtag kezel. Zavarba ejtő, s mint tudja, én nem kedvelem a zavaros helyzeteket.

Mielőtt még válaszolhattam, az egyik belga dugta be fejét az ajtón.

– Egy hölgy várakozik odalenn, Mr. Hastingset keresi.

– Egy hölgy?

Felugrottam. Poirot jött utánam a keskeny lépcsőn. Mary Cavendish állt az ajtóban.

– Egy öreg hölgnél voltam látogatóban a faluban – magyarázta Mary –, s mivel Lawrence mondta, hogy itt van Mr. Poirot-nál, gondoltam, beszólok.

– Sajnálom, asszonyom – mondta Poirot –, azt reméltem, engem akar megtisztelni a látogatásával!

– Szívesen meglátogatom valamikor – ígérte Mary mosolyogva.

– Jól van, jól. Ha gyóntató atyára volna szüksége, asszonyom – Mary alig észrevehetően összerezett –, jusson eszébe, hogy Poirot papa mindig a szolgálatára áll. Mary egy pillanatig rábámult, mint aki a szavak rejtett értelmét kutatja. Aztán hirtelen elfordult.

– Jöjjön, kísérjen el bennünket, Monsieur Poirot.

– Ezer örömmel, madame.

Egész úton a kastélyig Mary gyorsan és lázasan beszélt. Valahogy úgy éreztem, idegesíti Poirot tekintete.

Az időjárás megfordult, a metsző szél mintha máris az őszt sugallta volna. Mary megborzongott, sportkabátját szorosabbra fogta. Gyászos hangon zúgott a szél a fák között, mint valami hatalmas sóhajtás.

A kastély főbejáratán mentünk be, és azonnal megéreztek, hogy valami nincs rendben.

Dorcas futva jött elénk. Sírt, és a kezét tördelte. Észrevettem, hogy a többi alkalmazott is mind egy csoportban gyülekezik a háttérben; mindenki csupa fül és csupa szem volt.

– Ó, asszonyom! Ó, asszonyom! Nem is tudom, hogyan

mondjam...

– Mi történt, Dorcas? – kérdeztem türelmetlenül. – Mondja már meg.

– Ezek a piszok detektívek. Letartóztatták... letartóztatták Mr. Cavendisht!

– Lawrence-et letartóztatták?

Láttam, hogy Dorcas furcsán néz rám.

– Nem, uram. Nem Mr. Lawrence-et, hanem Mr. John-t.

A hátam mögött Mary Cavendish felkiáltott, és felém hanyatlott. Megfordultam, hogy elkapjam, s ekkor láttam, hogy Poirot diadalittasan néz körül.

Tizennegyedik fejezet **A bűnvádi eljárás**

Két hónap múlva kezdődött John Cavendish pere, akit mostohaanyja meggyilkolásával vádoltak.

A közbülső hetekről nem akarok sokat mondani, de együttérzésem és csodálatom leplezetlenül Mary Cavendishé volt. Szenvedélyesen védelmezte férjét, a gyilkosság vádjának még a lehetőségét is tagadta, foggal-körömmel harcolt Johnért.

Mondtam is Poirot-nak, mennyire csodálom, s ő elgondolkodva bólintott. Igen, Mary Cavendish is olyan ember, aki a megpróbáltatások közepette a legderekabb. Akkor kerül felszínre mindaz, ami a legszebb és a legigazabb benne. A büszkesége és a féltékenysége...

– Féltékenysége? – kérdeztem.

– Igen. Nem vette észre, hogy milyen szokatlanul féltékeny

természet? Mint mondtam, félretette a büszkeségét és a féltékenységét. Csak a férjére gondol, s a rettenetes végre, amely reá vár.

Nagy átérzéssel beszélt, s én is odaadóan hallgattam, mert eszembe jutott az az utolsó délután, mikor Poirot azt fontolgatta, beszéljen-e vagy sem.

– Én még most is alig tudom elhinni – mondtam. – Tudja, egészen az utolsó pillanatig azt hittem, hogy Lawrence volt az.

Poirot elvigyorodott. – Tudom, hogy azt hitte.

– De hogy John! John, az én régi barátom!

– Bizonyára minden gyilkos valakinek a régi barátja – jegyezte meg Poirot filozofikusan. – Az érzelmeket és az észet nem szabad összekeverni.

– Meg kell mondanom, hogy véleményem szerint azért sejteni engedhette volna.

– Lehetséges, *mon ami*, hogy éppen azért nem tettem, mert a régi barátjáról van szó.

Ettől kissé zavarba jöttem; az is eszembe jutott, hogyan siettem továbbadni Johnnak, amit Bauersteinnel kapcsolatban Poirot véleményének hittem, őt egyébként felmentették az ellene emelt vádak alól. Mindazonáltal, bár ezúttal túljárt az eszükön, és a kémkedést nem sikerült rábizonyítaniuk, a jövőjét illetően nem táplálhatott vérmes reményeket.

Megkérdeztem Poirot-t, véleménye szerint el fogják-e ítélni Johnt. Legnagyobb meglepetésemre azt válaszolta, hogy ellenkezőleg, minden esélye megvan arra, hogy felmentsék.

- De Poirot... – próbáltam tiltakozni.
- De hát, kedves barátom, nem mondtam magának végésvégig, hogy nincsenek bizonyítékaim? Egy dolog tudni, hogy valaki bűnös, s más dolog be is bizonyítani. Ez az egyetlen probléma. Én, Hercule Poirot tudom, de még hiányzik az utolsó láncszem. És ha meg nem találom azt az utolsó láncszemet... – komoran megrázta a fejét.
- Mikor kezdett gyanakodni John Cavendishre? – kérdeztem egy-két perc múltán.
- Maga egyáltalán nem gyanakodott rá?
- Nem, egyáltalán nem.
- Akkor sem, amikor meghallotta azt a beszélgetéstöredéket Mrs. Cavendish és az anyósa között? Sem akkor, amikor Mary olyan őszintétlen volt a halottszemlém?
- Nem.
- Nem jött rá arra a nyilvánvaló tényre, hogy nem Alfred Inglethorp veszekedett a feleségével... nem emlékszik, milyen kitartóan tagadta a halottszemlén?... hanem az csak Lawrence lehetett, vagy John? Na már most, ha Lawrence lett volna, akkor Mary Cavendish viselkedése továbbra is megmagyarázhatatlan. Ha viszont John volt az illető, akkor a dolog nagyon is természetesen magyarázható.
- Tehát – kiáltottam, amint agyamban világosság gyúlt – John veszekedett aznap délután az anyjával?
- Pontosan.
- S ezt maga mindvégig tudta?
- Természetesen. Mrs. Cavendish viselkedése másképpen nem lett volna megmagyarázható.

– És mégis azt mondja, hogy lehet, hogy Johnt felmentik?
Poirot vállat vont.

– Hát persze hogy azt mondom. A bűnvádi eljárás során majd minden kiderül, de nagyon valószínű, hogy az ügyvédek azt tanácsolják majd neki, hogy egyelőre ne védekezzen. Azt majd a tárgyalásra tartogatják. És... jut eszembe... egy valamire figyelmeztetnem kell, barátom. Az én nevem nem szerepelhet ebben az ügyben.

– Micsoda?

– Nem. Hivatalosan semmi közöm hozzá. Amíg az utolsó láncszemet meg nem találtam, a kulisszák mögött kell maradnom. Mrs. Cavendishnek pedig azt kell hinnie, hogy a férje érdekében, nem pedig ellene dolgozom.

– De hát ez mégse járja! – tiltakoztam.

– Dehogyanem. Nekünk a legravaszabb és leggátlástalanabb emberrel van dolgunk, s minden hatalmunkban álló eszközt fel kell használnunk, hogy ne csússzék ki a kezünk közül. Ezért igyekszem annyira a háttérben maradni. Minden felfedezés Japp nevéhez fűződik, övé lesz minden dicsőség. Ha engem egyáltalán tanúságtételre szólítanak – szélesen elvigyorodott –, akkor bizonyára a védelem tanúja leszek.

Alig akartam hinni a fülemnek.

– Ez teljesen *en règle* – folytatta Poirot. – S a legkülönösebb, hogy tudok úgy tanúskodni, hogy leromboljam vele a vád egyik állítását.

– Melyiket?

– Azt, amelyik a végrendelet megsemmisítésére

vonatkozik. John Cavendish nem semmisítette meg a végrendeletet.

Poirot igaz prófétának bizonyult. Nem fogom részletezni a rendőrbíróági eljárást, mivel unalmas volna megismételni a sok ismert részletet. Azt azonban elmondhatom, hogy John Cavendish nem védekezett, s ezért elrendelték a bűnvádi eljárást.

Szeptemberben mindannyian Londonban voltunk. Mary Kensingtonban bérelt házat; Poirot is csatlakozott a családi együtteshez.

Én a Hadügyminisztériumban kaptam állást, úgyhogy állandó érintkezésben lehettem velük.

Ahogy múltak a hetek, Poirot idegállapota egyre rosszabbodott. Még akkor is hiányzott az a bizonyos „utolsó láncszem”, amiről beszélt. Magamban azt reméltem, nem is fogja megtalálni, mert miféle boldogság várhat Maryre, ha Johnt nem mentik fel?

Szeptember tizenötödikén John Cavendisht bíróság elé állították az Old Baileyben, Emily Agnes Inglethorp ellen elkövetett előre megfontolt gyilkosság vádjával. John nem vallotta magát bűnösnek.

Sir Ernest Heavywether, a híres királyi tanácsos védte.

Mr. Philips ügyész, királyi tanácsos olvasta fel a vádat.

A gyilkosság, mondta, előre megfontolt szándékkal és hidegvérrel történt. Egyszerűen arról volt szó, hogy egy szerető, gyanútlan asszonyt előre megfontolt szándékkal meggyilkolt a mostohafia, akivel az asszony úgy bánt, mintha az édesanyja lett volna. Gyerekkora óta ő tartotta el. Feleségével együtt a legnagyobb kényelemben éltek a

stylesei kastélyban, Mrs. Inglethorp anyai gondoskodásától és figyelmességétől körülvéve. Nagylelkű jótévőjük volt.

Mr. Philips felajánlotta, hogy tanúkat állít ki annak bizonyítására, hogy a vádlott, ez a züllött és tékozló alak, az anyagi csőd szélén állt, valamint hogy viszonya volt Mrs. Raikesz-szel, egy szomszédos gazda feleségével. S mivel ez mostohaanya tudomására jutott, az számon kérte viselkedését a halála előtti délután; a számonkérés veszekedéssé fajult, amelynek egy részét többen is hallották. Előző nap a vádlott sztrichnint vásárolt a falu patikájában, álruhát viselt, amelynek segítségével másra akarta terelni a gyanút – Mrs. Inglethorp férjére, akire eszeveszetten féltékeny volt. Szerencsére Mr. Inglethorp megtámadhatatlan alibivel rendelkezett.

Július tizenhetedikén délután, folytatta az ügyész, mindjárt a fiával folytatott veszekedés után, Mrs. Inglethorp új végrendeletet készített. Másnap reggel megtalálták ennek a végrendeletnek égett maradványait Mrs. Inglethorp kandallójában, de bizonyítékok kerültek napvilágra, amelyekből kiderült, hogy ez a végrendelet a férje javára készült. Az elhunyt már a házasságuk előtt készített egy végrendeletet Mr. Inglethorp javára, de – s itt Mr. Philips hatásosan felemelte a mutatóujját – a vádlott ennek nem volt tudatában. Hogy mi készítette az elhunytat arra, hogy új végrendeletet készítsen, amikor a régi még megvolt, erre Mr. Philips nem tudott válaszolni. A hölgy idős volt, az is lehet, hogy a régiről megfeledkezett; vagy – ami valószínűbb – lehet, hogy azt hitte, hogy a házassággal hatályát veszti, mint ahogy erről is volt szó. A hölgyek nem

mindig tájékozottak jogi kérdésekben. Körülbelül egy évvel ezelőtt a vádlott javára is készült egy végrendelet. Tanúkat fog felvonultatni, akik bizonyítják, hogy a végzetes estén a vádlott vitte oda mostohaanyjának a feketekávét. Még azon az estén bebocsátást nyert a szobájába, amely alkalmat kétségkívül arra használta fel, hogy megsemmisítse a végrendeletet, amely tudomása szerint ismét azt tette érvényessé, amelyik az ő javára készült.

A vádlottat Japp felügyelő, a rendőrség kiváló embere tartóztatta le, miután a szobájában megtalálta ugyanazt a fiola sztrichnint, amelyet az állítólagos Mr. Inglethorp a gyilkosság előtti délután vásárolt a falu patikájában. Döntse el a tisztelt bíróság, hogy ezek a terhelő tények elegendőek-e a vádlott bűnösségének bizonyítására.

Majd burkoltan célozva arra, hogy elképzelhetetlennek tartja, hogy a bíróság másként határozzon, Mr. Philips leült, és megtörölte homlokát.

A vád első tanúi lényegében ugyanazok voltak, akik már a halottszemlén szerepeltek; először az orvosi tanúságtételre került sor.

Sir Ernest Heavywether, aki Anglia-szerte hírhedt volt arról, hogyan rohanja le gátlástalanul a tanúkat, mindössze két kérdést tett fel.

– Ha jól tudom, dr. Bauerstein, a sztrichnin gyorsan ható mérég?

– Igen.

– S ha nem csalódom, ön képtelen számot adni arról, mi okozta ebben az esetben a késedelmet?

– Igen.

– Köszönöm.

Mr. Mace felismerte az üvegcsét, amelyet a bíró nyújtott át neki, s amelyet ő „Mr. Inglethorp”-nak adott el. Újabb kérdésre elmondta, hogy Mr. Inglethorpot csak látásból ismeri. Sohasem beszélt vele. A tanút nem vetették alá keresztkérdéseknek.

Alfred Inglethorpot szólították, aki tagadta, hogy ő vásárolta a mérget. Azt is tagadta, hogy veszekedett volna a feleségével. Több tanú bizonyította ezeknek az állításoknak a hitelességét.

A kertészek következtek, akik tanúként írták alá a végrendeletet, majd Dorcast szólították.

Dorcas, aki utolsó csepp véréig hű volt a „fiatalurakhoz”, tagadta, hogy John hangját hallotta volna, mindennek és mindenkinek ellenére határozottan kijelentette, hogy Mr. Inglethorp volt a budoárban az ő asszonyával. John a vádlottak padján szomorkásan elmosolyodott, ő tudta a legjobban, milyen hiábavaló ez a bátor szembeszállás, hiszen a védelem nem is tagadja ezt a pontot. Mrs. Cavendisht persze nem szólíthatták tanúságtételre, hogy a férje ellen tanúskodjék.

Több, másra vonatkozó kérdés után Mr. Philips megkérdezte:

– Emlékszik-e arra, hogy június hónapban csomag érkezett Mr. Lawrence Cavendish részére a Parkson cégtől?

Dorcas a fejét rázta.

– Nem emlékszem, uram. Lehet, hogy így volt, de Lawrence úr június egy részében nem is volt odahaza.

– Abban az esetben, ha akkor érkezett csomag, amikor

nem volt odahaza, mi történt vele?

– Vagy felvittük a szobájába, vagy utánaküldtük.

– Ön?

– Nem, uram, én ott hagytam volna a hallban az asztalon.

Az ilyesmivel Miss Howard szokott foglalkozni.

Evelyn Howardot szólították, s miután más kérdéseket is feltettek neki, a csomag felől is kikérdezték.

– Nem emlékszem. Olyan sok csomag érkezik. Egy bizonyos csomagra nem tudok visszaemlékezni.

– Nem tudja, hogy Mr. Lawrence Cavendish után küldték-e Walesbe, vagy pedig felvitték a szobájába?

– Nem hiszem, hogy utánaküldtük. Emlékeznék, ha így történt volna.

– Tegyük fel, hogy csomag érkezett Mr. Lawrence Cavendish részére, majd az a csomag nyomtalanul eltűnt. Észrevette volna-e ön az eltűnését?

– Nem, nem hiszem. Arra gondoltam volna, hogy valaki intézkedett vele kapcsolatban.

– Úgy tudom, Miss Howard, hogy ön volt az, aki ezt a csomagolópapírt megtalálta. – Feltartotta ugyanazt a poros papírt, amelyet Poirot-val együtt megvizsgáltunk Stylesban a nappaliban.

– Igen, én voltam.

– Miért kezdte keresni?

– A belga detektív, aki az esettel foglalkozott, kért meg rá.

– Végül is hol talált rá?

– Az... az egyik szekrény tetején.

– A vádlott szekrényének a tetején?

– Igen... azt hiszem.

- Hát nem maga találta meg?
- De igen.
- Akkor tudnia kell, hol találta.
- Igen, a vádlott szekrényének a tetején.
- Ez így már jobban hangzik.

A Parkson színházi jelmezkészítő cég alkalmazottja tanúsította, hogy június huszonkilencedikén Mr. L. Cavendish címére feladta a megrendelt szakállt. A rendelés levélben érkezett, postautalvány mellékelve. Nem, a levelet nem őrizték meg. Minden rendelésnek nyoma van a könyvelésben. A szakállt L. Cavendish úr nevére a stylesi kastélyba küldték.

Sir Ernest Heavywether nehézkesen felemelkedett.

- Honnan írták a levelet?
- A stylesi kastélyból.
- Ugyanarról a címről, ahova a csomagot küldte?
- Igen.
- És onnan jött a levél?
- Igen.

Heavywether úgy csapott le rá, mint valami ragadozó:

- Honnan tudja?
- N... nem értem a kérdést.
- Honnan tudja, hogy Stylesből jött a levél? Megnézte a bélyegzőt?
- Nem... de...
- Szóval nem nézte meg a bélyegzőt! Mégis biztosan állítja, hogy Stylesből jött a levél. De valójában bárhol lebélyegezhatték azt a levelet?
- I... igen.

– Valójában azt a levelet, bár fejléces levélpapírra írták, bárhol feladhatták? Például Walesben is?

A tanú elismerte, hogy az is lehetséges, Sir Ernest pedig jelezte, hogy meg van elégedve a válasszal.

Elizabeth Wells, a második szobalány Stylesban, kijelentette, hogy miután lefeküdt, eszébe jutott, hogy elreteszelte a bejárati ajtót, ahelyett hogy csak kilincsre csukta volna, ahogyan Mr. Inglethorp meghagyta. Ezért újra lement, hogy helyrehozza a hibát. Apró neszt hallván a nyugati szárny felől, arrafelé kukucskált, és azt látta, hogy John Cavendish kopogtat Mrs. Inglethorp ajtaján.

Sir Ernest Heavywether röviden elintézte, könyörtelen kerestkérdései következtében Elizabeth ellentmondásokba keveredett, Sir Ernest pedig ismét elégedett mosollyal foglalt helyet.

Miután Annie is tanúvallomást tett a padlón talált gyertyafolttal kapcsolatban, meg hogy látta, hogy a vádlott vitte be a kávé a budoárba, a tárgyalást másnapra elnapolták.

Hazafelé menet Mary Cavendish elkeseredetten szidta az ügyészt.

– Micsoda undorító fráter! És milyen hálót szőtt az én szegény Johnom köré! Hogy csúrte-csavarta az apró kis tényeket, amíg mindenről kiderült, hogy nem is az, ami!

– Holnap majd minden másképpen lesz – igyekeztem vigasztalni.

– Igen – válaszolt elgondolkozva, aztán hirtelen suttogva megkérdezte: – Mr. Hastings, nem gondolja... ugye, hogy lehetetlen, hogy Lawrence volt... nem, az egyszerűen

lehetetlen!

De én magam sem láttam világosan, s mihelyt egyedül maradtam Poirot-val, mindjárt meg is kérdeztem tőle, hogy véleménye szerint Sir Ernest hová akar kilyukadni.

– Ó! – mondta Poirot, s elismerés volt a hangjában. – Okos ember az a Sir Ernest.

– Gondolja, hogy Lawrence-et tartja bűnösnek?

– Nem hinném, hogy bármiben is hisz, vagy hogy egyáltalán törődik vele! Nem, ő egyszerűen csak akkora zűrzavart akar teremteni az esküdtszék tagjainak a fejében, hogy megoszoljanak a vélemények, hogy melyik testvért tartják bűnösnek. Sir Ernest abban mesterkedik, hogy legalább annyi bizonyítékot mutasson fel Lawrence, mint John ellen... és cseppet sem vagyok biztos benne, hogy nem fog sikerrel járni.

A tárgyalás következő napján Japp detektívfelügyelő tanúskodott először. Tanúvallomása rövid volt, és tömör. Miután a korábbi eseményekről beszámolt, így folytatta:

– A kapott információ alapján Summerhaye főfelügyelővel átkutattuk távollétében a vádlott szobáját. A fiókos szekrényében, fehérnemű alá rejtve a következőket találtuk: először is egy aranykeretes csiptetős szemüveget, amely hasonlít arra, amelyet Mr. Inglethorp visel – ezt be is mutatta –, másodsor ezt az üvegcsét.

Az üvegcsét a gyógyszerészsegéd már azonosította, parányi kék fiola, amelyben kevéske fehér kristálypor található, a következő felirattal: „Sztrichnin-hidroklorid. MÉREG.”

A detektívek újabb bizonyítékot is találtak a rendőrbírósnál

eljárás megindítása óta: egy darab hosszúkás, majdnem vadonatúj itatóspapírt. Mrs. Inglethorp csekkfüzetében találták, s amikor tükör segítségével megfordították a szöveget, világosan olvashatóvá váltak a következő szavak: „...mindenem, ami halálomkor a birtokomat képezi, szeretett férjemre hagyattatik, Alfred Ing...” Ez kétségkívül azt a tényt látszik megerősíteni, hogy a megsemmisített végrendelet az elhunyt férjének javára készült. Japp ezek után elővette azt a megszenesedett papírdarabot, amelyet a kandallóból kotortak elő, s ez, a padlásról előkerült szakáll felfedezésével, teljessé tette a bizonyítékot.

De Sir Ernest kereszkérdései még hátravoltak.

– Melyik napon kutatta át a vádlott szobáját?

– Július huszonnegyedikén, kedden.

– Pontosan egy héttel a tragédia után?

– Igen.

– Mint mondotta, ezt a két tárgyat a fiókos szekrényben találta. S a fiók nem volt bezárva?

– Nem.

– Az ön számára nem tűnik valószínűtlennek, hogy az az ember, aki a bűntényt elkövette, a nyitott fiókjában tartja a bizonyítékokat, hogy bárki megtalálhassa?

– Lehetséges, hogy siettében tette oda.

– De hiszen az imént mondta, hogy a bűntény után egy héttel találta ott. Nem gondolja, hogy ezalatt elegendő ideje lett volna, hogy eltegye onnan, és meg is semmisítse?

– Lehetséges.

– Itt nem lehetőségekről van szó. Elegendő idő állt rendelkezésére, hogy ezeket a tárgyakat eltávolítsa, vagy

sem?

– Igen.

– A ruhacsomó, amely alatt ezeket a bizonyítékokat megtalálta, nehéz volt, vagy könnyű?

– Inkább nehéz.

– Más szóval téli alsónemű volt. Nyilvánvaló, hogy a vádlott ebben az évszakban nemigen nyúlt bele abba a fiókba.

– Talán nem.

– Szíveskedjék a kérdésekre válaszolni. Feltételezi, hogy a vádlott a legtikkasztóbb nyári hőségben abban a fiókban keresgélt, amelyikben a téli holmiját tartja? Igen, vagy nem?

– Nem.

– Ebben az esetben, nem tartja lehetségesnek, hogy a szóban forgó tárgyakat egy harmadik személy tette oda, s hogy a vádlottnak fogalma sem volt a tárgyak jelenlétéről?

– Elképzelhetőnek tartom.

– Ezek szerint lehetséges?

– Igen.

– Köszönöm, ez minden.

Újabb bizonyítékok következtek. Bizonyítékok arra nézve, hogy a vádlott július végén milyen anyagi nehézségek közé jutott. Bizonyítékok arra nézve, hogy viszonya volt Mrs. Raikesszel – szegény Mary, milyen rosszul eshetett ez egy ilyen büszke asszonynak! Evelyn Howard állításai igaznak bizonyultak, csak hogy az Alfred Inglethorp iránt érzett ellenszenvé arra a következtetésre juttatta, hogy ő az érdekelt fél.

Ezután Lawrence Cavendisht hallgatták ki. Mr. Philips kérdéseire halkán válaszolva tagadta, hogy júniusban

bármit is rendelt volna Parksontól. S mi több, június huszonkilencedikén nem is tartózkodott odahaza, hanem Walesben volt.

Sir Ernest azon nyomban harciasan előtolta az állát.

– Tehát tagadja, hogy június huszonkilencedikén szakállt rendelt Parksontól?

– Tagadom.

– Úgy! Abban az esetben, ha a bátyjával történne valami, ki öröklí a stylesi kastélyt?

E kérdés brutalitásába Lawrence egészen belepirult. A bíró halk mormogással juttatta kifejezésre rosszallását, s a vádlott dühösen előrehajolt a vádlottak padján.

Heavywether azonban védence mérgével sem törődött.

– Volna olyan szíves, és válaszolna a kérdésre?

– Feltételezem – mondta Lawrence csöndesen –, hogy én örökölném.

– Mit akar azzal mondani, hogy „feltételezi”? A bátyjának nincs gyereke. Ezért maga örökölné, ugyebár?

– Igen.

– Így már egészen más – mondta Heavywether, mint egy megenyhült fenevad. – És egy jó csomó pénzt is örökölne, ugyebár?

– No de Sir Ernest – tiltakozott a bíró –, ezek a kérdések nem a tárgyhoz tartoznak.

Sir Ernest meghajolt, mint aki elérte célját, majd így folytatta:

– Július tizenhetedikén, kedden, ha jól tudom, egy vendégükkel meglátogatta a tadminsteri Vöröskereszt-kórház gyógyszertárát.

– Igen.
– Kinyitotta-e ön az alatt a néhány másodperc alatt, amíg egyedül volt, a mérge szekrényt, hogy megvizsgáljon néhány üvegcsét?

– Én... én... lehetséges, hogy így volt.

– Azt kérdeztem, hogy így volt-e?

– Igen.

Sir Ernest valósággal rátámadt a következő kérdéssel:

– Volt-e olyan üvegcsé, amelyet különösképpen szemügyre vett?

– Nem, nem hiszem.

– Vigyázzon, mit mond, Mr. Cavendish! Én egy kis üvegcsé sztrichnin-hidrokloridról beszélek.

Lawrence valósággal elzöldült.

– N... nem, egészen biztos vagyok benne, hogy nem.

– Akkor mivel magyarázza, hogy felismerhető ujjlenyomatot hagyott rajta?

Olyan ideges alkatnál, mint Lawrence, Sir Ernest gátlástalan modora meglehetősen hatásosnak bizonyult.

– Én... én lehetséges, hogy megfogtam az üvegcsét.

– Én is úgy gondolom! Talán ki is vett az üveg tartalmából?

– Természetesen nem.

– Akkor miért fogta a kezébe?

– Valamikor orvosnak készültem. Az ilyesmi magától értetődően érdekel.

– Ó! Tehát a mérgek magát „magától értetődően” érdeklik? De azért várt addig, míg egyedül maradt, hogy kielégítse ezt az „érdeklődését”?

– Ez merő véletlen. Ha a többiek ott vannak, ugyanazt

tettem volna.

– És mégis, véletlenségből úgy alakult, hogy a többiek nem voltak ott?

– Nem, de...

– Tulajdonképpen egész délután mindössze néhány másodpercig hagyták magára, és mégis úgy esett, mondom, úgy esett, hogy ez alatt a néhány másodperc alatt elégítette ki „természetes érdeklődését” a sztrichnin-hidroklorid iránt?

Lawrence szájalomra méltóan hebegett.

– Én... én...

Sir Ernest elégedett s nagyon is sokatmondó arckifejezéssel kijelentette:

– Nincs több kérdésem, Mr. Cavendish.

A keresztkérdéseknek ez a sorozata nagy izgalmat keltett a hallgatóság körében. A jelen lévő divatosan öltözött hölgyek összedugták a fejüket, és olyan hangosan suttogtak, hogy a bíró dühösen fenyegetőzni kezdett, hogy kiüríteti a termet, ha nem lesz azonnal csend.

Ezután már nem volt sok tanúvallomás. Az írásszakértők nyilatkoztak az „Alfred Inglethorp” aláírással kapcsolatban, amely a patika méregkönyvében szerepelt. Egyöntetűen kijelentették, hogy kétségkívül nem az ő kézírása, és azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy esetleg a vádlott hamisította. A keresztkérdésekre elmondták, hogy lehetséges, hogy valóban a vádlott kézírása, ügyesen eltorzítva.

Sir Ernest Heavywether beszéde, amellyel a védelmet megnyitotta, nem volt hosszú, de tekintélyének súlya

mögötte állt. Azt mondta, életében még nem látott olyat, hogy valakit ilyen kevés bizonyíték birtokában gyilkossággal vádoljanak. A vád nemcsak hogy teljes mértékben esetleges, de legnagyobb részében nem is bizonyított. Vegyék csak elő a tanúvallomásokat, és rostálják meg részrehajlás nélkül. A sztrichnint a vádlott szobájában a fiókban találták. A fiók, mint a vádlott rámutatott, nem volt bezárva, s az is kiderült, hogy nincs bizonyíték arra nézve, ki rejtette oda a mérget. Minden bizonnyal valaki, harmadik személy által elkövetett elvetemült és rosszindulatú cselekedet, amellyel a gyanút a vádlottra akarta terelni. A vád egyetlen olyan bizonyítékkal sem tudott előállni, amely azt támasztja alá, hogy a vádlott rendelte volna a fekete szakállt Parksontól. A veszekedést, amely a vádlott és mostohaanyja között folyt, készséggel elismerték, de a vallomások mind azt, mind a vádlott szorult anyagi helyzetét nagymértékben eltúlozták.

Tiszteletre méltó kollégája – itt Sir Ernest hanyagul Mr. Philips felé bökött – azt állította, hogy ha a vádlott ártatlan volna, akkor már a vallatásnál előáll, és megmondja, hogy ő és nem Mr. Inglethorp az, aki a veszekedés részese volt. Véleménye szerint a tényeket félremagyarázták. Valójában a következő történt. A vádlottal, amikor kedden este hazatért, ellentmondást nem tűrő hangon közölték, hogy Mr. és Mrs. Inglethorp veszekedtek. A vádlott nem is gyanította, hogy az ő hangját bárki összetéveszthette Mr. Inglethorpével. Természetesen azt a következtetést vontak le, hogy mostohaanyja kétszer is veszekedett.

A vád azt állítja, hogy július tizenhatodikán, hétfőn a vádlott

Mr. Inglethorpnak öltözve jelent meg a falu patikájában. Ezzel szemben a vádlott ebben az időpontban egy Marston-mocsár nevű elhagyatott helyen tartózkodott, ahová névtelen levélíró hívta, zsarolási szándékkal, s azzal fenyegette, hogy bizonyos tényeket a felesége tudtára fog hozni, ha a követeléseknek nem tesz eleget. A vádlott ezért elment a megjelölt helyre, s miután ott egy fél óráig hiába várakozott, hazament. Sajnos sem odafelé, sem visszafelé nem találkozott senkivel, aki elbeszélését igazolhatná, de szerencsére a zsarolólevél még megvan, s ezt a bíróság elé fogja tární.

Ami a végrendelet megsemmisítésére vonatkozó állítást illeti, a vádlott korábban jogi gyakorlatot folytatott, s ezért tökéletesen tisztában volt azzal, hogy az ő javára készített végrendelet automatikusan érvényét veszítette, amikor a mostohaanyja újra házasságot kötött. Be fogja bizonyítani, hogy ki semmisítette meg a végrendeletet, s lehetséges, hogy ez majd új irányt ad az egész tárgyalásnak.

Végül, be fogja bizonyítani a bíróságnak, hogy John Cavendishen kívül mások ellen is szólnak bizonyítékok. Arra a tényre fogja ráirányítani a bíróság figyelmét, hogy Mr. Lawrence Cavendish ellen ugyanolyan erős érvek szólnak, ha nem erősebbek, mint a bátyja ellen.

És most a vádlottat kívánja szólítani.

John jó benyomást keltett a tanúk padján. Sir Ernest ügyes irányítása alatt hihetően és jól adta elő a történetét. Elővette a névtelen levelet, és betekintésre átnyújtotta a bíróságnak. Az a készség, amellyel anyagi nehézségeit és a mostohaanyjával való nézeteltérését elismerte, hitelt adott a

szavának.

Tanúvallomásának végéhez közeledvén szünetet tartott, majd így szólt:

– Szeretnék valamit tisztázni. Azt, hogy teljes mértékben elítélem és elutasítom Sir Ernest Heavywether gyanúsítgatásait az öcsémrel kapcsolatban. Az öcsémnek, erről meg vagyok győződve, legalább annyira nincs köze ehhez a bűntényhez, mint nekem.

Sir Ernest csak mosolygott, de éles szemével rögtön észrevette, hogy John tiltakozása kedvező hatást gyakorolt az esküdtekre.

Ekkor következtek a keresztkérdések.

– Ha jól értettem, azt mondja, hogy eszébe sem jutott, hogy a tanúk összetéveszthették a hangját Mr. Inglethorppéval. Nem gondolja, hogy ez mégiscsak meglepő?

– Nem, nem gondolom. Nekem azt mondták, hogy anyám veszekedett Mr. Inglethorppal, s eszembe se jutott, hogy nem erről volt szó.

– Akkor sem, amikor Dorcas nevű szolgálójuk megismételt néhány töredéket a beszélgetésből, olyan töredékeket, amelyeket önnek fel kellett ismernie?

– Nem ismertem fel őket.

– Akkor különlegesen rossz memóriája lehet!

– Nem, de mindketten dühösek voltunk, s gondolom, sokkal többet mondtunk, mint amennyit gondoltunk. Nemigen figyeltem oda, hogy anyám milyen szavakat használt.

Mr. Philips sokatmondóan felhorkant. Azután rátért a névtelen levélre.

– Nagyon kapóra jött magának ez a levél. Mondja, nem

ismerős a kézírása?

– Tudomásom szerint nem.

– Nem gondolja, hogy alig álcázva a saját kézírására hasonlít?

– Nem, nem gondolom.

– Tegyük fel, hogy ez a maga kézírása!

– Nem az.

– Tegyük fel, hogy abbeli igyekezetében, hogy alibit igazoljon, kiagyalta azt az ugyancsak hihetetlen taládkát, s maga írta meg a levelet, hogy állítását igazolja!

– Nem így van.

– Nem igaz tehát, hogy abban az időpontban, amikor állítása szerint egy elhagyott és magányos helyen várakozott, valójában a patikában volt Styles St. Maryben, ahol Alfred Inglethorp nevében sztrichnint vásárolt?

– Nem, nem igaz.

– Tegyük fel, hogy Mr. Inglethorp ruhájában, az övéhez hasonlóra nyírt szakállal mégiscsak ott volt, és aláírta az ő nevét!

– Ez teljes mértékben hazugság.

– Akkor az esküdtszék megítélésére bízom, hogy összehasonlítsa az ön keze írása, a levélíróé, valamint az aláírás közötti feltűnő hasonlóságot – mondta Mr. Philips, s leült, mint aki jól végezte dolgát.

Ezek után, mivel későre járt, a tárgyalást hétfőig elnapolták. Észrevettem, hogy Poirot mélységesen csüggedt. Két szemöldöke közt megjelent az apró ránc, amit olyan jól ismertem.

– Mi baj van, Poirot? – kérdeztem.

- Ó, *mon ami*, nagyon, de nagyon rosszul állnak a dolgok – önkéntelenül is fellélegeztem. Nyilvánvalóan megvan a valószínűsége, hogy John Cavendisht felmentik.
- Amikor hazaértünk, kis termetű barátom visszautasította Mary teáját.
- Nem, asszonyom, köszönöm. Felmegyek a szobámba.
- Követtem. Még mindig a homlokát ráncolva odament az íróasztalhoz, és legnagyobb elképedésemre kártyavárat kezdett építeni! Ettől tátva maradt a szám, úgyhogy Poirot megjegyezte:
- Nem, *mon ami*, még nem a második gyermekkoromat élem! Csupán az idegeimet edzem. Ehhez a foglalkozáshoz szükség van az ujjak pontosságára. Az ujjak pontosságával együtt jár az agy pontossága. Erre pedig soha nagyobb szükségem nem volt, mint éppen most!
- Mi baj van? – kérdeztem.
- Ez, *mon ami*! Hogy egy hét emelet magas kártyavárat fel tudok építeni, de nem tudom... bumm!... megtalálni... bumm!... az utolsó láncszemet!
- Nemigen tudtam, mit feleljek, úgyhogy csöndben maradtam, Poirot meg hozzálátott, hogy újra felépítse a kártyavárat, s közben szaggatottan fel-felkiáltott.
- Megvan, így! Azzal... hogy az egyiket a másikra... rakjuk... matematikai... pontossággal!
- Figyeltem, hogy növekszik a kártyavár a keze alatt. Sosem habozott, el nem akadt, valóságos bűvészműtárvány volt.
- Milyen biztos keze van – jegyeztem meg. – Azt hiszem, életemben csak egyetlenegyszer láttam remegni a kezét.
- Bizonyára akkor, amikor dühöngtem valamiért – jegyezte

meg Poirot higgadtan.

– Igen, valóban! De még mennyire hogy dühöngött. Emlékszik? Akkor volt, amikor felfedezte, hogy Mrs. Inglethorp hálószobájában valaki felfeszítette az irattartót. Ott állt a kandallónál, és szokása szerint a kandallópárkányon álló tárgyakkal babrált, a keze meg reszketett, mint a nyárfalevél! Meg kell mondanom...

Hirtelen abbahagytam. Mert Poirot egy rekedt és érthetetlen üvöltéssel ismét megsemmisítette csodálatos kártyavárát, és kezét a szemére szorítva előre-hátra ringatta magát, mint aki szenvedésében már a végét járja.

– Jóságos ég, Poirot! – kiáltottam. – Mi a baj? Rosszul van?

– Nem, nem... – mondta, és levegőért kapkodott. – Csak... csak támadt egy apró ötletecském!

– Ó! – kiáltottam megkönnyebbülve. – Csak egy apró ötletecske, mint rendszeren?

– *Ma foi nem!* – felelt Poirot őszintén. – Ezúttal egészen zseniális ötlet! Rendkívüli! És maga, barátom... maga adta az ötletet!

Hirtelen átölelt, jobbról-balról megcsókolt, s mielőtt még meglepetésemből magamhoz térhettem volna, lélekszakadva kirohant a szobából.

Mary Cavendish abban a pillanatban lépett be.

– Mi történt Monsieur Poirot-val? Elrohant mellettem, és azt kiabálta: „Egy autót! Az ég szerelmére, hol bérelhetek egy autót, madame?” És mielőtt még felelhettem volna, kirohant az utcára.

Az ablakhoz siettem. Bizony, hogy ott volt, rohant veszettül az utcán, födetlen fővel, hadonászva. Kétségbeesett kézmozdulattal fordultam Mary felé.

– Egy percen belül feltartóztatja egy rendőr! Már ott van, befordul a sarkon.

Tekintetünk találkozott, tehetetlenül néztünk egymásra.

– Vajon miről van szó? A fejemet ráztam.

– Nem tudom. Kártyavárat épített, majd hirtelen azt mondta, hogy támadt egy apró ötletecskéje, aztán meg elrohant, látta maga is.

– Vacsorára biztosan hazajön – mondta Mary.

De leszállt az est, és Poirot nem került elő.

Tizenkettedik fejezet **Az utolsó láncszem**

Poirot hirtelen távozása nagyon felizgatott bennünket. Eltelt a vasárnap délelőtt, de ő még akkor sem került elő. Három óra tájt azonban hatalmas dudálás vont bennünket az ablakhoz, és megláttuk, hogy Poirot száll ki a kocsiból, Japp és Summerhaye társaságában. A kis emberke egészen megváltozott. Valami abszurd nyugalom sugárzott az arcáról. Kitüntetett tisztelettel köszöntötte Mary Cavendisht.

– Asszonyom, engedélyét kérem, hogy egy kis összejövetelet tartsak a szalonban. Feltétlenül szükséges, hogy mindenki jelen legyen.

Mary szomorúan mosolygott.

– Tudja, Monsieur Poirot, hogy mindenben szabad kezét

adok magának.

– Igazán lekötelez, asszonyom.

Poirot még mindig hajlongva a nappaliba terelt bennünket, s közben székeket hozott.

– Miss Howard, ide szíveskedjék. Mademoiselle Cynthia.

Monsieur Lawrence. A mi jó Dorcasunk. És Annie. *Bien!*

Még néhány percet kell várakoznunk, amíg Mr. Inglethorp megérkezik. Már üzentem érte.

Miss Howard azonnal felpattant.

– Ha az az ember idejön, én megyek!

– Nem, nem! – Poirot odament hozzá, és halk hangon kérlelte.

Végül Miss Howard beleegyezett, hogy visszaül a helyére.

Néhány perc múlva Alfred Inglethorp belépett a szobába.

Hogy a társaság ekképpen összegyűlt, Poirot felemelkedett a székéből, s népszerű előadó módjára meghajolt a hallgatóság előtt.

– *Messieurs, mesdames*, amint mindnyájan tudják, engem Monsieur John Cavendish bízott meg azzal, hogy felderítsem az ügyet. Én mindjárt megvizsgáltam az elhunyt hálószobáját, melyet az orvosok tanácsára bezártak, s amely következképp ugyanabban az állapotban volt, mint amikor a tragédia bekövetkezett. A következőket találtam: először, egy zöld anyag foszlányát; másodsor, az ablak közelében egy még mindig nedves foltot a szőnyegen; harmadszor, egy üres brómosdobozt.

– Hogy a zöld foszlánnyal kezdjem, azt a Mademoiselle Cynthia és Mrs. Inglethorp szobája közötti ajtó zárjába akadva találtam. A foszlányt átadtam a rendőrségnek,

amely nem tulajdonított neki különösebb jelentőséget. Nem ismerték fel, hogy mi is az tulajdonképpen, pedig az egy mezei munkában használatos könyökvédőből származott. Izgatott morajlás futott végig a hallgatóságon.

– Márpedig egyetlen személy van Stylesban, aki mezei munkát végzett: Mrs. Cavendish. Tehát Mrs. Cavendish volt az, aki az elhunyt szobájába a Mademoiselle Cynthia szobájából odavezető ajtón bement.

– De az ajtó belülről el volt reteszelve! – kiáltottam.

– Amikor én megvizsgáltam a szobát, valóban be volt reteszelve. De ezt csak Mrs. Cavendishtől tudjuk, mivel ő nézte meg azt az ajtót, s ő jelentette, hogy be volt zárva. Az elkövetkező zavart helyzetben épp elegendő alkalma nyílt, hogy valóban elreteszelve a zárat. Hamar megragadtam az alkalmat, hogy meggyőződjem feltevésem helyességéről. Először is a foszlány éppen beleillik Mrs. Cavendish elszakadt könyökvédőjébe. Mi több, a halottszemlén Mrs. Cavendish kijelentette, hogy a szobájából hallotta, amint az ágy melletti asztal felborult. Megragadtam az alkalmat, és ellenőriztem ezt az állítást, amennyiben barátomat, Monsieur Hastingset, odaállítottam az épület balszárnyába, éppen Mrs. Cavendish szobájának ajtaja elé. Én magam a rendőrség kíséretében bementem az elhunyt szobájába, s mialatt ott voltam, látszólag véletlenül, felborítottam a szobában forgó asztalt, de mint előre sejtettem, kiderült, hogy Monsieur Hastings semmit sem hallott. Ez megerősítette azt a feltevésemet, hogy Mrs. Cavendish nem mondott igazat, amikor kijelentette, hogy a tragédia bekövetkezésekor éppen a szobájában öltözködött. Mi

több, arra a meggyőződésre jutottam, hogy amikor felriasztották a háznépet, Mrs. Cavendish az elhunyt szobájában tartózkodott.

Gyors pillantást vetettem Maryre. Nagyon sápadt volt, de mosolygott.

– Továbbvittem a következtetést, abból a feltevésből kiindulva, hogy Mrs. Cavendish az anyósa szobájában volt. Mondjuk, hogy keres valamit, amit még nem talált meg. Mrs. Inglethorp hirtelen felébred, és rettenetes dührohamot kap.

Karját hirtelen kinyújtja, amitől felborul az ágy melletti kisasztal, aztán kétségbeesetten csengetni kezd. Mrs. Cavendish rémületében elejti a gyertyát, amely foltot hagy a szőnyegen. Felkapja, és gyorsan visszavonul Mademoiselle Cynthia szobáján át, s bezárja maga mögött az ajtót. Kisiet a folyosóra, hogy a személyzet ne találjon rá. De elkésett! Már lépések hangzanak a galéria felől, amely összeköti a két szárnyat. Mindenki Mrs. Inglethorp szobájának ajtaján dörömböl. Senkinek sem tűnik fel, hogy Mrs. Cavendish nem a többiekkel együtt érkezett, de, és ez nagyon fontos, senki sem akad, aki látta volna, hogy a másik szárny felől közeledik. – Poirot itt Mary Cavendishre nézett. – Így van, asszonyom?

Mary lehorgasztotta a fejét.

– Pontosan így van, uram. Gondolom, belátja, hogy ha a férjemen bármit is segített volna az, hogy én bevallom a tényeket, akkor meg is tettem volna. De úgy tűnt, hogy ez semmiben sem bizonyítja az ártatlanságát.

– Bizonyos értelemben így is van, asszonyom. De

számomra sok félreértés tisztázódott, s ettől szabadon foglalkozhattam olyan tényekkel, amelyeknek nagyobb jelentősége van.

– A végrendelet! – kiáltott fel Lawrence. – Te voltál hát, Mary, aki megsemmisítette?

Mary a fejét rázta, Poirot úgyszintén.

– Nem – mondta csendesen. – Csak egyetlen személy lehet, aki megsemmisítette azt a végrendeletet: maga Mrs. Inglethorp!

– Lehetetlen! – kiáltottam. – Hiszen éppen aznap délután készítette!

– Mindazonáltal, *mon ami*, mégiscsak Mrs. Inglethorp tette. Mert semmilyen más magyarázatot nem tudunk adni arra, hogy az év egyik legmelegebb napján Mrs. Inglethorp tüzet gyújtatott a hálószobájában.

A lélegzetem is elakadt. Micsoda idióták voltunk, hogy az a tűz senkinek sem szúrt szemet! Poirot folytatta:

– A hőmérséklet, uraim, azon a napon huszonhét fok volt árnyékban. Mrs. Inglethorp mégis begyújtatott! Miért? Mert valamit meg akart semmisíteni, és nem jutott eszébe más lehetőség. Ne felejtsek, hogy a háborús takarékoság következtében Stylesban egyetlen darabka papírt sem dobtak el.

Éppen ezért nem volt más lehetőség arra, hogy egy ilyen vastag papírt, mint amilyen egy végrendelet, megsemmisítsenek.

Mihelyt meghallottam, hogy Mrs. Inglethorp hálószobájában be kellett gyújtani, arra a következtetésre jutottam, hogy annak csak egy célja lehetett: valami fontos

dokumentumnak, amilyen például egy végrendelet, a megsemmisítése. Így hát nem lepődtem meg, amikor felfedeztem a kandallóban a megszenesedett töredéket. Akkor, persze, még nem tudtam, hogy a szóban forgó végrendelet csupán aznap délután készült, s be kell vallanom, hogy amikor ezt megtudtam, súlyos hibát követtem el. Arra a meggyőződésre jutottam, hogy Mrs. Inglethorp a délutáni veszekedés következtében jutott arra az elhatározásra, hogy megsemmisíti a végrendeletet, s ezért a veszekedés a végrendelet elkészülte után, és nem előtte történt.

– Mint ismeretes, ebben tévedtem, s ezért el kellett ejtenem ezt az elméletet. Itt újabb nézőpontból kerültem szembe a problémával. Ezek után négy órakor Dorcas meghallotta, amint az asszonya dühösen így kiabál: „Ne hidd, hogy félek a nyilvánosságtól, vagy a házastársak közötti botránytól!” Feltételeztem, mégpedig helyesen, hogy ezeket a szavakat Mrs. Inglethorp nem a férjéhez, hanem Mr. John Cavendishhez intézte. Öt órakor, majdnem egy óra múlva majdnem ugyanezeket a szavakat használta, de másképpen. Azt mondja Dorcasnak: „Nem is tudom, mitévő legyek. Rettenetes a botrány férj és feleség között, Dorcas.”, Négy órakor dühös volt, de teljes mértékben uralkodott magán. Öt órakor szörnyen letört, és arról beszélt, hogy „nagy megrázkódtatás érte”.

– A tényeket pszichológiailag vizsgálva, levontam a véleményem szerint helyes következtetést. A második „botrány”, amelyet emlegetett, nem ugyanaz volt, mint az első... az vele volt kapcsolatos!

– Folytassuk az események rekonstrukcióját. Négy órakor Mrs. Inglethorp veszekszik a fiával, s megfenyegeti, hogy megmondja a feleségének, aki, úgy mellékesen, hallotta a beszélgetés nagy részét. Négy óra harminckor Mrs. Inglethorp, a végrendeletek érvényességéről folytatott beszélgetés után, végrendeletet készít a férje javára, amelyet a két kertész ír alá tanúként. Öt órakor Dorcas zaklatott állapotban találja asszonyát, egy darab papírral a kezében, melyet Dorcas levélnek hisz, s ekkor rendeli el Mrs. Inglethorp, hogy tüzet rakjanak a szobájában. Feltehetőleg ebben az időben, négy óra harminc és öt óra között valami olyasmi ment végbe, ami erősen felzaklatta, mert ekkorra már éppoly hevesen meg akarja semmisíteni a végrendeletet, mint amilyen lázas igyekezettel készítette. Mi lehetett ez a valami?

– Legjobb tudomásunk szerint ebben a fél órában egészen egyedül volt. Senki sem ment be a budoárba, vagy jött ki onnan. Mi adhatott hát alkalmat Mrs. Inglethorp érzelmeinek megváltozására?

– Csak következtetni tudunk, de úgy vélem, hogy helyesen következtetek. Mrs. Inglethorp nem talált bélyeget az íróasztalában. Ezt tudjuk, mert Dorcast hívatta, és vele hozatott. Na már most, a szoba szemközti sarkában ott állt a férje íróasztala bezárva. Mrs. Inglethorp izgatottan bélyeg után kutatott, s feltételezésem szerint saját kulcsával próbálta kinyitni az íróasztalt. Hogy egyikük beleillett a zárba, azt tudom, így tehát kinyitotta a fiókot, és bélyeg után kezdett kutatni, de valami mást talált... egy papírt, amelyet Dorcas is látott a kezében, s amely nyilván nem abból a

szándékból íródott, hogy valaha az ő keze ügyébe kerüljön. Másrészt viszont Mrs. Cavendish azt hitte, hogy a papír, amelyhez az anyósa olyan görcsösen ragaszkodik, az ő férje hűtlenségének írásos bizonyítéka. Követelte Mrs. Inglethorptól, aki biztosította, és igazat beszélt, hogy a levélnek semmi köze ehhez az ügghöz. Mrs. Cavendish nem hitt neki. Azt hitte, hogy Mrs. Inglethorp fedezi a mostohafiát. Na már most, Mrs. Cavendish nagyon elszánt asszony, aki a tartózkodás leple mögött halálosan féltékeny volt a férjére. Elhatározta, hogy mindenáron megszerzi azt a papírt, s ebben az elhatározásában a véletlen segítségére sietett. Megtalálta Mrs. Inglethorp irattáskájának a kulcsát, ami aznap reggel elveszett. Tudta, hogy az anyósa mindig minden fontos iratot ebben a bizonyos táskában tart.

– Mrs. Cavendish ezért olyan tervet eszelt ki, ami csak egy eszeveszett féltékenységtől vezetett nőnek juthat az eszébe.

Az est folyamán valamikor kireteszelte a Mademoiselle Cynthia szobájából Mrs. Inglethorphoz vezető ajtót. Lehetséges, hogy a sarokvasat is megolajozta, mert egészen hangtalanul nyílt, amikor én kipróbáltam. Tervét a kora hajnali órákra halasztotta, mert az látszott a legbiztonságosabbnak, mivel a személyzet hozzá van szokva ahhoz, hogy olyankor ő már fenn van. Felvette munkaruháját, s Mademoiselle Cynthia szobáján keresztül Mrs. Inglethorp szobájába osont.

Poirot egy pillanatra elhallgatott, és Cynthia megszólalt:

– De nekem arra fel kellett volna ébrednem, ha valaki bejön

a szobámba!

– Kivéve, ha elkábították, mademoiselle.

– Elkábítottak?

– *Mai sou!*

– Emlékeznek rá – s itt ismét mindannyiunkhoz szólt –, hogy a legnagyobb futkosás és lárma közepette Mademoiselle Cynthia békésen aludt. Ez két dologra enged következtetni. Vagy csak tette az alvást, amit nem hittem, vagy kábulatát mesterségesen idézték elő.

– Ennek az elgondolásomnak megfelelően gondosan megvizsgáltam az összes feketéscsészét, tudván, hogy előző este Mrs. Cavendish adta oda Mademoiselle Cynthiának a kávéját. Mintát vettem minden egyes csésze aljáról, elemeztettem, eredmény nélkül. Gondosan megszámláltam a csészéket, arra számítva, hogy az egyik hiányzik. Hatan ittak feketét, és annak rendje és módja szerint hat csészét találtam. Be kellett látnom, hogy tévedtem.

– Ekkor azonban kiderült, hogy súlyos tévedésben vagyok. Ugyanis hét és nem hat személynek szolgáltak fel kávé, mert aznap este dr. Bauerstein is jelen volt. Ez megint mindent megváltoztatott, mert ekkor már egy csésze hiányzott. A szobalányoknak ez nem tűnt fel: Annie, aki bevitte a kávé, hét csészét vitt be, mert nem tudta, hogy Mrs. Inglethorp nem iszik kávé, míg Dorcas, aki másnap reggel leszedte a csészéket, szokás szerint hatot talált... vagyis helyesebben ötöt, mert egy összetört Mrs. Inglethorp szobájában.

– Biztos voltam benne, hogy az eltűnt csésze volt

Mademoiselle Cynthiáé. Még egy okom volt arra, hogy higgyek ebben a feltevésemben, éspedig az, hogy minden megtalált csésze alján cukor volt, holott Mademoiselle Cynthia nem issza cukorral a kávé. Figyelmemet felkeltette Annié elbeszélése bizonyos „sóról”, amelyet azon a tálcán talált, amelyen a kakaót vitte fel Mrs. Inglethorp szobájába estéknként.

Ennek megfelelően a kakaóból is mintát vettem, és azt is elemeztem.

– De azt már dr. Bauerstein elemezte – vágta rá Lawrence gyorsan.

– Nem egészen. Ő arra kérte a vegyelemzőt, vizsgálja meg, volt-e a kakaóban sztrichnin. Kábítószerre vonatkozólag azonban nem elemezte.

– Kábítószerre vonatkozólag?

– Igen. Itt a vegyelemző jelentése. Mrs. Cavendish veszélytelen, de hatásos kábítószerrel tett Mrs. Inglethorp és Mademoiselle Cynthia kávéjába. S biztos vagyok benne, hogy ez meglehetősen keserves pillanatokat szerzett neki! Képzeltetik, mit érzett, amikor az anyósa hirtelen rosszul lett, meghalt, s mindjárt utána azt kezdték emlegetni, hogy megmérgezték! Ő azt hitte, hogy a kábítószer, amit a kakaóba tett, teljesen ártalmatlan, de nem kétséges, hogy egy rettenetes pillanatig úgy érezhette, hogy az ő lelkén szárad Mrs. Inglethorp halála. Elfogta a rémület, ennek hatása alatt lerohant, s a feketéscsészét, amelyből Mademoiselle Cynthia ivott, egy hatalmas rézvázába rejtette, ahol később Monsieur Lawrence bukkant a nyomára. A kakaó maradékához nem mer hozzányúl.

Túlságosan sok szempár figyel. Képzeltetik a megkönnyebbülését, amikor a sztrichnint kezdik emlegetni, s ő rájön, hogy a tragédiát végül is nem ő idézte elő.

– Ilyeténképpen meg tudjuk magyarázni, miért jelentkeztek olyan későn a sztrichnines mérgezés jelei. A sztrichninnel együtt bevett kábítószer néhány órával késlelteti a mérgeg hatását.

Poirot szünetet tartott. Mary felnézett rá, arcszíne lassan visszatért.

– Minden, amit mondott, tökéletesen igaz, Monsieur Poirot. Életem legrettenetesebb órája volt. Sosem fogom elfelejteni. De maga bámulatos. Most már megértem...

– Hogy mit értettem azon, hogy Poirot papának nyugodtan meggyónhatja a igazat, ugye? De maga nem bízott bennem.

– Most már mindent értek – mondta Lawrence. – A kábítószeres kakaó, amit a mérgezett feketével együtt megivott, kellően megmagyarázza a mérgeg későbbi hatását.

– Pontosan. De volt-e mérgeg a kávéban, vagy sem? Itt némi nehézséggel találjuk szemben magunkat, tekintve, hogy Mrs. Inglethorp azt a kávét nem itta meg.

– Micsoda? – kiáltott szinte egyszerre mindenki.

– Nem. Emlékeznek, hogy egy foltot emlegettem Mrs. Inglethorp szobájában a szőnyegen? Volt ennek a foltnak egy-két különössége. Még nedves volt, erős kávészag áradt belőle, és a szőnyeg szövetébe beletaposva apró porcelánszilánkokat találtam. Hogy mi történt, az számomra azonnal világos volt, mert két perccel azután, hogy a kis

táskámat rátettem az ablak mellett álló kis asztalra, az felbillent, s a táska a földre esett, ugyanoda, ahol a folt volt a szőnyegen. Mrs. Inglethorp hasonlóképpen járt, odatette a kávéját a kis asztalra, amikor felment a szobájába, s az a csalóka asztal őt is ugyanígy megtréfálta.

– Hogy ezután mi történt, azt csupán találgatni tudom, de feltételezem, hogy Mrs. Inglethorp felvette a törött csészét, és az asztal melletti asztalkára tette. Valamiféle frissítő szükségét érezve felmelegítette a kakaót, és mindjárt meg is itta. Itt most új problémával találjuk szemben magunkat. Tudjuk, hogy a kakaó nem tartalmazott sztrichnint. Hogy a kávé nem itta meg. S a sztrichnin este hét és kilenc óra között mégis bekerült a szervezetébe. Mi volt az a harmadik közvetítő közeg, mégpedig olyan közeg, amely alkalmas arra, hogy a sztrichnin ízét elfedje, s amire eddig különös módon még senki se gondolt? – Poirot körülnézett a szobában, aztán hatásosan maga válaszolta meg a kérdést. – Az orvossága!

– Azt akarja mondani, hogy a gyilkos az élénkítőszerbe tette bele a sztrichnint? – kiáltottam.

– Nem volt szükség arra, hogy beletegyje. Már benne volt a keverékben. A sztrichnin, amely megölte Mrs. Inglethorpot, ugyanaz a sztrichnin volt, amelyről dr. Wilkins már beszámolt. Hogy világossá tegyem az egészet, felolvasok önöknek egy részletet egy receptkönyvből, amelyet a tadminsteri Vöröskereszt-kórház gyógyszertárában találtam:

„A következő híres rendelvény már a tankönyvekben szerepel:

Strychninae Sulph gr. 1.

Kalium Bromid 3 VI

Aqua ad 2/3 VIII

Fiat Mistura

Ebben az oldatban néhány óra alatt a sztrichninsó legnagyobb része nem oldódó bromidként áttetsző kristály alakjában kicsapódik. Egy hölgy Angliában életét vesztette azáltal, hogy hasonló keveréket szedett: a leülepedett sztrichnin az üveg fenekén összegyűlt, s az utolsó adag lenyelésekor a hölgy szinte az egészet bevette.”

Dr. Wilkins élenkítőszerében természetesen nem volt bróm, de emlékeznek rá, említettem, hogy egy üres brómos-dobozt találtam. Egy-két adag ebből a porból, amelyet egy teljes üveg orvosságba beletesznek, meggyorsítja a sztrichnin hatását, amint a könyv is leírja; méghozzá az utolsó adag le-nyelésekor. A későbbiekben megtudják, hogy az a személy, aki rendszerint kitöltötte Mrs. Inglethorp orvosságát, gondosan ügyelt arra, hogy fel ne rázza az üveget, hanem zavartalanul hagyja az, üledéket az üveg alján.

– Míg a vizsgálat tartott, bizonyítékok kerültek elő, melyek szerint a tragédia bekövetkeztét hétfő estére tervezték.

Ezen a napon a csengőzsinórt Mrs. Inglethorp szobájában gondosan elvágták, és hétfő este Cynthia a barátaival volt

együtt, úgyhogy Mrs. Inglethorp meglehetősen egyedül lett volna a jobbszárnyban, mindenféle segítségtől teljesen elvágva, s minden valószínűség szerint meghalt volna, mielőtt még az orvosi segítség megérkezik. De Mrs. Inglethorp annyira sietett, hogy idejében odaérjen a faluba az esti műsorra, hogy elfelejtette bevenni az orvosságát, másnap nem ebédelt otthon, úgyhogy az utolsó és végzetes adagot huszonnégy órával később vette be, mint azt a gyilkos kitervelte; s ennek a késésnek köszönhető, hogy a végső bizonyíték, az a bizonyos utolsó láncszem, most a kezemben van.

A lélegzetelállító izgalom közepette Poirot feltartott három vékonyka papírcsíkot.

– Egy levél a gyilkos kézírásával, *mes amis!* Ha egy kicsit világosabban beszél, Mrs. Inglethorpot még idejében éri a figyelmeztetés, s ő megmenekül. Így azonban csak arra jött rá, hogy veszélyben van, de hogy mitől kell tartania, azt nem tudta.

A halálos csendben Poirot összeillesztette a papírdarabkákat, megköszörülte a torkát, majd felolvasta:

Drága Evelyn,

Bizonyára aggódsz, hogy nincsenek híreid. Minden rendben van – csak éppen ma este lesz majd, tegnap helyett. Meg kell értened. Minden tökéletes lesz, ha az öregasszony már nem él, és nincs utunkban. A bűntényt semmiképpen sem varrhatják a nyakamba. Az az ötleted a brómmal egyszerűen zseniális! De nagyon is

megfontoltnak kell lennünk. Egyetlen hibás lépés...

– A levél itt félbeszakad, barátaim. Nyilvánvaló, hogy a levélíró megzavarták, de kilétéhez nem férhet kétség.

Mindannyian ismerjük a kézírását és...

Szinte sikoltásként ható hördülés törte meg a csendet.

– Maga ördög! Hogy szerezte meg?

Egy szék felborult. Poirot fűgén félreugrott. Gyors mozdulat, és támadója a földre zuhan.

– *Messieurs, mesdames* – szólt Poirot ragyogva –, hadd mutassam be önöknek a gyilkost, Mr. Alfred Inglethorpot!

Tizenharmadik fejezet

Poirot mindent megmagyaráz

– Poirot, maga gazember! – mondtam –, legszívesebben megfojtanám! Miért kellett engem így becsapnia?

A könyvtárszobában ültünk. Jó néhány izgalmas nap volt mögöttünk. John és Mary ismét együtt volt, Alfred Inglethorp és Miss Howard pedig letartóztatásban. Most legalább egyedül én bitoroltam Poirot-t, s kielégíthettem égető kíváncsiságomat.

Poirot egy percig nem válaszolt, végül így szólt:

– Én nem csaptam be magát, *mon ami*. Legfeljebb hagytam, hogy becsapja önmagát.

– Jó, de miért?

– Ezt bizony nehéz elmagyarázni. Tudja, barátom, maga

olyan becsületes, s az arcáról annyira leolvasható minden, hogy... *enfin* egyszerűen képtelen leplezni az érzelmeit! Ha elmondom magának, mi jár a fejében, az első alkalommal, hogy útjába kerül Alfred Inglethorp, az az éles szemű úriember, hogy úgy mondjam, megszagolta volna, mi a helyzet. S akkor, *bonjour* minden lehetőségnek, hogy elcsípjük!

– Gondolom, azért több diplomáciai érzékem van, mint gondolja.

– Barátom – kérte Poirot –, ne áltassa magát! A segítsége így is felbecsülhetetlen volt. Csak az a különlegesen gyönyörű természete készítetett hallgatásra.

– Azért – folytattam a zsörtölődést, bár kissé megenyhültem – egy-két célzást elejthetett volna.

– De hiszen megtettem. Többször is céloztam rá. De maga nem értette el. Gondoljon csak vissza, mondtam én magának akár egyszer is, hogy John Cavendisht bűnösnek hiszem? Nem mondtam-e épp ellenkezőleg, hogy fel fogják menteni?

– Igen, de...

– S nem mondtam-e mindjárt ezután, milyen nehéz lesz bíróság elé állítani a gyilkost? Hát nem volt világos, hogy két teljesen különböző személyről beszélek?

– Nem, számomra egyáltalán nem volt világos!

– Vagy aztán – folytatta Poirot –, mindjárt a kezdetén, nem mondtam-e többször is, hogy nem akarom, hogy Mr. Inglethorpot most letartóztassák? Ebből már csak következtethetett volna valamire.

– Azt akarja mondani, hogy már akkor is órá gyanakodott?

– Igen. Először is, ki másnak lett volna érdeke Mrs. Inglethorp halála, ha nem a férjének? Ez tagadhatatlan. Már az első nap, amikor magával mentem a stylesi kastélyba, s fogalmam se volt arról, hogy a bűntényt hogyan követték el, abból, amit Mr. Inglethorpról tudtam, sejtettem, hogy nagyon nehéz lesz őt kapcsolatba hozni a gyilkossággal. Amikor megérkeztem a chateau-ba, mindjárt rájöttem, hogy maga Mrs. Inglethorp égette el a végrendeletét; és itt, ami azt illeti, igazán nem vethet semmit a szememre, mert én mindent megtettem, hogy felhívjam a figyelmét arra a tűzre, amelyet kánikulában rakattak a hálószobában.

– Igen, igen – mondtam türelmetlenül. – Folytassa csak.

– Mint mondtam, barátom, a meggyőződéseim ellen, miszerint Mr. Inglethorp a bűnös, nagyon sok minden szólt. Elsősorban az, hogy annyi bizonyíték volt ellene, hogy már-már arra hajlottam, mégsem ő követte el a bűntényt.

– S mikor változtatta meg a véleményét?

– Amikor rájöttem, hogy minél nagyobb erőfeszítéseket teszek én, hogy megakadályozzam a letartóztatását, annál jobban igyekszik ő elérni az ellenkezőjét. Aztán, amikor felfedeztem, hogy Inglethorpnak semmi köze nincs Mrs. Raikeshez, s hogy a kis hölgy valójában John Cavendisht érdekelte, már egészen biztos voltam benne.

– De miért?

– Nagyon egyszerű. Ha Inglethorp folytatott volna viszonyt Mrs. Raikesszel, megértem, hogy hallgat róla. De mikor rájöttem, hogy az egész falu tudja, hogy a gazda csinos felesége iránt John viseltetik előszeretettel, Inglethorp hallgatása egészen más értelmezést nyert. Egyszerűen

badarság úgy tenni, mintha félne a botránytól, mikor a nevéhez semmiféle botrány nem fűződhetett. Ez a viselkedése gondolkodásra késztetett, s lassan rájöttem, hogy Alfred Inglethorp mindent elkövet, hogy letartóztassák. *Eh bien!* Ettől a pillanattól kezdve én meg mindent elkövettem, hogy le ne tartóztassák.

– Várjon csak egy percet, nem tudom belátni, hogy miért akarta, hogy letartóztassák.

– Azért, *mon ami*, mert a maguk országában törvény van rá, hogy ha valakit egyszer felmentenek, azt nem idézhetik még egyszer ugyanabban az ügyben törvény elé. Az ő elképzelése nagyon is bölcs volt! Kétségkívül, annak az embernek megvolt a módszere. Tudja, biztos volt benne, hogy elkerülhetetlenül gyanakodni fognak rá, úgyhogy kitervelte azt a nagyon is okos ötletet, hogy bizonyítékokat szerez maga ellen. Azt akarta, hogy gyanúsítsák. Azt akarta, hogy letartóztassák. Akkor aztán előállt volna a megtámadhatatlan alibijével... s máris egy életre megmenekült!

– De még most sem látom be, hogyan bizonyította volna be az alibijét, ha ugyanakkor mégis elment a patikába?

Poirot meglepetten nézett rám.

– Hát lehetséges? Szegény barátom! Maga nem jött rá, hogy Miss Howard járt a drogériában?

– Miss Howard?

– Hát persze. Ki más lett volna? ő aztán könnyen megtehetette. Eléggé megtermett, a hangja mély, férfias; mi több, ne felejtse el, hogy Inglethorppal unokatestvérek, s

még valami halvány hasonlatosság is van közöttük, különösen a testtartásukban és a modorukban. Pofonegyszerű az egész. Volt esze annak a két embernek!

– Azt még most sem látom eléggé világosan, hogyan is csinálták a dolgot azzal a brómmal – jegyeztem meg.

– Bon! Felidézem magának, amennyire csak lehetséges. Hajlamos vagyok azt hinni, hogy Miss Howard volt az egész terv értelmi szerzője. Emlékszik, hogy egyszer említette, hogy az apja orvos volt? Lehetséges, hogy ő tárolta a gyógyszereit, vagy azokból a szerteszét heverő könyvekből vette az ötletet, amelyekből Miss Cynthia készült a vizsgáira. Mindenesetre ismeretében volt annak a ténynek, hogy ha brómot adnak egy sztrichnint tartalmazó keverékhez, akkor az megnöveli az utóbbi hatását. Lehet, hogy egészen váratlanul jutott eszébe az ötlet. Mrs. Inglethorpnak volt egy doboz brómos pora, amiből alkalmanként be is vett éjszakára. Mi sem lehetett egyszerűbb, mint csendben feloldani egy-két adag brómos port Mrs. Inglethorp nagyméretű üvegében, amikor az Coottól megérkezik. Gyakorlatilag semmit sem kockáztatott. A tragédia csak majdnem két hét múlva fog bekövetkezni. Ha bárki látta, hogy valamelyikük hozzányúlt az orvossághoz, addigra bizonyára régen elfelejtette. Miss Howard nyugodtan megrendezheti az összeveszést, majd elhagyja a házat. Az eltelt idő meg az ő távolléte minden gyanút elaltat. Igen, valóban okos ötlet volt! Ha annyiban hagyják a dolgot, lehetséges, hogy a bűntényt sosem sikerül rájuk bizonyítani. De ők nem érték be ennyivel! Túlságosan okosak akartak lenni, s ez lett a vesztük.

Poirot megszívta apró cigarettáját, és a mennyezetet bámulta.

– Elrendezték, hogy a gyanút John Cavendishre terelik azáltal, hogy sztrichnint vettek a falu patikájában, és az ő aláírását utánozták a méregkönyvben.

– Hétfőn Mrs. Inglethorp beveszi az utolsó gyógyszeradagot. Épp ezért hétfőn hat órakor Alfred Inglethorp megszervezi, hogy többen lássák őt a falutól távol. Előtte Miss Howard kitalált egy hihetetlen történetet vele és Mrs. Raikessel kapcsolatban, hogy utólag legyen hivatkozási alapja, miért nem beszélt. Hat órakor Miss Howard Alfred Inglethorpnak álcázva magát belép a patikába, előadja történetét a kutyáról, sztrichnint kér, és John aláírását utánozva, amit előzőleg alaposan tanulmányozott, aláhamisítja Alfred Inglethorp nevét.

– De mivel a tervük nem sikerülne, ha Johnnak is van alibije, névtelen levelet ír neki – akkor is az ő kézírását utánozva –, melyben egy olyan elhagyatott helyre hívja, ahol nagyon valószínűtlen, hogy bárki megláthatja.

– Idáig rendben is megy minden. Miss Howard visszamegy Middlinghambe. Alfred Inglethorp visszatér Stylesba. Őt semmi sem kompromittálhatja, mivel Miss Howardnál van a sztrichnin, amire végül is csak azért volt szükség, hogy a gyanút John Cavendishre tereljék.

– Itt azonban váratlan nehézség adódik. Mrs. Inglethorp aznap este nem veszi be az orvosságát. Az elvágott csengőzsinór, Cynthia távolléte, amit Inglethorp szervezett meg, a felesége révén... mind kárba vész. És ekkor... Inglethorp botlik egyet.

– Mrs. Inglethorp nincs odahaza; leül hát, hogy levelet írjon a cinkostársának, mert attól tart, hogy Miss Howard kétségbeesik a terv kudarcán. Lehetséges, hogy Mrs. Inglethorp korábban ért haza, mint a férje várta. Rajtakapva, izgatottságában sietve lezárja az íróasztal fedelét. Fél, hogy ha továbbra is a szobában marad, ismét ki kell nyitnia, s hogy Mrs. Inglethorp megpillantja a levelet, mielőtt még eltüntethetné. Úgyhogy kisiet a szobából, sétálni megy az erdőbe, mit sem sejtve arról, hogy Mrs. Inglethorp ki fogja nyitni az íróasztalát, és felfedezi a terhelő bizonyítékot.

– Márpedig tudjuk, hogy pontosan ez történt. Mrs. Inglethorp elolvassa, rájön férjének és Evelyn Howardnak a családságára, bár, sajnos, a brómot emlegető mondat nem nyitja ki a szemét. Tudja, hogy veszélyben van, de nem tudja, merről közeledik ez a veszély. Elhatározza, hogy egy szót sem szól a férjének, hanem leül, és levelet ír az ügyvédjének, másnapra odahívja, s azt is elhatározza, hogy azonnal megsemmisíti a végrendeletet, amelyet az imént készített. A végzetes levelet megtartja.

– Tehát a levelet keresve feszítette fel férje az irattáskát?

– Igen, és a hatalmas kockázatból, amelyet vállalt, láthatjuk, mennyire tudatában volt a fontosságának. A levéltől eltekintve semmi sem volt, ami őt a bünténnyel kapcsolatba hozhatná.

– Csak egyet nem értek, mégpedig azt, hogy miért nem semmisítette meg mindjárt, amikor visszaszerezte.

– Mert nem merte vállalni a minden eddiginél nagyobb kockázatot... hogy magánál tartsa.

– Nem értem.

– Figyeljen hat. Felfedeztem, hogy mindössze öt röpke perce volt arra, hogy megszerezze; a mi érkezésünket közvetlenül megelőző öt perc, mert előtte Annie a lépcsőt söpörte, s meglátta volna, ha bárki a jobbszárny felé megy. Képzelve el a jelenetet! Inglethorp belép a szobába, valamelyik másik ajtó kulcsának segítségével nyitva ki az ajtót; hisz majdnem mind egyforma. Odasiet az irattáskához, zárva találja, és a kulcs seholl! Ez rettenetes csapás számára, mert az a reménye, hogy jelenléte titokban marad, szertefoszlott. De azt világosan látja, hogy mindent kockára kell tennie, hogy azt az átkozott bizonyítékot megsemmisítse. Egy tollkés segítségével gyorsan felfeszíti az irattáskát, s addig forgatja a papírokat, míg meg nem találja, amit keres.

– Itt azonban új választás elé kerül: nem meri magánál tartani azt a darab papírt. Hiszen megláthatják, amint kimegy a szobából, megmotozhatják. Ha megtalálják nála a papírt, neki befellegzett. Ebben a percben talán már meg is hallja odalenn, hogy Mr. Wells és John jönnek kifelé a budoárból. Gyorsan kell cselekednie. Hová rejtse ezt a rettenetes papírdarabot? A papírkosár tartalmát biztos, hogy átvizsgálják. Megsemmisíteni nem tudja, magánál tartani nem meri. Körülnéz, és meglátja... na mit gondolt mit lát meg, *mon ami?*

A fejemet ráztam.

– Egy szempillantás alatt hosszú, keskeny csíkokra tépi a levelet, felgöngyölti őket, és sietve a fidibuszok közé dugja, a kandallópárkányon álló vázába.

Felkiáltottam.

- Ott igazán senkinek sem jut eszébe keresni – folytatta Poirot. – ő pedig bármikor kényelmesen visszatérhet, hogy megsemmisítse ezt az egyetlen, ellene szóló bizonyítékot.
- Tehát egész idő alatt ott volt a fidibuszok közt a vázában, Mrs. Inglethorp hálósobájában, az orrunk előtt? Poirot bólintott.
- Igen, barátom. Ott fedeztem fel, az én „utolsó láncszememet”, s ezt a nagyon is szerencsés felfedezést csakis magának köszönhetem.
- Nekem?
- Igen. Nem emlékszik arra, hogy elmesélte, hogyan reszketett a kezem, amikor a kandallópárkányon a díszeket igazgattam?
- Igen, de nem látom...
- Maga nem, de én megláttam. Tudja, barátom, eszembe jutott, hogy korán reggel, amikor kettesben voltunk ott, a kandallópárkányon minden tárgyat szépen elrendeztem. S ha már el voltak rendezve, nem volt szükség arra, hogy ismét megigazgassák őket, hacsak időközben hozzájuk nem nyúlt valaki!
- Jóságos ég – motyogtam –, ez hát a magyarázata a különös viselkedésének. Lerohant Stylesba, és ott meg is találta?
- Igen, és az idő sürgetett.
- De azt még most sem értem, hogy miért volt olyan bolond Inglethorp, hogy ott hagyta, amikor éppen elegendő alkalma nyílt volna arra, hogy megsemmisítse?
- Ó, de hát nem volt rá alkalma. Erről gondoskodtam.
- Maga?

– Igen. Emlékszik, mennyire helytelenítette, hogy az egész háznépet beavattam az ügybe?

– Igen.

– Nos, barátom, én úgy láttam, hogy ez az egyetlen lehetőség. Akkoriban még nem voltam biztos benne, hogy Inglethorp-e a bűnös, de ha ő az, úgy okoskodtam, hogy nem lehetett nála a papír, hanem el kellett rejtenie valahol, s a háznép bizalmába férkőzve meg tudtam akadályozni, hogy megsemmisítse. Már mindenki órá gyanakodott, s azzal, hogy nyilvánosságra hoztam a dolgot, biztosítottam vagy tíz amatőr detektív szolgálatát, akik szünet nélkül figyelték, s mivel Inglethorp rájött, hogy figyelik, nem mert továbbra is kísérletezni a bizonyíték megsemmisítésével. Ezért arra kényszerült, hogy úgy hagyja el a házat, hogy a bizonyíték a vázában maradt.

– De Miss Howardnak bizonyára elegendő alkalmat lett volna, hogy a segítségére siessen.

– Igen, de Miss Howard nem tudott a levéltöredék létezéséről! Előre megbeszélte tervüknek megfelelően sosem szólt Alfred Inglethorpphoz. Halálos ellenségnek tették magukat, s amíg John Cavendisht el nem ítélik, egyikük sem merte megkockáztatni a találkozást. Én persze figyeltettem Mr. Inglethorpot, abban a reményben, hogy nem vállalta a kockázatot. Az a levéltöredék biztonságban volt ott, ahol volt; ha az első héten senkinek sem jutott eszébe, hogy ott keresse, akkor nem valószínű, hogy a későbbiekben eszébe jut. Ha maga nem teszi azt a szerencsés megjegyzést, mi sem lettünk volna képesek őt törvény elé állítani.

- Ezt most már értem; de mikor kezdett Miss Howardra gyanakodni?
- Amikor rájöttem, hogy hazudott, amikor a halottszemlén azt mondta, hogy levelet kapott Mrs. Inglethorptól.
- Miért, mi volt ebben a hazugság?
- Láta maga azt a levelet? Emlékszik arra, hogy hogy nézett ki?
- Igen, nagyjából.
- Bizonyára emlékszik, hogy Mrs. Inglethorpnak milyen jellegzetes írása volt, hogy hatalmas közőket hagyott az egyes szavak között. De ha a levél tetején megnézi a keltezt, látni fogja, hogy a „július 17-e” ebből a szempontból egészen más. Érti, mire gondolok?
- Nem – vallottam be. – Nem értem.
- Nem látja, hogy az a levél nem tizenhetedikén, hanem hetedikén íródott, azon a napon, amikor Miss Howard eltávozott Stylesből? És az egyest utólag írták be a hetes elé?
- De miért?
- Én is ugyanezt kérdeztem magamtól. Miért tünteti el Miss Howard a tizenhetedikén írt levelet, s mutatja fel helyette a hamisítottat? Mert nem akarta megmutatni a tizenhetedikén írtat. És hogy miért? Itt fogtam én mindjárt gyanút. Emlékszik, hogy azt mondtam, jó lesz vigyázni azokkal, akik nem mondanak igazat.
- És mégis – kiáltottam méltatlankodva –, ezek után két érvet is mondott nekem, miért nem lehetett Miss Howard, aki elkövette a bűntényt!
- Méghozzá nagyon jó érveket – felelt Poirot. – Ez hosszú

ideig engem is megakasztott, egészen addig, amíg eszembe nem jutott az a nagyon jelentős tény, hogy Miss Howard és Alfred Inglethorp unokatestvérek, ő egyedül nem követhette el a bűntényt, de attól még segédkezet nyújthatott. Aztán meg ott volt az az ugyancsak túljátszott gyűlölködés! Éppen ellenkező érzelmeket kívánt vele leplezni. Kétségkívül szoros kapcsolat volt közöttük, még azokból az időkből, mielőtt Inglethorp Stylesba jött. Addigra már kigondolták fényes tervüket, hogy Alfred elveszi ezt a gazdag, de ugyancsak ostoba öregasszonyt, ráveszi, hogy olyan végrendeletet készítsen, amelyben ráhagyja a pénzét, aztán elkövetik a nagyon is bölcsen kifundált bűntettet. Ha minden úgy történik, ahogyan ők eltervezték, bizonyára elmennek Angliából a szegény áldozatuk pénzén.

– Nagyon agyafúrt és gátlástalan két ember. Miközben a gyanút igyekeztek Alfredre terelni, Miss Howard csendes előkészületeket tett egy egészen másféle *dénouement*-ra. Megérkezik Middlinghamből, mindenféle kompromittáló holmi birtokában. Órá senki sem gyanakodhat. Senki sem figyel arra, hogy ő hol s merre közlekedik a házban. Elrejtí a sztrichnint meg a szemüveget John szobájában. Felviszi a szakállt a padlásra. Gondoskodik róla, hogy előbb-utóbb rájuk találjanak.

– Azt még most sem látom világosan, miért próbálták Johnra terelni a gyanút. Sokkal egyszerűbb lett volna a számukra, ha Lawrence-re igyekeznek hárítani.

– Igen, de ez merő véletlenségből történt. A Lawrence ellen szóló bizonyítékok mind a véletlen szülöttei voltak. Ez bosszanthatta is meglehetősen a két összeesküvőt.

- Lawrence viselkedése nem volt valami szerencsés – jegyeztem meg elgondolkozva.
- Igen... Persze bizonyára tudja, mi volt emögött?
- Nem.
- Nem vette észre, hogy Lawrence azt hitte, hogy Mademoiselle Cynthia a bűnös?
- Nem! – kiáltottam elképedve. – Lehetetlen!
- Egyáltalán nem az. Én is hajlottam erre a feltevésre. Éppen az járt a fejemben, amikor azt a legelső kérdést feltettem Mr. Wellsnek a végrendelettel kapcsolatban. Aztán ott volt a brómos por, amit ő készített, meg hogy olyan kitűnően játszott férfiszerepeket, amint arról Dorcas beszámolt. Tulajdonképpen több bizonyíték szólt őellene, mint bárki más ellen.
- Poirot, maga tréfál!
- Nem. Elmondjam magának, miért sápadt el Monsieur Lawrence, amikor azon a végzetes éjszakán belépett az anyja szobájába? Azért, mert miközben az anyja ott feküdt, ő meglátta, hogy a Mademoiselle Cynthia szobájába vezető ajtó nincs elreteszelve.
- De hiszen azt állította, hogy el volt reteszelve! – kiáltottam.
- Pontosan – jegyezte meg Poirot hűvösen. – És éppen ez keltette fel a gyanúmat, hogy mégsem volt elreteszelve. Lawrence Mademoiselle Cynthiát próbálta fedezni.
- De miért akarta volna fedezni?
- Azért, mert szerelmes belé.
- Felnevettem.
- Nahát, Poirot, ebben igazán téved! Én véletlenségből

még azt is tudom, hogy nemhogy szerelmes belé, hanem kifejezetten nem kedveli.

– Ki mondta ezt magának, *mon ami*?

– Maga Cynthia.

– *Lapauvrepétité!* És ez őt izgatja?

– Azt mondta, füttyül rá.

– Akkor bizonyára nagyon is izgatja – jegyezte meg Poirot.

– Ezek a nők, mind ilyenek!

– Amit Lawrence-szel kapcsolatban mond, számomra ugyancsak meglepetés.

– De miért? Hiszen nyilvánvaló. Nem vágott Monsieur Lawrence savanyú képet minden alkalommal, amikor Cynthia a bátyjával nevetgélt? Azt beszélte be magának a szamárnak, hogy Cynthia szerelmes Monsieur Johnba. Amikor belépett az anyja szobájába, és látta, hogy megmérgezték, arra a következtetésre jutott, hogy Cynthiának köze van a dologhoz. Teljesen kétségbe volt esve. Először porrá taposta a kávéscsészét, mert eszébe jutott, hogy Cynthia vitte fel a kávé előző este az anyjának, s meg akarta akadályozni, hogy elemezhesék a csésze tartalmát. Ettől kezdve szenvedélyesen, és eléggé ostobán, kitartott a mellett az elképzelése mellett, hogy az anyja természetes halállal halt meg.

– És mi volt azzal a még egy feketéscsészével?

– Majdnem biztosra vettem, hogy Mrs. Cavendish rejtette el, de meg kellett győződnöm a feltevésemről. Monsieur Lawrence-nek fogalma sem volt arról, hogy mit akarok, de miután gondolkozott a dolgon, arra a következtetésre jutott, hogy ha bárhol talál még egy feketéscsészét, tisztázza

szíve hölgyét a gyanú árnyéka alól. És ebben tökéletesen igaza volt.

– Még valami. Mit akarhatott mondani Mrs. Inglethorp az utolsó szavaival?

– Természetesen a férjét akarta vádolni.

– Drága Poirot – sóhajtottam –, azt hiszem, most már mindent világosan elmagyarázott. Úgy örülök, hogy minden ilyen szerencsésen végződött. És hogy John is kibékült a feleségével.

– Hála nekem.

– Mit akar azzal mondani, hogy hála magának?

– Drága barátom, hát nem látja, hogy a tárgyalás volt az, ami ismét összehozta őket? Hogy John Cavendish még most is szereti a feleségét, arról meg vagyok győződve. És arról is, hogy Mary ugyanúgy szereti őt. De annyira elhidegültek egymástól. És az egésznek egy félreértés volt az oka. Mary szerelem nélkül ment hozzá. John ezt tudta. John nagyon érzékeny ember, nem akarta magát ráerőszakolni Maryre, ha ő nem akarja. És, miközben John egyre jobban elhúzódott tőle, Mary meg beleszeretett. De mindketten szokatlanul büszke emberek, s a büszkeségük nem engedte, hogy közeledjenek egymáshoz. Ezért sodródott bele John a Mrs. Raikesszel való kapcsolatába, Mary pedig a dr. Bauersteinnel folytatott barátságba. Emlékszik, hogy azon a napon, amikor John Cavendisht letartóztatták, én egy nagy elhatározáson tűnődtem?

– Igen, nagyon is átéreztem az aggodalmát.

– Már megbocsásson, *mon ami*, de halvány fogalma sem volt róla! Azon tépelődtem, hogy azonnal tisztázzam-e John

Cavendisht a vád alól. Azonnal tisztázhattam volna, bár ebben az esetben nem sikerült volna elítéltetni a valódi bűnösöket. Senkinek sem volt róla fogalma, mit is akarok én tulajdonképpen, egészen az utolsó pillanatig... s részben ennek köszönhető, hogy sikerült a dolog.

– Azt akarja mondani, hogy megkímélhette volna John Cavendisht attól, hogy bíróság elé állítsák?

– Igen, barátom. De éppen ekkor határoztam úgy, hogy „egy nő boldogsága” fontosabb. Csakis az az óriási veszély, amibe kerültek, hozhatta ismét össze ezt a két embert.

Csendes ámulattal néztem Poirot-ra. Ennek a kis embernek a félelmetes merészsége! Hát van még egy ember a földkerekségen, aki egy bűnvádi eljárást használ fel arra, hogy házastársak boldogságát hozza helyre?

– Sejtem, mire gondol, *mon ami!* – mondta Poirot mosolyogva. – Hogy ilyesmi is csak Hercule Poirot-nak juthat eszébe! És helytelenül teszi, ha elítél. Egy férfi és egy nő boldogsága a legnagyobb dolog a világon.

Szavai korábbi eseményekhez terelték vissza a gondolataimat. Eszembe jutott Mary, amint falfehéren és kimerülten végigdőlt a díványon, és csak hallgatott, hallgatott. Ekkor csengettek. Mary felpattant. Poirot állt az ajtóban, és amikor szeme találkozott Mary kétségbeesett tekintetével, együttérzően bólintott. – Igen, asszonyom – mondta Poirot. – Visszahoztam magának. – Aztán félreállt, s amint kifelé mentem, láttam Mary szemében a ragyogást, miközben John Cavendish átölelte.

– Talán igaza van, Poirot – mondtam megenyhülten. – Igen, valóban a legnagyobb dolog a világon.

Hirtelen kopogtattak, és Cynthia dugta be a fejét.

– Én... én csak...

– Fáradjon be – mondtam, és felpattantam. Bejött, de nem ült le.

– Én... én csak mondani akartam valamit...

– Parancsoljon.

Cynthia egy pillanatig a ruhája redőivel babrált, aztán hirtelen felkiáltott: – Hogy maguk milyen drágák! – s először engem csókolt meg, majd Poirot-t, s kirohant a szobából.

– Hát ez meg mi a csudát akar jelenteni? – kérdeztem meglepetten. Nagyon kellemesen érintett, hogy Cynthia megcsókolt, bár a nyilvánosság sokat levont a dolog értékéből.

– Azt akarja jelenteni, hogy Cynthia rájött, hogy Monsieur Lawrence jobban kedveli annál, mint gondolta – válaszolt Poirot bölcselkedve.

– De...

– Már itt is van.

Lawrence ebben a pillanatban ment el az ajtó előtt.

– Ö-ö... Monsieur Lawrence! – kiáltott utána Poirot. – Ugyebár szabad gratulálnunk?

Lawrence elpirult, aztán zavartan elmosolyodott. A szerelmes férfi szájalmas látvány. Cynthia pedig olyan bájos volt!

Felsőhajtottam.

– Mi a baj, *mon ami*?

– Semmi – mondtam szomorún. – Két ilyen ragyogó nő...

– És egyik sem a magáé, igaz? – fejezte be helyettem Poirot. – Sose bánja. Vigasztalódjék, barátom. Vadászunk mi még együtt, és akkor... ki tudja?

Függöny

Első fejezet

Ki az, akit nem fogott el hirtelen valami fájó érzés, amikor újra átélt hajdanvolt élményeket, vagy újra hatalmába kerítette egy régi szenvedély?

Ezt már megtettem valamikor...

Miért indítanak meg annyira ezek a szavak?

Ezt kérdeztem magamtól, miközben a vonaton ültem, és a sík essexi tájat figyeltem az ablakból.

Mikor is volt, hogy errefelé utaztam, pontosan ezen a vidéken? Úgy éreztem akkor (ma már bizonyosan nevetségesnek hat), hogy eljárt fölöttem az idő! Megsebesültem abban a háborúban, amely számomra mindig is a háború marad – és amelynek emlékét szinte elsöpörte a második, még szörnyűsebb háború.

1916-ban az ifjú Arthur Hastings azt hitte, öreg már, öreg, és véglegesen megformálódott. Mennyire nem láttam, hogy számomra csak akkor kezdődött igazán az élet!

Azért vitt akkor a vonat, bár még nem is sejtettem, hogy találkozom azzal az emberrel, akinek a hatása formálta és alakította később egész életemet. Tulajdonképpen régi barátomhoz, John Cavendishhez utaztam – az anyja

nemrégiben ment férjhez másodszer, és volt egy vidéki kastélya, Styles. Felújítani egy kellemes, régi ismeretséget – ez volt minden, amit vártam, és nem is gondoltam, hogy hamarosan fejest fogok ugrani egy titokzatos gyilkosság sötét bonyodalmaiba.

Itt, Stylesban találkoztam újra azzal a furcsa kis emberrel, Hercule Poirot-val, akivel még Belgiumban ismerkedtem meg.

Jól emlékszem rá, mennyire megdöbbsentem, amikor ez a bicegő kis figura, a hatalmas bajuszával, szembejött velem a falusi utcán.

Hercule Poirot! Attól fogva ő lett az én legkedvesebb barátom, az ő hatása alakította életemet. Vele voltam akkor is, amikor egy másik gyilkosra vadászva megismerkedtünk a feleségemmel, a legdrágább és legodaadóbb társsal, akit csak kívánhat magának az ember.

Feleségem most már argentin földben pihen; úgy halt meg, ahogy mindig is remélte, hosszú szenvedés, öregkori gyengeség nélkül. De nagyon magányos, nagyon boldogtalan embert hagyott maga után.

Ó! Ha még egyszer visszamehetnék – ha újra átélhetném az életemet! Ha ez volna az a bizonyos nap 1916-ban, amikor először utaztam Styles felé... Mennyi minden változott azóta! Hogy megritkultak az ismerős arcok! Stylest is eladták Cavendishék. John Cavendish meghalt, de a felesége, Mary (az a titokzatos, elbűvölő teremtmény) még él, csak most Devonshire-ben lakik. Lawrence Dél-Afrikában telepedett le a feleségével meg a gyerekekkel. Változás – változás mindenütt.

De egyvalami, furcsamód, mégse változott. Stylesba tartottam, hogy találkozjam Hercule Poirot-val.

Hogy elképedtem, amikor megkaptam a levelét, ezzel a feladóval: *Stylesi kastély, Styles, Essex!*

Már csaknem egy éve múlt annak, hogy öreg barátomat utoljára láttam. Emlékszem, akkor is mennyire megrázott és elszomorított a találkozásunk. Borzasztóan megöregedett, és a köszvény majdhogynem nyomorékot csinált belőle.

Egyiptomba utazott, hátha javul valamit az egészsége, de levelének tanúsága szerint csak még rosszabb állapotban tért vissza. De sorai mégis vidámak voltak...

És nem keltette fel vajon, barátom, a kíváncsiságát a cím, ahonnan írok? Régi emlékeket ébreszt, nemdebár? Igen, itt vagyok Stylesban. Képzeld csak, azóta olyasmi lett belőle, amit manapság penziónak neveznek. Egy tipikus régi vágású brit ezredes vezeti – indiai emlékek, etcetera... Hogy jövedelmez is valamit, az a feleségének köszönhető. Nagyszerű asszony, de a nyelve szörnyen csípős, szegény ezredes rengeteget szenved tőle. A helyében én már rég kitekertem volna a nyakát!

Láttam a hirdetésüket az újságban, és úgy döntöttem, hogy még egyszer ellátogatok arra a helyre, ahol valamikor régen otthont leltem ebben az országban. Az én koromban már annak is örül az ember, ha újraélheti a múltat.

No és, képzeld csak, találtam itt egy urat, aki a maga

lánya munkaadójának a barátja. (Akár egy francia nyelvlecke, olyan ez a mondat, nem?)

Rögtön kovácsoltam is magamnak egy tervet. Ez az úr rá akarja venni Franklinéket, hogy töltsék itt a nyarat. Nos, én pedig meghívom magát, és akkor mindnyájan együtt leszünk, en famille. Csodálatos lesz. Ezért hát, mon cher Hastings, dépêchez-vous, induljon minél hamarább. Rendeltem magának egy szobát fürdőszobával (tudja, modernizálták a jó öreg Stylest), és addig alkudoztam Luttrell ezredesnével, míg très bon marché meg nem egyeztünk.

Franklinék és a maga bájos Judith lánya már néhány napja itt vannak. Mindent elintéztem, úgyhogy kifogásról ne is halljak.

A bientot.

Barátja, Hercule Poirot

Az ajánlat csábító volt, így hát nem is haboztam sokáig, hogy eleget tegyek öreg barátom meghívásának. Nincsenek kööttségeim, se állandó otthonom. Egyik fiam a haditengerészetnél szolgál, a másik megnősült, és Argentínában gazdálkodik. Grace lányom egy katonatiszt felesége lett, és Indiában él. Kisebbik lányom, Judith az, akit mindig is a legjobban szerettem, bár soha egy percre sem tudtam megérteni őt. Furcsa, fekete hajú, titokzatos gyermek, a mániája, hogy csak magában bízék, s ez a megalázó érzés bizony sokszor elkeserített engem. A feleségem megértőbb volt. Nem a bizalom hiánya ez Judith

részéről, szokta mondani, hanem valami igen erős kényszer. De azért ő is, akárcsak én, aggódott a gyerekért. Judith érzései, mondogatta, túlságosan hevesek, felfűtöttek, és ösztönös tartózkodása megfosztja minden biztonsági szeleptől. Voltak időszakok, amikor furcsa, tűnődő hallgatásba süppedt, és vadul, szinte elszántan makacs is tudott lenni, ő volt a család esze, így hát örömmel fogadtuk elhatározását, hogy egyetemre akar járni. Egy éve szerezte meg a természettudományi diplomát, és mindjárt titkárnői állást vállalt egy orvosnál, aki a trópusi betegségek terén folytat kutatásokat. A felesége beteges teremtés.

Néha az volt a gyanúm, hogy Judith rajongása munkájáért, s az a ragaszkodás, amellyel munkaadója iránt viseltetik, arra mutat, hogy érzelmileg is érdekelt, de kapcsolatuk szigorúan hivatalos jellege mindig megnyugtatót.

Judith, azt hiszem, kedvel engem, de sohasem mutatja ki érzéseit, szentimentális és divatjamúlt nézeteim ellen pedig – hogy az ő kifejezésével éljek – gyakran kikel, megvetően, türelmetlenül. Őszintén szólva, tartok egy kicsit a lányomtól. Idáig jutottam elmélkedésemben, mikor a vonat Styles St. Mary állomására ért. Az állomás mit sem változott. Elkerülte az idő. Most is a földek kellős közepén emelkedett, szemlátomást fölöslegesen és értelmetlenül.

De ahogy a taxi végigvitt a falun, tüstént felfedezhettem az idő múlását. Styles St. Mary a felismerhetetlenségig megváltozott. Benzinkutak, két új kocsmá, bérháztömbök... Hamarosan befordultunk Styles kapuján. Mintha megint eltávolodtunk volna modern korunktól. A park éppen olyan

volt, ahogy az emlékezetemben élt, de a kocsfelhajtót elhanyagolták, s a kavics felett elburjázott a gyom. Bekanyarodtunk, és a szemünk elé tárult a kastély. Kívülről mit sem változott; bizony ráférne már a festés.

Mint amikor annyi évvel ezelőtt megérkeztem, most is egy nő hajolt a virágok fölé. A szívverésem is elállt! Aztán az asszony felegyenesedett, és elindult felém, s én jót nevettem magamon. El se lehetett volna képzelni kiáltóbb ellentétet az erőtől duzzadó Evelyn Howard meg e között a nő között.

Törékeny öreg hölgy volt, sűrű, göndör, ősz hajjal, rózsaszín orcával és hideg, világoskék szempárral; e szempár éles ellentétben állt könnyed, nyájas viselkedésével, ami az én ízlésemnek kicsit már ömlengő volt.

– Hastings kapitány, ugye nem tévedek? – kiáltotta. – Nohát, és én csupa sár vagyok, még csak kezét sem adhatok. El vagyunk bővölve, hogy itt üdvözölhetjük minálunk. Rengeteget hallottunk ám magáról! Hadd mutakozzam be! Én vagyok Mrs. Luttrell. A férjemmel egy hirtelen elmezavarunkban megvettük ezt a kastélyt, és most megpróbálunk kihozni belőle valamit. Sose gondoltam volna, hogy egyszer még hoteltulajdonos leszek! De figyelmeztetem, Hastings kapitány, én nagyon anyagiass vagyok. Mindent külön felszámítok!

Mindketten jót neveltünk, akár egy nagyszerű tréfán, de magamban arra gondoltam, hogy amit Mrs. Luttrell mond, valószínűleg szó szerint így is van. A bájos-öreg-hölgy modor mögött kovakőkeménységet éreztem.

Mrs. Luttrell időnként ír tájszólásban beszélt, de ereiben

nem csörgedezett ír vér. Pusztá szenvelgés volt csupán.

A barátom után érdeklődtem.

– Ó, szegény kis M. Poirot! Hogy várja magát! A kőszív is meglágyulna belé. Rettenetesen sajnálom, hogy annyit szenved!

Az épület felé ballagtunk, Mrs. Luttrell lassan lehámozta kerti kesztyűjét.

– És itt van a maga bájos leánya is – folytatta. – Micsoda gyönyörű teremtés! Mi borzasztóan csodáljuk valamennyien. De én, tudja, régimódi vagyok, és szégyennek, sőt bűnnek tartom, hogy egy ilyen lány, akinek estélyekre kéne járnia, meg fiatalemberekkel táncolnia, nyulakat trancsírozzon, és a mikroszkóp fölött görnyedjen álló nap. Hagyja az ilyesmit az öregasszonyokra, azt mondom.

– Hol van Judith? – kérdeztem. – Itt van valahol?

Mrs. Luttrell, ahogy a gyerekek mondják, „grimaszt vágott”.

– Ó, szegény lány. Be van zárva abba a műterembe a kert végében. Dr. Franklin bérelte ki tőlem, már be is rendezte mindenféleképpen. Ketrecszámra tartja a tengerimalacot... szegény párák!... meg egereket, meg patkányokat. Nem vagyok biztos benne, hogy szeretem ezt a rengeteg tudományt, Hastings kapitány! Ó, itt jön a férjem!

Luttrell ezredes abban a pillanatban tűnt elő a ház sarka mögül. Igen magas, sovány öregember volt, sápadt arccal, szelíd, kék szempárral, és bizonyára szokása lehetett, hogy időnként határozatlanul meg-meghúzogatta kis fehér bajuszát.

Viselkedése tétova, ideges természetre vallott.

– Ó, George, nézd csak, megjött Hastings kapitány! Kezet ráztunk.

– Az öt... izé... negyvenessel jött, ugye?

– Mi mással jött volna? – szólt rá élesen Mrs. Luttrell. – Különben is, nem mindegy? Vezesd föl, és mutasd meg a szobáját, George. Lehet, hogy rögtön be akar menni Mr. Poirot-hoz... vagy teázna előbb?

Biztosítottam, hogy nem kérek teát, inkább megyek, és üdvözlöm a barátomat, mire Luttrell ezredes így szólt:

– Rendben. Jöjjön, menjünk. Azt hiszem... izé... fölvitték már a csomagjait, ugye, Daisy?

– Az a te dolgod, George. Én a kertben voltam. Nem csinálhatok mindent egymagam – mondta Mrs. Luttrell csípősen.

– Nem, nem, persze hogy nem. Majd... majd én utánanézek, drágám.

Előrement a főlépcsőn, én követtem. A bejáratnál összeütköztünk egy ősz hajú, sovány emberkével, aki épp kifelé rohant, kezében távcsővel. Bicegett; az arca kisfiúsan kipirult izgalmában.

– Egy b-barátkapárt láttam, f-fészket raknak lenn a jávorfán – dadogta sietve.

Beléptünk a hallba. Luttrell így szólt:

– Ez Norton. Rendes fickó. Bolondul a madarakért.

Benn a hallban egy jól megtermett férfi állt az asztal mellett. Szemmel láthatólag épp az imént telefonált. Felpillantott, és kijelentette: – Legszívesebben felakasztanék, kibelegznék és felnégyelnék minden építési vállalkozót. Semmit se tudnak rendesen megcsinálni, az ördög vinné el őket!

Hangja olyan komikusan lemondónak tűnt, hogy mindketten elneveltük magunkat. Első pillantásra rokonszenvesnek találtam ezt az embert. Nagyon jóképű volt, bár túljárt az ötvenen; arcbőre alaposan leburnult. Úgy nézett ki, mint aki ideje jó részét a szabadban tölti; olyan típusnak tűnt, mely egyre ritkább mostanában: a régi iskolához tartozó angol férfi szókimondó, szabad életet kedvelő, parancsolni is tudó típusának.

Alig lepődtem meg, amikor Luttrell ezredes bemutatta: Sir William Boyd Carringtonnak hívták. Tudtam, hogy egy indiai tartomány kormányzója volt, és igen sikeresen működött. Elsőrangú lövésznek, híres vadásznak ismerte mindenki. Az a fajta ember, gondoltam szomorúan, akiből már nemigen születik több elkorcsosult korunkban.

– Ahá – mondta. – Örülök, hogy személyesen is megismerhetem a híres *mon ami* Hastings-et. – Nevetett. – Az a kedves öreg belga rengeteget mesél magáról, tudja. No és, persze, itt van a lánya is. Csinos lány.

– Alig hiszem, hogy Judith sokat mesélne rólam – mondtam mosolyogva.

– Nem, nem, ő nagyon modern teremtés. Ezek a lányok manapság szinte röstellik bevallani, hogy apjuk és anyjuk is van.

– A szülő – mondtam – tulajdonképpen szégyellni való dolog.

Nevetett. – Nos... nekem nincs ilyen problémám. Sajnos, nincsenek gyermekeim. A maga Judith lánya nagyon szemrevaló teremtés, csak fenemód művelt. Az ember szinte fél tőle.

Felemelte a kagylót.

– Remélem, nem bánja, Luttrell, ha a pokolba küldöm a központjukat. Nem vagyok valami türelmes fickó.

– Rájuk is fér – mondta Luttrell.

Elindult fölfelé a lépcsőn, én utána. Végigmentünk a kastély bal szárnyán, a végén megálltunk egy ajtó előtt, s csak akkor jöttem rá, hogy Poirot ugyanazt a szobát foglalta le nekem, amelyikben annak idején laktam.

Itt is nyomot hagyott a változás. Ahogy végigmentem a folyosón, egy-két ajtó nyitva állt, s így láthattam, hogy a nagy, régimódi hálószobákat elválasztották, és több kisebb helyiséget csináltak belőlük.

Az én szobámban, mely annak idején sem volt valami nagy, semmi sem változott, ha nem számítom, hogy bevezették a meleg vizet, s a szoba egy részét leválasztották mosdófülkének. Olcsó, modern bútorokkal volt berendezve, és ez kissé kiábrándított. Olyan bútorokat szerettem volna látni, amelyek jobban illenek a kastély stílusához.

A poggyászmom már a szobában volt; az ezredes elmagyarázta, hogy Poirot éppen velem szemben lakik. Indult volna, hogy átkísérjen, amikor éles kiáltás hangzott fel a hallból:

– George!

Luttrell ezredes megrezzent, akár az ideges ló. Keze a bajuszára tévedt.

– Én... én... minden rendben? Csengessen, ha...

– George!

– Megyek, drágám, máris megyek.

Végigloholt a folyosón. Egy percig még ott álltam,

elnéztem, ahogy rohan. Aztán, immár hevesebben dobogó szível, bekopogtam Poirot ajtaján.

Második fejezet

Nem hiszem, hogy van annál szomorúbb látvány, mint a kor pusztító munkája egy emberen.

Szegény barátom, hányszor leírtam már a külsejét! Hadd érzékeltessem most a változást. Mivel a köszvény megbénította, kerekes székből ült, amit hajtani lehetett. Hajdan kövérkés alakja lefogyott. Sovány kis emberke lett belőle. Az arcán ráncok húzódtak. Bajusza és haja, igaz, még koromfekete volt, de sajna, bár a világ minden kincséért se bántottam volna meg azzal, hogy meg is mondom neki, rájöttem, hogy ez csak áltatás. Előbb-utóbb eljön az a fájdalmas pillanat, amikor a hajfesték se tudja becsapni az embert. Volt idő, hogy egyszerűen elképedtem, amikor megtudtam: Poirot hajának feketesége holmi üvegcséből származik. De a maszkírozás immár teljesen nyilvánvaló volt, s olyanféle benyomást keltett, hogy parókat visel, felső ajkát pedig csak azért ékíti, hogy megnevettesse vele a gyerekeket!

Csak a szeme volt a régi; ravasz, csillogó szem, mely most – igen, kétségkívül így volt – ellágyult az érzésektől.

– Ó, *mon ami* Hastings... *mon ami* Hastings...

Meghajtottam a fejem, s ő, ahogy szokta, melegen megölelt.

– *Mon ami* Hastings!

Hátradőlt, s fejét félrebiccentve szemügyre vett.

– Igen, mit sem változott... ugyanaz az egyenes hát, széles váll, ugyanaz az ősz haj... *trés distingué*. Jól tartja magát, barátom. *Les femmes* még mindig kedvelik? Igen?

– De Poirot – próbáltam tiltakozni. – Muszáj rögtön...

– Biztosíthatom, barátom, hogy ez próbakő... ez a próbakő.

Amikor fiatal leányok jönnek az emberhez, és kedves szóval szólnak hozzá, ó, de milyen kedvesen... az a vég!

„Szegény öreg – mondják magukban –, kedvesnek kell lennünk hozzá. Olyan borzasztó lehet neki.” De maga, Hastings, *vous êtes encore jeune*. Maga előtt ott áll az élet. Ez az, pödörje meg a bajuszát, düllessze ki a mellét... igazam van, higgye el... különben nem is látszana olyan magabiztosnak.

Elnevettem magam. – Szörnyű alak maga, Poirot. Na és hogy van?

– Én? – kérdezte Poirot, s az arca elfintorodott. – Én egy roncs vagyok. Rom, semmi más. Nem bírok járni. Megbénultam, meggörbültem. Hál' istennek, táplálkozni még tudok, de különben úgy kell törődni velem, akár egy csecsemővel. Le kell fektetni, meg kell mosdatni, fel kell öltöztetni. *Enfin*, nem valami szórakoztató. De azért, bár a váz lassan összeroskad, a mag még ép. – Úgy is van. A maga szíve a legjobb szív a világon.

– A szívem? Lehet. Nem arról beszélek. Az agyat értem, *mon cher*, a magon. Az agyam, az még kiválóan működik. Leszögeztem magamban, hogy Poirot szerénysége a régi!

– És jól érzi itt magát? – tudakoltam.

Poirot vállat vont. – Megjárja. Persze, nem a Ritz... érti. Nem bizony. A szoba, amit először kaptam, kicsi is volt, meg rosszul bútorozott. Átköltöztem ebbe; az ára ugyanaz. No és a konyhájuk: tipikus angol konyha, annak is a legpocskább. Kemény karfiol, mert az angolok úgy szeretik. A krumplit megfőzik, és vagy kemény marad, vagy szétmállik. A zöldségnek víze van, víz, víz, víz. A sót és a borsot nem ismerik... – kifejezően elhallgatott.

– Hát ez bizony rettenetes – mondtam.

– Én nem panaszkodom – mondta Poirot, és újra nekidurálta magát: – Aztán ez az úgynevezett modernizálás. Fürdőszobák, csapok mindenütt, és mi jön belőlük? Langyos víz, *mon ami*, a nap legtöbb órájában langyos víz. No és a törülközők... olyan silányak, olyan vékonyak!

– Hát bizony, sok minden másképpen volt azelőtt – mondtam eltűnődve. Eszembe jutott az a gőzfelhő, ami a valamikori Styles egyetlen fürdőszobájának melegvíz-csapjából előtört; abban a régi fürdőszobában hatalmas, mahagónival burkolt kád terpeszkedett gögösen a padló közepén. És eszembe jutottak a hatalmas fürdőlepedők, meg a gőzölgő, forró vízzel teli fényes rézkannák, amelyek ott álltak minden egyes régimódi mosdótálban.

– De azért nem panaszkodom – ismételte Poirot. – Én boldogan szenvedek... a jó ügyért.

– Az ég szerelmére, Poirot, csak nem lát... öö... szükségét valamiben? A háború tönkretette a részvényeket, tudom... Poirot gyorsan megnyugtatott.

– Nem, nem, barátom. Igen jó körülmények közt élek. Azt is

mondhatnám, gazdag vagyok. Nem a takarékoskodás hozott ide.

– Akkor minden rendben – mondtam. Majd így folytattam: – Azt hiszem, tudom, hogy mit érez. Az ember, ha öregszik, szeret visszatérni a múlthoz. Szeretné újra átérezni, amit régen érzett. Engem például egy kicsit elszomorít, hogy újra itt vagyok, és mégis száz meg száz régi érzés, gondolat ötlik fel bennem, pedig azt hittem, réges-rég elfeledkeztem már róluk. Lefogadom, hogy maga is így van vele.

– Egyáltalán nem. Egy cseppet sem vagyok így vele.

– Szép idők voltak – mondtam szomorúan.

– Beszéljen csak a maga nevében, Hastings. Ami engem illet, hajdani megérkezésem Styles St. Marybe fájdalmas és szomorú esemény volt. Menekültként jöttem, sebesültként, elűztek otthonomból és hazámból, kegyelemkenyéren kellett élnem egy idegen országban. Nem volt valami vidám dolog. Akkor még nem tudhattam, hogy Anglia a hazám lesz, ahol megtalálom a boldogságomat.

– Erről elfeledkeztem – ismertem be.

– Ahogy mondja. Maga mindig a tulajdon érzelmeit tételezi fel másokról is. Hastings kapitány boldog... akkor hát mindenki boldog.

– Nem, dehogy – tiltakoztam nevetve.

– Ráadásul ez sem igaz – folytatta Poirot. – Visszatekint, ahogy maga mondja, és könny szökik a szemébe: „Ó, azok a szép idők! Akkor még fiatal voltam!” Pedig, barátom, maga egyáltalán nem volt olyan boldog, mint hiszi. Súlyosan megsebesült; szinte forrt magában a méreg, hogy

nem alkalmas katonai szolgálatra, kimondhatatlanul szenvedett abban a sivár szanatóriumban, és ha nem csal az emlékezetem, még komplikálta is az ügyet azzal, hogy egyszerre szeretett bele két nőbe. Nevettem és elvörösödtem.

– Micsoda emlékezőtehetsége van, Poirot!

– C-c-c, szinte hallom, ahogy búsan felsóhajt, és mindenféle ostobaságokat fecseg arról a két ragyogó nőről!

– Emlékszik, mit mondott akkor? Azt mondta: „És egyik sem a magáé, igaz? Sose bánja. Vigasztalódjék, barátom. Vadászunk mi még együtt, és akkor...”

Elhallgattam. Mert Poirot és én Franciaországban vadásztunk újra együtt, és ott ismerkedtem meg azzal az asszonnyal, aki...

Barátom gyengéden megveregette a karomat.

– Tudom, Hastings, tudom. Friss még a seb. Ne gyötörje magát, ne nézzen visszafelé. Előretekintsen inkább.

Lemondóan legyintettem.

– Előretekintsek? Mit láthatok ott?

– *Eh bien* barátom, munka vár ránk.

– Munka? Hol?

– Itt. Rámeredtem.

– Az imént azt kérdezte, mi célból jöttem ide. Talán észre sem vette, de akkor nem adtam meg a választ. Most megmondom. Azért vagyok itt, hogy leleplezzek egy gyilkost.

Még nagyobb megdöbbenéssel néztem rá. Egy pillanatig azt hittem, félrebeszél.

– Tréfál, ugye?

– Eszem ágában sincs. Különben miért hívtam volna ide? A tagjaim ugyan hasznavehetetlenek, de az agyam még ép. Mindig az volt az elvem, emlékezzék csak... dőlj hátra, és gondolkodj. Erre még képes vagyok – tulajdonképpen ez az egyetlen dolog, amire képes vagyok. A hadjárat tevékeny részére, pedig itt van az én kitűnő Hastings barátom.

– Csakugyan nem tréfál?

– Persze hogy nem. Vadászunk mi még együtt, Hastings. Percekbe telt, míg megemésztettem magamban, hogy Poirot valóban komolyan beszél.

Fantasztikusnak tűnt a kijelentése, de semmi okom nem volt rá, hogy kételkedjem a szavában.

Elmosolyodott, és újra megszólalt:

– Látom, elhiszi végre. Először azt hitte, elment az eszem, ugye?

– Nem, dehogyis – mondtam sietve. – Csak hát olyan valószínűtlenül hangzik, épp ebben a házban.

– Ó, úgy gondolja?

– Persze, még nem láttam mindenkit...

– Kikkel találkozott?

– Luttrellékkal, egy Norton nevű férfival, egész ártalmatlan fickónak látszik, aztán Boyd Carringtonnal... meg kell hogy mondjam, nagyon megkedveltem.

Poirot bólintott. – Nos, Hastings, azt hiszem, ugyanilyen hihetetlennek fogja tartani az állításomat, ha a többiekkel is megismerkedik.

– Ki van még itt?

– Franklinék... az orvos meg a felesége, aztán a nővér, aki Mrs. Franklint ápolja; a maga lánya, Judith. Egy Allerton nevű férfi, amolyan nőcsábászféle, és a harminc-egynéhány esztendő Miss Cole. Hadd mondjam meg, hogy mindnyájan nagyon kedves emberek.

– S az egyik közülük gyilkos?

– Az egyik közülük gyilkos.

– De hát hogy... miért... miből gondolja?...

Úgy kergették egymást az agyamban a kérdések, hogy meg se tudtam fogalmazni őket.

– Csillapodjon, Hastings. Kezdjük az elején. Adja ide azt a kis táskát az íróasztalról, legyen szíves. *Bien*. És most a kulcsot... úgy...

Kinyitotta az irattáskát, és egy csomó gépelt papírlapot meg újságkivágást szedett elő.

– Tanulmányozza át ezeket, Hastings, ha éppen van ráéré ideje. Az újságszemelvényekkel most ne törődjék. Beszámolók mindenféle tragédiákról, helyenként pontatlanok is, és sokszor szájbarágók. Hogy képet alkothasson magának az esetekről, azt ajánlom, olvassa el ezt a kivonatot, amelyet én készítettem.

A. ESET. ETHERINGTON

Leonard Etherington. Rossz szokások – kábítószer, ital. Különös, szadista jellem. Felesége fiatal, csinos. Boldogtalan vele. Etherington meghal, valószínűleg ételmérgezésből. Orvos elégedetlen. Boncolás kideríti, hogy a halál oka arzénmérgezés. A házban gyomirtót találnak, de azt még régebben vették. Mrs. Etheringtont gyilkosság

vádjával letartóztatják. Nem sokkal azelőtt megbarátkozott egy köztisztviselővel, aki azóta visszatért Indiába. Házasságtörésre nincs bizonyíték, de bizalmas kapcsolat gyanítható. Fiatalember eljegyezte magát egy lánnyal, akivel a hajón ismerkedett össze. Nem tudni, hogy a levelet, mely e tényről számol be, a haláleset előtt vagy után kapta-e meg Mrs. Etherington. Azt állítja, előtte. Főleg közvetett bizonyítékok szólnak ellene, más gyanúsított hiánya, s az, hogy a véletlenszerűség valószínűtlen. Rokonszenv a tárgyaláson, férjének jelleme és az elszenvedett bánásmód miatt. Bíró zárszavában védelmébe veszi, hangsúlyozza, hogy az ítélet minden kétséget kizáró kell legyen. Mrs. Etheringtont felmentik. Közvélemény szerint bűnös.

Élete a továbbiakban nehéz, barátok stb. elkerülik. Két évvel a tárgyalás után nagy adag altatót vesz be, meghal. Vizsgálat véletlen okozta halált állapít meg.

B. ESET. MISS SHARPLES

Korosodó vénkisasszony. Beteg. Fájdalmi vannak. Unokahúga, Freda Clay ápolja. Miss Sharples morfium túladagolása következtében meghal. Freda Clay beismeri: mivel a nagynénje sokat szenvedett, nagyobb adag morfiumot adott be, hogy csökkentse a fájdalmait. Rendőrség szerint szándékosan tette; az eljárás megindítására nincs elegendő bizonyíték.

C. ESET. EDWARD RIGGS

Földműves. Gyanakszik, hogy a felesége megcsalja

lakójukkal, Ben Craiggel. Craiget és Mrs. Riggset agyonlövik. Bebizonyosodik, hogy a lövéseket Riggs puskájából adták le. Riggs önként jelentkezik a rendőrségen, kijelenti, valószínűleg ő a tettes, de semmire sem emlékszik. Azt mondja, elvesztette az eszét. Riggset halálra ítélik, de az ítéletet életfogytiglani kényszermunkára változtatják.

D. ESET. DEREK BRADLEY

Viszonya van egy lánnyal. Felesége rájön, megfenyegeti, hogy megöli. Bradley meghal; a halál oka: sörébe kevert ciánkáli. Mrs. Bradleyt letartóztatják, gyilkosság vádjával áll a bíróság elé. A keresztkérdések alatt megtörik. Elítélik és felakasztják.

E. ESET. MATTHEW LITCHFIELD

Vén zsarnok. Vele élő négy lányát minden szórakozástól eltiltja, pénzt nem költhetnek. Egyik este, ahogy hazaér, ajtaja előtt megtámadják, a fejére mért ütésbe belehal. Később, a nyomozás lefolytatása után, legidősebb lánya, Margaret elmegy a rendőrségre, és bevallja, hogy ő ölte meg az apját. Azért tette, hogy a húgai a maguk életét élhessék, míg nem késő. Litchfield nagy vagyont hagyott hátra. Margaret Litchfieldet elmebetegnek nyilvánítják. Broadmoorba kerül, ahol nem sokkal később meghal.

Figyelmesen, ám egyre értetlenebbül olvastam a kivonatot. Aztán letettem, és kérdően Poirot-ra néztem.

– Nos, *mon ami*?

- A Bradley-esetre emlékszem – mondtam lassan –, olvastam róla annak idején. Gyönyörű nő volt.
- Poirot bólintott.
- De hát magyarázza meg. Mi ez az egész?
- Először halljuk, milyen következtetésre jutott?
- Zavarba jöttem.
- Öt különböző gyilkosságról van szó. Mind máshol történt, más-más osztályhoz tartozó emberek követték el. Mi több, a felszínen semmi hasonlóság nincs köztük. Az egyiket féltékenység okozta, a másikban a boldogtalan feleség igyekezett megszabadulni férjétől, a harmadikban a pénz játszotta a főszerepet, a negyedik célja, mondhatni, önzetlen volt, hiszen a gyilkos nem is próbált kibújni a felelősségre vonás alól, az ötödik pedig egyenesen brutális, lehet, hogy ital hatása alatt követték el.
- Elhallgattam, majd bizonytalanul hozzátettem:
- Van valami közös vonás bennük, ami elkerülte a figyelmemet?
- Nem, nem, nagyon pontosan foglalta össze a lényegét. Az egyetlen dolog, amit megemlíthetett volna, de nem tette: egyik esetben sem merült fel semmiféle kétely.
- Nem értem.
- Mrs. Etheringtont például felmentették. De azért mindenki biztos volt benne, hogy ő a tettes. Freda Clayt meg sem vádolták, mindazonáltal ott sem akadt másik gyanúsított. Riggs nem emlékezett rá, hogy meggyilkolta volna a feleségét meg annak a szeretőjét, de fel sem merült a kérdés, hogy ez esetben ki lehetett a tettes. Margaret Litchfield mindent bevallott. Látja, Hastings: mindegyik

esetben egyetlenegy gyanúsított volt, és nem több.

Összeráncoltam a homlokomat. – Igen, ez igaz... de nem értem, milyen következtetést vonhatunk le ebből.

– Ó, most térek rá arra, amiről maga még nem tud. Tegyük fel, Hastings, hogy mindegyik esetben, amit itt fölvázoltam, van egy külső eredetű, mégis közös vonás.

– Mire gondol?

Poirot lassan ejtette ki a szavakat. – Nagyon óvatosan szeretnék fogalmazni, Hastings. Lássuk csak. Van egy ember... nevezzük X.-nek. Egyik esetben sem volt rá (nyilvánvaló) indítéka, hogy megölje áldozatát. Sőt az egyiknél, amennyire tudom, X. kétszáz mérföldre tartózkodott a gyilkosság színhelyétől. De ezt hallgassa meg. X. jóban volt Etheringtonnal, X. egy ideig Riggs falujában élt, X. ismerte Mrs. Bradleyt. Van egy felvételem X.-ről, amint Freda Clayjel sétál az utcán, és X. a ház közelében tartózkodott, mikor az öreg Matthew Litchfieldet megölték. Ehhez mit szól?

Rámeredtem Poirot-ra. Aztán lassan azt mondtam: – Hát, igen, ez egy kicsit sok. Két-három esetben még véletlenül lehetne magyarázni a dolgot, de öt, az túlzás. Valószínűtlenül hangzik ugyan, de ezek szerint az öt gyilkosságban van közös vonás.

– Szóval, maga is arra gyanakszik, amire én?

– Hogy X. a gyilkos? Igen.

– Nos, Hastings, akkor talán menjünk tovább egy lépéssel. Mondok még valamit. X. itt van, ebben a házban.

– Itt? Stylesban?

– Stylesban bizony. És milyen logikus következtetést

vonhatunk le ebből?

Tudtam, mi lesz a válasz, de azt feleltem: – Gyerünk... mondja ki maga.

Hercule Poirot komoran így szólt: – Hamarosan újabb gyilkosságra kerül sor... itt.

Harmadik fejezet

Egy-két másodpercig kétségbeesetten bámultam Poirot-ra, azután magamhoz tértem.

– Nem, ez lehetetlen – mondtam. – Maga megakadályozza. Poirot tekintete ellágyult, ahogy rám nézett.

– Drága barátom! Hálás vagyok a bizalmáért. *Tout de meme*, nem tudom, méltó leszek-e rá ebben az esetben is.

– Ostobaság. Persze hogy megakadályozza.

Poirot hangja komoran csengett: – Gondolkodjon, Hastings. Egy gyilkost el lehet kapni, igen. De hogyan előzzük meg egy gyilkosságot?

– Hát, maga... maga... úgy értem... ha előre tudja...

Gyámoltalanul elhallgattam – egyszeriben felismertem a nehézségeket.

Poirot azt mondta: – Látja? Nem is olyan egyszerű. Tulajdonképpen három módszert lehetne alkalmazni. Az első, hogy figyelmeztetjük az áldozatot. Óvatosságra intjük. Nem mindig sikerül, mert az embereket hihetetlenül nehéz meggyőzni róla, hogy veszélyben vannak, főleg ha közeli és kedves ismerősükről van szó. Felháborodnak, nem hiszik el. A másik módszer az volna, hogy figyelmeztetjük a

gyilkost. Úgy értem, csaknem leplezetlenül. „Tudom, mit forgatsz a fejedben. Ha ez és ez meghal, te, barátom, lógni fogsz.” Ez több sikerrel járhat, mint az első, de kudarcot is vallhatunk vele. A gyilkos, barátom, a legbeképzettebb ember a világon, ő a legagyafúrtabb, őrá senki sem gyanakszik, a rendőrség úgyszólván tehetetlen lesz stb. Esze ágában sincs megállni, s az ember csak annyit tehet, hogy utána felkötteti. – Elhallgatott, majd gondterhelten hozzátette: – Életemben kétszer figyelmeztettem gyilkost: egyszer Egyiptomban, egyszer máshol. És mindkét alkalommal hiába... Lehet, hogy itt is így lesz.

– Azt mondta, hogy van egy harmadik módszer is – figyelmeztettem.

– Ó, igen. Ez kívánja a legtöbb leleményességet. Pontosan meg kell tudni, mikor és hol sújt le a gyilkos, és készen kell állni, hogy a döntő lélektani pillanatban beavatkozhassunk. Ha nem is tettenéréssel, de úgy kell elkapni, hogy bűnös szándékához kétség se férjen. Ez pedig, barátom – folytatta Poirot –, nagyon nehéz és körülményes dolog, efelől biztosíthatom; eszembe se jutna, hogy kezeskedjem a sikeréért! Lehet, hogy sokra tartom magam, de ennyire azért nem vagyok beképzelt.

– Melyik módszert javasolná a mi esetünkben?

– Valószínűleg mind a hármat. Az első lesz a legnehezebb.

– Miért? Az ember azt hinné, az a legkönnyebb.

– Igen, ha tudnánk, ki lesz az áldozat. Nem érti, Hastings, hogy áldozatunk kiléte pillanatnyilag még ismeretlen?

– Micsoda?

Önkéntelenül tört ki belőlem a kiáltás. Lassan felderengett

előttem, milyen bonyolult helyzettel állunk szemben. Kell hogy legyen valami láncszem, ami összeköti ezeket a gyilkosságokat, de nem tudtuk, hogy mi az. Az indíték, a létfontosságú indíték hiányzott. Enélkül pedig lehetetlen kideríteni, kit fenyeget veszély.

Poirot, látva az arcomon, hogy felfogtam a helyzet nehézségeit, bólintott.

– Látja, barátom, nem is olyan egyszerű.

– Nem – mondtam. – Most már látom. Semmiféle kapcsolatot sem sikerült találnia az iménti esetek között?

Poirot megrázta a fejét. – Semmit.

Elgondolkodtam. Az ABC-gyilkosságokról annak idején azt hittük, hogy az alfabetikus sorrend a lényeg, pedig egészen másról volt szó.

Megkérdeztem: – Biztos benne, hogy nincs valami rejtett szerepe a pénznek? Olyasmi például, mint amit Evelyn Carlisle esetében derített ki?

– Nincsen. Legyen nyugodt, kedves Hastings, a nyereségvágy volt az első, aminek utánanéztem.

Ez igaz lehetett. Poirot-nak ugyancsak cinikus nézetei voltak a pénzről.

Megint eltöprengtem. Vérbosszúféle talán? A tények leginkább ezt igazolnák. De az összekötő láncszem akkor is hiányzott. Eszembe jutott egy történet, amelyet egy teljesen érthetetlen gyilkosságsorozatról olvastam – később kiderült, hogy az áldozatok mind ugyanannak az esküdtszéknek voltak a tagjai, és a gyilkos egy hajdani elítéltjük volt. Felötlött bennem, hogy itt is efféléről lehet szó. Szégyellem bevallani, de Poirot-nak nem szóltam a

dogról. Mekkora dicsőség volna, ha odamehetnék hozzá a megoldással!

Helyette azt mondtam: – És most halljuk, kicsoda X.?

Legnagyobb elképedésemre Poirot határozottan megrázta a fejét. – Azt, barátom, nem mondom meg.

– Ostobaság! Ugyan miért nem?

Poirot szeme huncutul megvillant. – Azért, *mon cher*, mert maga még most is az a jó öreg Hastings, aki volt. Minden lerí az arcáról. Nem akarom, hogy tátott szájjal bámulja X.-et, miközben az arca azt mondja: „Ez... ez az ember itt... gyilkos.”

– Igazán megbízhatna bennem egy kis alakoskodás erejéig, ha szükség van rá.

– Ha alakoskodni próbál, az még rosszabb. Nem, nem, *mon ami*, inkognitóban kell maradnunk. Aztán, ha majd lecsapunk, akkor lecsapunk.

– Maga vén, makacs ördög – mondtam. – Kedvem volna... Elhallgattam; valaki kopogott az ajtón. Poirot kiszólt: – Tessék! – és belépett a lányom, Judith.

Szeretném leírni Judithot, de mindig gyenge oldalam volt a leírás.

Judith magas termetű, egyenes tartású lány, sötét szemöldöke egyenes vonalú, szépen formált álla és arca zord szigorúságot tükröz. Komor, szinte megvető arc, és nekem mindig az az érzésem, mintha valami tragédia lengné körül.

Judith nem jött oda, hogy megcsókoljon – nem az a fajta lány. Csak elmosolyodott, és azt mondta: – Helló, papa.

Félénk és kicsit zavart volt a mosolya, de mégis úgy

éreztem, bármennyire utálja is a kitérülködést, a szíve mélyén örül, hogy lát.

– Hát – mondtam, és nevetségesnek éreztem magam, mint mindig, ha fiatalok közt vagyok –, eljöttem.

– Jól tetted, kedves – mondta Judith.

– Éppen most mesélem neki – szólt közbe Poirot –, hogy hogyan főznek itt.

– Olyan rosszul? – kérdezte Judith.

– Ezt nem is kellene kérdeznie, gyermekem. Hát magának máson se jár az esze, csak azokon a kémcsöveken meg mikroszkópokon? A nagyujja most is merő kék a metanoltól. Igazán helytelen volna, ha majd az sem érdekelné, hogy mit eszik a férje.

– Énnekem sose lesz férjem.

– Már hogye lenne! Mi másra teremtette volna a *bon Diei*?

– Remélem, sok mindenre – felelte Judith.

– Első *le mariage*.

– Nagyszerű – mondta Judith. – Maga majd keres nekem egy derék férjet, és én minden erőmmel gondoskodni fogok a hasáról.

– Kinevet – mondta Poirot. – Egyszer még rájön, milyen bölcsek az öregek.

Újra kopogás hallatszott, majd dr. Franklin lépett be az ajtón. Magas, esetlen, harmincöt éves fiatalember volt, az álla határozott, a haja vörös, a szeme ragyogó kék. A legügyetlenebb ember, akit életemben láttam; mindig mindenbe belebotlott.

Nekiment a spanyolfalnak Poirot széke mögött, elfordult, és gépies mentegetőzésfélét mormogott.

Már-már kitört belőlem a nevetés, de észrevettem, hogy Judith nem mosolyog. Biztosan hozzászokott az effélékhez.

– Ugye, emlékszik az apámra? – kérdezte.

Dr. Franklin megrezzent, idegesen összehúzta magát, aztán felpislantott, bámult egy darabig, majd hirtelen kinyújtotta a kezét, és félszegen így szólt: – Hogyne, persze, jó napot. Hallottam, hogy eljött. Mondja – fordult Judithhoz –, muszáj átöltöznünk? Ha nem, folytathatnánk még egy kicsit vacsora után. Előkészíthetnénk egy-két lemezt.

– Nem – mondta Judith –, beszélni akarok a papával.

– Ó, persze. Hát persze. – Elmosolyodott, bocsánatkérően, kisfiúsan. – Bocsásson meg. Annyira lekötnek ezek a dolgok. Borzasztó, olyan önző vagyok. Bocsásson meg, kérem.

Az óra ütni kezdett, Franklin sietve rápillantott.

– Úristen, ilyen késő van? Még kikapok. Megígértem Barbarának, hogy felolvasok neki vacsora előtt.

Ránk vigyorgott, és eliszkolt, közben nekiment az ajtófélfának.

– Hogy érzi magát Mrs. Franklin?

– Ugyanúgy, de lehet, hogy rosszabbul – mondta Judith.

– Szomorú, hogy ennyit betegeskedik – mondtam.

– Egy orvosnak kész örület – vetette be Judith. – Az orvosok az egészséges embereket szeretik.

– Milyen szívtelenek vagytok ti, fiatalok! – kiáltottam fel.

Judith hidegen ennyit mondott: – Csak a tényt állapítottam meg.

– A jó doktor – mondta Poirot – mégis rohan, hogy felolvasson neki.

– Elég bolond – felelte Judith. – A nővér is felolvashat, ha mindenáron azt akarja. Ami engem illet, én el nem bírnám viselni, hogy nekem felolvassanak.

– Hát, az ízlések különbözőek – jegyeztem meg.

– Az az asszony végtelenül ostoba – mondta Judith.

– Nono, *mon enfant* – szólt közbe Poirot –, nem érték egyet magával.

– Mást sem olvas, csak a legócskább regényeket. A férje munkája egyáltalán nem érdekli. Nem tart lépést a modern gondolkodással. Folyton csak a bajáról siránkozik.

– Én mégis azt mondom – szólt megint Poirot –, hogy magának fogalma sincs róla, gyermekeim, milyen jól használja ez az asszony az agytekervényeit.

– Tipikus nő, nem vitás – mondta Judith. – Csupa turbékolás meg gügyögés. Maga biztos az ilyeneket szereti, Poirot bácsi.

– Egyáltalán nem – mondtam. – Poirot bolondul a nagydarab, szenvedélyes, orosz típusú nőkért.

– Szóval elárul, Hastings? Nos hát, a maga apja, Judith, világéletében rajongója volt a vörös hajnak. Rengeteg kellemetlensége származott belőle.

Judith elnézően mosolygott. – Milyen mókás emberek maguk! Elfordult, s én felálltam:

– Ki kell csomagolnom, és meg is fürödnék vacsora előtt.

Poirot megnyomott egy keze ügyébe eső gombot, s egy-két másodperc múlva belépett az inas. Csodálkozva meredtem az idegen emberre.

– Hát George-dzal mi lett?

George Poirot inasa volt hosszú évekig.

– Hazament a családjához. Beteg az apja. Remélem, előbb-utóbb visszajön. Addig – rámosolygott új inasára – Curtiss vigyáz rám.

Curtiss tisztelettudóan visszamosolygott. Nagydarab fickó volt, kifejezéstelen, mondhatni, ostoba arcú.

Ahogy kiléptem az ajtón, még láttam, hogy Poirot gondosan bezárja a papírlapokat tartalmazó irattáskát. Zúgó fejfel bandukoltam vissza a szobámba.

Negyedik fejezet

Mikor aznap este lementem vacsorázni, úgy éreztem: egyszerre valószerűtlen lett az élet.

Miközben átöltöztem, többször is feltettem magamban a kérdést, vajon nem Poirot találta-e ki az egészet. Végül is öregember már az öreg fiú, az egészségével is baj van. Kijelentette ugyan, hogy az esze még mindig vág, de igaz-e vajon? Egész életét a bűnügyek kibogozásának szentelte. Olyan meglepő volna, ha a végén ott is gyilkost szimatol, ahol nincs is? A rákényszerített tétlenség szinte fájón érinthette. Mi sem valószínűbb, mint hogy eltervezett magának egy új vadászatot. Vágyálom – teljesen ésszerű neurózis. Kiválasztott egykét újsághírt, belemagyarázott valamit – valami homályos figurát, egy örült tömeggyilkost. Ezzel szemben nagyon is valószínű, hogy Mrs. Etherington megölte a férjét, a földműves lelőtte a feleségét, egy fiatal nő halálos adag morfiumot adott be öreg nagynénjének,

egy féltékeny feleség beváltotta fenyegetését, és elintézte a férjét, s egy őrült vénkisasszony valóban elkövette azt a gyilkosságot, melyet be is ismert. Más szóval, mindegyik eset az, aminek látszik!

Ez ellen a (minden bizonnyal józan) szemlélet ellen nem hozhattam fel semmi mást, csak a Poirot zsenialitásába vetett makacs hitemet.

Poirot azt mondta, gyilkosság van készülöben. Styles tehát megint bűntény színhelye lesz.

Az idő majd igazolja vagy megcáfolja az állítását, de nekünk addig is meg kell tennünk mindent, hogy megakadályozzuk, ha igaznak bizonyul a feltevés.

És Poirot tudja, ki a gyilkos, én pedig nem.

Minél többet gondoltam rá, annál sértőbbnek találtam a viselkedését. Őszintén szólva, ez azért pimaszság! Azt akarja, hogy együttműködjem vele, és nem tárja fel előttem a titkát!

És miért? A magyarázata – merő ostobaság! Untam már ezt a buta tréfát a „beszédes ábrázatomról”. Tudok én titkot tartani, mint akárki más. De Poirot mindig ragaszkodott a nézetéhez, hogy áttetsző karakter vagyok, és bárki leolvashatja rólam, mire gondolok éppen. Időnként azzal próbálta enyhíteni a sértést, hogy a dolgot tiszta, becsületes jellemem rovására írta, mely nem tűr el semmiféle csalást!

No persze, gondoltam magamban, ha ez az egész ügy nem más, mint Poirot agyszüleménye, akkor érthető, hogy miért ilyen szűkszavú.

Mikor a gong megszólalt, még semmire se jutottam, így hát

tanácstanul, de nyitott szemmel mentem vacsorázni, hogy kinyomozzam a rejtélyes X.-et.

Elhatároztam, hogy Poirot minden szavát szentírásnak veszem. Van közöttünk valaki, aki már öt gyilkosságot elkövetett, s most a hatodikra készül. De ki az?

Mielőtt vacsorához ültünk, a társalgóban bemutatottak Miss Cole-nak és Allerton őrnagynak. Az előbbi, magas, még mindig csinos nő, harminchárom-harmincnégy éves lehetett. Allerton őrnagy iránt már az első percben ösztönös ellenszenvet éreztem. Jóképű, negyvenes, széles vállú, bronzarcú férfi volt, könnyedén csevegett, s szinte minden szava mögött volt valami hátsó gondolat. Szeme alatt jól látszottak a táskák, a kicsapongó élet jeléi. Gyanítottam, hogy sokat tivornyázik, esetleg szerencsejátékokat űz, iszik, és persze falja a nőket.

Láttam, hogy a vén Luttrell ezredes sem kedveli, és Boyd Carrington is igencsak hűvösen bánik vele. Allerton inkább a társaság hölgytagjainál aratott sikert. Mrs. Luttrell elbűvölten csevegett neki valamiről, s ő lustán, alig titkolt szemtelenséggel bókol. Bosszankodva láttam, hogy Judith is élvezi a társaságát, és százszorta jobban megerőlteti magát, mint amikor másokkal beszélget. Sosem értettem, miért a hitvány férfiak vonzzák legjobban az okos nőket. Ösztönösen éreztem, hogy Allerton rongy ember – és tíz férfiből kilenc biztosan egyetértett volna velem. De kilenc nő, vagy talán mind a tíz, ezzel szemben rögvest belészeret. Ahogy vacsorához ültünk, és elénk tették a szürkés, kocsonyás valamivel teli tányérokat, szemem körbejárt az asztalon, hogy fölmérje a lehetőségeket.

Ha Poirot nem téved, s az esze még ma is ugyanúgy vág, akkor ezek közül az emberek közül valaki gyilkos – és bizonyára közveszélyes őrült is.

Poirot ugyan nem mondta ki nyíltan, de véleményem szerint X. csakis férfi lehet. Vajon melyik?

Nilván nem a vén Luttrell ezredes, a gyengeségével, határozatlanságával. Norton, aki távcsővel a kezében rohant ki a házból? Nem valószínű. Egész kellemes fickónak látszott, kicsit nyámnyilának, mint akibe kevés életerő szorult. No persze, gondoltam, épp elég jelentéktelen figurából lett már gyilkos – van, aki egyenesen azért öl, hogy így hívja fel magára a figyelmet. Fáj neki, hogy keresztülnéznek rajta, kutyába se veszik. Éppenséggel Norton is besorolható lenne közéjük. De Norton bolondul a madarakért. Mindig is úgy véltem, hogy a természetszeretet egészséges vonás egy férfiban.

Boyd Carrington? Ugyan. Az egész világ ismeri a nevét. Kitűnő sportember, politikus, mindenki tiszteli, felnéznek rá. Franklint úgyszintén elvettem. Tudtam, mennyire tiszteli és becsüli Judith.

No és Allerton őrnagy? Nála már hosszabban elidőztem. Undorító alak! Az a fajta szélhámos, aki a tulajdon nagyanyját is megnyuvasztaná. Mézesházas, behízelt modorú fickó. Most is szónokolt – önmagán csattanó történeteket adott elő, s a többiek szívből kacagtak bánatos ábrázatán.

Ha Allerton X., tökélttem el magamban, biztosan nyereségvágyból követte el a gyilkosságokat.

Igaz, Poirot nem jelentette ki határozottan, hogy X. férfi.

Szemügyre vettem Miss Cole-t. A mozdulatai görcsösek, nyugtalanok – szemmel láthatólag ideges természet. Szikár, csontos, de a maga módján jóképű nő. Egyebekben teljesen normális, hétköznapi teremtésnek látszott. Az asztalnál ő, Mrs. Luttrell és Judith képviselték a női nemet. Mrs. Franklin a szobájában vacsorázott, a nővér pedig csak utánunk ült asztalhoz.

Vacsora után odaálltam a szalon ablakába, s a kertet szemlélve megpróbáltam emlékezetembe idézni azt a pillanatot, amikor Cynthia Murdoch, az a bronzsín hajú fiatal lány átszaladt előttem a pázsiton. Milyen gyönyörű volt a fehér egyenruhájában...

Úgy belefeledkeztem a múltba, hogy igencsak összereztem, amikor Judith karon fogott, s a franciaablakon át kivezetett a teraszra.

– Mi a baj? – kérdezte hirtelen.

Megdöbbsentem. – Baj? Mire gondolsz?

– Olyan furcsán viselkedtél egész este. Miért bámultál meg mindenkit az asztal körül?

Ideges lettem. Nem is hittem volna, hogy így kiüljenek az arcomra a gondolataim.

– Megbámultam? Biztosan a régi időkön járt az eszem. Talán szellemeket is láttam.

– Ja, persze, te már voltál itt egyszer fiatal korodban, ugye? Ha jól emlékszem, akkoriban gyilkoltak meg valami öreg hölgyet.

– Megmérgezték, sztrichninnel.

– Milyen volt? Kedves, undok? Elgondolkodtam a kérdésen.

– Igen jó asszony volt – feleltem lassan. – Nagylelkű.
Folyton alamizsnát osztogatott.

– Ja, az a fajta nagylelkűség.

Enyhe megvetést éreztem Judith hangjában. Aztán feltett egy fura kérdést: – Boldogok voltak itt... az emberek?

Nem, nem voltak boldogok. Ezt legalább tudtam. – Nem – feleltem lassan.

– Miért?

– Bezárva érezték magukat. Tudod, minden Mrs. Inglethorpé volt, és ő... csak zsebpénzt adott. A mostohagyerekei nem kezdhettek önálló életet.

Hallottam, hogy Judith zihálva szedi a levegőt. Szorítása erősödött a karomon.

– Ez... ez kegyetlenség. Visszaélés a hatalommal. Nem szabad megengedni az ilyesmit. Az öregektől és a betegektől el kéne venni a hatalmat, hogy ne állhassanak útjába az erőseknek, a fiataloknak. Meg vannak béklyózva, emésztik magukat, semmire fecsérlik az energiájukat, amit pedig fel lehetne használni, fel kellene használni. Micsoda önzés!

– Ez a tulajdonság – mondtam szárazon – nemcsak az öregek monopóliuma.

– Ó, tudom, apa, szerinted a fiatalok is önzők. Lehet, de a miénk, az tiszta önzés. Csak azt akarjuk, amit valóban akarunk, de egyáltalán nem akarjuk, hogy más is azt tegye; mi senkiből sem akarunk rabszolgát csinálni.

– Nem, csak éppen eltapossátok, aki az utatokba kerül.

Judith megszorította a karomat. – Ne légy olyan kiábrándult! Én igazán senkit se taposok el, és te se

próbáltál uralkodni fölöttünk sohasem. Hálásak is vagyunk érte.

– Alighanem akartam – mondtam ki őszintén. – De anyátok ragaszkodott hozzá, hogy a magatok hibájából okuljatok.

Judith újra megszorította a karomat. – Tudom. Gondoskodni akartál rólunk; mint valami kotlós. De én utálok a gondoskodást. Ki nem állhatom. Abban azért egyetértesz velem, hogy néha hasznos életeket áldozunk fel haszontalanokért, nem?

– Előfordul – ismertem el. – Persze, azért drasztikus eszközökre nincs szükség... Ha valakinek nem tetszik, hát tegyen róla.

– De megteheti-e? Megteheti-e?

Csodálkozva néztem rá – a hangja egészen átforrósodott. Sötét volt, nem láthattam az arcát. Aztán halkán, zavartan így folytatta:

– Olyan sok minden... olyan bonyolult... anyagi megfontolások, felelősségérzet, nem szívesen bántunk még valakit, akit szeretünk... minden... és az emberek olyan lelketlenek... tudják, hogy kell kihasználni az efféle érzéseket! Sokan... sokan olyanok, mint a piócák!

– De drága kislányom! – kiáltottam fel, megdöbbenve a hangjából sütő gyűlölettől.

Valószínűleg ő is rájött, hogy túlságosan heves kitörésre ragadtatta magát, mert felnevetett, és visszahúzta a kezét.

– Nagyon heves vagyok? Az ilyesmi elég érzékenyen érint. Tudod, hallottam egy esetről... Egy vén szörnyetegről. És amikor egy nő elég bátor volt, hogy... hogy elvágja a csomót, és megszabadítsa azokat, akiket szeretett,

rásütötték, hogy örült! Örült?! Ez volt a legnormálisabb dolog, amit tehetett... és a legbátrabb is!

Szörnyű balsejtelmem támadt. Hol hallottam, nem is olyan rég, ilyesmiről?

– Judith – mondtam élesen. – Miféle esetről beszélsz?

– Ó, úgyse ismered őket. Franklinok barátai. Egy Litchfield nevű vénember. Gazdag volt, és mégis majdnem halálra éhezette a lányait, senkivel sem találkozhattak, sehová sem mehettek. Elmebeteg volt, de nem a szó orvosi értelmében.

– És a legidősebb lánya megölte – mondtam.

– Olvastál róla? Persze, te gyilkosságnak neveznéd... de semmi személyes érdek nem játszott benne közre. Margaret Litchfield elment a rendőrségre, és mindent bevallott. Szerintem bátran cselekedett. Nekem nem volna hozzá erőm.

– Ahhoz, hogy beismerd, vagy ahhoz, hogy embert ölj?

– Egyikhez sem.

– Ennek igazán örülök – mondtam szigorúan –, de egyáltalán nem tetszik nekem, hogy úgy beszélsz a gyilkosságról, mint ami bizonyos körülmények között megengedhető. – Elhallgattam, azután megkérdeztem: – Dr. Franklinnek mi volt a véleménye az ügyről?

– Szerinte is megérdemelte – mondta Judith. – Tudod, apa, vannak emberek, akik szinte kiprovokálják a gyilkosságot.

– Nem beszélhetsz így, Judith. Ki tömte tele a fejedet ilyen ostobaságokkal?

– Senki.

- Nos, hadd mondjam meg, hogy ezek veszélyes ostobaságok!
- Értem. Jobb, ha abbahagyjuk. – Hallgatott egy darabig. – Tulajdonképpen azért jöttem, hogy átadjam Mrs. Franklin üzenetét. Látni szeretne, ha hajlandó vagy felmenni hozzá.
- A legnagyobb örömmel. Sajnálom, hogy nem érezte elég jól magát, hogy lejöjjön vacsorázni.
- Kutya baja sincs – mondta hidegen Judith. – Csak szereti, ha mindenki körülötte ugrál.
- A fiatalok olyan részvétlenek.

Ötödik fejezet

Mrs. Franklinnel eddig csak egy ízben találkoztam. Úgy harmincéves lehetett – olyan asszony, akit madonnatípusnak szoktak mondani. Nagy barna szem, közepen elválasztott haj, hosszúkás, bájos arc. Szinte légiesen karcsú volt, a bőre áttetsző.

Egy heverőn feküdt, párnákkal körüldúcolva, nagyon finom, fehér-halványkék köntösben.

Franklin és Boyd Carrington a kávéjukat itták. Mrs. Franklin kinyújtott kézzel, mosolyogva üdvözölt.

– Borzasztóan örülök, hogy eljött, Hastings kapitány. Judithnak is jobb lesz. Annyit dolgozik ez a gyerek.

– Én úgy látom, szereti a munkáját – mondtam, miközben kezembe vettem a törékeny kis kacsót.

Barbara Franklin felsóhajtott. – Igen, szerencsés teremtés. Mennyire irigylem! Valószínűleg azt sem tudja, mi fán terem a betegség. Maga mit gondol, nővér? Ó, hadd mutassam

be! Ez Craven nővér, aki olyan, de olyan jó hozzám. Nem is tudom, mivé lennék nélküle. Úgy gondoskodik rólam, mint egy csecsemőről.

Craven nővér magas, csinos fiatal nő volt, kicsattanó színben, a haja gyönyörű bronzvörös. Azt is észrevettem, hogy a keze keskeny és fehér – nem olyan, mint általában az ápolónőké. Szófukar lány volt, néha nem is válaszolt, ha kérdezték. Most sem szólalt meg, csak bólintott.

– De igazán – folytatta Mrs. Franklin –, John halálra dolgoztatja ezt a szegény lányt. Igazi rabszolghajcsár. Ugye, rabszolghajcsár vagy John?

A férje épp az ablaknál nézelődött. Valami dallamot füttyörészett, és az aprópénzt csörgette a zsebében. Felesége kérdésére alig észrevehetően megrezzent.

– Mi az, Barbara?

– Azt mondtam, hogy borzasztóan agyonhajszolod szegény Judith Hastingset. Most, hogy Hastings kapitány is itt van, össze fogjuk dugni a fejünket, és egyszer s mindenkorra megtiltjuk az ilyesmit.

Az ugratás nem volt erős oldala dr. Franklinnek. Zavarba esett, és kérdően Judithhoz fordult. Azt motyogta: – Szóljon, ha túlhasználom.

Judith így felelt: – Csak viccelődnek. De ha már a munkáról esett szó, mit csináljunk azzal a kenőanyaggal a második lemezen, tudja, amelyik...

Franklin mohón félbeszakította: – Igen, igen. Tudja mit, ha nincs ellenére, menjünk le a laborba. Szeretnék meggyőződni róla, hogy...

S azzal, még mindig beszélgetve, kivonultak a szobából.

Barbara Franklin hátradőlt a párnáira. Felsőhajtott. Aztán hirtelen, kellemetlen hangon megszólalt Craven nővér: – Szerintem Miss Hastings a rabszolga-hajcsár!

Mrs. Franklin újra felsőhajtott. Azt mormolta: – Olyan tehetetlennek érzem magam. Tudom, hogy jobban kellene érdeklődnöm John munkája iránt, de képtelen vagyok rá. Biztosan bennem van a hiba, de hát...

Boyd Carrington, aki a kandalló mellett állt, most hirtelen felhorkant.

– Butaság, Babs – mondta. – Maga semmiben sem hibás. Ne izgassa föl magát.

– De Bill, drágám, engem idegesít. Minden erőmet felemészti. De mit csináljak, ha egyszer olyan undorító! Tengerimalacok, patkányok meg minden. Brr! – Megborzongott. – Tudom, hogy ostobaság, de én már csak ilyen vagyok. Egész beteg leszek tőle. Csak kedves, vidám teremtményekre tudok gondolni... madarakra, virágokra, játszó gyerekekre. De hisz maga tudja, Bill.

Boyd Carrington odajött, és megfogta a könyörgően feléje nyújtott kacsót. Ahogy lenézett az asszonyra, az arca egészen megváltozott, szinte nőiesen gyengéd lett. Különösen hatott – hisz Boyd Carrington alapvetően férfias jelenség volt.

– Babs, maga semmit sem változott tizenhét éves kora óta – mondta. – Emlékszik még a lugasukra, meg a madáritatóra, meg a kókuszdiókra?

Felém fordult. – Barbara és én játszótársak voltunk, valamikor réges-régen – mondta.

– Réges-régen! – kiáltott fel szemrehányóan az asszony.

– Ó, nem akarom én letagadni, hogy maga több mint tizenöt évvel fiatalabb nálam. Aprócska gyermek volt akkoriban, én pedig kész fiatalember. A hátamon lovagoltattam, bizony, kedvesem. Aztán, amikor egyszer hazajöttem, gyönyörű fiatal hölgyet láttam magam előtt, aki akkor ismerkedett a társasági étellel... kijártunk egy golfpályára, és én golfozni tanítottam. Emlékszik még?

– Ó, Bili, gondolja, hogy elfelejtettem? Errefelé éltek a rokonaim – fordult hozzám magyarázólag. – Bill el-eljött, és olyankor öreg nagybátyjánál, Sir Everardnál szállt meg Knattonban.

– Kész múzeum volt az a ház... most is az – mondta Boyd Carrington. – Néha már-már lemondok róla, hogy lakhatóvá tegyem.

– Pedig csodálatossá lehetne varázsolni, Bill... ó, csodálatossá!

– Igen, Babs, csak hogy nekem semmiféle ötletem sincs. Fürdőszobák, néhány kényelmes fotel... csak ennyi jut az eszembe. Asszony kéne ehhez.

– Mondtam már, hogy átmegyek segíteni. Komolyan gondolom.

Sir William kétkedő pillantást vetett Craven nővérré.

– Ha elég erősnek érzi magát, átvihetném kocsin. Mi a véleménye róla, nővér?

– Ó, hogyne, Sir William. Azt hiszem, igazán jót tenne Mrs. Franklinnek... feltéve persze, hogy nem fárasztja ki magát.

– Akkor meg is egyeztünk – mondta Boyd Carrington. – Most pedig aludjon egy jót. Holnap kitűnő formában kell ám lennie!

Jó éjszakát kívántunk Mrs. Franklinnek, és kimentünk. A lépcsőn Boyd Carrington nyersen így szólt: – Fogalma sincs, micsoda gyönyörű teremtés volt tizenhét éves korában. Akkoriban jöttem haza Burmából... tudja, a feleségem meghalt odaát. Nem szégyellem bevallani magának, tökéletesen belehabarodtam. Három-négy év múlva hozzáment Franklinhez. Nemigen hiszem, hogy boldog lenne a házasságuk. Csak a magánvéleményemet mondom, de szerintem innen ez a folytonos betegeskedés. Az a fickó nem érti meg őt, nem tudja értékelni. És ő nagyon érzékeny fajta. Az a gyanúm, hogy ez az ingatag egészségi állapot nagyrészt az idegeire vezethető vissza. Társaságba járni, szórakozni, lekötni a figyelmét... mindjárt máshogy nézne ki! De azt a nyavalyás kuruzslót csak a kémcsövek meg a nyugat-afrikai bennszülött kultúrák érdeklik. – Dühösen felhorkant.

Kicsit magam is igazat adtam neki. Persze, csodálkoztam, hogy Boyd Carringtonnak épp Mrs. Franklin tetszik, aki azért elég vérszegény kis teremtés, bár csinos is a maga törékeny, édeskés módján. De hát Boyd Carringtonba annyi életerő és elevenség szorult, hogy az ember azt hinné, bosszantja egy ilyen örökké idegeskedő, beteg asszonyka. Lehet persze, hogy Barbara Franklin igazán elragadó volt fiatal korában: s az idealista típusú férfiak, amilyenek Boyd Carringtont véltem, nem egykönnyen felejtik el az első benyomást. Ahogy leértünk, nekünk esett Mrs. Luttrell, és bridzspartira invitált. Kimentettem magam azzal, hogy meg akarom látogatni Poirot-t. Barátomat már ágyban találtam. Curtiss a szobában téblábolt,

rendeztetett, de hamarosan kiment, és becsukta az ajtót.

– Az ördög vigye el, Poirot – mondtam. – Magát is, meg azt az átkozott szokását, hogy mindent eltitkol. Az egész estét azzal töltöttem, hogy megpróbáltam rájönni, kicsoda X.

– Akkor ugyancsak *distrakt* lehetett – jegyezte meg barátom. – Senki sem tett megjegyzést a szórakozottságára, nem kérdezték meg, hogy mi a baja? Kicsit elpirultam, mert eszembe jutott Judith faggatózása. Poirot bizonyára észrevette zavaromat. Gúnyos mosoly jelent meg a szája szögletében. De csak ennyit mondott: – No és milyen következtetésre jutott?

– Ha kitalálom, megmondja az igazat?

– Eszemben sincs. Éberem fürkésztem az arcát.

– Számításba vettem Nortont... Poirot arckifejezése nem változott.

– Nem mintha bármit fel tudnék hozni ellene – folytattam.

– Csak úgy vélem, ártatlanabbnak tűnik, mint a többiek. Aztán meg... nos... olyan jelentéktelen. Gyanítom, hogy a gyilkos, akit keresünk, jelentéktelen valaki lehet.

– Ez igaz. De a jelentéktelenségnek igen sok fajtája van.

– Mire gondol?

– Tegyük fel, hogy egy baljóslatú idegen néhány héttel a gyilkosság előtt megérkezett a színhelyre... rögtön szemet szúr. Akkor már jobb, ha jelentéktelennek látszik, mondjuk, szenvedélyes rajongója egy jámbor sportágnak, például a pecázásnak.

– Vagy, mondjuk, örökké a madarakat lesi – bólintottam.

– De hát ezt állítom én is.

– Másrészt – folytatta Poirot – talán ennél is jobb, ha a

gyilkos ismert személy... például hentes. Ebből további előnyök is származnak: ki figyel föl a vérfoltra egy hentes ruháján?

– Ne nevetesse ki magát! Ha a hentes összeveszik a pékkel, azt mindenki megtudja!

– Nem, ha a hentes csak azért lett hentes, hogy alkalma nyíljon megölni a péket. Mindig hátrább kell kezdeni egy lépéssel, barátom.

Az arcát fürkésztem, hátha valami célzás rejlik a szavaiban. Ha célzott valakire, az csakis Luttrell ezredes lehetett. Azért nyitott volna penziót, hogy megölhesse egyik vendégét?

Poirot szelíden megrázta a fejét. – Az arcomról sohasem fogja leolvasni a választ – mondta.

– Maga megőrjít, Poirot! – sóhajtottam fel. – No, mindegy, nem Norton az egyetlen gyanúsítottam. Mit szól például ahhoz az Allerton nevű fickóhoz?

Poirot rezzenéstelen arccal érdeklődött: – Nem tetszik magának?

– Nem.

– Aha. A férgese, ahogy maguk mondják. Igazam van?

– Tökéletesen. Nem ez a véleménye?

– De igen. Olyan férfi – mondta Poirot lassan –, aki el tudja bűvölni a nőket.

Megvetően felkiáltottam: – Milyen ostobák néha a nők! Ugyan mi vonzza őket egy ilyen fickóban?

– Ki tudja? Így szokott lenni. A *mauvais sujet*... az tetszik nekik.

– De miért?

Poirot vállat vont. – Talán olyasmit látnak benne, amit mi

nem látunk.

– De hát mit?

– A veszélyt, valószínűleg... Az emberek, barátom, szeretik, ha néha egy kis veszély fűszerezi az életüket. Van, aki passzívan élvezi... bikaviadalon például. Van, aki olvasni szeret róla. Mások a moziban keresik. De egyvalami kétségtelen: az állandó biztonságérzet gyűlöletes a legtöbb ember szemében. A férfiak sokféleképpen kereshetik a veszélyt, a nők többnyire a szexben találják meg. Talán ezért vonzza őket minden, ami tigrisre emlékeztet, ami behúzott karmokat, alattomos ugrást ígér. A rendes, jó férjnek való fickókat egyszerűen elhanyagolják.

Ezen eltépelődtem egy darabig. Aztán visszatértem eredeti témánkhoz.

– Tudja, Poirot, nem lesz nehéz megtalálnom ezt az X.-et.

Egyszerűen ki kell szimatolnom, hogy melyikük ismerte azokat az embereket. Mármost a maga öt esetének áldozatait.

Diadalmasan vágtam ki mindezt, de Poirot elégedetlen pillantást vetett rám.

– Nem azért hívtam ide, Hastings, hogy elnézzem, amint szorgosan és ügyetlenül keresgéli az ösvényt, melyet én már kitapostam. És hadd mondjam meg, hogy egyáltalán nem lenne könnyű dolga. Azok közül az esetek közül négy ebben a megyében játszódott le. A vendégek, akik itt összegyűltek, nem idegenek, nem külön-külön érkeztek. És ez a hotel nem olyan, mint a többi átlagos szálloda. Luttrellék erről a vidékről származnak; nem voltak gazdagok, megvették ezt a házat, és belevágtak. A

vendégek a barátaik, vagy a barátaik barátai. Sir William idehívta Franklinéket. Azok meg szóltak Nortonnak és, azt hiszem, Miss Cole-nak is... és így tovább.

Ez pedig azt jelenti, hogy itt nemcsak egyik ember ismeri a másikat, hanem mindenki ismer mindenkit. Vegyük csak Riggs esetét. A falu, ahol a tragédia történt, nem messze esik Boyd Carrington nagybátyjának házától. Mrs. Franklin rokonsága is a közelben él. A falu fogadója igen népszerű a turisták körében. Mrs. Franklin családjának barátai gyakran megszálltak ott. Sőt maga Franklin is. Norton és Miss Cole ugyancsak megtehették. Nem, nem, barátom, ne is tegyen ügyefogyott kísérleteket, hogy felderítse a titkot, amit én nem óhajtok a tudomására hozni.

– Micsoda ostobaság! Mintha bizony kifecsegném. Ide hallgasson, Poirot, unom a vicceit a beszédes ábrázatomról.

Egyáltalán nem mulattatnak.

Poirot csöndesen így szólt: – Miért gondolja, hogy ez az egyetlen okom? Nem érti, barátom, hogy az ilyen tudás veszedelmes is lehet? Nem látja, hogy sokkal inkább a maga biztonságával törődöm?

Tátott szájjal bámultam Poirot-ra. Nekem ez eddig eszembe se jutott. És, persze, igaza van. Ha egy okos és leleményes gyilkos, aki már öt ízben megúsza – ahogy ő gondolja, észrevétlen –, rájön, hogy a nyomában vannak, akkor ugyancsak veszedelmes lehet a nyomon lévőknek. Élesen azt mondtam: – De hiszen... hiszen akkor maga is veszélyben van, Poirot! Poirot, amennyire nyomorék volta engedte, megvetően legyintett.

– Én már hozzászoktam; meg tudom védeni magamat.
Meg aztán, nincs itt vajon az én hűségese őrizőm? Az én
kitűnő, lojális Hastings barátom?

Hatodik fejezet

Poirot-nak korai lefekvést ajánlottak az orvosok.
Magára hagytam hát, és lementem, de előbb néhány szót
váltottam Curtiss-szel, az inassal.

Flegmatikus ember volt, kicsit lassú felfogású, de
megbízható és ügyes inas. Azóta szolgálta Poirot-t, mióta
barátom visszatért Egyiptomból. Gazdája, mondta, tűrhető
egészségnek örvend, de néha ijesztő rohamok törnek rá, s
a szíve sokat gyengült az utóbbi hónapokban. Lassan
megáll a gépezet.

Persze, nagyszerű élet volt az övé. De azért fáj a szívem
öreg barátomért, aki olyan hősiezen küzdött minden
lépcsőfokkal a lefelé vezető úton. Még most is, bár béna és
erőtlen, szilaj lelke egyre űzi a mesterséget, amelynek
egykor művésze volt.

Szomorúan ballagtam lefelé. Nehezen tudtam elképzelni az
életet Poirot nélkül...

A társalgóban akkor fejeztek be egy robbert, és hívtak,
csatlakozzam hozzájuk. Gondoltam, hátha leköti a
figyelmemet, és beleegyeztem. Boyd Carrington kiszállt, s
a helyére ültem. Norton, az ezredes és Mrs. Luttrell mellé.

– Mi a véleménye, Mr. Norton – kérdezte Mrs. Luttrell –, ne
maradjunk együtt még egy partira? Eddig egész jól
játszottunk.

Norton kedvesen mosolygott, de olyasmit dünnyögött, hogy attól tart, illenék partnert cserélnie.

Mrs. Luttrell beleegyezett, de láttam, hogy zokon veszi a dolgot.

Norton és én játszottunk Luttrellék ellen. Mrs. Luttrellnek ez egyáltalán nem tetszett. Beharapta a szája szélét, kedvességének és az ír akcentusnak nyoma veszett.

Nemsokára azt is megtudtam, miért. Később többször is játszottam Luttrell ezredessel, s egyáltalán nem bizonyult rossz játékosnak. Józanul játszott, de hajlamos volt a szórakozottságra. Ennek köszönhette, hogy bizony néha szarvashibákat követett el. De ha a feleségével volt párban, hibát hibára halmozott. Valószínűleg félt tőle, és háromszor olyan pocsókul játszott, mint rendszeren. Mrs. Luttrell ezzel szemben nagyon jó játékos volt, de kellemetlen ellenfél. Minden elképzelhető lehetőséget megragadott, fűtyült a szabályokra, ha ellenfele nem figyelt oda, de körömszakadtáig védte őket, ha úgy állt érdekében. Hihetetlen ügyességgel kukucskált bele az ember lapjaiba. Egyszóval, nyeresre játszott.

Azt is tapasztaltam, hogy valóban csípős a nyelve. A kártyaasztalnál minden tartózkodást feladott, és csak úgy záporoztak a szitkok, ha szegény férje elrontott valamit. Szerfölött kényelmetlenül éreztük magunkat Nortonnal, így hát boldog voltam, mikor a robber véget ért.

A következő játszma alól, a kései órára hivatkozva, kimentettük magunkat.

Ahogy odébb mentünk, Norton elég vigyázatlanul hangot adott érzéseinek.

– Hát ez kísérteties volt, Hastings. A hideg futkároz a hátamon, ha arra gondolok, hogy így terrorizáljanak valakit. És az az alázat, ahogy eltűri! Szegény fickó! Nem sok maradt benne a katonás indiai ezredesből.

– Psszt! – intettem, mert Norton úgy felemelte a hangját, hogy attól féltem, az öreg Luttrell ezredes meg találja hallani.

– De akkor is borzasztó!

Igazi érzéssel mondtam: – Meg tudnám érteni, ha egyszer kitekerné a nyakát!

Norton megrázta a fejét. – Sohasem fogja megtenni. Alaposan be van törve. „Igen, drágám, nem, drágám, sajnálom, drágám”, hajtogatja, közben cibálja a bajsztát, és alázatosan béget, amíg csak koporsóba nem teszik. Ő már akkor se tudna a sarkára állni, ha akarna!

Szomorúan csóváltam a fejem, mert éreztem, hogy Nortonnak igaza van.

A hallban megálltunk; észrevettem, hogy a kertre szolgáló oldalajtó nyitva van, és befúj rajta a szél.

– Nem kéne becsuknunk? – kérdeztem.

Norton egy pillanatig habozott. – Öö... azt hiszem... még nem jött be mindenki. Gyanút fogtam.

– Ki van kinn?

– A lánya, azt hiszem, és... öö... Allerton.

Igyekezett természetes hangot megütni, de a Poirot-val folytatott beszélgetés után most egyszerre balsejtelveim támadtak.

Judith... és Allerton. Csak nem hálózza be egy ilyen alak az én okos, hideg Judith lányomat? Keresztül kell hogy lásson

rajta!

Ezt ismétелgettem magamban, amíg vetkőztem, de a balsejtelmem nem tágított. Képtelen voltam elaludni, ide-oda hánykolódtam.

Éjszaka még a nyugtalanságot is túlzásba viszi az ember. A kétség és a veszteség érzése újult erővel hatalmasodott el rajtam. Ó, ha drága feleségem élne! Feleségem, akinek biztos ítéletére oly sok éven át támaszkodtam. Mindig olyan okosan, megértően bánt a gyerekekkel.

Nélküle kétségbeejtően tehetetlennek éreztem magam. Engem terhel a felelősség a biztonságukért, boldogságukért. Megbirkózom-e a feladattal? Nem vagyok valami okos ember, Isten bocsássa meg nekem. Botladoztam, hibát hibára halmoztam. Ha Judith tönkreteszi a boldogságát, ha szenvednie kell...

Kétségbeesetten gyújtottam villanyt, és felültem az ágyban. Ennek semmi értelme. Aludnom kell. Kiszálltam az ágyból, odamentem a vízcsaphoz, és kétkedve nézegettem az aszpirines üvegcsét.

Nem, valami erősebbre van szükségem. Eszembe jutott, hogy Poirot-nak biztosan van altatója. Átmentem a folyosón, de az ajtó előtt megtorpantam. Szégyen-nyalázat, hogy fel kell ébresztenem az öreg fiút.

Lépéseket hallottam, körülnéztem. Allerton közeledett a folyosón. A gyér világításban eleinte nem tudtam kivenni az arcát, s egy percig tétováztam, ki lehet az. Amikor felismertem, egész testem megfeszült. Allerton mosolygott, de nekem nem tetszett a mosolya.

Felnézett, és összevonta a szemöldökét. – Helló, Hastings,

maga még fenn van?

– Nem tudtam elaludni – vetettem oda.

– Ennyi az egész? Majd én adok valamit. Jöjjön.

Követtem a szobájába, mely szomszédos volt az enyémmel. Furcsa kényszerűt éreztem, hogy közelebről is szemügyre vegyem ezt az embert.

– Maga se fekszik valami korán – jegyeztem meg.

– Sose szoktam. Pláne, ha egy kis szórakozás is ígérkezik.

Az ilyen szép estéket kár elpocsékolni.

Felnevetett... de nekem nem tetszett a nevetése. Utánamentem a fürdőszobába. A faliszekrényből tablettával teli üvegcsét szedett elő.

– Itt van. Jobb, mint a kábítószer. Úgy elalszik tőle, mint a tej, és szépeket fog álmodni.

A hangjából kiérződő lelkesedés megdöbbsentett. Csak nem szed kábítószer? Bizonytalanul megkérdeztem: – Nem... veszélyes?

– De igen, ha sokat vesz be belőle. Barbiturátot tartalmaz, a halálos adag nem sokkal nagyobb az altató dózisnál. – Elmosolyodott, a szája szöglete kellemetlenül felhúzódott.

– Nem is tudtam, hogy recept nélkül adják – mondtam.

– Nem is adják, öregem. Magának semmi esetre sem. Nekem azonban vannak összeköttetéseim.

Tudom, hogy ostobaság volt, de úgy éreztem, fel kell tennem a kérdést: – Ismerte Etheringtont, ugye?

Abban a pillanatban tudtam, hogy ráhibáztam, óvatos lett, a tekintete megkeményedett. Elváltozott hangon, erőltetett könnyedséggel válaszolt: – Ó, igen... ismertem Etheringtont. Szegény fickó. – Nem szóltam közbe, így hát

folytatta: – Kábítószeres volt, de túlzásba vitte. Az embernek tudnia kell, hol a határ. Ő nem tudta. Szerencsétlen ügy. A felesége igazán örülhetett. Ha a bíróság nem rokonszenvezik vele, felakasztották volna.

Ideadott néhány tablettát. Csak úgy mellékesen megkérdezte: – Közele ismerőse volt Etheringtonnak?

– Nem – válaszoltam, híven az igazsághoz.

Mintha zavarba esett volna, nem tudta, hogyan folytassa. Aztán könnyedén felnevetett.

– Fura egy alak volt. Nem éppen makulátlan jellem, de mulatni, azt tudott.

Megköszöntem a tablettákat, és visszaballagtam a szobámba.

Ahogy lefeküdtem, és eloltottam a villanyt, azon tűnődtem, hogy nem követtem-e el ostobaságot.

Egyre biztosabb voltam benne, hogy X. nem más, mint Allerton. És én sejteni engedtem, hogy tudok róla.

Hetedik fejezet

Keserves volt látnom, hogy Hercule Poirot magatehetetlen, beteg ember. Elhittem, hogy elméje ugyanolyan tiszta, mint hajdanán volt, de a külső burok immár olyan vékonyra kopott, hogy tudtam: jóval aktívabb részt kell vállalnom az ügyben, mint eddig bármikor. Mondhatnám, Poirot szemének és fülének kell lennem.

Igaz, derült napokon Curtiss ölébe vette a gazdáját, és óvatosan levitte a lépcsőn, ahol már várta a kerekesszékek. Aztán kitolta Poirot-t a kertbe, és szélvédett helyet keresett.

Ha rossz idő járt, megelégedett a szalonnal. Bárhol üldögélt, valaki mindig odament hozzá, hogy elbeszélgessen vele – csakhogy ez más volt, mintha Poirot maga választhatta volna meg partnerét egy kis *téte-á-téte*-re. Többé már nem ő döntötte el, hogy kivel beszélgessen. Megérkezésem másnapján Franklin kivitt a kertbe, abba az öreg műterembe, melyet, amúgy kutyafuttában, tudományos kísérletek céljára rendeztek be. Hadd szögezzem le mindjárt, hogy egyáltalán nem vagyok tudományos elme. Dr. Franklin munkájának leírása során bizonyára helytelen terminusokat fogok használni, magamra idézve a beavatottak jogos megvetését. Amennyire laikus szemmel kivehettem, Franklin különféle növényi mérgekkel kísérletezett, amelyeket a kalabárbabból, a *Physostigma venenosum*-ból vont ki. Ennél többet csak Franklin és Poirot egyik beszélgetéséből tudtam meg. Judith ugyan megpróbálta, hogy kiokosítson, de mint az ügybuzgó fiatalok általában, borzasztóan szakszerűen magyarázott. Olyasféle szavakat használt, mint *physostigmin*, *eserin*, *physovein*, *geneserin*, s végül kikötött egy egészen lehetetlen nevű anyagnál, a *prostigmin*-nél avagy *3 hidroxifl trimetil lammonum dimetilkarbonát-észter*-nél stb. stb., s egyebeknél, melyek semmiben sem különböztek a többitől, csakhogy másféleképpen állították elő őket! Nekem mindenesetre kínaiul hangzott az egész, azzal pedig, hogy megkérdeztem, mire jó mindez, végképp a fejemre idéztem Judith megvetését. Nincs az a kérdés, ami ennél jobban felbosszantana egy vérbeli tudóst. Judith

megvetően pillantott rám, és hosszadalmas magyarázatba kezdett. A lényege, ha jól értettem, az volt, hogy némely nyugat-afrikai törzs rendkívüli immunitást mutat egy halálos betegséggel szemben, amit, ha az emlékezetem nem csal, jordanitisznek hívnak – felfedezőjéről, egy bizonyos roppant lelkes dr. Jordanról nevezték el. Hihetetlenül ritka tropikus betegségről van szó, egyszer-kétszer már fehérek is megkapták, mégpedig tragikus következményekkel.

Kockáztatva, hogy dührohamot váltok ki Judithból, kijelenttem: okosabb volna, ha olyan szert találnának, amelyik megelőzi a kanyarót.

Judith lenézően, egyszersmind sajnálkozva közölte, hogy a kutató fáradozásának célja nem a jótékonykodás, hanem csakis és kizárólag az emberi tudás gyarapítása.

Megnéztem egy-két lemezt a mikroszkóp alatt, szemügyre vettem a nyugat-afrikai bennszülöttekről készült fényképeket (egészen érdekesek voltak!), elkaptam egy altatott patkány révült pillantását, és iszkoltam kifelé friss levegőt szívni.

Mint már említettem, érdeklődésemet csupán Franklin és Poirot beszélgetése keltette fel.

– Tudja, Poirot, ez inkább a maga asztala, mint az enyém. Próbabab, kideríti, ki az ártatlan, ki a bűnös. Ezek a nyugat-afrikai törzsek szentül hisznek benne, vagy legalábbis hittek; manapság már műveltebbek. Ünnepelesen elrágják, mert meg vannak róla győződve, hogy a bűnöst megöli, az ártatlan pedig életben marad.

– És, sajna, mindnyájan belehalnak...

– Nem, nem mindenki. És ez az, amit mostanáig nem

vettünk figyelembe. Sokkal több van emögött, szerintem valami varázslói szélhámosság. A szóban forgó babnak két fajtája van, de annyira egyformák, hogy alig lehet megkülönböztetni őket. Pedig van köztük különbség. Mindegyik tartalmaz physostigmint, geneserint meg más effélét, de a második fajtában kimutatható, vagy legalábbis azt hiszem, én ki tudnék mutatni még egy alkaloidát, amelyik semlegesíti a többi hatását. Sőt mi több, ezt a második fajtát bizonyos szertartások alatt rendszeresen rágniuk kell a beavatottaknak, és ezek sohasem kapják meg a jordanitisz nevű betegséget. Ez a harmadik anyag ugyanis az izmokra gyakorol hatást, minden káros effektus nélkül. Átkozottul érdekes dolog. Csak, sajnos, a tiszta alkaloida meglehetősen instabil. De némi eredményt azért fel tudok mutatni. Persze, jóval több kutatásra lenne szükség, mégpedig ott, a helyszínen. Ezt kéne csinálni! A fenébe is... A lelkemet odaadnám érte, ha... – Hirtelen elhallgatott. Mosoly ült ki az arcára. – Elnézést az ingyencirkuszért. Túlságosan felizgatnak ezek a dolgok!

– Mint mondja – kezdte Poirot szelíden –, valóban könnyebb dolog lenne, ha ilyen egyszerűen ki lehetne mutatni a bűnösséget és az ártatlanságot. Bár akadna olyan szer, amilyennek a kalabárbabot tartják!

Franklin így válaszolt: – Ó, az még nem oldana meg mindent. Mert, végül is, mi a bűn, és mi az ártatlanság?

– Ezt, véleményem szerint, igen könnyű eldönteni – jegyeztem meg.

Franklin felém fordult. – Mi a gonosz? És mi a jó? Századokon át változott a felelet. Amit maga le szeretne

mérni, nem más, mint a büntudat vagy az ártatlanság tudata. De az ilyesmi semmit sem bizonyít.

– Nem egészen értem.

– Kedves öregem, képzeljen el egy embert, aki azt hiszi, istenadta joga megölni egy zsarnokot, egy uzorást, egy kerítőt, vagy bárkit, aki ellen erkölcsi érzéke tiltakozik. Elköveti a tettet, amit maga bűnösnek ítél, de ő ártatlannak. Mit tehet itt a szegény próbabab?

– Azt csak elhiszi, hogy valamiféle büntudat együtt jár a gyilkossággal?

– Én például rengeteg embert szeretnék megölni – jelentette ki vidáman dr. Franklin. – És ne higgye, hogy éjszakánként gyötörne a lelkiismeretem. Tudja, szerintem az emberiség nyolcvan százalékát ki kellene irtani. Sokkal jobban boldogulnánk nélkülük.

Felállt, és vidáman fütörészve elballagott. Nyugtalanul néztem utána. Poirot kuncogása azonban felrázott gondolataimból.

– Úgy néz, kedves barátom, mint aki kígyófészekbe lépett. Reménykedjünk, hogy a doktor mégsem váltja valóra elképzeléseit.

– Ó... – mondtam – és ha igen?

Némi habozás után úgy döntöttem, hogy figyelmeztetnem kell Judithot az Allerton-ügy veszélyeire. Tudnom kell, hogyan reagál rá. Biztos voltam benne, hogy Judith józan teremtés, tud magára vigyázni, és nem tévesztik meg az Allerton-szerű alakok olcsó fogásai. Talán csak azért akartam beszélni vele, hogy kétszeresen biztos legyek a dolgomban.

Sajnos, nem azt kaptam, amit vártam... Persze, az is igaz, hogy ügyetlenül fogtam hozzá. A fiatalok semmit sem vesznek annyira zokon, mint amikor az idősebbek tanácsot akarnak adni nekik. Kedélyes hangon kezdtem, szinte félvállról. De nem sikerült.

Judith nyomban felborzolódt.

– Mi ez? – kérdezte. – Atyai intés, hogy óvakodjam a gonosz farkastól?

– Nem, Judith, dehogyis.

– Úgy látom, nem tetszik neked Allerton őrnagy?!

– Őszintén szólva, nem. De azt hiszem, tulajdonképpen neked sem.

– És miért nem?

– Nos... öö... nem a te eseted, vagy igen?

– Szerinted ki az én esetem, apa?

Judith folyton zavarba hoz. Takarodót fújtam, még hozzá elég siralmasan. Csak nézett, s a szája megvető mosolyra húzódott.

– Természetes, hogy neked nem tetszik – mondta. – De nekem igen. Nagyon kellemes ember.

– Ó, persze... lehet.

Szerettem volna másra terelni a szót, de Judith csak azért is folytatta: – És olyan jóképű. Bármelyik nő megmondhatja. Persze, a férfiak ezt nem veszik észre.

– Nem, persze hogy nem. – Ugyanolyan ügyetlenül folytattam: – Tegnap késő estig sétálgattál velem...

Nem fejezhettem be. Kitört a vihar.

– De apa! Te kész idióta vagy! Nem tudod felfogni, hogy én is képes vagyok a saját ügyeimet irányítani? Az égvilágon

semmi jogod hozzá, hogy beleszólj, kivel barátkozom, és kivel nem. Ez a legdühítőbb egy szülőben, ez a folytonos beavatkozás a gyerekei életébe! Én nagyon szeretlek, de felnőtt nő vagyok, és azt teszek, amihez kedvem van!

Kifakadása annyira lesújtott, hogy válaszolni se tudtam, és Judith elviharzott.

Azzal a keserves érzéssel maradtam ott, hogy beavatkozásom többet ártott, mint használt.

Mrs. Franklin ápolónőjének évődő hangja riasztott fel gondolataimból: – Min töri a fejét, Hastings kapitány?

Boldogan fordultam sarkon; hálás voltam a közbelépésért.

Craven nővér igazán csinos, fiatal teremtés volt. A modora talán egy kicsit túlságosan pajkos és közvetlen, de különben kellemes, értelmes nő benyomását keltette.

A betegétől jött, imént helyezte el egy napsütötte tisztáson, nem messze a hevenyészett laboratóriumtól.

– Mrs. Franklint érdekli a férje munkája? – kérdeztem.

Craven nővér megvető mozdulatot tett. – Ó, neki az túl bonyolult. Nem valami okos nő, tudja, Hastings kapitány.

– Igen, én is azt hiszem.

– Dr. Franklin munkáját csak az értékelheti kellőképpen, aki maga is ért az orvostudományhoz. Csuda okos ember, tudja. Zseniális ember. Annyira sajnálom szegényt.

– Sajnálja?

– Igen. Sokszor tapasztaltam már ilyet. Nem hozzá illő nőt vett feleségül. Semmi közös nincs bennük. Maga nem így gondolja?

– Én úgy látom, nagyon szereti – mondtam. – Lesi a kívánságait.

Craven nővér kellemetlen nevetést hallatott. – Ó, igen, Mrs. Franklin gondoskodik erről!

– Úgy érti, visszaél... az egészségi állapotával? – kérdeztem hitetlenkedve.

Craven nővér felkacagott. – Hát, alaposan kitanulta, hogyan vigye keresztül az akaratát. Amit önagysága kíván, az teljesül. Vannak ilyen asszonyok... ügyesek, akár az ördög. Ha valaki ellentmond, hanyatt vágják magukat, becsukják a szemüket, és szenvednek, vagy idegrohamot kapnak... Mrs. Franklin szenvedő típus. Átvirrasztja az éjszakát, és reggelre halottsápadt meg hullafáradt lesz.

– De hát valóban beteg, vagy nem? – kérdeztem.

Craven nővér különös pillantást vetett rám. Annyit mondott szárazon: – Hogyne, persze – majd másról kezdett beszélni.

Megkérdezte, igaz-e, hogy már voltam itt valamikor, még az első háború alatt.

– Igen, voltam.

Lehalkította a hangját. – Valami gyilkosság történt akkor, ugye? Az egyik szobalány mesélte. Megöltek egy öreg hölgyet?

– Igen.

– És maga itt volt?

– Itt.

Enyhén megborzongott. – Így már mindjárt érthető, nem?

– Micsoda?

Hirtelen rám pillantott. – Hát... ez az atmoszféra itt. Maga nem érzi? Én igen. Valami nincs rendjén, ha érti, mire gondolok.

Fontolóra vettem a szavait. Igaz volna, amit mond? Az erőszakos halál... az előre kitervelt gyilkosság... valóban ennyire rányomta a bélyegét a házra, hogy még olyan sok év után is érezhető? Az okkult tanokban hívők bizonyára így mondanák. Vannak nyomai ennek a régmúlt eseménynek Stylesban? Itt, e falak közt, ebben a kertben a gyilkosság gondolata nőtt, növekedett valamikor, és az utolsó felvonásban gyümölcsöt hozott. Ma is fertőzné még a levegőt?

Craven nővér hirtelen közbeszólt, és megzavarta gondolataimat: – Egyszer én is olyan házban éltem, ahol gyilkosság történt. Azóta sem felejttem el. Az ilyesmit, tudja, nem felejtí el az ember. Egyik betegem volt az illető. Tanúskodnom kellett, meg minden. Hátborzongató volt. Rettenetes érzés az ilyesmi egy lánynak.

– Bizonyára. Én magam is...

Elhallgattam, mert Boyd Carrington közeledett hosszú lépteivel a kastély mögül.

Jól megtermett alakja, életvidám arca, mint rendesen, most is elűzte az árnyakat és a baljós sejtelmeket. Olyan hatalmas volt, olyan józan és erőből duzzadó – szeretetre méltó, energikus lény, akiből csak úgy sugárzik a vidámság és a józan ész.

– Jó reggelt, Hastings, jó reggelt, nővér! Hol van Mrs. Franklin?

– Jó reggelt, Sir William. Mrs. Franklint a kert végében találja a bükkfa alatt, nem messze a laboratóriumtól.

– Franklin meg benn van a laboratóriumban, ugyebár?

– Igen, Sir William... Miss Hastings-szel együtt.

– Szegény lány. Abban a bűzös odúban, egy ilyen délelőtt!
Nem kéne hagynia, Hastings.

Craven nővér fürgén közbeszólt: – Ó, Miss Hastings egész jól érzi ott magát. Élvezi, amit csinál, tudja, és a doktor bizony alig boldogulna nélküle.

– Szerencsétlen fickó – mondta Boyd Carrington. – Ha nekem olyan csinos asszisztensem volna, mint Judith, én bizony nem a tengerimalacokat nézegetném, nincs igazam?

Judith ki nem állhatta az efféle tréfálkozást, de Craven nővérnél szemlátomást sikert aratott, mert jót nevetett rajta.

– Ó, Sir William – kiáltott fel. – Nem szabad ilyen mondanía! Tudjuk mi jól, hogy maga mit csinálna. De szegény dr. Franklin olyan komoly ember... szinte beletemetkezik a munkájába.

Boyd Carrington hamiskás hangon válaszolt: – No, a felesége jól kiválasztotta a helyet, ahonnan szemmel tarthatja az urát. Azt hiszem, féltékeny egy kicsit.

– Ej, miket beszél, Sir William!

Craven nővér, úgy látszott, élvezte a *badinage*-t. Vonakodva mondta: – Megyek, el kell készítenem Mrs. Franklin malátakávéját.

Lassan tovasétált, Boyd Carrington követte tekintetével.

– Csinos lány – mondta. – Gyönyörű haja van, és a fogai is épek. Szép példánya a női nemnek. Unalmas lehet örökké betegekkel foglalkoznia. Az ilyen lány jobb sorsra érdemes.

– No igen – mondtam. – Előbb-utóbb férjhez megy, és kész.

– Én is azt hiszem.

Felsőhajtott – hirtelen eszembe jutott, hogy talán halott feleségére gondol. Aztán így szólt: – Nem akar átjönni Knattonba, szétnézni egy kicsit?

– Hogyne. Nagyon szívesen. Csak előbb megnézem, nincse-rám szüksége Poirot-nak.

Poirot kinn sütkérezett, kendőkbe bugyolálva, a verandán.

Biztatott, hogy menjek csak.

– El kell mennie, Hastings, feltétlenül el kell mennie. Úgy tudom, csinos kis birtok. Feltétlenül látnia kell.

– Magam is szeretném megnézni. De nem szívesen hagynám egyedül.

– Drága, hűséges barátom! Nem, nem, menjen csak Sir Williammel. Nagyszerű ember, ugye?

– Elsőrangú – mondtam lelkesen.

Poirot mosolygott. – Ó, igen. Tudtam, hogy ő a maga embere.

Rettentően élveztem a kirándulást.

Nemcsak az idő volt kitűnő – csodálatos nyári nap sütött, hanem a vendéglátóm társasága is.

Boyd Carrington rendelkezett mindazzal a személyes vonzóerővel, élettapasztalattal és helyismerettel, ami oly remek társalgót farag egy emberből. Mesélt indiai hivatalnokéletéről, a kelet-afrikai törzsi furcsaságokról, és általában olyan lenyűgözően viselkedett, hogy megfeledkeztem gondjaimról, kiszállt a fejemből a Judith miatt érzett aggodás csakúgy, mint a Poirot szavai keltette, mélységes nyugtalanság.

Az is tetszett, ahogy Boyd Carrington a barátomat emlegette. Nagyon tisztelte őt, munkáját jellemét egyaránt.

S bár szomorú, hogy egészsége ennyire leromlott, Boyd Carrington nem hozakodott elő elcsépelet, sajnálkozó frázisokkal. Úgy vélte, az olyan élet, amilyen Poirot-é volt, önmagában is jutalom, és barátom igazi elégedettséget és megnyugvást lelhet emlékeiben.

– Azonkívül – mondta – lefogadnám, hogy az esze ma is ugyanúgy vág, mint régen.

– De mennyire! – bizonykodtam én is.

– Nincs is annál nagyobb ostobaság, mint amikor azt állítják, hogy az embernek, ha béna a lába, a koponyája sincs rendben. Ellenkezőleg. Az előrehaladott kor sokkal kisebb hatással van az agyműködésre, mint gondolnánk. Hitemre, nem szívesen gyilkolnék meg valakit, ha Poirot is a közelbe van, még most, élete alkonyán sem.

– Elkapná magát, de el ám – vigyorogtam.

– Azt meghiszem. Persze – tette hozzá bánatosan –, különben sem tudnám valami ügyesen csinálni. Képtelen vagyok terveket szőni, tudja. Hamar elfogy a türelmem. Ha megölnék is valakit, csak a pillanat hatása alatt cselekednék.

– Az efféle gyilkosságokat a legnehezebb kinyomozni.

– Nem hinném. Énmögöttem csak úgy nyüzsögnének az árulkodó nyomok meg a bűnjelek. Még szerencse, hogy nem vagyok vérmes természet. Azt hiszem, csak egy zsarolót lennék képes megölni. Az a legocsmányabb dolog a világon. Szerintem minden zsarolót le kéne puffantani. Maga mit gondol?

Kijelentettem, hogy bizonyos fokig egyetérték a véleményével.

Hamarosan odajött egy fiatal építész, és hármásban szemügyre vettük a házon végzett munkálatokat.

Knatton fő része a Tudor-korban épült, csak az egyik szárnyát ragasztották hozzá később. Azóta, hogy az ezernyolcszáznegyvenes évek táján berendeztek két kezdetleges fürdőszobát, semmi változás nem esett ezen a házon.

Boyd Carrington elmagyarázta, hogy a nagybátyja jóformán remeteéletet élt, ki nem állhatta az embereket, s a hatalmas háznak csupán az egyik szögletét lakta. De Boyd Carringtont meg az öccsét megtúrte maga mellett, s a gyerekek nála töltötték a vakációt, míg az öreg Sir Everard végleg meg nem gyűlölte az embereket.

Nem házasodott meg, óriási vagyonának alig a tizedét költötte el, így aztán, amikor az örökösödési adót kifizették, a jelenlegi birtokos még mindig dúsgazdag embernek mondhatta magát.

– De magányosnak is, nagyon magányosnak – tette hozzá sóhajtva.

Nem szóltam semmit. Együttérzésem sokkal hevesebb volt, hogyszem szavakba foglalhattam volna. Hiszen én is magányos voltam. Amióta a feleségem meghalt, csak félig éreztem embernek magam.

Azután, el-elakadozva, néhány szóban kifejezésre juttattam, hogy mit érzek.

– Igen, Hastings, de magának mégis része volt valamiben, amiből én semmit se kaptam.

Egy ideig habozott, majd kisebb-nagyobb megszakításokkal elmesélte tragédiáját.

Beszélt gyönyörű, fiatal feleségéről, a bájos és okos teremtésről, aki örökölte a családi betegséget. Majd minden rokona az ivásba pusztult bele, és rajta is fogott az átok. Alig telt el egy év az esküvőjük után, teljesen az alkohol rabja lett, és nemsokára meg is halt. Boyd Carrington nem hibáztatta. Tudta, hogy képtelen megbirkózni az Öröklött betegséggel.

Felesége halála után berendezkedett a magányos életre. Szomorú tapasztalatából okulva úgy döntött, nem házasodik meg többé.

– Egyedül – mondta egyszerűen – biztonságosabb.

– Igen, megértem, hogy így vélekedett... legalábbis kezdetben.

– Olyan tragikus volt az egész. Idő előtt megöregített és elkésesített. – Hallgatott egy pillanatig. – Igaz, egyszer kísértésbe estem. De hát olyan fiatal volt... úgy éreztem, becstelen dolog lenne egy kiábrándult férfihoz láncolni az életét. Öreg voltam hozzá... gyermek volt még... bájos... és olyan ártatlan.

Elhallgatott, megrázta a fejét.

– Nem kellett volna rábízni a döntést?

– Nem tudom, Hastings. Akkor még azt hittem, nem. Pedig... mintha kedvelt volna. De hát, mondom, nagyon fiatal volt. Sosem fogom elfelejteni a szabadságom utolsó napját. Félrehajtotta a fejét... a tekintetében értetlenség... s az a kicsiny kéz...

Elhallgatott. Szavai nyomán halvány körvonalak rajzolódtak ki előttem, melyek, ki tudja, miért, ismerősnek tűntek.

Boyd Carrington hangja hirtelen nyers lett, és megzavarta

gondolataimat.

– Ostoba voltam – mondta. – Mindenki ostoba, aki nem ragadja meg a kínálózó lehetőséget. Itt állok ezzel a hatalmas udvarházzal, és nincs bájos feleségem, aki uralkodna termeimben.

Enyhén ódivatú kifejezőmódjában volt valami, ami megigézett. Elővarázsolta a régi világ báját, fesztelenségét.

– És hol van most a hölgy? – kérdeztem.

– Ó... férjhez ment. – Gyorsan témát váltott. – Tudja, Hastings, én már csak agglegény maradok. Megvannak a magam megcsontosodott szokásai. Jöjjön, nézze meg a kertet. Eléggé elhanyagolták, de azért így is szép.

Körbejártuk a birtokot, s a látvány egészen lenyűgözött. Knatton valóban gyönyörű hely volt, nem csodáltam, hogy Boyd Carrington olyan büszke rá. Ismerte a környéket, és a legtöbb embert is a szomszédságból, pedig bizonyára voltak, akik később telepedtek le itt, mint ő.

Luttrell ezredest is ismerte még a régi időkből, és kifejezte őszinte reményét, hogy a Styles-vállalkozás meghozza gyümölcsét.

– Szegény Toby Luttrellre csöstül jött az áldás, tudja – mondta. – Pedig nagyszerű fickó. Jó katona és kiváló lövész. Valaha együtt mentünk nagyvadra Afrikában. Azok voltak a szép idők! Jóval előbb házasodott, persze, de hál' istennek, a feleségét nem hozta magával. Bájos asszony volt, de fenemód csípős nyelvű. Fura, hogy miket ki nem áll egy férfi egy asszonytól. A hajdani Toby Luttrell olyan szigorú parancsnok volt, hogy minden alárendeltje reszketett előtte, akár a nyárfalevél! Most meg papucs alatt

tartják, ráförmednek, ő pedig meghunyászkodik! Annak az asszonymnak fullánkos a nyelve. Persze, azért feje is van ám. Ha valaki, hát ő majd kifacsarja a pénzt abból a házból. Luttrellnek sose volt üzleti érzéke, de Mrs. Toby Luttrell a tulajdon nagyanyját is megnyúzná!

– S az az édeskés modora! – panaszkodtam.

Boyd Carrington vidám tekintetet vetett rám. – Tudom. Csupa kedvesség. De bridzsezett-e már vele?

– Igen – mondtam mély átéléssel.

– Én általában messze elkerülöm a női bridzsjátékosokat – mondta Boyd Carrington. – Ha ad a szavamra, maga is ezt teszi.

Elmeséltem, milyen kellemetlenül éreztük magunkat Nortonnal azon az első estén.

– Pontosan! Az ember azt se tudja, hová nézzen. Az a Norton derék fickó – tette hozzá. – Csak egy kicsit csöndes. Örökké a madarakat lesi. Azt mondja, semmi kedvet nem érez a vadászathoz. Szinte hihetetlen! Hogy valaki ne kedvelje a sportot! Meg is mondtam neki, hogy sokat vesztett. Nem értem, mi örömet talál benne, hogy folyton a hideg bozótban mászkál, és a madarait lesi a távcsővel. Nem is sejtettük, hogy Norton hobbija milyen fontos szerepet fog játszani az elkövetkező eseményekben.

Nyolcadik fejezet

Teltek a napok. Feszültséggel volt terhes ez az idő, a levegőben kínos várakozás lógott.

Ha szabad így kifejeznem magam, semmi sem történt. De

azért lezajlottak bizonyos közzjátékok; furcsa beszélgetések foszlányai, érdekes megjegyzések ragadtak meg bennem, s Styles lakói lassanként mind más-más megvilágításba kerültek. Halmozódtak a részletek, melyek, ha helyesen rakom össze őket, megfelelő felvilágosítást nyújthattak volna.

Azután Poirot néhány kifejező szóval ráébresztett arra, ami iránt én bűnös vakságot tanúsítottam.

Éppen azt panasztam neki, ki tudja, hányadszor, hogy szándékosan nem akar beavatni a bizalmába. Nem rendes dolog, mondtam. Azelőtt mindig úgy volt, hogy egyformán tudtunk mindent – még akkor is, ha én a tudás birtokában továbbra is tökfejű maradtam, ő meg a fortélyos eszével levonta a helyes következtetést.

Poirot türelmetlenül nemet intett. – Pontosan, barátom. Nem rendes dolog! Nem fair! Nem sportszerű! Nem becsületes játék! Mindezt elfogadom, sőt ebből indulok ki. Mert ez nem játék, nem sport. Maga azzal van elfoglalva, hogy buzgón találgatja, kicsoda X. Pedig nem ezért hívtam ide. Fölösleges, hogy ezzel foglalkozzék. Én tudom a választ. Amit nem tudok, és amit tudnom kell: ki fog meghalni... hamarosan? Nem az a lényeg, *mon vieux*, hogy maga kitalálósdit játsszék, hanem hogy megakadályozzunk egy gyilkosságot.

Megdöbbsentem. – Hát persze – mondtam lassan. – Én... én tudom, hogy mondta is egyszer de azt hiszem, nem fogtam fel kellőképpen.

– Hát fogja fel most... de azonnal.

– Igen, persze, ezt fogom tenni... akarom mondani, már föl

is fogtam.

– *Bien!* Akkor mondja meg, Hastings, ki az, aki meg fog halni.

Kifejezéstelen tekintettel bámultam rá. – Fogalmam sincs róla!

– Hát legyen! Különben miért van itt?

– Szerintem feltétlenül kell lennie valamilyen kapcsolatnak X. és az áldozat között, tehát ha megmondaná, kicsoda X....

Poirot olyan indulatosan rázta a fejét, hogy rossz volt nézni.

– Nem megmondtam, hogy ez X. módszerének a lényege? X.-nek semmi köze sem lesz a gyilkossághoz. Erre mérget vehet.

– Úgy érti, közvetlen köze nem lesz hozzá?

– Annyira közvetett lesz, hogy egyikünk sem fog rájönni.

– De ha tanulmányozzuk X. múltját...

– Mondom, hogy nem. Nincs rá időnk. Bármelyik percben lecsaphat, érte már?

– Valakire, ebben a házban?

– Valakire, ebben a házban.

– És csakugyan nem tudja, kire és miért?

– Ha tudnám, miért sűrgetném, hogy találja ki?

– Pusztán X. jelenlétére alapítja a feltevését? Kétkedés csengett a hangomban. Poirot, aki végtagjai elmerevedésével egyre ingerlékenyebb lett, egyszerűen rám üvöltött.

– Hát hányszor mondjam még el? Ha Európa valamelyik országában megjelenik egy csomó haditudósító, mit jelent? Háborút! Ha orvosok érkeznek egy városba a világ minden

tájérol, mit jelent? Orvoskongresszus van készülóban. Ha keselyű lebeg odafönn, lenn biztosan dögöt talál. Ha hajtók verik fel a mocsarat, lövöldözésre számíthatunk. Ha egy ember hirtelen megtorpan, letépi a zakóját, és a tengerbe ugrik, ez azt jelenti, hogy valakit hamarosan ki fognak menteni a vízből. Ha tisztos külsejű, korosodó hölgyek a sövény mögött kukucskálnak, nyugodtan levonhatja a következtetést, hogy néminemű helytelenkedés van készülóban! És végül, ha ínycsiklandó illatokat érez, és látja, hogy többen is ugyanabba az irányba tartanak a folyosón, minden tévedést kizáróan feltételezheti, hogy hamarosan felszolgálják az ebédet!

Egy pillanatra eltöprengtem az analógiákon, majd fontolóra véve az elsőt, így szóltam: – De hát egy haditudósító még nem csinál háborút!

– Nem bizony. És egy fecske sem nyarat. De egy gyilkos, Hastings, bőven elegendő egy gyilkossághoz.

Ezt természetesen nem vonhattam kétségbe. De arra gondoltam, s ez, úgy látszik, Poirot-nak nem jutott eszébe, hogy néha még egy gyilkos is szakít magának időt a pihenésre. Lehet, hogy X. egyszerűen nyaralni jött Stylesba, minden gyilkos szándék nélkül. De Poirot olyan ingerültnek látszott, hogy nem mertem szóba hozni a feltevésemet. Annyit mondtam csak, hogy ez az egész ügy reménytelennek látszik. Várnunk kell, amíg...

– Ki nem derül magától – fejezte be Poirot. – Ez az, *mon cher*, amit nem engedhetünk meg magunknak. Nem mondom, és ezt ne feledje, hogy feltétlen sikerre

számíthatunk, hisz már említettem: ha egy gyilkos elszánja magát, nagyon nehéz megakadályozni. De meg kell próbálnunk. Vegye úgy, Hastings, mintha valamelyik újság bridszfeladványát kellene megoldania. A kérdés: „Mi lesz a játszma vége?”

Megráztam a fejem. – Ez így nem megy, Poirot. Még csak feltevéseim sincsenek. Ha tudnám, kicsoda X....

Poirot megint rám üvöltött. Olyan hangosan, hogy Curtiss rémülten szaladt be a szomszéd szobából. Poirot elhessegette, s amikor kiment, barátom csendesebb hangot igyekezett megütni.

– Ide hallgasson, Hastings! Maga nem olyan ostoba, mint amilyennek látszik. Tanulmányozza az eseteket, amiket leírtam. Nem tudja, kicsoda X., de ismeri a módszereit.

– Ó! – mondtam. – Értem már.

– Persze hogy érti. Az a baj, hogy maga lusta gondolkozni. Szereti a játékot, a kitalálósdit. De a fejét nem szereti használni. Mi X. módszerének a lényege? Nem az vajon, hogy a gyilkosság, ha egyszer elkövették, tökéletes gyilkosság? Van indíték, alkalom, van eszköz, s végül és legfőképpen, van bűnös, aki máris indulhat a vádlottak padjára.

Egy pillanat alatt felfogtam a lényegét, és átkoztam az ostobaságomat, hogy nem jöttem rá előbb.

– Értem – mondtam. – Csak körül kell néznem, hogy ki az... aki megfelel a követelményeknek... aki potenciális áldozat lehet.

Poirot felsóhajtott és hátradőlt. – Végre! Fáradt vagyok. Küldje be Curtisst. Most már tudja, mi a dolga. Maga tud

mozogni, nyomon követhet bárkit, beszélgetésbe elegyedhet, kémkedhet anélkül, hogy észrevennék... (Már-már felháborodottan tiltakoztam, de meggondoltam a dolgot. Túlságosan ódivatúnak tűnt volna az érvelés.) Kihallgathat ezt-azt, a térde is hajlik még, beleshet a kulcslyukon...

– Nem vagyok hajlandó kulcslyukon leselkedni! – szakítottam félbe haragosan.

Poirot behunyta a szemét. – Nagyon jó. Tehát nem fog kulcslyukon leselkedni. Igazi angol úriember marad, és valaki meghal. Sebaj. Egy angolnak első a becsület. A maga számára fontosabb a becsület, mint egy ember élete. *Bien!* Tudomásul vettem.

– Dehogyan, Poirot, az ördög vigye el...

Poirot hidegen ennyit mondott: – Küldje be Curtisst. És távozzék. Maga önfejű, és rettentően ostoba, s én azt kívánom, bár lenne valaki, akiben megbízhatnék, de sajna kénytelen vagyok beérni magával meg a képtelen *fair play*-elképzeléseivel. Mivel a szürkeállományát nem használhatja, hiszen nincs is, használja legalább a szemét a fülét és az orrát, már persze, amennyire a tisztessége megengedi.

Csak másnap mertem előhozakodni az ötletemmel, amely már többször is megfordult az agyamban. Vonakodva tettem, mert sohasem lehet tudni, hogyan reagál Poirot!

– Gondolkoztam a dolgon, Poirot. Tudom, hogy nem vagyok valami használható ember. Maga azt mondta, ostoba vagyok; nos, lehet, hogy bizonyos fokig igaza van. Felét se érem már a régi énemnek. Mióta a feleségem

meghalt...

Poirot valami együttérzésfélét dörmögött.

Folytattam: – De van itt valaki, aki segíthetne magának...

Pontosan az a fajta, akire szükségünk van. Eszes ember, tele fantáziával és energiával... határozott, sokat tapasztalt.

Boyd Carringtonról beszélek. Ő a mi emberünk, Poirot.

Fogadja bizalmába. Mondjon el neki mindent.

Poirot kinyitotta a szemét, és határozottan azt mondta: –

Eszem ágában, sincs.

– De miért? Nem tagadhatja, hogy eszes ember... jóval eszesebb, mint én.

– Ez még nem nagy dicsőség – mondta maró gúnnyal

Poirot. – Verje ki a fejéből, Hastings. Senkit sem avatunk

be a bizalmunkba. Megértette... *heini!* Megtiltom, hogy bárkinek is beszéljen a dologról.

– Hát, rendben van, ha így akarja, de Boyd Carrington igazán...

– Lalala! Boyd Carrington. Miért van úgy eltelve ezzel a

Boyd Carringtonnal? Kicsoda ő, végül is? Nagyra nőtt,

öntelt alak, aki roppantul meg van elégedve magával, mert

az emberek valaha „excellenciád”-nak szólították.

Elismerem, hogy ügyesen és szeretetreméltóan tud

viselkedni. De azért egyáltalán nem olyan csodálatra méltó

ember a maga Boyd Carringtonja. Önmagát ismétli,

elmondja ugyanazt kétszer, sőt mi több, olyan rossz az

emlékezőtehetsége, hogy képes visszamondani a

történetet, amit maga mesélt neki! Nagy tehetségű férfi?

Ugyan! Unalmas fráter, szélkelep... *enfin...* egy beképzelt

hólyag!

– Ó... – mondtam, mert szöget ütött a fejembe a dolog.

Való igaz, hogy Boyd Carringtonnak nincs valami jó emlékezőtehetsége. El is követett egy balfogást, ami, ezek szerint, alaposan felbosszanthatta barátomat. Poirot egyszer valami mulatságos történetet mesélt el neki belgiumi rendőreiveiből, és néhány napra rá, amikor többen összegyűltünk a kertben, Boyd Carrington merő feledékenységéből előadta ugyanazt a történetet Poirot-nak, mégpedig e szavak kíséretében: „A párizsi rendőrfőkapitánytól hallottam”...

Most láttam csak, mekkora tüskét hagyott ez Poirot-ban. Nem is szóltam többet, tapintatosan visszavonultam.

Leballagtam a lépcsőn, és kiléptem a kertbe. Senki sem volt odakinn: keresztülvágtam egy kis facsoporton, s egy fűvel benőtt domb felé igyekeztem, melynek szüette nyári lak állt a tetején, szemlátomást düledező állapotban. Leültem a fűbe, meggyújtottam a pipámat, és gondolkozni kezdtem.

Kinek lenne elegendő indítéka Stylesban, hogy meggyilkoljon valakit – vagy inkább: kiről képzelhető el ilyesmi?

Számításon kívül hagyva Luttrell ezredes nagyon is nyilvánvaló indítékát – róla elég nehéz volt elképzelni, hogy kitekeri a felesége nyakát egy robber közben, noha minden oka meglett volna rá –, eleinte senki sem jutott eszembe.

A legtöbb gondot az okozta, hogy keveset tudtam ezekről az emberekről. Norton talán, és Miss Cole? Mi a leggyakrabban előforduló indíték? A pénz? Úgy tudtam,

Boyd Carrington az egyetlen gazdag ember a társaságban. Vajon ki öröklí a pénzét, ha meghal? Valaki a vendégek közül? Nemigen hittem, de azért elhatároztam, hogy utánajárok. Elképzelhető, hogy kutatási célokra szánta a vagyonát, és Franklint bízza meg a felügyelettel. S ha számításba vesszük a doktor óvatlan kijelentését az emberiség nyolcvan százalékanak kiirtásával kapcsolatban, a vörös hajú tudósnak ugyancsak rosszul állna a szénája, ha a vádlottak padjára kerül. Az is lehet, hogy Norton vagy Miss Cole távoli rokonok, és halál esetén automatikusan örökölnének. Valószínűtlen, de elképzelhető. És Luttrell ezredes, a régi barát, vajon szerepel-e Boyd Carrington végrendeletében? Ezek a feltételezések ki is merítették az anyagi indíték lehetőségét. Áttértem a romantikusabb elgondolásokra. Franklinék. Mrs. Franklin betegeskedik. Lehet, hogy lassan ölé méreg munkál a szervezetében – s haláláért a férje lesz a felelős? Egy orvosnak mindig van alkalmá és lehetősége az ilyesmire. És hogy állunk az indítékkal? Kényelmetlen gondolat villant át az agyamon.... És ha Judithot is belekeverik? Tudtam, hogy kapcsolatuk szigorúan hivatalos – de mit gondol majd a közvélemény? Mit gondol egy cinikus rendőrtiszt? Judith gyönyörű, fiatal nő. S a vonzó asszisztensnők és titkárnők már igen sok gyilkosságnak voltak okozói. A lehetőség kétségbe ejtett. Aztán fontolóra vettem Allertont. Lehetne rá oka valakinek, hogy eltegye láb alól? Ha már mindenáron meg kell esnie, jobb szerettem volna, ha Allerton lesz az áldozat! Indíték is könnyen akadhat, gondoltam. Miss Cole például, bár nem

fiatal, azért még egész csinos teremtés. Esetleg sarkallhatná a féltékenység, ha ő és Allerton valamikor bizalmas viszonyban voltak, jőllehet semmi okom nincs rá, hogy ezt feltételezzem. Azonkívül, ha Allerton X....

Bosszúsan ráztam meg a fejem. Így semmire sem jutok. Lépteket hallottam, odalenn csikorogtak a kavicsos. Franklin sietett a ház felé, keze a zsebében, fejét előreszegte. Lerítt róla a csüggedés. Így, egyedül, megdöbbenően boldogtalannak látszott.

A látvány úgy lekötött, hogy nem is hallottam a közeledő lépéseket, csak amikor Miss Cole megszólított, perdültem hátra ijedten.

– Nem hallottam, hogy jön – mentegetőztem, és talpra ugrottam.

Miss Cole a nyári lakot nézegette.

– Igazi Viktória korabeli emlék!

– Ugye? Attól tartok, teli van pókokkal. Foglaljon helyet. Majd leporolom magának ezt a padot.

Itt az alkalom, gondoltam, hogy közelebről megismerkedjem egyik lakótársammal. Miközben a pókhálót söprögtem, alattomban szemügyre vettem Miss Cole-t.

Harminc és negyven között járhat, kicsit sovány, az arca éles metszésű, a szeme nagyon szép. Modorában tartózkodást, sőt – gyanakvást éreztem. Hirtelen az a gondolatom támadt, hogy ez a nő sokat szenvedett, következésképp nem bízik az életben. Úgy éreztem, szeretnék többet is megtudni Elizabeth Cole-ról.

– Íme – mondtam, s egy utolsót suhintottam a

zsebkendőmmel –, ennél többet, sajnós, nem tehetek.

– Köszönöm. – Elmosolyodott, és leült. Én is leültem melléje. A pad vészjóslóan nyikorgott, de nem történt katasztrófa.

– Mondja, min töprengett, amikor idejöttem? Egészen elmerült a gondolataiban – mondta Miss Cole.

Lassan feleltem: – Dr. Franklint figyeltem éppen.

– Igen?

Nem láttam okát, hogy eltitkoljam, ami az imént eszembe jutott.

– Megdöbbenett, mennyire boldogtalannak látszik.

Padtársam halkán azt mondta: – Természetesen az is. Erre nyilván maga is rájött már.

Valószínűleg észrevette, hogy meglepődöm. Dadogva mondtam:

– Nem... nem... jöttem rá. Én mindig úgy láttam, hogy teljesen leköti a munkája.

– Így is van.

– És maga ezt boldogtalanságnak nevezi? Azt mondhatnám, ez az elképzelhető legboldogabb állapot.

– Ó, igen, egy percig sem vitatom – ha nem akadályozzák meg az embert, hogy azt tegye, amit, úgy érzi, tennie kell. Vagyis: hogy a legtöbbet nyújthassa.

Megdöbbenve néztem rá. Folytatta: – Ősszel dr. Franklinnek lehetősége nyílt rá, hogy kiutazzék Afrikába, és ott folytassa kutatásait. Mint tudja, imádja a szakmáját, és igazán kitűnő eredményeket ért el a trópusi betegségek terén.

– És nem utazott el?

– Nem. A felesége nem egyezett bele. Nem érezte elég jól magát, hogy el tudja viselni az ottani klímát, az ellen pedig, hogy itthon maradjon, makacsul tiltakozott, hisz takarékosabban kellett volna bánnia a pénzzel. A felajánlott fizetés ugyanis elég alacsony volt.

– Ó... – mondtam. Aztán folytattam: – Gondolom, dr. Franklin úgy érezte, hogy ebben az állapotban nem hagyhatja magára a feleségét.

– Tud valami biztosat Mrs. Franklin egészségi állapotáról, Hastings kapitány?

– Hát, én... nem... de úgy hallom, sokat betegeskedik.

– Kétségtelen, hogy rossz az egészségi állapota – mondta szárazon Miss Cole. Tanácstalanul néztem rá. Látni való volt, hogy a férjjel rokonszenvezik.

– Azt hiszem – mondtam lassan –, hogy a... gyenge szervezetű nők gyakran önzők, nem?

– Igen, a betegek, a krónikus betegek, általában nagyon önzők. Talán nem is lehet hibáztatni őket.

– Maga nem hiszi, hogy Mrs. Franklinnek komoly baja van, ugye?

– Ó, nem szeretném ezt mondani. Pusztán csak feltevés. De amit akar, azt mindig meg tudja csinálni.

Elgondolkoztam. Úgy látszott, Miss Cole behatóan ismeri a Franklin családot. – Maga jól ismeri dr. Franklint, ugye? – kérdeztem némi érdeklődéssel.

Megrázta a fejét. – Ó, nem. Csak egyszer vagy kétszer találkoztam velük, mielőtt idejöttem.

– De azért mesélt magáról, nem?

Újból megrázta a fejét. – Nem, amit az imént elmondtam, a

maga Judith lányától hallottam.

Judith, töprengtem keserűen, mindenkinek mesél, csak nekem nem.

Miss Cole folytatta: – Judith borzasztóan hűséges a munkaadójához, minden percben kész harcolni az érdekeiért. Megvetése Mrs. Franklin önzése iránt elsőprő erejű.

– Maga is önzőnek tartja?

– Igen, de meg tudom érteni. Én... én... ismerem a betegeket. Azt is megértem, hogy dr. Franklin enged neki. Judith, persze, úgy véli, egyszerűen le kéne parkolnia a feleségét, és nekivágni a munkának. A maga lánya igen lelkes kutató.

– Tudom – mondtam vigasztalanul. – Néha már aggaszt is. Nem normális dolog, ha érti, mire gondolok. Szerintem egy kicsit... emberibbnek kéne lennie... többet kellene szórakoznia. Élvezni az életet... beleszeretni egy-két csinos fiatalemberbe. Addig tombolja ki magát, amíg fiatal... minek örökké a kémcsövek felett görnyedni? Nem normális dolog.

Ifjabb éveinkben mi rengeteget szórakoztunk... élveztük az életet... de hisz maga tudja.

Egy pillanatra csend lett. Aztán Miss Cole furcsán rideg hangon azt mondta: – Nem tudom.

Borzasztóan megrémültem. Ha öntudatlanul is, de arra céloztam, hogy ugyanahhoz a nemzedékhez tartozunk – pedig jó tíz évvel fiatalabb volt nálam: akaratlanul bár, de nagyon tapintatlanul viselkedtem.

Mentegetőzni kezdtem. Miss Cole dadogó szavaimba

vágott.

– Nem, nem, nem úgy gondoltam. Kérem, ne mentegetőzzék. Szó szerint értettem. Nem tudom. Sose voltam „fiatal”, ahogy maga mondja. Sosem „élveztem az életet”.

Volt valami keserűség, valami szemrehányás a hangjában, ami zavarba ejtett. Kissé sután, de őszintén mondtam: – Sajnálom.

Elmosolyodott: – Ó, nem számít. Ne nézzen olyan kétségbeesetten. Beszéljünk másról.

Engedelmeskedtem. – Meséljen a többiekről – kértem. – Persze, ha ismeri őket.

– Luttrelléket gyerekkorom óta ismerem. Szomorú, hogy ezt kell csinálniuk... leginkább Mr. Luttrellt sajnálom. Olyan aranyos ember. És a felesége is kedvesebb, mint gondolná. A folytonos szűkölködés, kuporgatás tette ilyen... nos... fősvényé. Ha örökösen csak a nyereszkesedésen jár az ember esze, az előbb-utóbb nyomot hagy. Egyedül az édeskés modorát nem állhatom.

– Meséljen valamit Mr. Nortonról.

– Róla nemigen van mit mondani. Kedves... kicsit félénk... kicsit talán buta is. Olyan érzékeny fajta. Sokáig az anyjával élt, egy szeszélyes, ostoba asszonnyal, aki zsarnokoskodott fölötte. Néhány éve halt meg. Mr. Norton rajong a madarakért, a virágokért, meg más effélékért. Nagyon kedves ember... az a fajta, aki mindent észrevesz.

– Úgy érti, a távcsövön keresztül?

Miss Cole elmosolyodott: – Nos, nem egészen szó szerint értettem. Inkább úgy mondanám, sok mindent megérez. A

csöndes emberek gyakran ilyenek. És önzetlen... figyelmesebb, mint a férfiak általában, de azért... olyan jelentéktelen, ha érti, mire gondolok.

Bólintottam. – Igen, tudom.

Újra keserűség vegyült Elizabeth Cole hangjába: – Ez az, ami olyan lehangoló az efféle helyeken. Penziók, amelyeket lecsúszott úriemberek vezetnek. Penziók, telis-teli kudarccal... emberekkel, akik semmire se jutottak, és nem is fognak, akiket... akiket legyőzött és megtört az élet, emberekkel, akik öregek és fáradtak, és semmire sem várnak.

Elhalt a hangja. Mély, egyre növekvő sajnálatot éreztem. Milyen igaz! Hiszen csupa élete alkonyán lévő ember gyűlt itt össze. Én szomorú, magányos férfi vagyok, a nő, aki mellettem ül, keserű, kiábrándult teremtés. Dr. Franklin, a lelkes, ambiciózus tudós, akinek minden reménye füstbe ment, a felesége, akit a betegség tart a karmaiban. A csöndes kis Norton ide-oda sántikál, és a madarakat lesi. Még Poirot, az egykor oly briliáns Poirot sem más, mint megtört, béna öregember.

Milyen más volt régen, amikor először jártam Stylesban. Nem bírtam elviselni a gondolatot – a fájdalom és a bánat elcsukló kiáltást csalt ki belőlem.

Társam aggódva kérdezte: – Valami baj van?

– Nem, semmi. Csak hirtelen szíven ütött az ellentét, tudja, sok évvel ezelőtt, amikor még fiatal voltam, jártam itt egyszer. Eszembe jutott, milyen nagy a különbség.

– Értem. És akkor boldog volt ez a ház? Boldogok voltak itt az emberek?

Furcsa, hogy néha hogy összekeverednek az ember gondolatai. Most velem is ez történt. Zavarba ejtőn felrázódtak, megkeveredtek az emlékek, az események. Aztán összeállt a mozaik.

Nosztalgiam a múltnak szólt, nem a valóságnak. Mert a boldogság, bizony, sohasem ütött tanyát Stylesban. Szenvedély nélkül vettem sorra a tényeket. Barátom, John, és felesége, mindketten boldogtalanok, utálták az életmódot, melyet rájuk kényszerítettek. A búskomorságba süppedt Lawrence Cavendish. Cynthia, akinek lányos ragyogását elszürkítette az alárendelt helyzet. A pénzért házasodó Inglethorp. Nem, egyikük sem volt boldog. És most sem boldog senki sem. Styles balszerencsés ház.

– Hamis érzést dédelgettem – mondtam Miss Cole-nak. – Sohasem volt boldog ez a ház. Most sem az. Itt mindenki boldogtalan.

– Nem, nem. A lánya...

– Judith sem boldog.

A hirtelen felismerés bizonyosságával mondtam ki ezeket a szavakat. Nem, Judith nem boldog.

– Talán Boyd Carrington... – mondtam kételkedve. – A minap említette, hogy egyedül érzi magát... de azt hiszem, ő azért örül az életnek, ott van neki az udvarháza, meg miegyéb.

Miss Cole éles hangon válaszolt: – Ó, igen, de Sir William egészen más. Ő nem tartozik köztük. A külvilágból jött: a siker és a függetlenség világából. Az ő élete sikeres volt, és ezt tudja is. Nem tartozik a... megnyomorítottak közé.

Furcsa, hogy ezt a szót választotta. Megdöbbenve néztem rá.

– Megmondaná – kérdeztem –, miért használta éppen ezt a kifejezést?

– Azért – felelte hirtelen, vad erővel a hangjában –, mert ez az igazság. Legalábbis ami engem illet. Engem megnyomorítottak.

– Úgy látom – mondtam szelíden –, nagyon sokat szenvedett.

Csöndesen válaszolt: – Nem tudja, hogy ki vagyok, ugye?

– Ööö... a nevét tudom...

– Az én nevem nem Cole... anyámat hívták így. Csak... később vettem fel.

– Később?

– Az igazi nevem Litchfield!

Először nem kapcsoltam, csak halványan derengett a név. Aztán eszembe jutott.

– Matthew Litchfield!

Bólintott. – Látom, hallott róla. Erre gondoltam az imént. Apám beteg volt; igazi zsarnok. A normális élet minden lehetőségét megtagadta tőlünk. Nem hívhattunk barátokat. Nem adott pénzt. Úgyszólván... börtönben éltünk.

Elhallgatott, s a szeme, az a gyönyörű szem, tágra nyílt, és elfelhősödött.

– Aztán a nővérem... a nővérem...

Abbahagyta.

– Kérem, ne beszéljen erről. Csak fájdalmat okoz vele magának. Tudok a dologról. Nem kell elmondania.

– Nem tudhat mindent. Nem. Maggie... Nem igaz... hihetetlen. Tudom, hogy elment a rendőrségre, és feladta magát, tudom, hogy mindent bevallott. Mégis, néha

egyszerűen nem hiszem el! Valahogy úgy érzem, nem igaz, nem történhetett úgy... ahogy elmondta.

– Úgy érti – mondtam habozva –, hogy a tények... ellentmondtak a...

Félbeszakított. – Nem, nem. Nem így. Tudom, hogy Maggie tette. Csak nem vallott rá. Nem... nem az a Maggie volt!

Szavak tolultak az ajkamra, de nem mondtam ki őket. Még nem jött el az az idő, amikor azt mondhatom neki: „Igazan van. Nem Maggie volt...”

Kilencedik fejezet

Hat óra felé járhatott, amikor Luttrell ezredes feltűnt az ösvényen. Madarászpuskát szorongatott, és néhány döglött vadgalambot.

Odakiáltottam neki, mire összerezett; szemlátomást meglepődött, hogy együtt lát bennünket.

– Halló, hát maguk mit csinálnak ott? Az a düledező viskó nem valami biztonságos. Szétesőfélben van. Könnyen a fejükre szakadhat. Piszkos lesz a ruhája, Elizabeth.

– Ó, attól ne féljen. Hastings kapitány feláldozta a zsebkendőjét a jó ügy érdekében.

– Igazán? Nagyszerű, nagyszerű – motyogta az ezredes. Felálltunk, és csatlakoztunk hozzá.

Ezen az estén valahogy szórakozottnak tűnt. – Leszedtem néhány istenverte vadgalambot. Rengeteg kárt csinálnak, tudják – mondta végül, mintegy felrázva magát.

– Úgy hallom, kitűnően bánik a puskával – jegyeztem meg.

– Hogy? Ki mondta? Ó, Boyd Carrington. Igen... valamikor

jól bántam vele. Azóta berozsdásodtam egy kicsit.

Hiába, a kor...

– Gyengül a látás – bólítottam megértőn.

Ellentmondott. – Ostobaság. A látásom, az semmit se romlott. Azaz... olvasáshoz persze kell a szemüveg. De távolra kitűnően látok.

Egy-két perc múlva megismételte: – Igen... kitűnően. Nem mintha sokat számítana... – Hangja szórakozott motyogásba veszett.

Miss Cole körülnézett, és gyorsan megjegyezte: – Milyen gyönyörű este!

A nap nyugat felé ereszkedett, gazdag, aranyló fényt árasztott, s még jobban kiemelte a fák szikrázó sötétzöldjét. Csendes, nyugodt, igazi angol este volt, amilyenre messze trópusi országokban gondol vissza az ember. Meg is mondtam a többieknek.

Luttrell ezredes élénken helyeselt. – Igen, igen, nekem is sokszor eszembe jutottak ezek az esték, kinn Indiában, tudják. Ilyenkor elábrándozik az ember, hogy egyszer visszavonul, és letelepszik valahol...

Bólítottam. Az ezredes folytatta, de egészen elváltozott a hangja: – Igen, hazajön és letelepszik... de semmi se sikerül úgy, ahogy eltervezzük... semmi... semmi.

Arra gondoltam, hogy az ő esetében valóban így fest a dolog. Bizonyára nem úgy tervezte, hogy penziót fog vezetni, és töri magát, hogy jövedelmezzen valamit, míg házsártos felesége egyre csak szidja, és boldogboldogtalannak panaszkodik.

Lassan bandukoltunk a ház felé. Norton és Boyd Carrington

kinn ült a verandán; mi az ezredessel csatlakoztunk hozzájuk, Miss Cole pedig bement a házba.

Beszélgetni kezdtünk. Luttrell ezredesnek is megjött a kedve. Elmondott egy-két viccet, és általában sokkal vidámabbnak és élénkebbnek tűnt, mint máskor.

– Tikkasztó napunk volt – mondta Norton. – Alaposan megszomjaztam.

– Igjunk egyet, fiúk. A cég számlájára, hm? – Az ezredes egészen felélénkült, az arca sugárzott.

Megköszöntük és elfogadtuk. Luttrell felállt és bement.

A verandának éppen azon a részén ültünk, ahova az ebédlőablak nyílt, és az ablak nyitva volt.

Hallottuk, hogy az ezredes kinyit egy pohárszéket, dugóhúzó csikorgott, aztán halk pukkanás – kihúzta a dugót.

A pukkanást azonban Luttrell ezredesné éles fejhangja követte.

– Mit csinálsz, George?

Az ezredes suttogva felelt valamit. Motyogó hangjából itt-ott kivehettünk egy-egy szót: – ...a fiúk odakinn... egy italra...

Aztán megint felcsattant az éles, bántó hang: – Szó sem lehet róla, George. Micsoda ötlet! Miféle jövedelemre számítasz, ha folyton itallal kínálgatod a vendégeket? Az italért is fizetni kell. Nekem van üzleti érzékem, ha neked nincs is. Ha én nem vagyok, akár már holnap csődöt jelenthetnél! Úgy kell vigyáznom rád, mint egy gyerekre. Igen, mint egy gyerekre! Semmi érzéked sincs a dolgokhoz. Add ide azt az üveget! Add ide, azt mondtam!

Megint a tiltakozó, elfojtott motyogás.

Aztán Mrs. Luttrell csípős hangja: – Nem érdekel, hogy mit mondanak! Az üveg visszamegy a pohárszékre, és én bezárom a pohárszéket.

Kulcs nyikordult a zárban.

– Így ni. Kész, vége.

Az ezredes hangja most érthetőbben szólt:

– Túlságosan messzire mégy, Daisy. Ezt nem fogom tűrni.

– Te nem fogod tűrni? Ki vagy te, hadd halljam? Ki vezeti ezt a házat? Én! És ezt jobb, ha megjegyzed!

Ruhasuhogás hallatszott; Mrs. Luttrell kiviharzott a szobából.

Az ezredes csak néhány perc múlva tért vissza. Mintha éveket öregedett volna ez alatt a néhány perc alatt.

Mindnyájan együtt éreztünk vele, és a legszívesebben meggyilkoltuk volna Mrs. Luttrellt.

– Borzasztóan sajnálom, fiúk – mondta merev, természetellenes hangon Luttrell. – Úgy látszik, kifogyott a whiskynek.

Tudnia kellett, hogy akaratlanul is kihallgattuk az iménti párbeszédet. De ha nem tudta, a viselkedésünk akkor is elárulta. Szörnyen kényelmetlenül éreztük magunkat, Norton sietve magyarázkodni kezdett, hogy ő tulajdonképpen nem is kívánta az italt – hisz mindjárt vacsorázunk, nem? –, majd tapintatosan témát váltott, de csupa összefüggéstelen megjegyzést tett. Nagyon rossz pillanatot választott ki. Jómagam szinte megkukultam, Boyd Carrington meg, az egyetlen ember, aki helyre tudta volna ütni a dolgot, Norton fecsegésétől szóhoz sem jutott.

A szemem sarkából láttam, hogy Mrs. Luttrell a kert felé tart

az egyik ösvényen, a kezében kesztyű és gyomlálókapa. Szó se róla, szorgos asszony, de nagyon haragudtam rá. Senkinek sincs joga hozzá, hogy mást megalázzon.

Norton lázasan hadart. Megfigyelt egy vadgalambot, mesélte; aztán elmondta, hogyan nevétek ki az iskolában, amikor rosszul lett egy döglött nyúl láttán, majd áttért a nyírfajdos mocsarakra, meg egy hosszú, unalmas történetre valami balesetről, amikor is egy skóciai vadászaton véletlenül agyonlöttek egy hajtót. Beszélgetni kezdtünk különféle vadászszerencsétlenségekről, majd Boyd Carrington megköszöri a torkát, és így szól:

– Furcsa dolog történt egyszer az egyik tisztiszolgámmal. Ír származású volt a fickó. Kivette a szabadságát, és hazautazott. Amikor visszajött, megkérdeztem, hogy jól érezte-e magát.

„Hogyne, uram, életemben nem éreztem még ilyen jól magam.”

„Örülök neki” – mondtam, meglepődve a lelkesedésén.

„Hogyne remek szabadság volt! Agyonlöttem a bátyámat.”

„Agyonlötted a bátyádat!” – kiáltottam föl.

„Agyon én. Már évek óta akartam. Ott csücsülök Dublin-ban egy háztetőn, egyszer csak kijön az utcán, hát a bátyám; nekem meg a kezemben a puska. Nem akarok dicsekedni, de gyönyörű lövés volt. Úgy leszedtem, akár egy verebet. Fáin pillanat volt, sose felejttem el!”

Boyd Carrington nagyszerű mesemondó volt, komikusan ki tudta színezeni a drámai részeket; jót nevéttünk, és mindjárt jobban éreztük magunkat. Amikor fölkel és elballagott, mondván, hogy megfürdik vacsora előtt, Norton lelkes

szavai mindannyiunk véleményét tükrözték: – Micsoda remek fickó!

Helyeseltem, Luttrell pedig azt mondta: – Igen, nagyszerű ember.

– Úgy hallom, mindenütt sikert arat – mondta Norton. – Végbevitt mindent, amihez csak hozzáfogott. Erélyes, mindig tudja, mit akar... egyszerűen, tette kész férfi. A siker embere.

Luttrell lassan azt mondta: – Vannak, akik ilyenek. Amihez hozzáfognak, véghez is viszik. Sohasem hibáznak. Mindenben... mindenben szerencsések.

Norton fürgén megrázta a fejét. – Nem, nem, uram. Ez nem szerencse. – Átszelleműlten szavalni kezdett: – „Nem csillaginkban, Brutus, a hiba, hanem magunkban, kik megbókolunk.”

– Lehet, hogy igaza van – mondta Luttrell.

Gyorsan közbeszóltam: – Mindenesetre szerencsés fickó, hogy megörökölte Knattont. Micsoda hely! De azért meg kéne nősnülnie. Egyedül fogja érezni magát.

Norton felnevetett. – Megnősnülni és letelepedni? Hogy aztán a felesége legyen az úr a házban?...

Hát ez példás balfogás volt. Persze, az ember gyakran elejt efféle megjegyzéseket. De a körülményekhez képest nagyon szerencsétlenül jött, ezt Norton is észrevette, alighogy kimondta. Szerette volna visszazívni, tétovázott, dadogott, és végül sután elhallgatott. De ezzel csak még többet ártott.

Egymás szavába vágva beszélni kezdtünk. Én valami ostoba megjegyzést tettem az alkonyati fényre. Norton azt

mondta, jó lenne bridzsezni egyet vacsora után.

Luttrell ezredes oda se figyelt. Furcsa, kifejezéstelen hangon mondta: – Nem, Boyd Carrington házában nem a felesége lesz az úr. Nem az a fajta, aki engedné, ő nem. Ő férfi a talpán!

Kellemetlen helyzet volt. Norton megint a bridzsről kezdett dadogni. Egyszer csak egy jókora vadgalamb szállt el a fejünk felett, és egy közeli fa ágán telepedett meg.

Luttrell ezredes felkapta a puskát. – Ott az a nyavalyás! – kiáltotta.

De mielőtt még célba vehette volna, a madár odébb repült, s az ágak közt már lehetetlen volt eltalálni.

Ekkor az ezredes figyelmét hirtelen magára vonta valami mocorgás egy távoli lankán.

– Az ördög vinné el, egy nyúl rágcsálja a fiatal gyümölcsfákat! Pedig azt hittem, bekerítettem őket.

Felkapta a puskát, tüzelt, s ahogy odanéztem...

Egy nő felsikoltott. Aztán szörnyű, gurgulázó hang hallatszott...

Az ezredes kezéből kihullott a puska, a teste összerándult, keze a bajuszára tévedt.

– Úristen! Hiszen ez... Daisy!

Én akkor már rohantam is a pázsit felé. Norton mögöttem loholt. Odaértem a helyszínre, és letérdeltem. Mrs. Luttrell volt. Valószínűleg térdelhetett, egy fiatal gyümölcsfát kötözött a karóhoz. Körülötte magas volt a fű, így valószínű, hogy az ezredes semmit sem látott, csak valami mozgást észlelt a fűben. A fény is zavarhatta. Mrs. Luttrellt a vállán érte a lövés, a sebből sugárban ömlött a vér.

Lehajoltam, hogy megnézzem, közben felpillantottam Nortonra. Egy fának támaszkodott, az arca egészen elzöldült, mint aki mindjárt elájul. Mentegetőzve dadogta: – Nem bírom a vért.

Élesen rászóltam: – Hozza ide Franklint, de azonnal. Vagy a nővért.

Bólintott, és elügetett.

Először Craven nővér jelent meg a színen. Hihetetlenül rövid idő alatt odaért, és szakszerűen hozzálátott, hogy elállítsa a vérzést. Aztán Franklin érkezett rohanvást. Felemelték az asszonyt, bevitték a házba, és lefektették; Franklin bekötözte a sebét, és elküldött Mrs. Luttrell orvosáért, Craven nővér pedig ott maradt mellette.

Amikor Franklinbe botlottam, épp a telefontól jött.

– Hogy érzi magát?

– Ó, megússza. Szerencsére nem ért nemes részeket.

Hogyan történt?

Elmondtam.

– Értem. Hol van az öreg fiú? Nem csodálkoznék rajta, ha kikészült volna. Valószínűleg több ápolást igényel, mint a felesége. A szíve sincs egészen rendben.

Luttrell ezredesre a dohányzóban akadtunk rá. A szája széle egészen elkékült, szinte nem is volt magánál. Megtört hangon kérdezte: – Daisy? Meg... hogy van?

Franklin csendesen így szólt: – Hamarosan felépül, uram. Nem kell aggódnia.

– Én... azt hittem... nyúl... a fakérget... nem is tudom, hogyan tévedhettem ekkorát. Valami megvillant a szemem előtt.

– Előfordul az ilyesmi – mondta Franklin szárazon. – Találkoztam már hasonló esetekkel. Hallgasson ide, uram, azt hiszem, jobb lesz, ha beadok egy szíverősítőt. Nincs valami jó színben.

– Semmi bajom. Be... bemehetek hozzá?

– Most még nem. Craven nővér ott van mellette. Nem kell aggódnia. Minden rendben lesz. Nemsokára megérkezik dr. Oliver, és ugyanezt fogja mondani.

Magukra hagytam őket, és kiléptem a napfényes estébe. Judith és Allerton közeledett az ösvényen. A férfi Judithhoz hajolt, felnevettek.

Az imént lezajlott tragédia után most betelt a pohár. Éles hangon odaszóltam Judithnak, mire ő csodálkozva felpillantott. Néhány szóban elmondtam, mi történt.

– Milyen különös – jegyezte meg a lányom.

Nem nagyon kavarja föl a hír, gondoltam magamban. Allerton viselkedése azonban botrányos volt. Úgy látszott, jó tréfának tartja a dolgot.

– Megérdemelte a vén boszorkány – jelentette ki. – Gondolja, hogy szándékosan csinálta az öreg?

– Ugyan, dehogy! – mondtam méltatlankodva. – Baleset volt.

– Ismerem én az efféle baleseteket. Néha átkozottul jól jön az ilyesmi. Szavamra, le a kalappal, ha szándékosan csinálta a kisöreg.

– Szó sincs ilyesmiről! – jelentettem ki haragosan.

– Csak ne legyen olyan biztos benne. Én két férfit is ismertem, aki agyonlőtte a feleségét. Az egyik revolvertisztítás közben. A másik meg egyenesen célba

vette, csak úgy tréfából, azt mondta. Nem tudta, hogy töltve van. Mind a ketten megúszták. Pedig egyszerűen csak meg akartak szabadulni a feleségüktől, ha engem kérdez.

– Luttrell ezredes nem az a fajta ember – mondtam fagyosan.

– Ne mondja, hogy nem jött volna jól neki! – mondta szemtelenül Allerton. – Nem vesztek esetleg össze előtte?

Dühösen elfordultam, részben azért is, hogy elrejtsem zavaromat. Allerton majdnem ráhibázott. Valami kételyféle lopózott belém.

A kétely akkor sem oszlott el, amikor Boyd Carringtonnal találkoztam. Lesétált a tó felé, magyarázta. Mikor beszámoltam neki a hírről, rögtön azt kérdezte: – Ugye, nem gondolja, hogy szándékosan lőtt rá, Hastings?

– No de kedves barátom!

– Bocsásson meg! Nem kellett volna ezt kérdezniem. Csak... elgondolkoztam egy pillanatra... Az asszony... nos, az asszony provokálta egy kicsit, nem?

Egy ideig csöndben elméltünk a jeleneten, amelynek az imént akaratlanul is fültanúi voltunk.

Amikor felmentem, és bekopogtam Poirot ajtaján, mi tagadás, elég szerencsétlenül éreztem magam.

Poirot Curtisstől már értesült az eseményekről, és kíváncsian várta a részleteket. Mióta Stylesban voltam, megszoktam, hogy minden beszélgetésről, minden találkozásról részletesen beszámoljak neki. Úgy gondoltam, drága, öreg barátom így nem érzi magát olyan elszigeteltnek. Megvolt az illúziója, hogy ily módon ő is részt vesz a napi eseményekben. Mindig jó

emlékezőtehetségem volt, nem esett hát nehezemre, hogy szó szerint idézzem a beszélgetéseket.

Poirot feszült figyelemmel hallgatott. Titokban azt reméltem, hogy eloszlatja majd gyanakvásomat, mely mindjobban megerősödött, de mielőtt még szavakba önthette volna gondolatait, kopogtak az ajtón.

Craven nővér volt. Elnézést kért a zavarásért.

– Borzasztóan sajnálom, azt hittem, itt találom a doktort.

Az öreg hölgy magához tért, és aggódik a férje miatt. Látni szeretné. Nem tudja, hol van, Hastings, kapitány? Nem szeretném magára hagyni a beteget.

Felajánlottam, hogy előkerítem. Poirot beleegyezően bólintott, Craven nővér pedig hálásan köszönetet mondott.

Egy szűk, ritkán használt kis nappali szobában találtam meg Luttrell ezredest. Az ablakban állt, és mereven bámult kifelé.

Ahogy beléptem, hirtelen sarkon fordult. A tekintetében ott vibrált a kérdés. És, úgy láttam, a félelem is.

– A felesége magához tért, és látni kívánja önt, Luttrell ezredes.

– Ó... – A vér az arcába szökött, s csak most láttam, milyen sápadt volt az elébb. Lassan, ügyefogyottan motyogta, mint egy nagyon, de nagyon öreg ember: – Látni... Látni kíván? Megyek... azonnal megyek.

Tántorgó léptekkel indult az ajtó felé, olyan bizonytalanul, hogy a segítségére kellett sietnem. A lépcsőn teljes súlyával rám dőlt, kapkodva, nehezen szedte a levegőt. A sokk, ahogy Franklin megjósolta, igen súlyos lehetett.

Odaértünk a betegszoba ajtaja elé. Bekopogtam, Craven

nővér élénk, erős hangja hallatszott: – Szabad!

Betámogattam az öregembert a szobába. Az ágy mellett spanyolfal állt. Megkerültük.

Mrs. Luttrell igen rosszul nézett ki – halottsápadt volt, a szeme csukva. Ahogy odaértünk, felnézett.

Zihálva, alig hallhatóan megszólalt: – George... George...

– Daisy... drágám...

Egyik karja be volt kötve, és fel volt polcolva. A másikat, a szabad kezét, bizonytalanul férje felé csúsztatta. Luttrell előrelépett, és megragadta a törékeny kis kezét. – Daisy – mondta újra. Majd rekedten: – Hála Istennek, hogy jól vágy! Felnéztem Luttrellre, s ahogy észrevettem elhomályosuló szemében a mélységes szeretetet és aggodást, elszégyelltem magam iménti véres elképzeléseim miatt.

Csendesen kilopóztam a szobából. Még hogy rejtélyes baleset! Képtelen voltam leplezni hálás megkönnyebbülésemet. Hihetetlenül felszabadultnak éreztem magam.

A folyosón gongütésre lettem figyelmes. Észre se vettem, hogy eltelt az idő. A baleset mindent felborított. Csak a szakácsnő tette, mint rendesen, a dolgát, s készült el idejében a vacsorával.

Legtöbben át se öltöztünk; Luttrell ezredes nem jelent meg az asztalnál. Mrs. Franklin azonban végre lejött; igen bájosan festett halvány rózsaszín estélyi ruhájában, és szemmel láthatólag jól érezte magát. Franklin, úgy láttam, rosszkedvű, és a gondolataiba merült.

Vacsora után, nem kis bosszúságomra, Allerton és Judith kiment a kertbe. Egy ideig elüldögéltem, Franklint és

Nortont hallgatva, akik a trópusi betegségekről társalogtak. Norton érdeklődő, figyelmes hallgatónak bizonyult, ha nem is konyított sokat a tárgyhoz.

A szoba másik végében Mrs. Franklin Boyd Carringtonnal csevegett valamiről. Holmi bútorhuzat- vagy függőnymintát nézegettek.

Elizabeth Cole könyve olvasásába merült. Úgy láttam, mintha feszélyezné a jelenlétem. Nem is csodálkoztam rajta, a délutáni bizalmas kitárulkozás után. Megsajnáltam, de reméltem, nem bánta meg, hogy mindent elmondott. Szerettem volna értésére adni, milyen sokra értékelem a bizalmát, és hogy szigorú titokként fogom kezelni. De nem adott rá lehetőséget.

Kis idő múlva felmentem Poirot-hoz.

Ott találtam nála Luttrell ezredest; csak egy kis lámpa égett, annak a fénykörében ült.

Mesélt valamiről, Poirot hallgatta. De azt hiszem, az ezredes inkább magának beszélt, nem is annyira hallgatójának.

– Sose fogom elfelejteni... igen, a vadászbálon történt.

Fehér ruha volt rajta, azt hiszem, tüllnek hívták. Csak úgy úszott körülötte. Milyen gyönyörű volt... rögtön elvette az eszemet. Azt mondtam magamban: „Ezt a lányt én feleségül veszem, ha addig élek is.” El is vettem. Észbontóan tudott viselkedni... be nem állt a szája, tudja. Alaposan kiosztotta az embert, áldja meg az Isten.

Felkuncogott.

Magam előtt láttam a jelenetet. Elképzeltem a pergő nyelvű, hetyke kis Daisy Luttrellt – akkor még jól illett hozzá, ami

később olyan háрпиát faragott belőle.

De Luttrell ezredesnek ezen az estén a fiatal lány járt az eszében, az első szerelem. Az ő Daisyjére emlékezett.

S én újra elszégyelltem magam néhány órával előbbi feltételezésemért.

Amikor Luttrell ezredes végre elment lefeküdni, természetesen rögtön kiöntöttem a szívemet Poirot-nak.

Csendben végighallgatott. Az arckifejezéséből semmit se tudtam kiolvasni.

– Szóval erre gondolt, Hastings... hogy szándékosan dördült el a lövés?

– Igen. Most már szégyellem...

– Magától jutott erre a feltevésre, vagy sugallta valaki?

– Allerton mondott ilyesfélét – mondtam megvető hangon. – Tőle, persze, nem is várhat mást az ember.

– Még valaki?

– Boyd Carrington is említette.

– Ah! Boyd Carrington.

– Végül is világlátott ember, lehet némi tapasztalata az effélékben.

– Ó, hát persze, persze. Habár ő nem látta a balesetet, vagy igen?

– Nem; sétálni ment. Egy kis testedzés vacsora előtt.

– Értem.

Nyugtalanul hozzátettem: – Nem is hiszem, hogy komolyan vettem ezt az elméletet. Csak úgy...

Poirot félbeszakított. – Azért ne igen szomorkodjék a gyanúja miatt, Hastings. Az adott körülmények között bárkinek eszébe juthatott volna ez a feltevés. Ó, igen,

nagyon is természetes gondolat.

Volt valami Poirot modorában, amit nem egészen értettem. Valami tartózkodásféle. Furcsa tekintettel méregetett.

Lassan azt mondtam: – Lehet. De most, hogy láttam, mennyire rajong érte...

Poirot bólintott. – Pontosan. Az ilyesmi gyakran megesik, ne feledje. A veszekedések, a félreértések, a mindennapi élet torzszalkodásai mögött sokszor őszinte ragaszkodás rejlik.

Egyetértettem. Eszembe jutott, milyen gyengéd, ragaszkodó tekintettel nézett fölébe hajló férjére a kis Mrs. Luttrell. A házaselet, tűnődtem, miközben lefekvéshez készülődtem, furcsa dolog.

Az a valami Poirot modorában csak nem hagyott nyugton. Az a furcsa, figyelő tekintet... mintha arra várna, hogy megértsek valamit – de mit?

Már éppen lefeküdtem volna, mikor hirtelen megvilágosodott az agyam. Hisz majd kiszúrta a szememet!

Ha Mrs. Luttrell meghal, ugyanaz a helyzet áll elő, mint az öt másik esetben. Luttrell ezredes megölte a feleségét. Elismerik, hogy baleset történt, de senki sem lett volna biztos benne, hogy tényleg baleset volt-e, vagy szándékos emberölés. A bizonyíték elégtelen lett volna a gyilkossághoz, de bőségesen elegendő a gyanúsításhoz.

És ez azt jelenti... ez azt jelenti...

Mit jelent?

Azt jelenti, hogy nem Luttrell ezredes lőtt rá Mrs. Luttrellre, hanem X.

És ez lehetetlen. Láttam az esetet. A puskát Luttrell ezredes sütötte el. Más lövés nem esett.

Hacsak – de hát ez lehetetlen. Nem, talán nem lehetetlen – csak nagyon valószínűtlen. De lehetséges, igen... Tegyük fel, hogy valaki kivárta a percet, és pontosan akkor, amikor Luttrell ezredes tüzelt (egy nyúlra), ez a másik Mrs. Luttrellre sütötte a fegyverét. Ebben az esetben csak egy lövést kellett hallanunk. S ha lett volna is némi eltérés, azt mindenki a visszhang számlájára írja. (Most, hogy erre gondolok, eszembe jut, hogy volt is valami visszhang, igen.) De nem, ez képtelenség. Vannak bizonyos eljárások, melyek segítségével pontosan meg lehet állapítani, milyen fegyverből lötték ki a golyót. A golyó méretének egyeznie kell a fegyver huzagolásával.

Persze, jutott eszembe, ez csak akkor fontos, ha a rendőrség valóban meg akarja állapítani, milyen fegyverből lötték ki a golyót. Ebben az ügyben pedig nem lett volna kivizsgálás. Hisz Luttrell ezredes is, mint mindenki más, meg lett volna győződve róla, hogy ő bocsátotta útjára a halálos golyót. Ezt a tényt mindenki habozás nélkül elfogadta volna; senki sem gondolt volna fegyverpróbára. Egy kérdés maradt volna csak, hogy véletlenül vagy bűnös szándékkal sütötték-e el a puskát – és ez a kérdés örök rejtély marad.

Így hát ez az eset is hajszálra olyan, mint a többi – mint Riggsé például, aki nem emlékezett rá, de úgy gondolta, hogy ő a gyilkos, mint Maggie Litchfieldé, aki elvesztette a fejét, és jelentkezett a rendőrségen – bevallotta a bűnt, amit nem ő követett el.

Igen, ez az eset hajszálra megegyezett a többivel, és most már azt is tudtam, miért viselkedett olyan furcsán Poirot. Arra várt, hogy levonjam a következtetést.

Tizedik fejezet

Másnap reggel szóba hoztam a dolgot Poirot-nak. Felderült az arca; helyeslően bólogatott.

– Nagyszerű, Hastings. Kíváncsi voltam, hogy észreveszi-e a hasonlóságot. De nem akartam siettetni, hiszen érti.

– Szóval igazam volt? Újabb X.-esettel van dolgunk?

– Kétségtelenül.

– De miért, Poirot? Mi az indíték? Poirot megrázta a fejét.

– Nem tudja? Elképzelései sincsenek?

– Van egy elképzelésem, igen – mondta lassan Poirot.

– Megtalálta a kapcsolatot a különböző esetek között?

– Azt hiszem, igen.

Alig bírtam türtőztetni magam. – Hát akkor?!

– Nem, Hastings.

– De tudnom kell!

– Jobb, ha nem tudja.

– Miért?

– Higgye el, ha mondom.

– Maga javíthatatlan – mondtam. – A székéhez láncolja a köszvény. Itt ül tehetetlenül. És mégis egyedül akar dolgozni.

– Ne gondolja, hogy egyedül dolgozom. Szó sincs róla. Maga nagyon is benne van a játékban, Hastings. Maga pótolja a szememet és a fületem. De nem vagyok hajlandó

olyan felvilágosítást adni, ami veszélyes lehet.

– Számomra?

– A gyilkos számára.

– Nem akarja – mondtam lassan –, hogy megsejtse: a nyomában van? Csak erről lehet szó. Vagy azt hiszi, hogy nem tudok vigyázni magamra?

– Egyvalamit tudnia illenék, Hastings. Az az ember, aki egyszer gyilkolt, újra gyilkolni fog... és újra, és újra, és újra.

– Akárhogy is – mondtam komoran –, ezúttal nem történt gyilkosság. Egy golyó célt tévesztett.

– Igen, és ez nagy szerencse... nagyon nagy szerencse. Mint mondtam, az ilyesmit igen nehéz előre látni.

Felsőhajtott. Arca gondterhelt lett.

Csendben magára hagytam, azzal a szomorú felismeréssel, hogy Poirot immár képtelen a kitartó munkára. Az agya tiszta még, de ő maga fáradt, beteg ember.

Poirot figyelmeztetett, hogy ne kutassam X. kilétét. Én azonban kitartottam hitemben, hogy máris megfejtettem a titkot. Mindössze egyetlen ember van Stylesban, aki határozottan gonosznak látszik. Csak fel kell tennem egy kérdést, és valamiről máris megbizonyosodhatok. Negatív kísérlet lesz, de meghozza az eredményt.

Reggeli után elcsíptem Judithot.

– Hol jártatok tegnap este, amikor találkoztunk, te meg Allerton örnagy?

Az a baj, hogy amikor nagyon koncentrálok valamire az ember, hajlamos rá, hogy minden mást figyelmen kívül hagyjon. Egészen elképedtem, amikor Judith felfortyant.

- Igazán nem értem, apa, mi közöd neked ehhez?
Csak bámultam döbbenetben. – Én... én csak úgy kérdeztem.
- Igen, de miért? Miért kell folyton kérdezgetned? Mit csináltam? Hová mentem? Kivel voltam? Ez túrhetetlen!
A vicc persze az volt, hogy ezúttal nem is arra voltam kíváncsi, hol járt Judith. Engem most Allerton érdekelt.
Megpróbáltam kibékíteni.
- De igazán, Judith, nem értem, miért ne tehetnék fel egy egyszerű kérdést.
- Én pedig azt nem értem, miért akarod mindenáron tudni!
- Tulajdonképpen nem is akarom. Úgy értem, csak elgondolkoztam... öö... hogyhogy nem tudtatok a balesetről.
- A balesetről? Hát ha éppen tudni akarod, lenn voltam a faluban bélyeget vásárolni.
- Belekapaszzkodtam a személyragba.
- Szóval, Allerton nem volt veled?
- Nem – válaszolta dühtől remegő hangon Judith. – Csak itt a ház közelében találkoztunk, két perccel azelőtt, hogy megláttál bennünket. Remélem, most már elégedett vagy. De hadd mondjam meg, ha álló nap Allerton örnaggyal sétafikáltam volna, ahhoz sem lenne semmi közöd. Huszonegy éves vagyok, magam keresem a kenyeremet, és csakis rám tartozik, hogyan gazdálkodom az időmmel!
- Teljesen igazad van – mondtam gyorsan, hogy megelőzzem a vihart.
- Örülök, hogy egyetértesz velem. – Judith megenyhült. Szomorkás félmosollyal tette hozzá: – Ó, drágám, ne játszd folyton az aggódó apát. Nem is tudod, milyen bosszantó az ilyesmi. Ne tüsténkedj annyit.

– Nem fogok... ígérem, hogy többé nem fogok – mondtam.
Franklin érkezett hosszú léptekkel.

– Helló, Judith. Jöjjön. Már így is elkéstünk.

Nyers volt a modora, szinte udvariatlan. Akaratom ellenére is bántott a dolog. Tudtam, hogy Franklin Judith munkaadója, hogy rendelkezik az idejével, hiszen megfizeti érte, hogy parancsolhat neki. De azért tisztességesen is viselkedhetne vele. Senki sem állítja, hogy csiszolt a modora, de a legtöbb ember iránt mégis valami hétköznapi udvariasságfélét mutat. Judithtal azonban, különösen mostanában, nyers és kimondhatatlanul parancsoló. Rá se néz, amikor hozzá beszél, csak elvakkantja a parancsait. Judith nem neheztelt érte, de én igen. Az is átfutott az agyamon, hogy mindez különösen szerencsétlen ellentétet alkot Allerton nagyon is túlzott figyelmességével. Nem vitás, hogy John Franklin tízszerre többet ér Allertonnál, de vonzó tulajdonságok dolgában mindenesetre ő húzza a rövidebbet.

Elnéztem Franklint, ahogy öles lépteivel a laboratórium felé tartott, idomtalan járását, szögletes alakját, kiugró arccsontját, vörös haját meg a szeplőit. Csúnya és idomtalan. Semmi sincs rajta, ami felkeltené a figyelmet. Jó koponya, az igaz, de a nők nem a tehetségbe szoktak belészeretni. Rosszallóan szögeztem le magamban, hogy munkája természeténél fogva Judith sohasem került kapcsolatba más emberekkel. Sohasem volt rá alkalma, hogy értékelni tudjon más, vonzó férfiakat is. A visszataszító külsejű, mogorva Franklin mellett szinte ellentétként hatott az üresfejű, de vonzó Allerton. Szegény

lányom, persze, nem értékelheti érdemének megfelelően. És ha komolyan belészeret? Iménti bosszankodása rossz jel. Allerton, tudtam, romlott ember. De lehet, hogy több ennél. És ha Allerton X.?...

Lehet, hogy az. Mikor a lövés eldőrdült, nem volt Judithtal. De mi lehet az indítéka ezeknek a látszólag céltalan gyilkosságoknak? Allerton, ebben biztos voltam, nem elmebeteg. Épelméjű – nagyon is épelméjű –, és tökéletesen elvtelen.

És Judith – az én Judithom – túlságosan sokat találkozik vele.

Eddig, bár kicsit aggódtam a lányom miatt, X. iránti kíváncsiságom és a bármikor bekövetkezhető gyilkosság veszélye elterelte a figyelmemet személyes gondjaimról.

Most, hogy a gonosz lesújtott, de a gyilkos szándék hál' istennek nem vált valóra, visszatérhettem gondolataimhoz. S ahogy visszatértem, egyre nyugtalanabb lettem. Egy elejtett megjegyzésből ugyanis megtudtam, hogy Allerton nős ember.

Boyd Carrington, aki mindenkiről tudott mindent, további felvilágosításokkal szolgált. Allerton felesége hithű katolikus. Házasságkötésük után hamarosan elhagyta a férjét. De vallása miatt a válás szóba sem került.

– S ha engem kérdez – mondta őszintén Boyd Carrington –, még jól is jön annak a gazembernek. Mindig is becstelének voltak a szándékai, és a feleség a háttérben pontosan megfelel a terveinek.

Kellemes hír egy apának!

A baleset után látszólag eseménytelenül teltek a napok, de

bennem a felszín alatt egyre nőtt-növekedett a nyugtalanság.

Luttrell ezredes ideje nagy részét felesége betegszobájában töltötte. Ápolónőt hívtak, hogy ügyeljen az asszonyra, Craven nővér pedig visszatérhetett Mrs. Franklin körüli teendőihez.

Nem akarok gonoszkodni, de be kell ismernem, Mrs. Franklint szemlátomást ingerelte a tény, hogy most már nem ő az első számú beteg. Az a nyüzsgés, az a sok figyelem, amivel Mrs. Luttrellt körülvettük, egyáltalán nem volt kedvére a kis hölgynek, aki megszokta, hogy az ő egészségi állapota a mindenkori napi téma.

Naphosszat hintaszékben hevert, és erős szívdobogásra panaszkodott. – Úgy nem szeretek nyűgösködni – panaszkolta halkán Poirot-nak. – Borzasztóan szégyellem, hogy ilyen beteges vagyok. Olyan... olyan megalázó szüntelenül szívességet kérni mindenkitől. Néha már arra gondolok, hogy a betegeskedés bűn. Aki nem erős és érzéketlen, az nem erre a világra való; akkor már jobb, ha szép csendesen eltemetik.

– Ah, nem, asszonyom. – Poirot, mint mindig, most is gálánsan viselkedett. – A gyöngye trópusi virágnak szüksége van az üvegház védelmére, nem bírja elviselni a hideg szelet. A közönséges gyom télen is virul, de azért még nem tartjuk értékesebbnek. Gondoljon az én esetemre: összetört, mozgásképtelen öregember vagyok, de eszem ágában sincs, hogy lemondjak az életről. Élvezem, ami megmaradt: az ételt, az italt, a szellem örömeit.

Mrs. Franklin felsóhajtott. – Ah, maga egészen más! Magának nem kell másokra gondolnia. De nekem itt van szegény John. Érzem, hogy borzasztó nyűg vagyok neki. Egy beteges, hasznavehetetlen asszony. Malomkő a nyakán.

– Biztos vagyok benne, hogy ezt ő sohasem mondta.

– Ó, mondani nem mondta. Persze hogy nem. De a férfiak olyan átlátszók, szegénykéek. És John különben se igen tudja eltitkolni, mit érez. Persze, nem akar szívtelen lenni, de... nos, szerencséjére ő nagyon érzéketlen ember. Nincs benne érzés, s így mástól sem várja el. Milyen szerencsés dolog rinocéroszbőrűnek születni!

– Én nem mondanám dr. Franklinre, hogy rinocéroszbőrű.

– Csakugyan? Ó, maga nem ismeri olyan jól, mint én. Persze tudom, ha nem volnék, sokkal szabadabbnak érezné magát. Tudja, néha úgy elfog a csüggedés, hogy a legszívesebben véget vetnék az egésznek.

– No de asszonyom!

– Végül is, használok valakinek? Eltűnni a nagy ismeretlenbe... – Megrázta a fejét. – És John is szabad lenne.

– Szamárság – mondta Craven nővér, amikor felidéztem neki a beszélgetést. – Esze ágában sincs megtenni. Ne nyugtalankodjék, Hastings kapitány. Azok, akik elhaló hangon szajkózzák, hogy „véget vetek az egésznek”, általában sohasem gondolják komolyan.

Meg kell mondanom, hogy amikor a Mrs. Luttrell sebesülése által keltett nyugtalanság elült, és Craven nővér újra szolgálatba állt, Mrs. Franklin kedélye rohamosan

javulni kezdett.

Egy különösen szép délelőtt Curtiss levitte Poirot-t a bükkfák alá, nem messze a laboratóriumtól. Poirot nagyon szerette ezt a helyet. Védve volt a keleti széltől s úgyszólván minden fuvallattól. Poirot-nak, aki utálta a huzatot, és irtózott a meghűléstől, épp ez kellett. Tulajdonképpen azt hiszem, jobban szeretett a szobában lenni, de ha jó alaposan bebugyolálták, elviselte a kinti levegőt is.

Odaballagtam hozzá, s ahogy odaértem, Mrs. Franklin lépett ki a laboratóriumból.

Nagyon elegánsan volt öltözve, és egészen jókedvűnek látszott. Elmagyarázta, hogy átkocsizik Boyd Carringtonnal megnézni a házat, és szaktanácsokat adni bútorhuzatok dolgában.

– Tegnap este, amikor Johnnal beszélgettem, a laboratóriumban felejtettem a kézitáskámat – magyarázta.

– Szegény Johnnak Tadcasterbe kellett hajtania Judithtal; kifogytak valami kémiai reagensből.

Leült egy székre Poirot mellé, és komikus arcot vágott. – Szegénykék... de örülök, hogy én nem szeretem a tudományt! Olyan gyerekes dolog, nem, egy ilyen csodaszép napon?!

– A tudósok előtt nehogy ilyet mondjon, asszonyom!

– Nem, nem, Isten ments! – Elváltozott az arca. Komolyabb lett. Csendesesen folytatta: – Ne gondolja, M. Poirot, hogy nem csodálom a férjemet. Igenis csodálom. Ahogy a munkájának él... valami félelmetes!

Az a gyanúm támadt, hogy Mrs. Franklin élvezzi a szerepjátszást. Most éppen a hűség, rajongó feleséget

alakította. Előrehajolt, kezét nagy komolyan Poirot térdére tette.

– John – mondta – tulajdonképpen... szent. Néha már – már félek tőle.

Szentnek nevezni Franklint egy kicsit túlzás, gondoltam, de Barbara Franklin nem hagyta abba, a szeme ragyogott.

– Ő bármire képes... vállal bármilyen kockázatot az emberi tudás gyarapításáért. Ez nagyszerű dolog, nem gondolja?

– Hogyne, hogyne – vágta rá Poirot.

– De néha, tudja – folytatta Mrs. Franklin –, azért idegesít a dolog. Úgy értem, túlságosan messzire megy. Itt van például ez a szörnyű bab, amivel kísérletezik. Attól félek, egyszer csak önmagán fog kísérletezni.

– Nyilván megtenne minden óvintézkedést – mondtam.

Halvány, szomorkás mosollyal ingatta a fejét. – Maga nem ismeri Johnt. Nem hallotta, mit művelt annak idején azzal az újfajta gázzal? Megráztam a fejem.

– Valami új gázfajtát akartak kipróbálni. John felajánlotta, hogy hajtsák végre rajta a kísérletet. Bezárták vagy harminchat órára egy tartályba, de előbb megmérték a pulzusát, a hőmérsékletét és a lélegzetvételét, hogy lássák, milyen lesz az utóhatása, és hogy ugyanolyan-e az emberre is, mint az állatra. Később az egyik professzor megmondta, hogy veszélyes vállalkozás volt. Könnyen belehalhatott volna. De John már csak ilyen, semmibe veszi az életét. Szerintem ez csodálatos, nem gondolja? Én sohasem lennék ilyen bátor.

– Valóban nagy bátorságra van szükség – mondta Poirot –, hogy valaki hidegvérrel vállaljon ekkora kockázatot.

– Igen, én is azt hiszem – mondta Barbara Franklin. – Én persze borzasztóan büszke vagyok rá, de azért idegesít is, tudja. Mert a békák meg a tengerimalacok csak egy bizonyos pontig használhatók. Az emberi reagálásra is fényt kell deríteni. Ezért félek, hogy John egyszer csak gondol egyet, bead magának egy dózist abból a rettenetes próbababból, és valami szörnyű dolog történik. – Felsóhajtott, és megrázta a fejét. – De ő csak nevet a félelmeimen. Tényleg szent ember.

Ebben a pillanatban jött oda Boyd Carrington.

– Helló, Babs, készen van?

– Igen, Bill, magát várom.

– Remélem, nem viseli majd meg a kiruccanás.

– Ugyan, dehogy. Évek óta nem éreztem ilyen jól magam.

Felkelt, bájosan ránk mosolygott, és átsétált jól megtermett kísérijével a pázsiton.

– Dr. Franklin, a modern szent... hm – mondta Poirot.

– Kissé megváltozott a hölgy véleménye – mondtam. – De hát ő már csak ilyen.

– Milyen?

– Imád szerepet játszani. Egyik nap az elhanyagolt, meg nem értett feleség, aztán az önfeláldozó, sokat szenvedett nő, aki nem akar terhére lenni a szeretett férfinak. Ma pedig a rajongó segítőtárs. Az a baj, hogy túlzásba viszi a dolgot.

Poirot gondterhelt arccal kérdezte: – Maga, ugye, egy kicsit butácskának tartja Mrs. Franklint?

– Nos, azt éppen nem mondanám... de nem valami fényes elme.

– Ah, szóval nem a maga esete!

– Ki az én esetem? – kérdeztem ingerülten.

– Nyisd ki a szádat, csukd be szemed, találd ki, hogy mit hoz a tündér... – hangzott Poirot fura válasza.

Mielőtt megszólalhattam volna, Craven nővér szaladt át előttünk a pázsiton. Ragyogó mosolyt küldött felénk, kivillant hófehér fogsora. Kinyitotta a laboratórium ajtaját, bement, és egy pár kesztyűvel tért vissza.

– Először a zsebkendő, most meg a kesztyű, valamit mindig elhagy – szólt oda, és visszaszaladt a várakozó Barbara Franklinhez és Boyd Carringtonhoz.

Mrs. Franklin, tűnődtem, a hanyag nőknek abból a fajtájából való, akik mindent elhagynak, szerteszórnak, és elvárják, hogy utánuk vigyék, mi több, mindezt magától értetődőnek vélik, sőt még büszkék is rá. Sokszor hallottam, ahogy derűs nyugalommal felsóhajtott: – Szörnyű, hogy én milyen feledékeny vagyok!...

Elnéztem Craven nővért, ahogy átfut a pázsiton, és eltűnik a szem elől. Szépen futott, erős és jó felépítésű volt a teste. Ösztönösen megjegyeztem: – Azt hiszem, az ilyen lány előbb-utóbb megunja ezt az életet. Hiszen itt semmi ápolásra nincs szükség, örökös lőtás-futás a munkája. Nem hiszem, hogy Mrs. Franklin különösebben tapintatos vagy kedves teremtés volna.

Poirot válasza egyenesen felháborító volt. Minden ok nélkül behunyta a szemét, és azt mormogta: – Vörös haj.

Kétségtelen, hogy Craven nővérnek bronzvörös haja volt, de nem értettem, miért éppen most tesz rá megjegyzést Poirot.

Nem válaszoltam.

Tizenegyedik fejezet

Másnap ebéd előtt lezajlott egy beszélgetés, amely némi nyugtalanságot hagyott bennem.

Négyen voltunk – Judith, én, Boyd Carrington és Norton. Nem emlékszem pontosan, ki vetette fel a témát, de a fájdalommentes halálról volt szó – érveket és ellenérveket sorakoztattunk föl.

Mint rendesen, most is Boyd Carrington vitte a szót, néha Norton is bekapcsolódott, Judith pedig hallgatagon figyelte a szópárbajt.

Jómagam bevallottam, hogy bár úgy látszik, minden ok megvan rá, hogy bevezessék ezt a gyakorlatot, én mégis valami szentimentális borzadályal viseltetem iránta. Azonkívül, tettem hozzá, túlságosan sok hatalmat ad a rokonok kezébe.

Norton egyetértett velem. Azt mondta, szerinte csakis a beteg óhajára és beleegyezésével szabad csinálni, akkor, ha a hosszú szenvedés után egyébként is bekövetkezne a halál.

Erre Boyd Carrington válaszolt: – Ó, éppen ez az érdekes. Kívánhatja-e a kérdésben legilletékesebb személy valaha is, hogy „átsegítsék a túlvilágra”, ahogy mondani szokás?

Azután elmondott egy megtörtént esetet egy emberről, aki menthetetlen rákbeteg volt, és iszonyúan szenvedett. Ez az ember arra kérte az ügyeletes orvost, hogy „adjon neki valamit, amivel véget vethetne az egésznek”. Az orvos azt

felelte: „Nem tehetem, öregem.” Később, amikor elment, odatett a beteg mellé néhány morfiumentablettát, gondosan elmagyarázva, mennyit vehet be belőle, és mennyi a halálos adag. S bár a betegnek rendelkezésére álltak a tabletták, és nyugodtan bevehetné volna a halálos adagot, mégsem tette meg. – Ezzel is bizonyítva – mondta Boyd Carrington –, hogy saját szavai ellenére inkább választja a szenvedést, mint a gyors és könnyörületos halált.

Judith ekkor szólt közbe először, hadarva, szenvedélyesen. – Ez természetes – mondta. – Csak éppen nem kellett volna rábízni a döntést.

Boyd Carrington megkérdezte, hogy érti ezt.

– Aki gyenge... aki beteg, és fájdalmai vannak... annak nincs ereje dönten... képtelen rá. Másnak kell megtennie helyette. Aki szereti, annak a kötelessége, hogy meghozza a döntést.

– Kötelessége? – kérdeztem kétkedve.

Judith felém fordult. – Igen, kötelessége. Valakinek, akinek helyén van az esze, és vállalja a felelősséget.

Boyd Carrington megrázta a fejét. – Hogy a vádlottak padjára kerüljön gyilkosságért?

– Nem feltétlenül. Különböző is, ha szeret valakit, azért vállalja a kockázatot.

– Nézze, Judith – mondta Norton –, amit maga említ, az borzasztó felelősséggel jár.

– Szerintem nem. Az a baj, hogy az emberek túlságosan félnek a felelősségtől. Ha egy kutyáról van szó, vállalják, miért nem vállalják az emberekkel szemben is?

– Hát... azért ez egy kicsit más, nem?

– Igen, nagyobb a jelentősége – mondta Judith.

– Elképesztő, hogy miket mond – mormolta Norton.

Boyd Carrington érdeklődve kérdezte: – Ezek szerint maga, Judith, vállalná a kockázatot?

– Azt hiszem, igen. Én nem félek a kockázattól.

Boyd Carrington megrázta a fejét. – Nem lenne okos dolog, tudja. Mégsem járja, hogy az emberek csak úgy a kezükbe vegyék a törvényt, és döntsenek élet és halál felől.

Norton is közbeszólt: – Meg aztán, tudja, Boyd Carrington, a legtöbb ember nem is bírná idegekkel a felelősséget. – Halványan elmosolyodott, ahogy Judithra nézett. – Ne higgye, hogy maga bírná, ha rákerülne a sor.

Judith higgadtan azt mondta: – Ebben sosem lehetünk olyan biztosak. De azt hiszem, én kibírnám.

Norton rákacsintott: – Ha közben a maga pecsenyéjét is sütögetné, akkor igen.

Judith arca vérvörös lett. Élesen válaszolt: – Ez is azt mutatja, hogy nem értett meg. Ha... ha személyes indítékom lenne, semmit sem tehetnék. Nem értik? – fordult hozzájuk.

– Ennek teljesen személytelennek kell lennie. Csak akkor vehetjük magunkra a felelősséget, hogy... hogy véget vessünk egy emberéletnek, ha biztosak vagyunk a célunkban. Ennek teljesen önzetlennek kell lennie.

– Mindegy – mondta Norton –, akkor sem tenné meg.

De Judith megmakacsolta magát. – Igenis megtenném.

Először is, én nem tartom szentnek az emberi életet, mint maguk. A céltalan, haszontalan életeteket... félre kell söpörni az útból. Annyi baj van velük. Csak akik hasznára vannak a közösségnek, azokat kéne életben hagyni. A többit

fájdalommentesen el kellene pusztítani. Hirtelen Boyd Carringtonhoz fordult.

– Maga egyetért velem, nem?

– Elvben igen. Azoknak kéne megmaradni, akik valóban érdemesek rá – felelte lassan Boyd Carrington.

– És a kezébe venné a törvényt, ha szükség volna rá?

Boyd Carrington lassan válaszolt: – Talán. Nem tudom...

– Elvben sokan egyetértenének magával. De a gyakorlat, az megint más – mondta csendesen Norton.

– Ez nem logikus.

– Persze hogy nem. Inkább bátorság kérdése. Az embernek inába száll a bátorsága, hogy közönségesen fejezzem ki magam.

Judith nem felelt. Norton folytatta:

– Maga is így járna, higgye el, Judith. Cserbenhagyná a bátorsága.

– Azt hiszi?

– Biztos vagyok benne.

– Azt hiszem, téved, Norton – szólt közbe Boyd Carrington.

– Judithban sok a kurázsi. Még szerencse, hogy az ilyesmit ritkán kell bebizonyítani.

A házban megszólalt a gong.

Judith felállt.

Tisztán és érthetően azt mondta Nortonnak: – Téved. Nem száll olyan könnyen az inamba a bátorság, mint gondolja.

Fürgén elindult a ház felé. Boyd Carrington utánakiáltott:

– Halló, várjon meg, Judith.

Én is utánuk ballagtam, de valamilyen okból meglehetősen nyomorultul éreztem magam. Norton, aki mindig észrevette,

ha valaki rosszkedvű, vigasztalni próbált.

– Tudja, nem hiszem, hogy komolyan gondolná – mondta.

– Az ifjúság éretlen képzelgései szerencsére sohasem valósulnak meg. Mese az egész.

Judith valószínűleg meghallotta, mert dühösen hátrapillantott a válla fölött.

Norton lehalkította a hangját. – Az elvek miatt meg nem kell aggódní – mondta. – De ide hallgasson, Hastings...

– Igen?

Norton zavartnak látszott. Azt mondta: – Nem akarok beleavatkozni a dolgába, de mit tud maga Allertonról?

– Allertonról?

– Igen. Sajnálám, ha kotnyelesnek tartana, de a helyében én nem engedném meg a lánynomnak, hogy olyan gyakran találkozzék vele. Allerton... nos, nincs valami jó híre.

– Tudom én is, hogy romlott ember – mondtam keserűen.

– De hát manapság nem olyan könnyű az ilyesmi.

– Ó tudom. A lányok tudnak vigyázni magukra, ahogy mondani szokás. A legtöbb tud is. De... nos... Allertonnak elég speciális módszerei vannak. – Tétovázott, majd azt mondta: – Ide hallgasson, úgy érzem, el kell mondanom magának. Természetesen ne adja tovább... véletlenül tudok a piszkos ügyeiről.

El is mondta mindjárt – később magam is megbizonyosodhattam minden egyes részlet felől. Felháborító történet volt. Egy lányról szólt, aki bízott magában, egy modern, független lányról. Allerton minden fogását bevetette nála. Aztán váltott a kép – a történet azzal végződött, hogy az elkeseredett lány halálos adag veronált

szedett be, így dobva el magától az életét.

A legrettenetesebb az volt, hogy a szóban forgó lány nagyon hasonlított Judithra – független, intellektuális fajta. Az a lány, aki ha szerelmes, olyan elszántsággal és odaadással szeret, amelyet a buta kis kölyöklányok sohasem ismernek.

Rossz előérzettel mentem ebédelni.

Tizenkettedik fejezet

– Aggasztja valami, *mon ami?* – kérdezte tőlem délután Poirot.

Nem válaszoltam, csak megráztam a fejemet. Úgy éreztem, nincs jogom személyes problémákkal terhelni Poirot-t.

– Úgyse tudna segíteni rajtam.

Judith a fiatalok mosolygó elnézésével fogadná szemrehányásaimat, ahogy az öregek unalmas tanácsait szokás.

Judith, Judithom...

Nem könnyű leírni, mi mindenben mentem keresztül aznap. Ha most utánagondolok, hajlok rá, hogy egy részét Styles atmoszférájának rovására írjam. A gonosz képzelgés bizony hamar megrohanja ott az embert. Aztán a múlton kívül itt volt még a baljós jelen. Egy gyilkos és egy gyilkosság árnya kísértett a házban.

És a legjobb tudomásom szerint Allerton a gyilkos. Judith pedig közel áll hozzá, hogy belésszeressen! Ez rettenetes-hihetetlen... és én nem tudtam, mit tegyek.

Ebéd után Boyd Carrington félrevont. Hümmögött, hímezett-

hámozott egy darabig, aztán belekezdett. Idegesen azt mondta: – Ne gondolja, hogy bele akarom ütni az orrom a dolgába, de véleményem szerint beszélnie kéne a lánya fejével. Figyelmeztetni kellene, nem? Maga is ismeri ezt az Allertont... meglehetősen rossz híre van, és Judith... nos, úgy néz ki, máris szerelmes belé.

Milyen könnyen beszélnek ezek a gyermektelen férfiak! Figyelmeztetni kellene!

Használna valamit? Vagy még jobban elmérgesítené a dolgot?

Bárcsak a feleségem itt volna! Ő tudná, mit kell tenni, mit kell ilyenkor mondani.

Bevallom, nagy kísértést éreztem, hogy ne szóljak egy szót sem, csak hogy béke legyen közöttünk. De kis idő múlva rájöttem, hogy ez közönséges gyávaság. Visszariadtam a kellemetlen feladattól, hogy beszéljek Judithtal. Tudják, félttem egy kicsit az én szép, magas lányomtól.

Egyre zaklatottabban róttam a kertet. Végül a rózsakertbe vetődtem, ahol úgyszólván kivették a kezemből a döntést: Judith ült ott egyedül, és én életemben nem láttam még boldogtalanabb kifejezést egy nő arcán.

Lehullt az álarc. Mintha csak rá lett volna írva a tépelődés, a mélységes boldogtalanság.

Összeszedtem a bátorságomat. Odamentem hozzá. Nem hallotta még a lépteimet sem.

– Judith – mondtam. – Az Isten szerelmére, Judith, ne vedd a szívedre!

Riadtan megfordult. – Apa?! Nem hallottam, hogy jössz.

Nem hagytam abba, nem akartam, hogy a beszélgetés

hétköznapi, normális mederbe terelődjön.

– Ó, drága gyermekem, ne hidd, hogy nem tudom, hogy nem látom. Ő nem méltó rád... hidd el, nem méltó rád!

Ijedten, zavartan nézett rám. Aztán csendesen annyit mondott: – Biztos vagy benne, hogy tudod, miről beszélsz?

– Tudom. Te szereted azt az embert. Nem jól van ez így, drágám.

Sötéten elmosolyodott. Szívszakasztó mosoly.

– Lehet, hogy te jobban tudod, mint én.

– Te nem tudod. Nem tudhatod. Ó, Judith, mi lesz ebből? Az az ember nő. Miféle jövőre számíthatsz?... Bánat és szégyen származhat csak belőle... s a végén keserű lelkifurdalás.

Még jobban mosolygott – még bánatosabban.

– Mintha betanultad volna, nem?

– Mondj le róla, Judith... mondj le erről az egészről!

– Nem!

– Nem méltó rád, drágám.

Nagyon lassan, nagyon halkán válaszolt: – Nekem mindennél többet ér.

– Nem, nem, Judith, kérlek...

A mosoly eltűnt az arcáról. Mint egy bosszúszomjas fúria, úgy támadt rám.

– Hogy merészelsz? Hogy merészelsz beleavatkozni? Ezt nem tűröm. Szóba ne hozd még egyszer! Gyűlöllek, gyűlöllek! Semmi közöd hozzá. Az én életemről van szó... az én titkos, belső életemről!

Felállt. Erős kezével félrelökött, és elment mellettem. Akár egy bosszúszomjas fúria. Kétségbeesve bámultam utána.

Eltelt egy negyedóra, de én még akkor is ott álltam kábultan, tehetetlenül, és képtelen voltam kitalálni, mit is tegyek.

Aztán arra jött Elizabeth Cole és Norton.

Nagyon kedvesek voltak hozzám, de erre csak később jöttem rá. Észrevették, észre kellett hogy vegyék, mennyire győtrődöm. De – merő tapintatból – semmiféle célzást nem tettek lelkiállapotomra. Hívtak, hogy menjek velük sétálni. Mind a ketten természetbarátok voltak. Elizabeth Cole a vadvirágokra terelte figyelmemet, Norton madarakat mutatott távcsövön. Lassan magamhoz tértem, de a lelkemben, a felszín alatt egyre kavarogtak a nyugtalanító gondolatok.

Sőt, mint a legtöbb ember, meg voltam győződve róla, hogy minden, ami körülöttem történik, valamiképpen az én aggályaimmal van kapcsolatban.

Így aztán, amikor Norton a szeméhez emelte a távcsövet, és felkiáltott: – Istenemre, egy pettyes harkály! Ilyet még...- majd hirtelen abbahagyta, mindjárt elfogott valami balsejtelem. A távcső után nyúltam.

– Hadd lássam! – mondtam ellentmondást nem tűrő hangon.

Norton a távcsövet szorongatta, és tétovázva így szólt: – Té-tévedtem... Elrepült... és különben is, egész közönséges madár volt.

Az arca elfehéredett, szeme zavartan került a tekintetünket. Megdöbbsent, elkeseredett képet vágott.

Most, hogy visszagondolok rá, azt hiszem, logikusnak tűnhet, hogy rögtön arra következtettem: olyasvalamit látott

a távcsövén, amit el akart titkolni előttem.

De akármit is látott, úgy megdöbbenette, hogy lehetetlen volt nem észrevennünk.

A távcsövet az erdő egyik csíkjára irányította. Mit láthatott vajon?

Ellentmondást nem tűrően ismételt meg: – Hadd lássam!

A távcső után kaptam. Norton ügyetlenül védekezni próbált. Kitéptem a kezéből.

Halkan azt mondta: – Nem is... úgy... úgy értem, elrepült. Jobban tenné...

Remegő kézzel emeltem szememhez a távcsövet. Nagyon jó távcső volt. Megpróbáltam arra a helyre irányítani, amerre Norton nézett.

Semmit se láttam – csak valami felvillanó fehérséget (egy lány ruháját?), ahogy eltűnik a fák között.

Leeresztettem a távcsövet. Szó nélkül visszaadtam Nortonnak. Nem nézett a szemembe. Aggódó volt az arca, szemlátomást nyugtalanította valami.

Visszasétáltunk a házba, és emlékszem, hogy Norton egész úton hallgatott.

Alighogy hazaértünk, megjött Mrs. Franklin és Boyd Carrington. Tadcasterbe mentek autóval, mert Mrs. Franklin vásárolni akart egyet-mást.

Mindenesetre alaposan bevásárolt. Rengeteg csomag került elő a kocsiból, s az asszony fel volt ajzva, egyre csak beszélt, nevetett, arcát rózsásra színezte a vidámság.

Boyd Carringtonot felküldte valami különösen törékeny holmival, én pedig gálánsan vállaltam a többi cipekednivalót.

Mrs. Franklin szaporábban és idegesebben társalgott, mint máskor.

– Borzasztó ez a hőség, nem? Azt hiszem, vihar lesz. Ez a meleg nem tarthat sokáig. Állítólag vízhiány van. Évek óta nem volt ilyen aszály.

Majd Elizabeth Cole-hoz fordult: – Mit csináltatok, amíg nem voltunk itt? Hol van John? Azt mondta, fáj a feje, és sétál egyet. Pedig sose szokott fájni a feje. Azt hiszem, a kísérlete miatt aggódik. Nem megy simán, vagy valami ilyesmi. Néha szeretném, ha többet mesélne róla.

Abbahagyta, aztán Nortont szólította meg: – Olyan szótlan ma, Mr. Norton. Csak nincs valami baj? Olyan... olyan rémültnek látszik. Remélem, nem találkozott Mrs. Akárki szellemével?

Norton megrezzent. – Nem, nem találkoztam szellemekkel. Csak... csak elgondolkoztam valamin.

Az ajtóban megjelent Curtiss, maga előtt tolv a kerekesszékekben ülő Poirot-t.

A hallban megállt, hogy a karjába emelje gazdáját, és felvigye a lépcsőn.

Poirot szeme hirtelen összeszűkült, tekintete egyikünkről a másikunkra ugrott.

– Mi az? Valami baj van? – kérdezte élesen.

Senki sem válaszolt; Barbara Franklin erőltetetten felnevetett: – Nem, dehogyis. Mi baj lehetne? Csak... nem az ég dörgött? Jesszusom, de fáradt vagyok! Felhozná ezt a holmit, Hastings kapitány? Nagyon köszönöm.

Felballagtam utána a lépcsőn és végig a keleti szárnyon. Az utolsó szobában lakott.

Kinyitotta az ajtót. Mögötte álltam, felpakolva. Mrs. Franklin megtorpant a küszöbön. Az ablakban ott állt Boyd Carrington, és Craven nővér épp a tenyerét vizsgálgatta.

A férfi felnézett, és szégyellősen elnevette magát. – Épp a jövődömet hallgatom. A nővér első osztályú tenyérjós.

– Igazán? Ezt eddig nem is tudtam. – Barbara Franklin hangja éles volt. Úgy éreztem, neheztel Craven nővére. – Átvinné ezt a holmit, nővér? És keverhetne egy tojásflippet. Olyan fáradt vagyok. És a forró vizes palackról se feledkezzék meg, jó? Le akarok feküdni, amint csak lehet. – Igenis, Mrs. Franklin.

Craven nővér előreindult. Az arcán nem tükröződött semmi más, csak szakmai buzgalom.

– Menjen, Bill, kérem. Fáradt vagyok – mondta Mrs. Franklin.

Boyd Carrington megijedt. – Ó, Babs, csak nem ártott meg a bevásárlás? Borzasztóan sajnálom! Milyen ostoba vagyok! Nem kellett volna hagynom, hogy kifárasza magát.

Mrs. Franklin arcára egy mártír angyali mosolya ült ki.

– Én nem akartam szóba hozni. Úgy utálok kolonc lenni.

Kissé szégyenkezve kiballagtunk a szobából, és magára hagytuk a két nőt.

Boyd Carrington bűnbánó hangon dörmögte: – Micsoda átkozott bolond vagyok! Barbara olyan élénknek, olyan jókedvűnek látszott, el is feledkeztem róla, hogy nem szabad kifárasztania magát. Remélem, nem esett komoly baja.

– Ó, éjjel majd kipihen magát, meglátja – mondtam

gépiesen.

Boyd Carrington leballagott a lépcsőn. Haboztam, majd elindultam a másik szárnyon, ahol Poirot meg én laktunk. A kis ember már biztosan vár. Életemben először vonakodtam, hogy bemenjek hozzá. Annyi gond súlyosodott rám, és az a tompa fájás se múlt a gyomrom tájáról.

Lassan bandukoltam a folyosón.

Allerton szobájából hangokat hallottam. Alig hiszem, hogy hallgatózni akartam volna, de tény, hogy automatikusan megálltam egy percre az ajtaja előtt. Aztán az ajtó hirtelen kinyílt, és kilépett a lányom, Judith.

Ahogy észrevett, sápadtan megtorpant. Elkaptam a karját, és a szobámba vonszoltam. Rettenetesen dühös voltam. – Hogy képzeled, hogy egyszerűen csak bemegy annak a fickónak a szobájába? Állta a pillantásomat. Nem mutatott haragot, de valami szörnyű hidegség áradt a tekintetéből. Nem válaszolt.

Megráztam. – Ezt nem tűröm. Érted? Nem tudod, hogy mit csinálsz!

Akkor halkán, harapósan megszólalt: – Azt hiszem, neked nagyon mocskos a fantáziád.

– Az is. A te nemzedéked százszor is a fejünkhöz vágta már. Mindenesetre megvannak a normáink. Értsd meg, Judith, megtiltom, hogy bármi közöd legyen ahhoz az emberhez!

Szilárdan a szemembe nézett. Aztán halkán azt mondta: – Értem. Erről van tehát szó.

– Tagadod, hogy szerelmes vagy belé?

– Nem.

– De hiszen azt sem tudod, miféle ember ez! Nem tudhatod!

Szándékosan, szépítés nélkül elmondtam neki, amit Allertonról hallottam.

– Na látod – mondtam, amikor befejeztem. – Aljas vadállat, nem más.

Judithot nem érintette érzékenyen a dolog. Megvetően elbiggyesztette a száját.

– Sose hittem, hogy szent, efelől megnyugtathatlak.

– És ez neked nem jelent semmit? Nem lehetsz ennyire rossz, Judith!

– Nevezd, aminek akarsz.

– Judith, csak nem... csak nem máris...

Képtelen voltam kifejezni a gondolataimat. Judith kiszabadította a karját.

– Ide hallgass, papa! Azt teszek, amit én akarok. Semmit sem kényszeríthetsz rám. Az ilyen fellengzős beszédnek pedig semmi értelme. Azt kezdek az életemmel, amit én akarok, és ebben te sem akadályozhatsz meg.

Azzal kiviharzott a szobából.

Észrevettem, hogy remeg a térdem.

Belerogytam a legközelebbi székbe. A helyzet rosszabb... sokkal rosszabb, mint gondoltam. Fülig szerelmes a szerencsétlen! Nekem pedig nincs kihez fordulnom. Az anyja, az egyetlen ember, akire talán hallgatna, halott. Minden gond rám szakadt.

Azt hiszem, soha nem szenvedtem még annyit, mint ezekben a pillanatokban...

De aztán felráztam magam. Megmosakodtam, megborotválkoztam, átöltöztem. Lementem vacsorázni. Azt hiszem, egészen normálisan viselkedtem. Úgy láttam, senki sem veszi észre, mekkora bajban vagyok.

Judith időnként fürkészt pillantásokat vetett rám. Meglephette, milyen józanul viselkedem a történetek után.

Bennem pedig egyre nőtt, növekedett az elhatározás.

Csak bátorság kell hozzá... bátorság és józan ész.

Vacsora után kimentünk a kertbe, az eget kémleltük, megjegyzéseket tettünk a fülledt időre, esőt jósltunk-mennydörgést, vihart.

A szemem sarkából láttam, hogy Judith egyszer csak eltűnik a ház mögött. Aztán nemsokára Allerton is elballagott.

Befejeztem a mondatot, faképnél hagytam Boyd Carringtont, és elindultam utánuk.

Norton meg akart állítani. Megfogta a karomat. Úgy rémlik, felajánlotta, hogy sétáljunk egyet a rózsakertben. De én rá se hederítettem.

Még akkor is ott jött mellettem, amikor befordultam a ház sarkánál.

Ott voltak. Láttam Judith felfelé fordított arcát, láttam, hogy Allerton fölébe hajol, láttam, hogy átkarolja, és láttam a csókot is, ami utána következett.

Hirtelen szétrebbentek. Előreléptem. Norton karon ragadott, visszahúzott a sarok felé. – Nézze, nem szabad... – kezdte.

Félbeszakítottam. – De szabad. És én meg is teszem.

– Semmi értelme, barátom. Fájdalmas dolog, elismerem,

de a végén maga is rájön, hogy semmit sem tehet.

Hallgattam. Lehet, hogy ő így gondolja, de én már tudom, mit kell tennem.

Norton folytatta: – Tudom, milyen rettenetes érzés, ha tehetetlen az ember, de hát nincs más hátra, be kell ismernie, hogy vesztett. Nyugodjék bele, ember!

Nem vitatkoztam. Hagytam, hadd beszélje ki magát. Aztán fogtam magam, és határozottan elindultam a sarok felé.

Már nem voltak ott, de én megsejtettem, hol lehetnek. Volt ott nem messze egy nyári lak, egészen elbújva az orgonabokrok közt.

Arra indultam. Mintha Norton még akkor is követett volna, de nem vagyok benne biztos.

Ahogy közelebb értem, hangok hallatszottak: megálltam. Allerton hangja volt.

– Oké, kislány, akkor ez el van intézve. Ne is halljak több kifogást. Holnap bemész a városba. Én majd azt mondom, hogy Ipswichbe megyek néhány napra a barátomhoz. Te sürgönyözöl Londonból, hogy nem tudsz idejében visszajönni. Arról az elbűvölő kis vacsoráról a lakásomon senkinek sem kell tudnia. Nem fogod megbánni, ígérem!

Éreztem, hogy Norton ráncigál; hirtelen engedtem neki, és megfordultam. Csaknem elnevettem magam ijedt, aggódó ábrázata láttán. Hagytam, hogy visszacibáljon a házba. Engedtem, mert abban a pillanatban már pontosan tudtam, mit fogok tenni...

Tisztán, érthető hangon rászóltam: – Ne aggódjon, öreg fiú... semmi értelme... most már látom. Az ember ne szóljon bele a gyerekei dolgába. Kész, vége.

Neveltségesen megkönnyebbültnek látszott.

Azt mondtam neki, hamarosan lefekszem. Kicsit fáj a fejem, tettem hozzá.

Nem is sejtette, mit forralok magamban.

A folyosón haboztam egy pillanatig. Csend volt. Senki sem járt arra. Az ágyak meg voltak vetve éjszakára. Nortont, akinek ezen az oldalon volt a szobája, odalenn hagytam. Elizabeth Cole bridzsezett. Curtissről tudtam, hogy lenn vacsorázik. Egyedül voltam.

Dicséretemre legyen mondva, nem hiába dolgoztam annyi éven át Poirot-val. Tudtam, milyen óvatossági intézkedéseket kell megtennem.

Holnap Allerton nem találkozik Judithtal Londonban.

Allerton nem megy sehová...

Olyan neveltségesen egyszerű volt az egész.

Bementem a szobámba, és magamhoz vettem az aszpirines üvegcsét. Aztán átmentem Allerton szobájába, egyenest a fürdőszobába. Az altatótabletták a faliszekrényben voltak. Nyolc, gondoltam, éppen elég lesz. A normális adag egy, legfeljebb kettő. Nyolc bőven elég. Allerton maga mondta, hogy nem kell sok a halálos adaghoz. Elolvastam a feliratot: „Az előírt adagnál többet bevenni életveszélyes.”

Elmosolyodtam.

Kezemre borítottam egy selyem zsebkendőt, és óvatosan kihúztam a dugót. Nem szabad ujjlenyomatokat hagynom.

Kiöntöttem a tablettákat. Igen, majdnem akkorák, mint az aszpirin. Beletettem az üvegbe nyolc aszpirint, aztán megtöltöttem altatóval, de nyolc tablettát kihagytam. Az

üveg ugyanúgy festett, mint az imént. Allerton nem fogja észrevenni.

Visszamentem a szobámba. Volt egy üveg whiskym... akárcsak a legtöbbünknek Stylesban. Elővettem két poharat meg a szifont. Sose hallottam, hogy Allerton visszautasította volna a felkínált italt. Ha feljön, behívom egy pohárra.

Egy kis whiskyben kipróbáltam egy tablettát. Könnyen oldódott. Óvatosan megízleltem. Egy kicsit keserű, de alig észrevehető. A tervem kész volt. Amikor Allerton bejön, én már tölteni fogom a magam poharát. Odaadom neki, töltök még eggyel. Egyszerű és könnyen kivihető.

Az érzéseimből valószínűleg mit sem sejt... persze, hacsak Judith el nem mondta neki. Ezen eltöprengtem egy darabig, de aztán rájöttem, hogy nincs mitől tartanom. Judith senkinek sem mond el semmit.

Allerton azt hiszi, hogy nem tudok a tervükről.

Csak ki kell várnom a megfelelő pillanatot. Lehet, hogy sokáig kell majd várnom, egy órát, vagy talán kettőt is, mire Allerton feljön. Nem az a fajta, aki a tyúkokkal fekszik.

Ültem és vártam.

Egészen összerezentem a váratlan kopogástól. De csak Curtiss volt az. Poirot hívatott.

Kétségbeestem. Poirot! Eszembe se jutott egész este. Biztosan töri a fejét, hogy mi lehet velem. Nyugtalanított a dolog. Először is szégyelltem magam, hogy feléje se néztem, és azt sem akartam, hogy gyanút fogjon.

Követtem Curtisst a folyosón.

– *Eh bien!* – kiáltott fel Poirot. – Szóval elhanyagol, *hein?*

Megjátszottam egy ásítást, és bocsánatkéően elmosolyodtam. – Borzasztóan sajnálom, öregem – mondtam. – Úgy hasogat a fejem, hogy alig látok. Ettől a viharos időtől lehet. Úgy elkábultam... egyszerűen kiment a fejből, hogy nem köszöntem be magához.

Ahogy reméltem, Poirot rögtön aggódni kezdett. Gyógyszereket ajánlott. Zsémbelődött. Szememre hányt, hogy a huzatban üdögéltem. (A legtikkasztóbb nyári napon!) Visszautasítottam az aszpirinjeit, mondván, hogy már bevettem néhányat, de egy pohár édes, undorító csokoládét kénytelen voltam lenyelni.

– Ez megnyugtatja az idegeket, tudja – magyarázta Poirot. A további viták elkerülése végett lenyeltem a lötyöt, aztán, fülemben Poirot szeretetteljes, aggódó szavaival, elköszöntem.

Visszamentem a szobámba, és tüntetően becsaptam az ajtót. Később óvatosan résnyire nyitottam. Így biztosan meg fogom hallani, ha Allerton közeleg. De arra még egy kicsit várnom kell.

Ültem és vártam. Közben halott feleségemre gondoltam. Halkan ezt suttogtam: „Te biztosan megértesz, drágám. Meg akarom menteni őt.”

Hisz a gondjaimra bízta Judithot, és én nem akarok méltatlan lenni hozzá.

E mélységes csendben és nyugalomban úgy éreztem, feleségem ott van mellettem.

Mintha ő is benn volna a szobában.

Ültem, csak ültem komoran, és vártam.

Tizenharmadik fejezet

Kicsit bántja az ember önérzetét, ha higgadt szavakkal kénytelen ecsetelni kudarcát.

Mert az az igazság, hogy addig-addig vártam Allertonra, míg egy ültő helyemben elaludtam!

Persze, a dolog korántsem meglepő. Előtte való éjjel nagyon pocsékul aludtam. Utána egész nap kinn mászkáltam a szabad levegőn. A döntés, hogy cselekednem kell, szintén megviselte az idegeimet. És mindezt betetőzte a füledt, viharos időjárás. Meg az erős koncentráció is közrejátszhatott.

Egy szó, mint száz, elaludtam. Elszunnyadtam a széken, s mikor felriadtam, a madarak már csicseregtek odakinn, sütött a nap, és én ott ültem összetörten, kényelmetlen testhelyzetben, nappali ruhámban, rossz szájjal, és borzasztóan fáj a fejem.

Összezavarodtam, nem akartam hinni a szememnek, megvettem magam, és egyúttal mélységes megkönnyebbülést éreztem.

Ki is írta, hogy: „Csak megérd a holnapot, elmúlik nyomtalanul a legszörnyűbb napod?” Milyen igaz! Most már tisztán láttam, milyen ostoba voltam. Búskomorságomban elvesztettem a józan eszemet. Meg akartam ölni egy embert!

Pillantásom a pohárra esett. Borzongva felálltam, elhúztam a függönyt, és a whiskyt kiöntöttem az ablakon. Tisztára örült voltam az este!

Megborotválkoztam, megfürödtem, és újra magamra

kaptam a ruhámat. Immár sokkal jobb közérzettel, átmentem Poirot-hoz. Tudtam, hogy korán szokott kelni. Leültem, és mindent elmondtam neki.

Óriási megkönnyebbülés volt.

Poirot megcsóválta a fejét. – Micsoda ostobaságok jutnak az eszébe! Örülök, hogy átjött, és meggyóna a bűneit. De kedves barátom, miért nem jött be tegnap, miért nem mondta el akkor, hogy mi jár a fejében?

– Azt hiszem, attól félttem, hogy megpróbálja megakadályozni – mondtam szégyenkezve.

– Persze hogy megakadályoztam volna. De mennyire! Azt hiszi, kellemes érzés lett volna, ha felakasztják magát egy Allerton őrnagy nevű kellemetlen csirkefogó miatt?

– Nem kaptak volna el – mondtam. – Megtettem minden óvintézkedést.

– Minden gyilkos ezt képzei. Úgy látom, maga is. De hadd mondjam meg, *mon ami*, hogy egyáltalán nem viselkedett olyan okosan, mint hiszi.

– Minden óvintézkedést megtettem. Az ujjlenyomatokat is letöröltem az üvegről.

– Hisz épp ez az. A magáéval együtt letörölte Allertonét is. Ha ráakadnak a holttestre, mi történik? Jön a halottkém, és megállapítja, hogy a halál oka nagy adag altató. Véletlenül vette be, vagy szándékosan? *Tiens*, az üvegen nincs ujjlenyomat. Miért nincs? Akár véletlenül, akár szándékosan vette be, semmi oka nem volt rá, hogy letörölje. Aztán megvizsgálják a többi tablettát, és kiderül, hogy csaknem a felét kicserélték aszpirinre.

– De hiszen majdnem mindenki tart magánál aszpirint –

motyogtam gyámoltalanul.

– Az igaz, de nem mindenkinek van egy lánya, akit Allerton becsstelen vágyai céltáblájává tett, hogy ezt az ódivatú, melodramatikus kifejezést használjam. Meg aztán tegnap össze is vezett emiatt Judithtal. Két ember, Boyd Carrington és Norton megesküdött volna, hogy ellenséges érzésekkel viseltetett ez iránt a fickó iránt. Nem, Hastings, korántsem lett volna olyan egyszerű a dolga. Rögtön magára terelődött volna a gyanú; maga megijed, vagy talán bűnbánatot is érez, és egy kitartó rendőrfelügyelő egyszeriben magára húzza a vizes lepedőt. Aztán meg láthatta is valaki, hogy azokkal a tablettákkal bíbelődött.

– Kizárt dolog. Senki sem volt a közelben.

– Az az ablak egy erkélyre nyílik. Onnan is megleshették volna. Vagy, ki tudja, esetleg a kulcslyukon keresztül.

– Magának mániája a kulcslyuk, Poirot! Az emberek korántsem leselkednek annyit a kulcslyukon, mint ahogy képzeli.

Poirot félig lehunyta a szemét, és megjegyezte, hogy túlon túl jóhiszemű vagyok, mint mindig.

– Hadd mondjam meg, hogy nagyon furcsa dolgok történnek ebben a házban a kulcsokkal. Én például szeretem, ha belülről is be van zárva az ajtóm, még akkor is, ha a jó Curtiss a szomszéd szobában tartózkodik. Aztán alighogy megérkezem, egyszer csak eltűnik a kulcsom... de nyomtalanul! Kénytelen voltam másikat csináltatni.

– Végül is – mondtam megkönnyebbülten, mert még mindig a saját bajaimmal volt tele a fejem – nem sikerült, hál' istennek! Szörnyű, hogy idáig juthat az ember. –

Lehalkítottam a hangomat. – Nem gondolja, Poirot, hogy... hogy... az a régi gyilkosság még most is fertőzi a levegőt?

– Gyilkosságvírusra gondol? Érdekes ötlet.

– Minden háznak megvan az atmoszférája – mondtam gondterhelten. – És ebben a házban szörnyű dolgok történtek.

Poirot bólintott. – Igen. Voltak itt bizonyos emberek, többen is, akik őszintén kívánták a másik halálát. Ez így van.

– Az ilyesmi valahogy hatalmába keríti az embert. Most pedig mondja meg, Poirot, hogy mit csináljak... mármint Judittal és Allertonnal. Ennek véget kell vetni. Mit gondol, mit kéne tennem?

– Semmit – mondta meggyőződéssel Poirot. – De hát...

– Higgye el, az lesz a legjobb, ha nem avatkozik bele.

– Ha legalább elagyabugyálhatnám ezt az Allertont...

– Ugyan, mit tehetne? Judith huszonegy éves, a maga ura.

– Kötelességemnek érzem...

Poirot félbeszakított: – Nem, Hastings. Ne higgye, hogy maga elég okos, energikus vagy éppen ravasz ahhoz, hogy ráerőltesse az akaratát arra a két emberre. Allerton megszokta a haragos, ám tehetetlen apákat, valószínűleg még élvezné is a dolgot, Judith pedig nem az a fajta lány, akivel erőszakoskodni lehet. Azt tanácsolnám, ha ezt egyáltalán tanácsnak lehet nevezni, hogy gondolkodjon. Én a maga helyében megbíznék Judithban.

Mereven bámultam Poirot-t.

– Judithot – mondta – nagyszerű anyagból gyúrták. Én csodálom őt.

– Én is csodálom Judithot. De félttem is – mondtam

remegő hangon.

Poirot váratlanul hevesen bólintott. – Én is féltém – mondta. – De nem attól, amitől maga. Rettenetesen félek. Tehetetlen vagyok... vagy majdnem az. És közben múlnak a napok. Közeleg a veszély, Hastings, nagyon közeleg.

Akárcsak Poirot, én is tudtam, hogy közeleg a veszély. Ráadásul nekem több okom is volt rá, hiszen tegnap este kihallgattam azt a beszélgetést.

De azért, ahogy lefelé ballagtam reggelizni, elgondolkodtam Poirot szavain. „Én a maga helyében megbíznék Judith-ban.”

Hirtelen furcsa megkönnyebbülést éreztem. És hamarosan bebizonyosodott, hogy nem is hiába. Judith, úgy látszik, meggondolta a dolgot, nem ment fel Londonba.

Helyette, rögtön reggeli után, a laboratóriumba ment Franklinnel, és minden jel arra mutatott, hogy fáradságos, dolgos napnak néznek elébe.

Mélységes hálaérzet öntött el. Milyen bolond is vagyok, hogy úgy elkeseredtem tegnap! Azt hittem... biztos voltam benne... hogy Judith engedett Allerton ravasz csábítgatásának. Most jutott csak eszembe, hogy hiszen nem is adott neki semmiféle választ. Nem, ő sokkal jobb és becsületesebb annál, hogysem beleegyeznek az ilyesmibe. Nem fogadta el a randevút.

Allerton korán megreggelizett, s mint hallottam, utána rögtön Ipswichbe indult. Egyszóval, a terv szerint cselekedett, és azt hitte, hogy Judith is felmegy Londonba, ahogy megbeszélték.

Nos, gondoltam komoran, csalódnai fog.

Boyd Carrington jött oda hozzám, és zsémbesen megjegyezte, milyen jókedvű vagyok ma reggel.

– Igen – mondtam. – Jó híreket kaptam.

Azt felelte, hogy ő bizony nem. Bosszantó telefonbeszélgetése volt az építésszel, nehézségek támadtak – a fickó megsértett valami helybéli földmérőt.

Aztán nyugtalanító leveleket is kapott, és attól fél, hogy Mrs. Franklin tegnap megerőltette magát.

Mrs. Franklin, úgy látszott, valóban újabb gyengélkedésre rendezkedik be. Mint Craven nővértől megtudtam, igazán lehetetlenül viselkedett.

Craven nővérnek fel kellett áldoznia a szabadnapját, pedig megígérték neki, hogy ellátogathat a barátaihoz, és ezért határozottan kedvetlennek mutatkozott. Mrs. Franklin kora reggel óta hol repülőszóért, hol a forró vizes palackért, hol meg mindenféle gyógyító hatású ételekért és italokért kiabált, és ragaszkodott hozzá, hogy Craven nővér ott legyen mellette a szobában. Idegzsábjára volt, szúrt a szíve, görcsölt a lába, rázta a hideg, és még tömértelen egyéb baja is volt.

Kimondom kereken, hogy sem én, sem a többiek nem ijedtünk meg igazán. Szépen elkönyveltük Mrs. Franklin hipochondriájának megannyi újabb jeleként.

Így tett Craven nővér és dr. Franklin is.

Az utóbbit felhívták a laboratóriumból; meghallgatta felesége panaszait, és megkérdezte, hogy elküldjön-e a helybeli orvosért (amit Mrs. Franklin elkeseredetten visszautasított); kevert neki valami nyugtatót, csitítgatta, ahogy tudta, aztán visszament dolgozni.

– Persze, tudja, hogy a felesége csak megjártassa magát – mondta Craven nővér.

– Nem gondolja, hogy esetleg komoly baja lehet?

– Láza nincs, a pulzusa teljesen normális. Egyszerűen nyugösködik, ha engem kérdez.

Dühös volt, és a szokásosnál is kevésbé válogatta meg a szavait.

– Élvezi, ha elronthatja mások örömét. Azt szeretné, ha a férje becsavarodna, én meg örökké utána futkosnék; és még Sir Williamnek is muszáj szörnyetegnek éreznie magát, amiért „kifárasztotta tegnap”. Ilyen ez a nő!

Szóval, mint mondtam, senki sem vette komolyan a betegségét. Az egyetlen kivétel talán Boyd Carrington volt, aki úgy járkált föl s alá, akár egy megleckéztetett, szájalomra méltó iskolás gyerek.

Hányszor, de hányszor átgondoltam azóta az aznapi eseményeket, megfejteni próbálván, amit még csak nem is sejtettünk ekkor – felderíteni egy apró, elfeledett eseményt, felidézni, pontosan hogy is viselkedtek az emberek. Ki volt olyan, mint rendesen, és ki volt nyugtalan?

Hadd íróm le még egyszer, hogyan viselkedtek aznap lakótársaim.

Boyd Carrington, mint már említettem, zavart volt és vigasztalan. Azt hitte, elragadtatta magát az előző nap, és önző módon nem gondolt társnője ingatag egészségével.

Egyszer-kétszer fel is ment, hogy Barbara Franklin felől érdeklödjön, de Craven nővér, aki maga se volt valami fényes kedvében, meglehetősen csípős válaszokat adott.

Boyd Carrington még a faluba is elment, vett egy doboz

csokoládét. Felbontatlanul visszaküldték. „Mrs. Franklin ki nem állhatja a csokoládét.”

Meglehetősen elszontyolodva felbontotta hát a dobozt a dohányzóban, és Norton, én meg ő nagy komoran eszegetni kezdtük.

Nortonnak, ahogy visszaemlékszem, valami járhatott az eszében aznap délelőtt. Szórakozott volt, homlokát ráncolta, mintha erősen töprengene valamin.

Szerette a csokoládét, sokat elmajszolt belőle. Odakint pocsék idő volt. Tíz óra óta egyfolytában esett.

Mégse voltunk lehangolva, mint más, esős napokon. Inkább mintha megkönnyebbültünk volna.

Déltájban Curtiss lehozta Poirot-t, és elhelyezte a nappaliban. Nemsokára bement hozzá Elizabeth Cole, és zongorázni kezdett. Határozottan volt hozzá érzéke; Bachot és Mozartot játszott, barátom kedvenc zeneszerzőit.

Franklin és Judith háromnegyed egy körül jöttek be a laboratóriumból. Judith kimerültnek látszott; sápadt volt. Igen csöndesen viselkedett, néha tétován körülnézett, aztán kiment. Franklin leült közénk. Ő is fáradtnak, szórakozottnak tűnt, és olyan benyomást keltett, mint akinek az idegei már-már felmondják a szolgálatot.

Emlékszem, valami olyasmit mondtam, hogy ez az eső feloldja a feszültséget, mire ő: – Igen, előbb-utóbb eljön majd az idő, amikor valaminek véget kell vetni...

Valahogy az volt az érzésem, nem csak az időjárásról beszél. Szokásos ügyetlenségével meglökte az asztalt, és kidöntötte a fele csokoládét. Mint rendesen, most is mentegetőzni kezdett – szemlátomást a dobozhoz intézve

szavait:

– Ó, bocsánat...

Mulatságos jelenet volt, és valahogy mégsem az. Gyorsan lehajolt, és fölszedte a kiszóródott csokoládét.

Norton megjegyezte, hogy biztosan sokat dolgozott.

Franklin arcán mosoly villant fel – élénk, eleven, kisfiús mosoly.

– Nem, nem... csak éppen rájöttem, hogy rossz nyomon járok. Sokkal egyszerűbb eljárásra van szükség. Most majd leegyszerűsítom az egészet.

Ide-oda hintáztatta magát, a tekintetében szórakozottság ült, de elszántság is.

– Igen, mindent leegyszerűsíték. Az lesz a legjobb.

Délelőtt még idegesek és tanácstalanok voltunk, de a délutánunk ragyogóan sikerült. Kisütött a nap, a levegő lehűlt, és sokkal frissebb lett. Mrs. Luttrellt is lehozták, és kiültették a verandára. Remek formában volt – elbűvölően viselkedett, de cseppet sem édeskésen! –, és tartózkodása mögött nem rejlett, mint régen, semmiféle csípős hajlam. Gyengéden ugratta férjét, aki szinte ragyogott a boldogságtól. Csodálatos volt ilyen békében látni őket. Poirot is beleegyezett, hogy kigurítsák, és ő is nagyon jókedvű volt. Azt hiszem, öröme telt benne, hogy Luttrellék ilyen jól megértik egymást. Az ezredes éveket fiatalodott. Nem volt olyan bizonytalan a modora, a bajszához is alig nyúlt. Sőt javasolta, hogy este játsszunk egy bridzspartit.

– Daisynek nagyon hiányzik már a bridzs.

– Bizony – mondta rá Mrs. Luttrell. Norton attól tartott, hátha

fárasztó lesz.

– Csak egy robbert fogok játszani – mondta Mrs. Luttrell, majd mosolyogva hozzátette: – És jól fogok viselkedni, nem harapom le a szegény George fejét.

– Drágám – tiltakozott a férje. – Hiszen tudom, hogy csapnivaló játékos vagyok.

– No és? – kérdezte Mrs. Luttrell. – Talán bizony nem szerez nekem örömet, hogy folyton piszkálhatlak és pirongathatlak érte?

Mindannyian elneveltük magunkat. Mrs. Luttrell folytatta: – Ó, ismerem a hibáimat, de hát az én koromban már nehéz leszokni róluk. George kénytelen lesz elfogadni olyannak, amilyen vagyok.

Luttrell ezredes elbűvölten nézte feleségét.

Azt hiszem, az, hogy ilyen szépen kibékültek, okozhatta, hogy később a házasságról és a válásról kezdtünk vitatkozni.

Jobban járnak-e az emberek, hogy mostanában több lehetőség kínálkozik a válásra, vagy inkább úgy áll a dolog, hogy a bizonyos ideig tartó harag és elhidegülés – vagy egy harmadik személy okozta problémák – után ismét visszatér a szeretet és a kölcsönös megértés?

Érdekes, hogy néha mennyire eltérnek az ember nézetei a személyes tapasztalattól.

Az én házasságom rendkívül boldog és szerencsés házasság volt, meg aztán eléggé régi vágású is vagyok, mégis a válást pártoltam – véget kell vetni a szenvedéseknek, hogy új életet kezdhessen az ember. Boyd Carrington szerencsétlenül nősült, ennek ellenére a

felbonthatatlan házasság mellett tört lándzsát. Mint mondta, nagy tisztelettel viseltetik a házasság intézménye iránt, hiszen ez az állam alapja.

Norton, akinek nem voltak kötöttségei, és személyes tapasztalata sem, az én pártomra állt. Franklin, a modern, tudományos gondolkodó, furcsamód, határozottan ellenezte a válást. Szerinte nem vág egybe a világos gondolkodásmóddal és cselekvéssel. Az ember magára veszi a felelősséget. Viselnie kell, nem lehet kibújni alóla, vagy egyszerűen félrelökni. A szerződés, mondta, az szerződés. Szabad akaratából köti az ember, tartson is ki mellette. Minden más zűrzavart eredményez. Meglazult maradványokat, félig feloldott kötelékeket.

Hátradőlt a székében, hosszú lábával meglökött egy asztalt, és folytatta: – Az ember maga választja a feleségét. Felelős érte, amíg csak meg nem hal – vagy az egyik, vagy a másik.

Norton viccesen megjegyezte: – És aztán valaki felsóhajt: „Ó, áldott halál”, hm?

Felnevettünk, Boyd Carrington azt mondta: – Maga ne szóljon bele, öregem, magának még nem is volt felesége.

Norton megrázta a fejét: – Most már késő.

– Késő? – Boyd Carrington tekintetében huncutság fénylett.

– Biztos ebben?

Elizabeth Cole abban a pillanatban csatlakozott hozzánk. Fenn volt Mrs. Franklinnél.

Lehet, hogy képzelődtem? Vagy Boyd Carrington tényleg Nortonra hunyorított cinkosan, és Norton valóban elvörösödött volna?

Szeget ütött a fejembe a dolog. Jobban szemügyre vettem Miss Cole-t. Viszonylag fiatal teremtés. És csinos is. Voltaképpen nagyon bájos, rokonszenves nő, bármelyik férfit boldoggá tudná tenni. És újabban sokat van együtt Nortonnal. Miközben a vadvirágokat és a madarakat kutatták, összebarátkoztak; eszembe jutott, hogy egyszer azt mondta Nortonról: „Milyen kedves ember.”

Nos, ha így áll a dolog, örülök neki. Sivár, örömtelen lánykora immár nem állhat útjába boldogságának. A tragédia, amely megrázta az életét, nem volt hiábavaló. Ránéztem, és sokkal boldogabbnak és – igen-vidámabbnak láttam, mint amikor megérkeztem Stylesba. Elizabeth Cole és Norton – igen, elképzelhető.

Aztán, valahonnan a semmiből, hirtelen aggodalmak rohantak meg. Nem biztosságos – nem helyes dolog a boldogságra vágyani itt. Styles levegője – bűnös levegő. Szinte magamon éreztem... igen, abban a pillanatban egyszerre fáradtnak és öregnek éreztem magam – és félttem.

Egy perc múlva elszállt a félelem. Azt hiszem, Boyd Carringtonon kívül észre sem vette senki. Boyd Carrington odasúgta: – Valami baj van, Hastings?

– Nem, miért?

– Hát... úgy nézett... nem is tudom, hogyan.

– A, semmi... csak egy hirtelen megérzés.

– Rossz előérzet?

– Igen, így is mondhatjuk. Az az érzésem, hogy... valami történni fog.

– Vicces. Én is éreztem így néha. És nem tudja, mi?

Éberren figyelte az arcomat.

Megráztam a fejem. Valóban nem tudtam volna pontos választ adni. Pusztán mélységes félelem és levertség ömlött el rajtam.

Judith kijött a házból. Lassan jött, a fejét feltartotta, összeszorította az ajkát, az arca komoly volt és gyönyörű.

Arra gondoltam, mennyire más, mint én vagy akár az édesanyja. Olyan volt, akár egy ifjú papnő. Norton is valami ilyesmit érezhetett. Azt mondta: – Olyan most, mint a névrokona lehetett, mielőtt levágta Holofernesz fejét.

Judith elmosolyodott, felvonta a szemöldökét. – Most hirtelen nem jut eszembe, miért is tette?

– Ó, a legmagasabb erkölcsi szempontból: a közösség érdekében.

Norton csipkelődő hangja szemlátomást bosszantotta Judithot. Elpirult, odébb ment, és leült Franklin mellé. – Mrs. Franklin sokkal jobban érzi magát. Szeretné, ha mindnyájan felmennénk hozzá egy kávéra – mondta.

Mrs. Franklin kétségkívül a hangulatok embere, gondoltam magamban, ahogy betódultunk hozzá vacsora után. Nappal mindenkinek pokollá teszi az életét, most pedig maga a testet öltött nyájasság.

Halványsárga pongyolában fogadott minket, a heverőjén. Mögötte ott állt a forgatható könyvasztalka, rajta kávékészlet. Fehér ujjai fürgén és ügyesen végezték a kávéöltés rítusát; alig volt szüksége Craven nővér segítségére. Mindnyájan megjelentünk, kivéve Poirot-t, aki mindig visszavonult vacsora előtt, Allertont, aki nem jött vissza Ipswichből, továbbá Luttrell ezredest és a feleségét,

akik lenn maradtak.

A kávé aromája az orrunkat csiklandozta – mennyei illat! Stylesban undorító, sűrű lötty volt a kávé, s most kíváncsian vártuk a Mrs. Franklin frissen darált szerzeményéből készült főzetet.

Franklin az asztal másik végén ült, és kinek-kinek átadta a csészéjét, melyet a felesége teletöltött. Boyd Carrington a heverő lábánál állt, Elizabeth Cole és Norton az ablaknál. Craven nővér visszahúzódott a háttérbe, az ágy fejéhez. Jómagam egy karosszékekben üldögéltem, a Times keresztretjvényével bajlódva, és fel-felolvastam a definíciókat.

– Boldog szerelem, avagy a veszélyes harmadik – olvastam. – Hat betű.

Töprengtünk egy darabig. – Haragos tekintet és mezőgazdasági szerszám – folytattam.

– Vasvilla – vágta rá Boyd Carrington.

– Idézet: „Bármit kérj, a visszhang így felel...”, kihagyás öt betű. Tennyson.

– „Talán” – vélte Mrs. Franklin. – Biztos, hogy „Talán”. „A visszhang így felel: Talán.”

Elizabeth Cole megszólalt az ablaknál: – A Tennyson-idézet pontosan így hangzik: „És bármit kérj, a visszhang így felel: Halál.”

Valaki felszisszent mögöttem. Hátranéztem. Judith volt. Elindult az ablak felé, és kiment az erkélyre.

Beírtam a megfejtést, és azt mondtam: – Boldog szerelem, a harmadik betű Á.

– Mi volt a definíció?

– Boldog szerelem, avagy a veszélyes harmadik. A harmadik betű Á.

– Drágám... – mondta Boyd Carrington.

Barbara Franklin csészealján megzörrent a kanál. Olvastam a következő kérdést:

– „...féltekeny ne légy: a zöldszemű szörny csak kacag az étken, amelyből él”, mondta az illető.

– Shakespeare – mondta Boyd Carrington.

– Othello mondta? Vagy talán Emília? – töprengett Mrs. Franklin.

– Hosszú. Négy betű.

– Jago.

– Biztos, hogy Othello.

– Nem is az „Othelló”-ban van. Romeo mondja Júliának.

Mindnyájan leadtuk a voksunkat. Judith egyszer csak bekiáltott az erkélyről: – Nézzétek, hullócsillag! Ó, ott is egy!

– Hol van? Kívánjunk valamit! – kiáltotta Boyd Carrington. Kiment az erkélyre Elizabeth Cole-hoz, Nortonhoz és Judithhoz.

Craven nővér is kiment. Franklin is felállt, és csatlakozott hozzájuk. Belekémeletek az éjszakába, és ujjongva felkiáltottak.

Én benn maradtam a keresztretjvényemmel. Minek figyelném én a hullócsillagot? Nekem nincs mit kívánnom... Boyd Carrington szaladt be a szobába.

– Barbara jöjjön, gyorsan!

Mrs. Franklin csípősen visszavágott: – Nem tudok kimenni. Fáradt vagyok.

– Ostobaság, Babs! Jöjjön, kívánjon valamit! – Nevetett. – Miért vonakodik? Jöjjön, kiviszem.

Hirtelen lehajolt, és a karjába kapta az asszonyt. Mrs. Franklin nevetett, kapálódzott: – Bill, tegyen le azonnal... ne bolondozzon!

– A kislányoknak ilyenkor muszáj kívánni valamit. – Kivitte, és letette az erkélyen.

Még jobban beletemetkeztem az újságba. Eszembe jutott... Tiszta, trópusi éj, békaszerenád... hullócsillag. Állok az ablaknál, megfordulok, fölkapom az én drága kis feleségemet, kiviszem a karomon, hogy kívánjon valamit... A rejtvény sorai elhomályosodtak, összemosódtak előttem. Egy árny kivált az erkélyen állók közül, és belépett a szobába... Judith.

Judithnak nem szabad könnyet látni a szememben. Nem szabad. Sietve megpörgettem a könyvasztalkát, mintha keresnék valamit. Úgy rémlett, mintha láttam volna itt egy Shakespeare-sorozatot. Igen, megvan. Belelapoztam az Othelló-ba.

– Mit csinálsz, papa?

Motyogtam valamit a keresztrejtvényről, és tovább lapozgattam. Igen, csakugyan Jago mondta:

Uram, vigyázz, hogy féltékeny ne légy! A zöldszemű szörny csak kacag az étken, Amelyből él.

Judith folytatta:

...Mákony, mandragóra, S a világ minden altatója sem Bűvöli már szemedre Édes álmodat.

Gyönyörű, mély hangja betöltötte a szobát.

A többiek is bejöttek az erkélyről, nevetgéltek,

beszélgettek.

Mrs. Franklin újra ledőlt a heverőre, Franklin odaballagott a székéhez, és kavargatni kezdte a kávéját. Norton és Elizabeth Cole felhajtotta a magáét, majd távoztak, mondván, hogy elígértek egy bridzspartira Luttrellékhez. Mrs. Franklin kiitta a kávéját, és a „cseppjeit” kérte. Judith hozta ki a fürdőszobából, mert Craven nővér épp nem volt odabenn.

Franklin szórakozottan járkált föl s alá a szobában. Addig, amíg bele nem botlott valami asztalkába. A felesége rászólt:

– Ne legyél olyan ügyetlen, John!

– Ne haragudj, Barbara. Elgondolkodtam valamin.

– Akár egy bumfordi mackó. Ugye, az vagy, drágám? – váltott kedveskedésre Mrs. Franklin.

Férje szórakozott pillantást vetett rá. – Jó éjt; azt hiszem, sétálok egyet. Azzal kiment.

– Igazi lángész. Meglátszik a modorán. Bámulom őt. Ilyen munkalázat! – mondta Mrs. Franklin.

– Igen, igen, tehetséges fickó – vetette oda hanyagul Boyd Carrington.

Judith hirtelen-váratlan kiment a szobából, majdnem összeütközött a belépő Craven nővérral.

– Mit szólna egy kis pikéhez, Babs? – kérdezte Boyd Carrington.

– Ó, nagyszerű lesz! Hozna nekünk kártyát, nővér?

Craven nővér elment kártyát keríteni; jó éjt kívántam Mrs. Franklinnek, és megköszöntem a kávét.

Kinn Franklinbe és Judithba botlottam. Ott álltak a

folyosóablak előtt, és kifelé bámultak. Nem beszélgettek, csak álltak egymás mellett.

Ahogy közelebb értem, Franklin hátranézett. Tett néhány lépést, habozott, majd így szólt: – Nem jön sétálni, Judith?

Lányom megrázta a fejét. – Ma nem. – Gyorsan hozzátette: – Lefekszem. Jó éjszakát.

Franklinnel együtt ballagtam le a lépcsőn. Halkan füttyörészett, és időnként maga elé mosolygott.

Pocsék hangulatban voltam, így hát meglehetősen mogorván megjegyeztem: – Úgy látom, jó kedve van ma este.

Bólintott.

– Igen, sikerült elvégeznem valamit, amit már régóta szerettem volna. Kellemes érzés.

Lenn elváltunk, és egy pillanatra benéztem a bridzsezőkhöz. Amikor Mrs. Luttrell épp nem nézett oda, Norton rám kacsintott. Szokatlan harmóniában folydogált a játék.

Allerton még nem jött vissza. Mintha békésebb, felszabadultabb lett volna nélküle a ház.

Felmentem Poirot-hoz, Judithot is ott találtam. Rám mosolygott, ahogy beléptem, de nem szólt semmit.

– A lánya megbocsátott magának, *mon ami* – mondta Poirot.

Jól adja, gondoltam.

– Hát – mondtam –, nem hinném, hogy...

Judith felkelt. Átölelt és megcsókolt. Azt mondta: – Szegény papa. Hercule bácsi azért se fogja megbántani a méltóságodat. Inkább te bocsáss meg nekem. Bocsáss

meg, és kívánj jó éjszakát.

Nem tudom, miért, de azt mondtam: – Sajnálom, Judith. Bocsáss meg, nem akartam...

Judith elhallgatott: – Nincs semmi baj. Felejsük el. Most már minden rendben van. – Lassan, halványan elmosolyodott. – Most már minden rendben van... – És csendesen kiment a szobából.

Poirot rám nézett.

– Nos? – kérdezte. – Mi történt ma este?

Széttártam a kezemet. – Semmi se történt, és valószínűleg nem is fog.

De ugyancsak melléfogtam. Mert aznap éjjel történt valami. Mrs. Franklin nagyon rosszul lett. Két orvost is hívtak hozzá, de hiába. Reggelre meghalt.

Huszonnégy óra múlva tudtuk meg, hogy a halál oka: physostigmin-mérgezés.

Tizennegyedik fejezet

A halottszemlére két nap múlva került sor. Ez volt a második halottszemle, amit Európában végignéztem.

A halottkém energikus, középkorú, ravasz tekintetű, száraz modorú ember volt.

Legelőször is az orvosi vizsgálatot ejtették meg. Eszerint a halál oka physostigmin-mérgezés, de a holttestben a kalabárbab egyéb alkaloidáit is kimutatták. Minden bizonnyal előző este vehette be a mérget, úgy hét óra és éjfél között. Sem a rendőrorvos, sem a kollégája nem tudott közelebbi időpontot megállapítani.

A következő tanú dr. Franklin volt. Általában jó benyomást keltett. Vallomása egyszerű volt és világos. Felesége halála után azonnal ellenőrizte a laboratóriumban lévő oldatokat. Felfedezte, hogy az egyik üveget, melyben előzőleg igen erős oldat volt a kalabárbab különféle alkaloidáiból ugyanis a kalabárbabbal folytat kísérleteket –, valaki közönséges vízzel töltötte teli, s az eredeti kivonatnak csak nagyon halvány nyomát sikerült kimutatnia belőle. Hogy mikor cserélték ki, azt nem tudná megmondani; az utóbbi napokban nem használta a szóban forgó preparátumot.

Megkérdezték tőle, kinek volt bejárása a laboratóriumba. Dr. Franklin közölte, hogy többnyire be szokta zárni az ajtót, de a kulcsot a zsebében tartotta. Asszisztensének, Miss Hastingsnek szintén van kulcsa. Ha valaki be akart menni a műterembe, tőle vagy Miss Hastingstől kellett elkérnie a kulcsot. A felesége el is kérte néha, mert előfordult, hogy benn felejtett valamit a laboratóriumban. Ő maga sosem vitt physostigmint a házba, se a felesége szobájába, és az sem valószínű, hogy véletlen folytán a felesége vitte volna be.

A halottkém kérdésére válaszolva kijelentette, hogy feleségének egy idő óta gyengék voltak az idegei, és sokat betegeskedett. Nem, szervi baja nem volt. Depressziós rohamokban, sűrű kedélyhullámozásban szenvedett.

Az utóbbi napokban, mondta, egészen jókedvűnek látszott, s ő már-már azt hitte, testi-lelki javulásnak néz elébe. Nem veszekedtek, sőt jóban voltak. Az utolsó estén felesége láthatólag remekül érezte magát, egyáltalán nem volt

rosszkedvű.

Közölte továbbá: felesége mondott olyasmit, hogy véget vet az életének, de ő sohasem vette komolyan. Az utolsó kérdésre azt felelte, hogy szerinte a felesége nem volt öngyilkos típus. Ez mind orvosi, mind pedig magánvéleménye, tette hozzá.

Craven nővér következett. Határozott, erős akaratú nő benyomását keltette ropogós uniformisában, és gyors, okos válaszokat adott a kérdésekre. Több mint két hónapja van alkalmazásban Mrs. Franklinnél. Mrs. Franklin súlyos depresszióban szenvedett. Tanú legalább háromszor hallotta tőle, hogy „véget fog vetni az egésznek”, hogy az életének nincs semmi értelme, s hogy csak kolonc a férje nyakán.

– Miért mondta ezt? Voltak nézeteltérések?

– Ó, nem, csupán arra gondolhatott, hogy a férjének nemrégiben felajánlottak egy külföldi kutatóutat, dr. Franklin azonban visszautasította, mert nem akart megválni tőle.

– És Mrs. Franklin önmagát hibáztatta a dolgokért?

– Igen. Szidta a gyenge szervezetét, néha egészen belelovalta magát.

– Dr. Franklin tudott erről?

– Nem hiszem, hogy Mrs. Franklin előtte gyakran emlegette volna.

– De időnként depressziós rohamokat kapott?

– Igen.

– Kijelentette határozottan, hogy öngyilkosságot szándékszik elkövetni?

– Ha jól emlékszem, ezt a kifejezést használta: „Véget

akarok vetni az egésznek.”

– Azt sohasem említette, hogy milyen módon akar véget vetni az életének?

– Nem. Csak általánosságban beszélt.

– Volt valami, ami különösen lehangolta az utóbbi napokban?

– Nem. Egészen jókedvű volt mostanában.

– Egyetért dr. Franklinnel, miszerint halála estéjén is jókedvű volt?

Craven nővér habozott. – Hát... izgatottnak látszott. Rossz napja volt... fájdalmakra, szédülésre panaszkodott. Estére jobban lett, de kicsit természetellenesnek tűnt a vidámsága. Mintha lázas lett volna. Olyan mesterkélt viselkedett.

– Talált ön valami üveget, vagy bármit, amiben a méreg lehetett?

– Nem.

– Mit evett és mit ivott Mrs. Franklin?

– Leves volt, sült borsóval, tört burgonyával és cseresznyemártással. Utána megivott egy pohár burgundit.

– Honnan származott a burgundi?

– Volt egy üveggel a szobájában. Maradt is benne valami, meg is vizsgálták, de azt hiszem, a borral nem volt semmi baj.

– Beletehette Mrs. Franklin a mérget a poharába anélkül, hogy maga észrevette volna?

– Ó, persze, nagyon könnyen. Fel-alá járkáltam, takarítottam, rendet raktam. Nem figyeltem oda, hogy mit csinál. Volt mellette egy irattáska, meg ott volt a kézitáskája

is. Bármit beletehetett a burgundijába, vagy a kávéba később, vagy a forralt tejbe, amit lefekvés előtt ivott.

– Van-e elképzelése arról, hogy ebben az esetben hová tehetette az üveget?

Craven nővér elgondolkodott. – Nos, azt hiszem, később kidobhatta volna az ablakon is. Vagy bele a papírkosárba; de ki is moshatta volna a fürdőszobában, hogy aztán odaállítsa a többi tégely közé. A faliszekrényben több üres üveg is van. El szoktam tenni őket, mert néha jól jön, ha van.

– Mikor látta utoljára Mrs. Franklint?

– Fél tizenegykor. Én fektettem le. Forralt tejet ivott, és egy aszpirint kért.

– Akkor hogy érezte magát?

A tanú gondolkodott egy darabig.

– Hát, mint általában szokta... Nem, inkább azt mondanám, egy kicsit izgatott volt.

– Nem volt rosszkedve?

– Nem... inkább feszült idegállapotban volt, hogy úgy mondjam. De ha öngyilkosságra gyanakodnak, az is beleillik a képbe. Nemes cselekedetnek érezhette, és ez felrázhatta egy kicsit.

– El tudja képzelni, hogy öngyilkosságot követett el?

Szünet. Craven nővér szemlátomást töprengett a válaszon.

– Nos – mondta végül –, igen is meg nem is. Szóval... végül is igen. Nagyon kiegyensúlyozatlan teremtés volt.

Sir William Boyd Carrington következett. Látszott, hogy nagyon megrázta az eset, de a tanúvallomása határozott és világos volt.

A halál estéjén pikétet játszott a megboldogulttal. Nem vette észre, hogy Mrs. Franklin depressziós lett volna, de néhány nappal azelőtt valóban szót ejtett előtte az öngyilkosságról. Nagyon önzetlen asszony volt, mélyen elkeserítette, hogy akadályt gördít férje karrierjének útjába. Szerette a férjét, rajongott érte. Időnként csüggedés fogta el a betegsége miatt.

Behívták Judithot, de ő vajmi keveset tudott mondani.

Nem tudott róla, hogy physostigmint vittek el a laboratóriumból. A tragédia előestéjén semmi különöset nem vett észre Mrs. Franklinen, talán egy kicsit izgatottabb volt, mint máskor. Sosem hallotta, hogy Mrs. Franklin öngyilkosságot emlegetett volna.

Az utolsó tanú Hercule Poirot volt. Igen nyomatékosan adta elő vallomását, és meglehetősen mély benyomást keltett. Felidézett egy beszélgetést, mely közte és Mrs. Franklin között zajlott le a halált megelőző napon. A hölgy erősen depressziós hangulatban volt, és többször kifejezte óhaját, hogy bár lenne már vége ennek az egésznek. Aggasztotta egészségi állapota, és bizalmasan elmondta, hogy depressziós rohamaiban úgy érzi, semmi értelme sincs az életének. Azt is mondta, hogy néha úgy érzi, jó lenne elaludni és soha fel sem ébredni.

De a következő válasza még nagyobb szenzációt keltett:

– Június tizedikén reggel kinn üldögélt a laboratórium ajtaja előtt?

– Igen.

– Láta Mrs. Franklint kijönni a laboratóriumból?

– Láttam.

- Volt valami a kezében?
- A jobb kezében egy kis üveget szorongatott.
- Biztos ebben?
- Egészen biztos.
- Nem jött zavarba, amikor meglátta magát?
- Megrezzent, ennyi volt az egész.

A halottkém összegezte a vallomásokat. Döntést kell hozni, mondta, arra vonatkozólag, hogyan hunyt el a megboldogult. A halál okát illetően nem merülnek fel kétségek, ez kiderül az orvosi tanúvallomásból. A megboldogult halálát a physostigmin-szulfát nevű mérgek okozta. Most már csak azt kell eldönteniük, hogy véletlenül, vagy szándékosan vette-e be, vagy esetleg más személy adta-e be neki. A tanúvallomásokból megtudhatták, hogy a megboldogult depressziós rohamokban szenvedett, betegeskedett, s bár szervi baja nem volt, az idegei nem voltak kielégítő állapotban. Mr. Hercule Poirot, akinek a szavára kétségkívül sokat kell adni, határozottan állítja, hogy látta Mrs. Franklint kijönni a laboratóriumból, kezében egy kis üveggel, és hogy Mrs. Franklin megrezzent, amikor meglátta őt. Le lehet vonni a következtetést, hogy azért vitte el a mérget, mert végezni akart magával. Feltehető: rögeszméje volt, hogy útjában áll a férjének, és akadályozza őt a karrierjében. Ez a rögeszme kizárólag saját elképzelésén alapult. Többször előfordult már, hogy rossz idegállapotban lévő nők állhatatosan ragaszkodtak egy bizonyos elképzelésükhöz. Nincs tanúbizonyság viszont arra nézve, hogy milyen időben és milyen módon vette be a mérget. Némileg szokatlan ugyan, hogy a mérget

tartalmazó üveg nem került elő, de helyt lehet adni Craven nővér feltevésének, mely szerint Mrs. Franklin elmosta a szóban forgó üveget, és visszatette a faliszekrénybe, ahonnt eredetileg elvehette. A döntés meghozatala az esküdtszék feladata.

Az esküdtszék rövid idő alatt meghozta a döntést.

Mrs. Franklin pillanatnyi elmezavarában öngyilkosságot követett el.

Fél óra múlva Poirot szobájában voltam. Nagyon kimerültnek látszott. Curtiss lefektette, és gyógyszert adott be neki.

Alig bírtam magamba fojtani a szót, de meg kellett várnom, míg az inas végez, és kimegy a szobából.

Aztán kirobbant belőlem a kérdés: – Igaz ez, Poirot? Csakugyan látta azt az üveget Mrs. Franklin kezében, amikor kijött a laboratóriumból?

Halvány mosoly jelent meg Poirot szája szögletében. – Maga nem látta, barátom? – kérdezte.

– Nem, nem láttam.

– De lehet, hogy csak nem vette észre, *hein?*

– Lehet. Semmi esetre sem esküdnék meg rá. – Tétován ránéztem. – De most az a kérdés, hogy igazat mondott-e.

– Feltételezné rólam, hogy hazudok, barátom?

– Nem tartom kizártnak.

– Hastings, maga megdöbbsent és elszomorít engem. Hová lett a belém vetett hite?

– Nos – mondtam –, azt csakugyan nem hiszem, hogy hamis tanúzást követne el.

– Nem számítana hamis tanúzásnak. Nem tettem esküt –

mondta szelíden Poirot.

– Szóval hazudott?

Poirot ingerülten legyintett egyet. – Amit mondtam, elmondtam, *mon ami*. Fölösleges vitatkozni róla.

– Egyszerűen nem értem magát! – kiáltottam fel.

– Mit nem ért?

– A tanúvallomását... hogy Mrs. Franklin öngyilkosságot akart elkövetni, meg hogy el volt keseredve!

– *Enfin*, ilyesmit maga is hallhatott tőle.

– Igen. De ez csak számtalan arcai egyike volt. És ez a maga vallomásából nem derült ki világosan.

– Talán nem is akartam, hogy kiderüljön.

Megdöbbsentem. – Maga azt akarta, hogy öngyilkosságot állapítsanak meg?

Poirot tűnődött egy darabig. Aztán azt mondta: – Attól tartok, Hastings, hogy még most sem látja, milyen súlyos a helyzet. Igen, azt akartam, hogy öngyilkosságot állapítsanak meg...

– De nem gondolja... komolyan... hogy öngyilkosságot követett el? – kérdeztem.

Poirot lassan megrázta a fejét.

– Azt hiszi... megölték?

– Igen, Hastings, megölték.

– De hát miért tussolta el? Ha az ügyet félreteszik, és ráragasztják az öngyilkosság címkét, egyszer s mindenkorra véget vetnek a nyomozásnak.

– Pontosan.

– Ezt akarja? – Ezt.

– De hát miért?!

– Lehetséges, hogy még most sem érti? No nem baj – ne firtassuk. Szavamat adom rá, hogy gyilkosság volt, előre megfontolt, szándékos emberölés. Megmondtam, Hastings, hogy bűntényt fognak elkövetni, és nagyon kicsi a valószínűsége, hogy meg tudjuk akadályozni, mert könyörtelen és mindenre elszánt gyilkossal van dolgunk.

Megborzongtam. – És most mi lesz? – kérdeztem.

Poirot elmosolyodott. – A dolog világos: öngyilkosságnak könyvelték el. De maga és én, Hastings, tovább folytatjuk földalatti munkánkat, akár a vakondok. És előbb-utóbb elkapjuk X.-et.

– És ha addig újabb áldozatot szed? – kérdeztem.

Poirot megrázta a fejét. – Nem hinném. Hacsak valaki nem látott valamit, vagy nem tud valamit, de akkor előhozakodott volna vele, nem?...

Tizenötödik fejezet

A halottszemlét követő napok eseményeire csak nagyon halványan emlékszem. Persze, megvolt a temetés, melyen ugyancsak nagy számban képviselték magukat Styles St. Mary kíváncsi lakosai. Ott szólított meg egy csipás szemű, kísérteties vénasszony.

Akkor lépett oda hozzám, amikor már kifelé mentünk a temetőből.

– Emlékszik rám, uram?

– Hát... izé... azt hiszem...

De ő oda se figyelt, mondta a magáét. – Hány éve már

annak! Mikor az öreg nagyságos meghalt odafönn a kastélyban. Az volt az első gyilkosság Stylesban. De nem az utolsó, én mondom magának. A vén Mrs. Inglethorp, hát nem elintézte az ura, ezt mondogattuk akkor mindannyian. Biztosak voltunk benne. – Ravaszul rám kacsintott. – Lehet, hogy ennek is az ura a ludas.

– Ezt meg hogy érti? – támadtam rá. – Nem hallotta, hogy az esküdtszék kimondta az öngyilkosságot?

– Ezt mondja a halottkém. De tévedhet is, nem? – Oldalba bökött. – Ezek a doktorok igencsak tudják, hogyan szabaduljanak meg a feleségüktől. Meg aztán az asszony se igen állhatta, úgy hallom.

Dühösen feléje fordultam, mire odébb kullogott, és olyasmit mormogott, hogy nem gondolt ő semmi rosszra, csak hát furcsa, ugye, hogy másodszor is megesett. – Meg az is fura, hogy maga mind a kétszer itt volt, nem igaz, uram?

Eszembe villant, hogy hátha engem gyanúsít mind a két gyilkossággal. Kellemetlen pillanat volt. Akkor jöttem rá, milyen fura, kísérteties dolog az emberi gyanakvás.

És hát, ugye, nem is tévedett nagyot a vénasszony. Mert valaki csakugyan meggyilkolta Mrs. Franklint.

Mint már említettem, nem sok mindenre emlékszem azokból a napokból. De azt tudom, hogy nagyon aggasztott Poirot egészségi állapota. Egyszer odajött hozzám a faarcú Curtiss, és némileg zavartan jelentette, hogy Poirot-nak súlyos szívrohama volt.

– Azt hiszem, uram, meg kéne nézetni egy orvossal.

Lélekszakadva rohantam Poirot-hoz, de ő hallani sem akart orvostól. Ez nemigen vallott rá. Véleményem szerint inkább

mindig is túlságosan nagy hűhót csapott az egészsége körül. Irtózott a huzattól, gyapjába, selyembe bugyolálta a nyakát, állandóan rettegett, hogy átázik a cipője; bármi kis meghülésre ágyba bújt, és a lázát mérte, „mert különben jön a *fluxion depoitrine!*” Minden apró kis betegséggel orvoshoz ment.

Most meg, hogy valóban beteg, úgy látszik, fordult a helyzet.

Persze, lehet, hogy éppen ez az oka. Azok a betegségek csakugyan jelentéktelenek voltak. Most, hogy valóban beteg, talán fél bevallani magának. Azért veszi félvállról, mert tart tőle.

Lázás keserőséggel tiltakozott.

– Ó, voltam én már orvosnál! Nem is egynél. Voltam Y.-nál, és voltam Z.-nél – (megnevezett két specialistát) –, és mit csináltak? Elküldtek Egyiptomba, ahol még rosszabbul éreztem magam. Voltam R.-nél is...

R.-ről tudtam, hogy szívspecialista. – És ő mit mondott? – vágtam közbe.

Poirot gyors oldalpillantást vetett rám – és nekem torkomba ugrott a szívem a rémülettől.

– Megtett mindent, amit csak tudott. A gyógyszereket magammal hoztam, kéznél vannak. Másra nincs szükségem.

Látja, Hastings, semmi értelme, hogy orvost hívjon. A gép, *mon ami*, lassan leáll. Sajna, ide nem lehet új motort beszerezni, mint az autókba.

– Valamit mégis tenni kell, Poirot! Curtiss...

– Mi van Curtiss-szel? – vágott közbe élesen Poirot. –

Odajött hozzám. Aggódik... azt mondja, rohama volt... Poirot szelíden bólintott.

– Igen, igen. Néha rám törnek efféle rohamok; a szemtanú számára valóban ijesztők lehetnek. Curtiss, gondolom, nem szokott hozzá az ilyesmihez.

– Csakugyan nem akarja, hogy orvost hívjak?

– Semmi értelme, barátom – mondta szelíden, ám nagyon határozottan. Újra megfájdult a szívem. Poirot rám mosolygott: – Ez lesz az utolsó esetem, Hastings. De egyben a legérdekesebb esetem, és a legérdekesebb gyilkosom. X.-nek olyan nagyszerű, olyan bámulatra méltó a módszere, hogy még én is kénytelen vagyok csodálni őt. Ez idáig, *mon cher*, olyan ügyesen manőverezett, hogy még engem, Hercule Poirot-t is lepipált! Olyan támadást indított, ami ellen nincs védekezés.

– Ha nem volna beteg... – próbáltam csitítani.

Ezt mégsem kellett volna mondanom. Hercule Poirot dühbe gurult.

– Hát hány százszor, hány ezerszer kell elmondanom, hogy nem fizikai erőfeszítésre van szükség? Az embernek... gondolkodnia kell.

– Hát... hát persze... és abban maga aztán nem vall szégyent.

– Szégyent? Elsőrangúan tudok gondolkodni. A végtagjaim nem mozognak, a szívem meg-megijeszt, de az agyamat még nem érte baj. Az agyam, az még kiválóan működik.

– Nagyszerű – csitítottam.

De ahogy lassan lefelé ballagtam a lépcsőn, arra gondoltam, hogy Poirot esze bizony nem állja valami

derekasan a próbát. Mrs. Luttrell csak hajszál híján menekült meg, Mrs. Franklint megölték. És mit tettünk eddig az ügy érdekében? Jóformán semmit.

Másnap Poirot azt mondta: – Hastings, tegnap azt ajánlotta, hogy vizsgáltsam meg magam.

– Igen – vágtam rá mohón. – Boldog lennék, ha megtenné.

– *Eh bien* nem bánom. Franklin megvizsgálhat.

– Franklin? – értetlenkedtem.

– Miért, hisz ő is orvos, vagy nem?

– Igen, de... az ő területe inkább a kutatás.

– Természetesen. Alig hiszem, hogy gyakorló orvosnak beválna. Fogalma sincs róla, hogy kell a beteggel viselkedni.

Poirot szavai nem győztek meg. Nem vontam kétségbe Franklin szakértelmét, de mindig is úgy éreztem, hogy nem érdeklik az emberi nyavalyák. Ez talán helyénvaló magatartás a kutató számára, de korántsem biztonságos a betegére nézve.

Mindenesetre ez is engedmény volt Poirot-tól, és Franklin készséggel beleegyezett, hogy megvizsgálja. Kijelentette azonban, hogy ha rendszeres orvosi felügyeletre lesz szükség, ki kell hívni egy helybeli orvost. Ő nem vállalhat állandó kezelést.

Franklin nagyon sokáig benn volt Poirot-nál.

Amikor kijött, már vártam. Bevezettem a szobámba, és becsuktam az ajtót.

– Nos? – kérdeztem aggódva.

– Nagyszerű ember – mondta gondterhelten Franklin.

– Ó, hogyne. Természetesen... – nyugtáztam gyorsan a magától értetődő tényt. – De az állapota?

– Az állapota? – Franklin egészen meglepődött, mintha jelentéktelen dologról faggatnám. – Az állapota kétségbeejtő, természetesen.

Nem valami szakszerű válasz, gondoltam. Pedig – Judithtól tudom – Franklin nemzedékének egyik legkitűnőbb koponyája.

– Mennyire kétségbeejtő? – faggattam nyugtalanul. Franklin rám nézett. – Valóban tudni akarja?
– Természetesen.

Miért, mit gondol ez az ostoba fickó?

– Az emberek – mondta Franklin – általában nem akarják tudni. Inkább megnyugtató hazugságokat várnak az orvostól. Hogy remélhessenek. Bátontáscseppeket. Az is igaz, hogy néha váratlanul felgyógyul valaki. De Poirot nem fog.

– Úgy érti... – A jeges ujjak megmarkolták a szívemet. Franklin bólintott. – Ó, igen, ő már úton van. És nemsokára meg is érkezik. Nem mondanám el mindezt, ha nem hatalmazott volna fel rá.

– Szóval... tudja?

– Persze hogy tudja. Bármelyik percben... pukk... és kész, megáll a szíve. Hogy pontosan mikor, azt persze nem lehet tudni.

Elhallgatott, majd lassan folytatta: – Úgy vettem ki a szavaiból, hogy mindenáron be akar fejezni valamit, amit, úgymond, magára vállalt. Tud erről valamit?

– Igen – mondtam. – Tudok. Franklin érdeklődő pillantást

vetett rám.

– Nagyon szeretne végére jutni a dolognak.

– Értem.

Kíváncsi lettem volna, mennyit tud erről a bizonyos dologról John Franklin!

Lassan azt mondta: – Remélem, sikerül neki. Nagyon fontosnak tartja, úgy vettem ki a szavaiból. – Várt egy darabig, majd hozzátette: – Igen módszeres ember.

– Nem tehetnénk mégis valamit... mármint az egészségéért... – kérdeztem aggódva.

Megrázta a fejét. – Nem megy. Vannak nála amilnitrát-ampullák, arra az esetre, ha roham közelednék. Aztán nagyon furcsa dolgot mondott:

– Borzasztóan tiszteli az emberi életet, ugye?

– Igen, azt hiszem, igen.

Hányszor hallottam Poirot-tól: „Helytelenítem a gyilkosságot.” Ez a szabatos, kimért mondat mindig megmozgatta a fantáziámat.

Franklin folytatta: – Ez a különbség köztünk. Én nem!...

Ránéztem. Halványan elmosolyodott.

– Én nem – mondta. – Ha úgyis jön a halál, nem mindegy, hogy előbb vagy utóbb? Olyan kicsi a különbség.

– Akkor meg mi az ördögnek lett orvos, ha így érez? – kérdeztem felháborodva.

– Kedves öregem, az orvostudomány nemcsak arra való, hogy késleltesse az amúgy is elkerülhetetlen véget. Sokkal több annál, az életet akarja jobbá tenni. Ha egy egészséges ember meghal, nem számít... sokat. Ha egy félkegyelmű hal meg, az egyenesen jó; de ha felfedezzük,

mit kell tenni a megfelelő miriggyel, hogy a félkegyelműből normális emberi halandót faragjunk, úgy, hogy helyreállítjuk a pajzsmirigy-működését, ez, véleményem szerint, már számít valamit.

Most már több érdeklődéssel figyeltem ezt az embert. Fenntartottam a véleményemet, hogy semmi esetre sem dr. Franklint hívatnám influenza esetén, de elismeréssel kellett adóznom őszinteségének és óriási energiájának. Észrevettem, hogy megváltozott a felesége halála óta. Nem viselte a gyász szokásos jeleit. Ellenkezőleg, élénkebbnek tetszett, és nem olyan szórakozottnak, tele volt tűzzel, életerővel.

– Judith és maga nemigen hasonlítanak egymásra, ugye?

– kérdezte váratlanul, megszakítva gondolataimat.

– Nem, én is azt hiszem.

– Olyan, mint az anyja volt?

Elgondolkodtam, aztán megráztam a fejemet. – Nem.

A feleségem vidám, nevetős kedvű asszony volt. Nem vett semmit se komolyan, azt akarta, hogy én is ilyen legyek, de attól tartok, kevés sikerrel.

Halványan elmosolyodott. – Nem, maga inkább az aggódó apatípus. Judith legalábbis így mondja. Ő se nevet sokat... komoly lány. Túl sokat dolgozik, azt hiszem. Az én hibám.

– Biztosan érdekes a munkája – mondtam félszegen.

– Igen, úgy öt-hat ember számára. A többi szörnyen unalmasnak tartja... és valószínűleg igazuk is van. Mindegy – hátravetette a fejét, kifeszítette a vállát, s most hirtelen látszott, hogy Franklin erőteljes, igazi férfi –, most már szabad az út! Úristen, legszívesebben felüvöltenék

örömömben! Értesítettek a minisztériumból. Az állás még megvan, és nekem szánják. Tíz nap múlva indulok.

– Afrikába?

– Igen. Óriási!

– Ilyen hamar? – Kicsit megdöbbsentett a dolog.

Rám nézett. – Mit ért azon, hogy... hamar?- Lassan kisimult a homloka. – Barbara halálára gondol? Na és? Miért hazudnám, hogy nem volt számomra megkönnyebbülés a halála?

Úgy látszik, mulattatta az arckifejezésem.

– Sajnos, nincs időm konvencionális szomorkodásra.

Szerettem Barbarát, gyönyörű lány volt, feleségül vettem, és aztán egy év alatt kiszereztem belőle. Persze, ő is csalódott bennem. Azt hitte, hatni tud rám. Nem tudott. Önző, konok szörnyeteg vagyok, mindig azt csinálom, amit én akarok.

– De miatta utasította vissza az afrikai küldetést – emlékeztettem. – Igen. De csakis anyagi okokból. Vállaltam, hogy biztosítom Barbarának azt az életmódot, amihez hozzászokott. Ha elmegyek, vajmi kevés pénzt küldhettem volna neki. De most – őszintén, kisfiúsan elmosolyodott –, most fenemód boldog vagyok!

Felháborodtam. Tudom, hogy sok az olyan férfi, akinek nem szakad meg a szíve a felesége után; ez köztudott dolog. De ilyen otrombán beszélni róla!

Láthatta az arckifejezésemet, de nem jött zavarba.

– Az igazságot ritkán becsülik – mondta. – Pedig sok időt és sok mellébeszélést takarít meg.

– És az sem izgatja, hogy a felesége öngyilkos lett? –

kérdeztem csípősen.

Gondterhelten válaszolt: – Nemigen hiszem, hogy öngyilkos lett volna. Nagyon valószínűtlen...

– De hát mi történt maga szerint?

Hamar kész volt a válasszal: – Nem tudom. És... nem is akarom tudni! Érti? Rámeredtem. Kemény és hideg volt a tekintete.

– Nem akarom tudni. Nem... nem érdekel. Világos?

Igen, világos volt – de nekem valahogy mégse tetszett.

Nem tudom már, mikor vettem észre, hogy Stephen Nortonnak valami nyomja a szívét. Nagyon csendesen viselkedett a halottszemle után, s már a temetésnek is vége volt, de ő csak járkált fel-alá, tekintetét a földre szögezve, és a homlokát ráncolta.

Szokása lett, hogy ujjjaival végigszántott rövid, őszülő haján, míg végül minden szála az égnek meredt, akár a sündisznó tüskéi! Komikus látványt nyújtott, de ő észre sem vette, s ez hagy lelki tusáról árulkodott. Szórakozott válaszokat adott a kérdéseinkre; nagy nehezen rájöttem, hogy aggasztja valami. Puhatolózva megkérdeztem, hogy talán rossz híreket kapott, mire ő kurta nemmel felelt. Így hát lezártak kellett tekintenem a témát.

Nem sokkal később észrevettem, hogy a maga zavaros, óvatoskodó módján a véleményemet akarja kikérni valamiről.

Mint máskor is, ha komoly ügyről volt szó, dadogva előadott egy történetet, amely valami etikai kérdés körül forgott.

– Tudja, Hastings, olyan könnyen kimondjuk, mi helytelen, és mi helyes... aztán, ha komolyan kell döntenet, kiderül,

hogy nem is olyan egyszerű a dolog. Úgy értem, az ember belebotlik valamibe... olyasmibe, amihez semmi köze... az egész csak véletlen, semmi hasznunk sincs belőle, de lehet, hogy másnak borzasztó fontos. Érti, mire gondolok?

– Nem egészen – vallottam be.

Norton újra összeráncolta a homlokát. Keze végigfutott sörtehaján, s az újra komikusan az égnek meredt.

– Olyan nehéz megmagyarázni. Tegyük fel, hogy beleolvastam valakinek a levelébe... tévedésből bontotta fel, vagy ilyesmi... egy levélbe, amit másnak írtak, és csak azért kezdte el olvasni, mert azt hitte, magának szánták, s mielőtt még rájött volna, elolvasott valamit, amit nem kellett volna. Tudja, előfordul az ilyesmi.

– Hogyne, persze.

– Nos, úgy értem, mit csináljon ilyenkor az ember?

Elgondolkodtam. – Azt hiszem, oda kéne mennie a címzetthez, hogy: „Ne haragudjon, tévedésből felbontottam a levelét.” Norton felsóhajtott. Azt mondta, a kérdés nem ilyen egyszerű.

– Tudja, kényes dolgok is lehetnek abban a levélben, Hastings.

– Már úgy érti, a másik fél számára? Azt hiszem, úgy kéne tenni, mintha bele se olvasott volna... mintha idejében észrevette volna a tévedést.

– Igen – mondta pillanatnyi habozás után Norton, de úgy látszott, nem elégíti ki a felelet.

– Csak tudnám, mit csináljak – mondta bánatosan.

– Mást nemigen tehet – feleltem. Norton homlokán nem simultak ki a ráncok. – Tudja, Hastings, nem ilyen egyszerű

ez. Tegyük fel, hogy amit olvasott... nos, az fontos lehet egy harmadik személynek.

Elvesztettem a türelmemet. – Most már végképp nem értem, mit akar, Norton. Az ember nem olvashat bele mások leveleibe, nem igaz?

– Nem, nem, persze hogy nem. Nem úgy értem. Különben nem is levélről van szó. Azt csak azért mondtam, hogy megpróbáljam megmagyarázni. Természetes, hogy bármit, amit véletlenül meglát, meghall vagy elolvas, magában tartja az ember, hacsak...

– Hacsak mi?

– Hacsak nem olyasmiről van szó, amiről beszélni kell – fejezte be lassan Norton.

Egyszeriben feltámadt az érdeklődésem. Norton folytatta: – Nézze, tegyük fel, hogy látott valamit... a kulcslyukon...

A kulcslyukról Poirot jutott az eszembe. Norton tovább dadogott:

– Úgy értem, tisztességes oka volt rá, hogy benézzen a kulcslyukon, elakadt a kulcs, és maga belenézett, hogy nem került-e oda valami... vagy... vagy más elfogadható okból... és álmodni se mertte volna, hogy azt fogja látni, amit látott...

Egy pillanatra elvesztettem bukdácsoló mondatai fonálát, mert valami hirtelen megvilágosodott a fejemben. Eszembe jutott az a bizonyos nap a füves kis dombon, amikor Norton felemelte a távcsövét, hogy szemügyre vegye a pettyes harkályt. Eszembe jutott, mennyire kétségbeesett és megzavarodott: nem akarta ideadni a távcsövet. Akkor persze rögtön arra gondoltam, hogy amit látott, velem van kapcsolatban – szóval hogy Allertont és Judithot látta. És

ha mégsem? És ha egészen mást látott? Akkor csak azért következtettem Allertonra és Judithra, mert ők kötötték le a gondolataimat.

– A távcsövén látott valamit? – kérdeztem váratlanul.

Norton megdöbbsent, de meg is könnyebbült.

– Nohát, Hastings, hogy találta ki?

– Azon a napon történt, mikor maga, én és Elizabeth Cole fenn voltunk a dombon, ugye?

– Igen.

– És maga nem akarta, hogy én is lássam.

– Nem. Nem azért... úgy értem, egyikünknek sem kellett volna látnia.

– Mi volt az?

Norton összeráncolta a homlokát. – Hát épp ez az. Hogy elmondjam-e, vagy sem. Hisz voltaképpen... leselkedtem. Olyasmit láttam, amit nem kellett volna. Nem állt szándékomban... csakugyan a pettyes harkályt figyeltem, remek példány volt, de aztán megláttam azt a... valamit. Elhallgatott. Most már nagyon kíváncsi voltam, de tiszteletben kellett tartanom az aggályait.

– Valami... fontos dolog volt? – kérdeztem.

– Lehet. Hisz épp ez az. Nem tudom... – felelte lassan.

– Köze van Mrs. Franklin halálához? – kérdeztem. Megrezzent. – Furcsa, hogy ezt mondja.

– Szóval igen?

– Nem... közvetlenül nem. De elképzelhető. – Lassan folytatta: – Más fényt vetne bizonyos dolgokra. Lehet, hogy... ó, az ördög vinné el, mit csináljak?

Dilemmába kerültem. Égtem a kíváncsiságtól, de éreztem,

hogy Norton nem szívesen mondaná el, mit látott. Meg tudtam érteni. Magam is így lettem volna vele. Kellemetlen dolog értesülést szerezni valamiről oly módon, melyet a világ nem egészen tisztességesnek ítélne.

Hirtelen ötletem támadt.

– Miért nem kér tanácsot Poirot-tól?

– Poirot-tól? – Norton habozni látszott.

– Persze, kérje ki a véleményét.

– Hát... – mondta lassan Norton – nem rossz ötlet. Csak persze, egy idegen... – Zavartan elhallgatott.

Tudtam, mire gondol. Nekem is a könyökömön jöttek ki Poirot gunyoros megjegyzései a „tisztesleges játékról”. Csak azon csodálkoztam, hogyhogy nem szerzett be ő is egy távcsövet! Ha eszébe jut, biztos megtette volna.

– Nagyra értékelné a bizalmát – biztattam Nortont. – És ha nem akarja, nem muszáj megfogadni a tanácsát.

– Igaza van – mondta, és kisimult a homloka. – Tudja, Hastings, azt hiszem, mégis megpróbálom.

Magam is meglepődtem, hogy felütötte a fejét Poirot, amikor beszámoltam neki a dologról:

– Mit mondott, Hastings?

A vékony piritós, amit éppen a szájához emelt, kihullott a kezéből. Előrenyújtotta a nyakát.

– Ismételje meg! Ismételje meg gyorsan!

Elmondtam még egyszer.

– Látott valamit a távcsövén – mormolta gondterhelten Poirot. – Valamit, amit magának nem akar elmondani. – Hirtelen megragadta a karomat. – Másnak nem beszélt a dologról?

- Nem hiszem. Biztos, hogy nem.
 - Legyen óvatos, Hastings. Fontos, hogy senkinek se szóljon róla... még célzás formájában se. Veszélyes lenne.
 - Veszélyes?
 - Nagyon veszélyes.
- Poirot arca elkomorodott. – Mondja meg neki, *mon ami*, hogy jöjjön fel hozzám ma este. Baráti látogatásra, érti. Senkinek sem szabad sejtienie, hogy oka van a látogatásának. És legyen óvatos, Hastings, nagyon óvatos. Ki volt még ott magukkal?
- Elizabeth Cole.
 - Észrevett valami furcsát Norton viselkedésében?
- Törtem a fejem. – Nem tudom. Lehet. Megkérdezzem tőle?
- Semmit sem kérdezhet, Hastings... semmit az égvilágon!

Tizenhatodik fejezet

Átadtam Nortonnak Poirot üzenetét.

- Fölmegyek, feltétlenül. Feltett szándékom. De, tudja, Hastings, mégis sajnálom, hogy maga előtt szóba hoztam az ügyet.
 - Apropó – mondtam –, másnak nem beszélt róla, ugye?
 - Nem... legalábbis... nem, persze hogy nem.
 - Biztos ebben?
 - Nem, nem, senkinek sem beszéltem róla.
 - Ne is tegye. Legalábbis, amíg nem beszélt Poirot-val. Először habozott egy kicsit, de aztán megígérte. Később még eszembe jutott ez a kis habozás.
- Felmentem arra a füves kis dombra, ahol aznap voltunk.

Valaki már állt ott. Elizabeth Cole. Ahogy felfelé tartottam, hátrafordult.

– Izgatottnak látszik, Hastings kapitány. Csak nincs valami baj?

Próbáltam megnyugodni.

– Nem, nem, dehogyis. Csak kifulladtam a kaptatón. – Közömbös hangon hozzátettem: – Úgy látom, esni fog.

Felnézett az égre. – Igen, én is azt hiszem.

Egy-két percig szótlánul álldogáltunk. Volt valami rokonszenves vonás ebben a nőben. Azóta, hogy elmondta, kicsoda ő valójában, és milyen tragédia roppantotta össze az életét, egyre jobban érdekelt. A boldogtalan emberekben nagyon sok a közös vonás. De hát számára, legalábbis úgy sejtettem, már eljött a második tavasz. – Nem izgatott vagyok, inkább lehangolt. Rossz híreket kaptam szegény öreg barátomról – mondtam igazi érzéssel.

– Mr. Poirot-ról?

Együttérző érdeklődésére úgy döntöttem, hogy könnyíték a lelkemen.

Mikor befejeztem, szelíden azt mondta: – Értem. Tehát a vég... bármelyik percben bekövetkezhet?

Nem tudtam szólni, csak bólintottam.

Egy-két perc múlva azt mondtam: – Ha meghal... magamra maradok.

– Ó, nem; hiszen ott van Judith... és a többi gyermeke.

– Szétszóródtak a világban, Judith meg... nos, neki ott van a munkája, nincs szüksége rám.

– Azt hiszem, a gyerekeknek csak addig nincs szükségük

a szüleikre, amíg bajba nem kerülnek. Szeretném, ha megértené, hogy ez így van. Én sokkal magányosabb vagyok, mint maga. Mindkét húgom távol él, az egyik Amerikában, a másik Olaszországban.

– Kedves Elizabeth – mondtam. – A maga élete most kezdődik.

– Most, harmincöt éves koromban?

– Az is valami? Bárcsak én volnék harmincöt éves. – Ravasz módon hozzátettem: – Tudja, nem vagyok egészen vak.

Kíváncsian rám nézett, aztán elpirult.

– Csak nem hiszi... ó! Stephen Nortonnal egyszerűen csak jó barátok vagyunk. Sok a közös bennünk...

– Annál jobb.

– Ő... ő egyszerűen csak rendes ember.

– Kedvesem – mondtam. – Ne higgye el, hogy csak rendes ember. Mi, férfiak, mások vagyunk, mint maguk.

Elizabeth Cole hirtelen elfehéredett. Halkan, de szenvedélyesen azt mondta: – Maga kegyetlen... és vak! Hogy gondolhatnék... házasságra! A múltammal! Hisz a nővérem gyilkolt... vagy legalábbis elmebeteg volt. Nem is tudom, melyik a rosszabb.

Erélyesen rászóltam: – Mért nem veri már ki a fejéből? Ne feledje, lehet, hogy nem is igaz.

– Hogy érti ezt? Dehogynem igaz.

– Nem emlékszik, egyszer azt mondta: „Nem Maggie volt.”

Elakadt a lélegzete. – Az ember érez néha ilyesmit.

– Amit az ember érez, az gyakran... úgy is van. Rám nézett.

– Ezt hogy érti?

– A maga apját – mondtam – nem a nővére ölte meg. Szájához kapta a kezét. Réműlt, tágra nyílt szeme az enyémben mélyedt.

– Maga örült – mondta. – Biztosan örült. Ki mondta ezt magának?

– Nem fontos – mondtam, – De így van. Egyszer majd bebizonyítom.

Nem messze a háztól Boyd Carringtonba botlottam. – Ez az utolsó estém itt – mondta. – Holnap elmegyek.

– Knattonba?

– Igen.

– Biztosan remekül fogja érezni magát.

– Gondolja? Remélem. – Felsőhajtott. – Tudja, Hastings, mindenesetre örülök, hogy elmegyek innen.

– Hát, a koszt elég rossz, és a felszolgálás se valami elsőrangú.

– Nem erről van szó. Végül is olcsó hely, és az ember aligha várhat többet az efféle penzióktól. Nem, Hastings, nem ezekre az apró kellemetlenségekre gondolok. A ház nem tetszik nekem... gonoszság érzik a levegőjében. Furcsa dolgok történnek itt.

– Kétségtelen.

– Nem tudom, mi az ördög ez. Lehet, hogy az olyan ház, ahol meggyilkolnak valakit, már nem a régi többé... Mindenesetre nem tetszik nekem a dolog. Először ott volt az a baleset Mrs. Luttrell-lel... átkozottul szerencsétlen ügy. Aztán szegény kis Barbara. – Szünet. – A legutolsó ember a világon, aki öngyilkos lett volna, ha engem kérdez. Tétováztam. – Hát, én nem mondanám... Félbeszakított. –

De én igen. A pokolba is, majdnem egész nap együtt voltunk. Jókedvű volt... élvezte a kiruccanást. Csak azért aggódott, hogy John túlhajszolja magát, elront valamit, vagy magán próbálja ki a vacakjait. Tudja, mit gondolok én, Hastings?

– Nem.

– Az a fickó, a férje a ludas Barbara halálában. Biztosan gyötörte. Énvelem mindig jól érezte magát. Franklin nyilván éreztette vele, hogy gátolja a karrierjében (majd adnék én neki karriert!), ez törte össze. Kérges szívű gazember! Tökéletes nyugalommal közölte velem, hogy Afrikába készül. Azon se csodálkoznék, Hastings, ha kiderülne, hogy ő gyilkolta meg Barbarát.

– Ezt nem gondolja komolyan! – mondtam rosszállóan.

– Nem... persze hogy nem. De ne feledje, csak azért, mert tudom, hogy ha meggyilkolta volna, nem így intézi a dolgot. Úgy értem, mindenki tudja, hogy azzal a physostigminnel kísérletezik, így hát logikus, hogy mást használt volna. De nem én vagyok az egyetlen, akinek gyanús ez a Franklin, Hastings. Olyan valakitől kaptam a tippet, aki igazán tudhatja.

– Kitől? – kérdeztem élesen.

Boyd Carrington lehalkította a hangját. – Craven nővértől.

– Micsoda? – Meg voltam döbbenve.

– Pszt! Ne kiabáljon. Igen, Craven nővér adta az ötletet. Okos lány, tudja, helyén van az esze. Nem szereti Franklint, sohasem is szerette.

Elgondolkodtam. Már-már a nyelvemen volt, hogy Craven nővér leginkább a betegét utálta. Hirtelen arra gondoltam,

hogy Craven nővér sok mindent tudhat a Franklin családról.

– Ma este ő is itt lesz – mondta Boyd Carrington.

– Micsoda? – Meglepődtem. Craven nővér rögtön a temetés után elutazott.

– Átutazóban van, két megbízás közt – magyarázta Boyd Carrington.

– Értem.

Kissé aggasztott Craven nővér visszatért, bár nem tudnám megmondani, hogy miért. Van valami oka, tűnődtem, hogy visszajöjjön? Nem szereti Franklint, Boyd Carrington az imént mondta...

– Craven nővérnek nincs joga rá, hogy célzásokat tegyen Franklinre! Végül is, részben az ő vallomása alapján mondták ki az öngyilkosságot. Meg azért, mert Poirot látta Mrs. Franklint, amint egy üveggel a kezében jött ki a laboratóriumból.

Boyd Carrington legyintett. – Ugyan, üveggel! A nők mindig cipelnek magukkal valami üveget... kölni, sampon, körömlakk, miegymás. A maga lánya is üveggel szaladgált aznap este, talán ő is öngyilkos akart lenni? Ostobaság!

Elhallgatott, mert Allerton közeledett. A távolból, a melodráma szabályainak megfelelően, tompa mennydörgés hallatszott. Eszembe jutott, mint már annyiszor, hogy ebben a drámában bizvást Allertonra osztották a gazfickó szerepét.

De hát Barbara Franklin halála estéjén nem tartózkodott a háznál. És különben is, miféle indítéka lett volna?

De hisz, jutott eszembe, X.-nek sohasem volt indítéka. Ebből származik helyzeti előnye. Ez, egyedül ez a bökkenő.

De a fátyol bármelyik percben lehullhat.

Azt hiszem, ideje leszögeznem, hogy soha egyetlen pillanatra sem hittem, hogy Poirot kudarcot vallhat. Eszembe sem jutott, hogy Poirot és X. küzdelméből X. kerüljön ki győztesként. Poirot betegsége ellenére meg voltam róla győződve, hogy kettejük közül szükségképpen ő az erősebb. Tudják, nagyon hozzászoktam már Poirot győzelmeihez.

A kételyt Poirot ültette el a fejemben.

Vacsorázni indultam, de előtte beugrottam hozzá. Már nem emlékszem, miként került rá sor, de egyszer csak azt a kifejezést használta: „ha valami történnék velem”.

Rögtön és nagy hangon tiltakozni kezdtem. – Semmi sem történik, semmi sem történhet!

– *Eh bien*, akkor maga nem hallgatta végig dr. Franklint.

– Franklin semmit se tud. Jó néhány évet megér még maga, Poirot.

– Lehet, barátom, bár igen valószínűtlen. De én most nem általánosságban beszélek. Lehet, hogy hamarosan meghalok, de azért nem olyan hamar, ahogy X. barátunk szeretné.

– Micsoda? – Megdöbbenés ült ki az arcomra.

Poirot bólintott. – Igen, Hastings. Végül is X. okos ember. Mi több, nagyon okos. Rá kell jönnie, hogy elpusztításom, ha csak néhány nappal előzné is meg a természetes halált, felbecsülhetetlen előnyt jelentene a számára.

– De akkor... de akkor... mi lenne akkor? – Kétségbeestem.

– Ha a fővezér elesik, *mon ami*, a helyettes veszi át a

parancsnokságot. Vagyis maga.

– De hát hogyan? Hisz semmiről sem tudok.

– Arról is gondoskodtam. Ha bármi történnék velem, barátom, ebben – megveregette a lezárt irattáskát – mindent megtalál. Amint látja, számoltam a véletlenekkel.

– Mi szükség van erre a ravaszkodásra? Mondja el most.

– Nem, barátom. Az a tény, hogy maga nem tudja, amit én tudok, még roppant értékes tartalék lehet.

– Érthető és világos beszámolót hagy nekem hátra?

– Dehogyan. X. megkaparinthatná.

– Hát akkor micsodát?

– Jelzéseket, utalásokat. X.-nek nem mondanak semmit, nekem elhiheti, de magát el fogják vezetni az igazsághoz.

– Nem vagyok benne biztos. Miért kínozz, Poirot? Mindig megnehezíti a dolgomat. Mindig is ilyen volt!

– Ez a mániám? Ezt akarja mondani? Lehet. Aludjon csak nyugodtan, a jelzéseim el fogják vezetni az igazsághoz. – Hallgatott egy kicsit, majd azt mondta: – Lehet, hogy akkor azt kívánja majd, bár ne vezették volna el. Lehet, hogy a legszívesebben azt mondaná: „Eresszék le a függönyt.”

Hangja nyomán újra feltámadt bennem a rettegés, mely egyszer-kétszer azelőtt is elfogott. Mintha rejtőzne valahol valami, valami, amit nem akarok meglátni – nem akarok tudomásul venni. Valami, amit a lelkem mélyén már tudok is...

Elhessegettem magamtól a látomást, és lementem vacsorázni.

Tizenhetedik fejezet

A vacsorát meglehetősen vidám hangulatban költöttük el. Mrs. Luttrell is lejött, és megcsillogtatta ragyogó ír jókedvét. Franklin virgoncabb és elevenebb volt, mint bármikor. Craven nővért először láttam „civilben”. Most, hogy szakmai tartózkodását feladta, egész bájos fiatal nővé alakult át.

Vacsora után Mrs. Luttrell bridzset ajánlott, de aztán mégis valami társasjátékba kezdtünk. Fél tíz felé Norton kijelentette, hogy felmegy Poirot-hoz.

– Nem rossz ötlet – mondta Boyd Carrington. – Sajnálom, hogy annyit betegeskedik mostanában. Megyek én is.

Gyorsan kellett cselekednem.

– Nézze – mondtam –, ne haragudjon, de... tudja, fárasztó lenne egyszerre több emberrel beszélgetnie.

Norton vette a lapot, és közbevágott: – Ígértem neki egy könyvet a madarokról.

– Rendben. Maga még visszajön, Hastings? – kérdezte Boyd Carrington.

– Igen.

Felmentem Nortonnal. Poirot várt ránk. Váltottunk egy két szót, aztán lejöttem. Römizni kezdtünk.

Azt hiszem, Boyd Carrington zokon vette a többiek gondtalan jókedvét. Talán úgy gondolta, túlon túl hamar elfelejtették a tragédiát. Szórakozott volt, nem érdekelte, hogy mit csinál, végül kimentette magát a játék alól.

Odament az ablakhoz, kinyitotta. Távolról hallani lehetett az égzengést. Vihar készülődött, de még nem ért ide. Becsukta az ablakot, visszajött. Néhány pillanatig a játékot

figyelte. Aztán kiment a szobából.

Háromnegyed tizenegykor én is felmentem. Nem néztem be Poirot-hoz. Lehet, hogy alszik. Különben sem akartam Stylesra meg a problémáinkra gondolni. Aludni akartam – aludni és felejteni.

Már-már elszundítottam, de valami zaj felébresztett. Arra gondoltam, hátha kopogtak. Kiszóltam, hogy „szabad”, de nem jött válasz, így hát felgyújtottam a villanyt, és kinéztem a folyosóra.

Norton éppen a szobája felé ballagott a fürdőszobából. Visszataszítóan harsány színű, kockás hálóköntös volt rajta, a haja az égnek állt, mint rendesen. Belépett a szobába, behúzta az ajtót, és hallottam, ahogy ráfordítja a kulcsot. Kinn tompán dörgött az ég. Közeledett a vihar.

Visszafeküdtem, de a zárban megforduló kulcs zaja kellemetlen érzéseket keltett bennem.

Baljóslatúnak tűnt. Minden este bezárja az ajtaját? Vagy Poirot figyelmeztette? Hirtelen nyugtalanság fogott el, mert eszembe jutott, milyen titokzatos módon kélt lába Poirot kulcsának.

Feküdtem az ágyban, a nyugtalanságom egyre nőtt, s a vihar csak még jobban felborzolta az idegeimet. Felkeltem, kulcsra zártam az ajtót. Aztán elaludtam.

Reggeli előtt benéztem Poirot-hoz.

Még ágyban volt; újra szíven ütött, hogy milyen rosszul néz ki. A kimerültség mély barázdákat vésett az arcára.

– Hogy van, öreg fiú?

Türelmesen rám mosolygott. – Vagyok, barátom. Még vagyok.

– Nincsenek fájdalmai?

– Nincsenek... csak fáradt vagyok – sóhajtott –, nagyon fáradt.

Bólintottam. – Mi volt tegnap este? Elmondta Norton, hogy mit látott azon a bizonyos napon?

– Elmondta, igen.

– Nos, mit?

Poirot hosszú, gondterhelt pillantást vetett rám, mielőtt válaszolt: – Nem tudom, jól teszem-e, ha elmondom, Hastings. Még félreérténé.

– Miről beszél?

– Norton – mondta Poirot – két embert látott...

– Judithot és Allertont! – kiáltottam. – Magam is úgy gondoltam.

– *Eh bien, non.* Nem Judithot és Allertont. Mondtam, hogy félreérti. Magának egyéb gondolata sincs?

– Sajnálom – mondtam megszegyenülten. – Folytassa.

– Majd holnap elmondom. Sok gondolkodnivalóm van még.

– Lendít... lendít valamit az ügyünkön?

Poirot bólintott. Lehunyta a szemét, és visszadőlt párnáira.

– Az ügynek vége. Igen, vége. Már csak egy-két apró részlet van hátra. Menjen reggelizni, barátom. És küldje be Curtisst.

Szóltam az inasnak, és lementem. Beszélni akartam Nortonnal. Fúrta az oldalamat a kíváncsiság: mit mondhatott Poirot-nak?

A lelkem mélyén azért nem voltam elégedett. Megdöbbenett, hogy Poirot nem örül a sikernek. Mi végre

ez a folytonos titkolózás? Miért e megmagyarázhatatlan mélabú? Mi itt az igazság?

Norton nem jött le reggelizni.

Később kisétáltam a kertbe. A vihar után friss, hűvös lett a levegő. Jó tartós zápor lehetett az éjjel. Boyd Carrington kinn volt a pázsiton. Megörültem neki; nagyon szerettem volna kitárni előtte a szívemet. Mindig is szerettem volna. De most különösen nagy volt a kísértés. Poirot képtelen rá, hogy egymaga vívja meg a harcot.

Boyd Carrington olyan életerősnek, olyan magabiztosnak látszott, hogy engem is elöntött valami melegség, és egészen megjött az önbizalmam.

– Későn kelt ma – szólt oda. Bólintottam. – Sokáig aludtam.

– Volt egy kis égzengés az éjjel. Hallotta?

Eszembe jutott, hogy szinte éreztem is, mint mosódik össze bennem az álom és a mennydörgés.

– Tegnap este nem voltam éppen jó bőrben – mondta Boyd Carrington. – De most már kutya bajom. – Széttárta karját, és ásított egy hatalmasat.

– Hol van Norton? – kérdeztem.

– Talán fel se kelt még. Lusta disznaja.

Egyszerre emeltük föl a tekintetünket. Norton ablaka épp felettünk volt. Furcsa érzésem támadt. A homlokzat minden ablaka nyitva volt, csak Nortoné nem.

– Fura. Gondolja, hogy elfelejtettek szólni neki? – kérdeztem.

– Különös. Remélem, nem beteg. Gyerünk, nézzünk be hozzá.

Felmentünk. A szobalányt a folyosón találtuk. Közölte, hogy bekopogott, de Mr. Norton nem felelt. Aztán kopogtatott még néhányszor, de úgy látszik, azt sem hallotta meg. Az ajtaja be van zárva.

Szörnyű sejtésem támadt. Dörömbölni kezdtem, és közben kiabáltam: – Norton! Norton! Ébredjen fel!

És aztán újra, növekvő nyugtalansággal: – Ébredjen fel... – Mikor már nyilvánvaló volt, hogy nem kapunk választ, elmentünk Luttrell ezredesért. Szürkés-kék szeme egyre nagyobb nyugtalansággal szegeződött ránk. Bizonytalanul rángatta a bajsztát.

Mrs. Luttrell, a gyors döntések híve, nem sokat teketóriázott.

– Be kell törni azt az ajtót. Mást nem tehetnek.

Életemben immár másodszor lettem szemtanúja, hogy Stylesban betörték egy ajtót. És az ajtó mögött ugyanazt találtuk, mint akkor, első ízben. Erőszakos halált.

Norton hálóköntösben feküdt az ágyán. A kulcs ott volt a zsebében. Keze apró pisztolyt szorongatott – játékszer volt csupán, de elvégezte, amit kellett. Norton homlokán, annak is a kellős közepén, kis kerek lyuk tátongott.

Sehogy se jutott eszembe, mire emlékeztet. Valami régi... Fáradt voltam.

Ahogy beléptem, Poirot az arcomra pillantott.

– Mi történt? Norton? – kérdezte rögtön.

– Meghalt.

– Hogyan? Mikor? Röviden előadtam.

Fáradtan fejeztem be: – Azt mondják, öngyilkosság. Mit is mondhatnának? Az ajtaja be volt zárva. A spaletta be volt

húzva. A kulcsot megtaláltuk a zsebében. Ja, igen! A saját szememmel láttam, hogy bemegy, és kulcsra zárja az ajtót.

– Maga látta, Hastings?

– Igen, tegnap este. Elmagyaráztam.

– Biztos benne, hogy Nortont látta?

– Persze hogy biztos. Azt a ronda hálóköntöst ezer közül is megismerném.

Poirot egy pillanat alatt visszavedlett régi énjévé.

– Ah, itt egy embert kell felismerni, nem hálóköntöst. *Ma foi!* Bárki viselhet hálóköntöst.

– Igaz – mondtam lassan –, hogy nem láttam az arcát. De a haj, az az övé volt, és a bicegés...

– Bicegni akárki tud, *mon Dieu!*

Megdöbbentem. – Poirot, csak nem azt akarja bemesélni, hogy nem Nortont láttam?

– Semmit se akarok bemesélni. Csak idegesít a tudománytalan okoskodása. Nem, nem, egy percig sem akarnám bemesélni, hogy nem Nortont látta. Nem is lehetett más, hiszen itt minden férfi magas termetű, jóval magasabb, mint ő, és, *enfin*, a magasságot nem lehet álcázni, nem. Norton százhatvanöt centi lehetett. *Tout de meme*, olyan ez, mint valami varázslat, nem? Bemegy a szobájába, bezárja az ajtót, a kulcsot zsebre teszi, és másnap holtan találják, pisztollyal a kezében, s a kulcs még mindig benne van a zsebben.

– Szóval nem hiszi, hogy öngyilkos lett?

Poirot a fejét rázta. – Nem – mondta. – Norton nem lett öngyilkos. Megölték.

Kábultan botorkáltam le a lépcsőn. Olyan hihetetlen volt az egész, hogy érthető, ha nem láttam rögtön, mi lesz a következő lépés. Elkábultam. Nem működött az agyam.

Pedig olyan világos volt. Nortont megölték... miért? Hogy ne mondhasa el, mit látott, legalábbis így gondoltam.

De valakinek már átadta a titkát.

És ez az ember is veszélyben forog...

Veszélyben forog, ráadásul magatehetetlen. Tudhattam volna.

Érezhettem volna...

Cher ami! Így búcsúzott tőlem, mikor kiléptem a szobájából.

Ezek voltak az utolsó szavai. Mert amikor Curtiss bement a gazdájához, már holtan találta...

Tizennyolcadik fejezet

Nem akarok erről írni.

S ha csak lehet, minél kevesebbet gondolok rá. Hercule Poirot meghalt – és vele halt jószerint Arthur Hastings is.

Csak a nyers tényeket írom le, minden cifrázás nélkül. Ennyi, amit megtehetek.

Azt mondják, természetes halállal halt meg. Vagyis szívroham vitte el. Franklin szerint erre is lehetett számítani. Kétségtelen, hogy a Norton halálán érzett megrázkódtatás idézte elő. Az amilnitrát-ampullák véletlenül épp nem voltak ott az ágya fejénél.

Valóban véletlenül? Vagy szándékosan tüntette el őket valaki? Nem, ennél azért több lehet a dologban. X. nem

számíthatott véletlen szívrohamra.

Ugyanis én nem hiszem, hogy Poirot természetes halállal halt meg. Megölték, mint Nortont és Barbara Franklint. És én nem tudom, hogy miért ölték meg őket – és nem tudom, hogy ki volt a tettes!

A halottkém megállapította, hogy Norton öngyilkos lett. Kétely csupán a rendőr orvos részéről merült fel, aki szokatlannak találta, hogy valaki, aki öngyilkos akar lenni, pontosan a homloka közepére illeszse a pisztolyt. De hát a gyanúnak ez csak halvány árnyéka volt. Minden olyan egyszerűnek látszott. Az ajtó belülről zárva, a kulcs a halott zsebében, az ablakok csukva, a kezében ott a pisztoly. Norton gyakorta panaszkodott fejfájásra, meg aztán volt néhány befektetése is, amelyekkel kudarcot vallott. Elég sovány ok az öngyilkosságra, de ez is valami.

A pisztoly a sajátja lehetett. Mióta Stylesban volt, a szobalány kétszer is látta az öltözőasztalán heverni. Summa summarum: ez minden. Újabb gyilkosság, remekül megrendezve, egyetlen megoldás-lehetőséggel, mint mindig.

A Poirot-X. párbajban X. győzött.

Rajtam a sor.

Felmentem Poirot szobájába, és előkerítettem az irattáskát.

Tudtam, hogy engem bízott meg a végrendelet végrehajtásával, tehát törvényesen jártam el. A kulcsot a nyakában hordta.

Szobámba érve felnyitottam a táskát.

Megremegtem. Az X.-ügy dossziéi eltűntek. Néhány nappal

azelőtt, mikor Poirot kinyitotta a táskát, még ott voltak. Ez is azt bizonyítja, ha egyáltalán szükségem volna bizonyítékra, hogy X. nem télenkedett. Vagy Poirot semmisítette meg az iratokat (ami valószínűtlen), vagy X.

X., X. Átkozott, ördögi X.

Azért volt valami a táskában. Eszembe jutott Poirot ígérete, hogy jelzéseket hagy hátra, melyekből X. semmit sem fog megérteni.

Ezek volnának a jelzések?

Egy Shakespeare-darab: olcsó kiadású Othello. A másik: St. John Ervine műve, a John Fergusson. A harmadik felvonásnál egy könyvjelzőt találtam.

Értetlenül forgattam a két könyvet.

A kezemben volt a megoldás – és nem tudtam mit kezdeni vele!

Mihez fogjak?

Csak arra gondolhattam, hogy valami rejtjel lehet bennük. Rejtjel, mely a két színdarab szavaiból áll össze.

De ha így is van, hogy fogjak hozzá?

Sehol se találtam aláhúzott szavakat, leveleket. Láng fölé tartottam a lapokat – hiába.

Figyelmesen végigolvastam a John Fergusson harmadik felvonását. Van benne egy csodálatos, hátborzongató jelenet: a „félcédulás” Clutie John egymagában üldögél, és motyog, motyog, s a végén az ifjú Fergusson nekivág, hogy felkutassa húga megrontóját. Remek jellemábrázolás – de nem hinném, hogy Poirot az irodalmi izlésemet akarta volna csiszolni!

S aztán, ahogy továbblapoztam, egy szelet papír hullott ki a

könyvből. Felismertem Poirot kézírását.

Beszéljen az inasommal, George-dzsal.

No, ez már valami. A rejtjel kulcsa – ha rejtjelről van szó – biztosan George-nál lehet. Fel kell kutatnom a címét, és el kell mennem hozzá.

De hátravolt még a szomorú feladat, drága barátom elhantolása.

Ez volt az első hely, ahol megszállt Angliában. Maradjon hát itt mindörökre.

Azokban a napokban Judith nagyon kedves volt hozzám.

Rengeteg időt töltött velem, segített az ügyintézésben. Szelíd együttérzéssel viseltetett irántam. Elizabeth Colé és Boyd Carrington is nagyon kedvesek voltak.

Elizabeth Cole-t nem sújtotta le annyira Norton halála, mint ahogy vártam. Lehet, hogy fájt neki a dolog, de eltitkolta.

Így hát befejeztetett...

Igen, le kell írnom. El kell mondanom.

A temetés véget ért. Leültem Judithtal, hogy megtervezzük a jövőnket.

Judith azt mondta: – Tudod, kedves, akkor én már nem leszek itt.

– Nem leszel itt?

– Nem leszek Angliában. Rámeredtem.

– Eddig nem akartam szólni, papa. Nem akartam, hogy még jobban elkeseredj. De most már tudnod kell. Remélem, nem haragszol meg érte. Tudod, Afrikába megyek dr. Franklinnel.

Kitörtem. Az lehetetlen. Nem tehet ilyet. Az emberek pletykálnának. Angliában lehetett az asszisztense, főleg

amíg Mrs. Franklin élt, de elmenni vele Afrikába, az egészen más. Képtelenség, egyszer s mindenkorra megtiltom. Judith nem tehet ilyet!

Nem szakított félbe. Hagyta, hogy befejezzem. Akkor halványan elmosolyodott.

– De drágám – mondta –, én nem az asszisztense leszek Afrikában. A felesége.

Ez megadta a kegyelemdőfést.

– Hát Al... Allerton? – dadogtam.

Judith derülni látszott. – Semmi közöm hozzá. Meg is mondtam volna neked, ha nem haragítasz meg annyira. Meg aztán azt akartam, hogy gondolj... nos, amit akarsz. Nem akartam, hogy tudj... Johnról.

– De hát valamelyik este megcsókolt... az erkélyen, láttam.

Judith türelmetlenül legyintett: – Ó, igen. Aznap este nyomorultul éreztem magam. Előfordul. Te igazán tudhatod.

– Nem mehetsz hozzá... ilyen hamar – mondtam.

– De igen. Vele akarok menni, és te mondtad, hogy így könnyebb. Nincs értelme várnunk... most már nincs.

Judith és Franklin. Franklin és Judith.

Meg tudják-e érteni, hogy mire gondoltam – mi járt már egy ideje a fejemben?

Judith, üveggel a kezében, Judith, aki ifjú, szenvedélyes hangján kijelenti, hogy a haszontalan életek adjanak utat a hasznosoknak – Judith, akit szeretek, és akit Poirot is szeretett. A két ember, akit Norton látott – Judith és Franklin lett volna? De akkor... de akkor... nem, ez nem lehet igaz. Judith nem. Franklin, talán – furcsa, könyörtelen ember; ha egyszer elszánta magát, újra és újra gyilkolni

fog.

Poirot beleegyezett, hogy Franklin megvizsgálja.

Miért? És mit mondott neki?

De Judith nem. Az én szép, komoly, fiatal Judithom nem.

És mégis, milyen fura tekintetet vetett rám Poirot. Milyen különös szavakat használt: „Lehet, hogy azt mondaná: Eresszék le a függönyt...”

Hirtelen új gondolatom támadt. Rettenetes! Lehetetlen! Az X.-ről szóló történet csak mese volna? Poirot azért jött Stylesba, mert tragédiát sejtett a Franklin családban? Azért jött, hogy szemmel tartsa Judithot? Ezért nem mondott el semmit? Mert X. története csak mese, kitalálás?

És a tragédia igazi főszereplője Judith volna, a lányom?

Othello! Az Othelló-t vettem le a könyvasztalkáról Mrs. Franklin halálának előestéjén. Ez lenne a megoldás?

Judith, mondta akkor valaki, olyan, mint a névrokona lehetett, mielőtt levágta Holofernesz fejét. Judith – aki gyilkosságra készült?

Tizenkilencedik fejezet

Ezeket a sorokat már Eastbourne-ban írom. Azért jöttem Eastbourne-ba, hogy meglátogassam George-ot, Poirot hajdani inasát. George hosszú évekig szolgált Poirot-nál. Nagyszerű inas volt, a gyakorlat embere, mentes minden képzelőerőtől. A tényeket szó szerint vette, és nyilvánvaló értékük szerint ítélte meg.

Szóval elmentem hozzá. Beszámoltam neki Poirot haláláról, és George pontosan úgy reagált, ahogy George-

től elvárta az ember. Elszörnyedt, kétségbeesett, de mindezt nagyon ügyesen titkolta.

– Ugye, hagyott magánál üzenetet? – kérdeztem később.

George azonnal reagált: – Önnek, uram? Nem, legalábbis nem tudok róla.

Meglepődtem. Kértem, hogy gondolkodjék egy kicsit, de nem tudott többet mondani.

Végül így szóltam: – Úgy látszik, tévedtem. Hát, mindegy. Sajnálom, hogy nem volt mellette utolsó perceiben.

– Én is sajnálom, uram.

– Persze, ha egyszer beteg az apja, hát el kellett jönnie.

George nagyon furcsán nézett rám. – Bocsánat, uram, de nem egészen értem.

– Azért jött el, hogy ápolja az édesapját, nem?

– Én nem akartam eljönni, uram. M. Poirot küldött el.

– Elküldte? – Leesett az állam.

– Nem úgy értem, hogy elbocsátott, uram. Azt mondta, később majd visszahív. Az ő kívánságára jöttem el, de addig is, míg idős apám mellett voltam, megfelelő díjazásban részesített.

– De miért, George, miért?

– Nem tudnám megmondani, uram.

– Nem kérdezte meg?

– Nem, uram. Nem tartottam helyénvalónak. M. Poirot-nak mindig megvoltak a saját elképzelései. Nagyon okos úriember volt, uram, úgy tudom, nagyon tisztelték.

– Persze, persze – mormoltam szórakozottan.

– Nagy gondot fordított a ruhájára, bár egy kicsit külföldiesen öltözött, ha érti, mire gondolok, uram. De hát

érthető is, hiszen külföldi úriember volt. Aztán a haja, meg a bajusza...

– Az a híres bajusz. – Eszembe jutott, milyen büszke volt rá, és újra belém hasított a fájdalom.

– Bizony, nagy gondot fordított a bajuszára – folytatta George. – Nem hordta divatosan, de illett hozzá, ha érte, mire gondolok, uram.

Pontosan értettem. – Az a gyanúm, hogy azt is festette, akárcsak a haját, ugye? – kérdeztem gyengéden.

– Ööö... a bajuszát színezte egy kicsit... de a haját nem... legalábbis mostanában.

– Ostobaság – mondtam. – Hollófekete volt, olyan természetellenesen festett, akár egy paróka.

George bocsánatkérően köhögött. – Elnézést, uram, valóban paróka volt. M. Poirot-nak elég sok haja kihullott az utóbbi időben, ezért parókat viselt.

Milyen furcsa, gondoltam, hogy valakiről többet tudjon az inasa, mint a legjobb barátja!

Visszatértem a kérdésre, mely a legtöbb gondot okozta nekem.

– Fogalma sincs róla, miért küldte el magát M. Poirot?

Gondolkodjon, ember, gondolkodjon!

George gondolkodni próbált, de ez szemlátomást nem volt erős oldala.

– Csak azt hihetem, uram – mondta végül –, hogy azért bocsátott el, mert fel akarta fogadni Curtisst.

– Curtisst? Miért akarta volna felfogadni Curtisst?

George újra köhögött egyet-kettőt. – Hát, igazán nem tudom, uram. Nem látszott különösebben... elnézést...

fényes koponyának, uram. Fizikumra erős volt, persze, de nem gondoltam volna, hogy M. Poirot kedvelje a fajtáját. Azelőtt ápoló volt egy elmeógyógyintézetben, úgy tudom.

Rámeredtem George-ra. Curtiss!

Tehát ezért nem mondott el Poirot semmit! Curtiss, az egyetlen ember, akit nem vettem számításba! Igen, és Poirot hagyta, hogy a stylesi vendégek között keressem a titokzatos X.-et. De X. nem vendég volt.

Curtiss!

Ápoló egy elmeógyógyintézetben. Nem olvastam-e valahol, hogy az elmeógyógyintézeti betegek gyakran ott maradnak, vagy visszamennek maguk is ápolónak?

Egy szótlan, különös, bamba tekintetű férfi – aki valami elferdült ösztöntől vezérelve gyilkolhat is...

De akkor... de akkor...

Nos, nagy kő esnék le a szívemről!

Curtiss?...

Utóirat

Arthur Hastings kapitány jegyzete:

Az itt következő kézirat négy hónappal barátom, Hercule Poirot halála után jutott birtokomba. Értesítést kaptam az egyik ügyvédi irodától, hogy menjek be hozzájuk. Lepecsételt csomagot nyújtottak át, „kliensünk, néhai M. Hercule Poirot akaratának megfelelően”. A kézirat szövege a következő:

Hercule Poirot kézírata:

Mon cher ami,

Amikor e szavakat olvassa, én már négy hónapja halott leszek. Sokáig tanakodtam, hogy leírom-e mindezt, de végül úgy döntöttem, hogy valakinek meg kell tudnia az igazságot a második „stylesi eset”-ről. Azt a véleményemet is megkockáztatom, hogy maga közben már a legelképesztőbb teóriákat állította fel az esettel kapcsolatban – s talán fájdalmat is okoz magamagának.

De hadd mondjam meg: könnyen kideríthette volna, *mon ami*, az igazságot. Minden segédeszközt megadtam hozzá. Ha még nem derítette ki, az azért van, mert túlságosan becsületes és egyenes a jelleme. *A la fin comme au commence-ment.*

De azt mindenesetre tudnia kellene, ki ölte meg Nortont – még ha nem sejtí is, hogy ki végzett Barbara Franklinnel. Az utóbbi lehet, hogy megrázkódtatást okoz magának.

Hogy az elején kezdjem, odahívtam Stylesba. Azt mondtam, hogy szükségem van a segítségére. Így is volt. Azt mondtam, maga lesz az én szemem és fülem. Ezt is komolyan gondoltam, nagyon komolyan – persze, nem úgy, ahogy maga képzelte! Azt akartam, hogy lássa, amit láttatni, és hallja, amit hallatni akarok magával.

Panaszkodott, *cher ami*, hogy „nem *fair* módon” tálalom magának az esetet. Nem mondom el, amit tudok. Vagyis nem nevezem meg X.-et. Igaz. Ezt kellett tennem – ha nem is azért, amivel megindokoltam. Hamarosan látni fogja az okát.

Most pedig vizsgáljuk meg az X.-ügyet. Odaadtam

magának néhány eset kivonatát. Rámutattam, hogy mindegyikben világosnak tűnik, hogy a megvádolt vagy meggyanúsított személy valóban elkövette a kérdéses bűntényt, hiszen nem volt másik megoldás. Utána rátértem még egy fontos tényre – hogy X. minden esetben ott volt a tett színhelyén, vagy valamilyen úton-módon benne volt a dologban. Maga rögtön arra a következtetésre jutott, amely, paradox módon, igaz is meg nem is. Kijelentette, hogy X. követte el mind az öt gyilkosságot.

De, barátom, a körülmények kimutatták, hogy mindegyik esetben (vagy majdnem mindegyikben) csakis a gyanúsított követhette el a bűntényt. Akkor viszont, kérhető, mire magyarázzuk X. szerepét? Nehezen képzelhető el, kivéve természetesen a rendőrségi és jogászembereket, hogy valakinek öt gyilkossághoz köze legyen. Ilyesmi, érti, nem fordul elő. Nincs olyan ember, aki csak úgy elmondhatja: „Nos, ami azt illeti, én öt gyilkost ismertem!” Nem, nem, *mon ami*, ez lehetetlen. Egyszóval, levonhatjuk azt a roppant érdekes következtetést, hogy a katalízis esetével állunk szemben – vegyi folyamat két anyag között, amely csak egy harmadik jelenlétében zajlik le, de ez a harmadik anyag nem vesz részt a reakcióban, változatlan marad. Ez a helyzet. Ha X. valahol megjelent, ott gyilkosság történt – de X. sohasem vállalt tevékeny részt a gyilkosságból.

Rendkívüli, abnormális szituáció! Rögtön láttam, hogy pályám végén a tökéletes bűnözővel hozott össze a sors, akinek olyan a módszere, hogy sohasem lehet elítéltetni gyilkosságért.

Megdöböntő volt. De, persze, nem eredeti. Voltak már párhuzamos esetek. És itt jön az első „kulcs”, amit hátrahagytam. Az Othello. Itt találhatjuk ugyanis X. remekül jellemzett eredetijét. Jago a tökéletes gyilkos. Desdemona halála – még Othellóé is – Jago lelkén szárad, ő tervezte el, ő hajtotta végre. S ő mégis kívül marad, őrá senki sem gyanakszik – vagyis hát ez is elképzelhető lett volna. De a maguk nagy Shakespeare-je, barátom, saját művészete dilemmájával került szembe. Hogy leleplezze Jagót, a lehető legszerencsétlenebb fogásra kényszerült – a kendő! –, olyasmire, ami egyáltalán nem illett Jago módszeréhez, olyan baklövésre, amit, úgy érezzük, Jago sohasem követett volna el.

Igen, Jago tökélyre viszi a gyilkosság művészetét. Semmi nyílt utalás! Ő mindig visszatartja az embereket az erőszaktól, borzadva utasítja el a pletykát, melyet saját maga terjeszt!

Ugyanezzel a módszerrel találkozhatunk a John Ferguson ragyogó harmadik felvonásában, ahol a „féleszű” Clutie John másokat bír rá, hogy öljék meg a férfit, akit ő gyűlöl. Milyen nagyszerű pszichológia!

És most jól értsen meg, Hastings. Mindenki potenciális gyilkos. Előbb-utóbb mindenkiben feltámad, ha nem is az akarat, de a vágy, hogy öljön. Hányszor hallja az ember: „Úgy feldühített, hogy meg tudtam volna ölni!” – „Meg tudtam volna ölni B.-t, amiért azt mondta...” – „Olyan mérges voltam, hogy meg tudtam volna ölni!” És ez szó szerint így is van. Az embernek az ilyen pillanatokban teljesen tiszta a feje. Szeretné megölni Y.-t, Z.-t. De nem

teszi meg. A vágyhoz hiányzik az akarat. A kisgyermekekben már nem működik ilyen jól a fék. Ismertem egy fiúcskát, akit egyszer felbosszantott a kiscicája; azt mondta neki: „Maradj nyugton, vagy fejbe verlek, és meghalsz”; úgy is tett, s egy perc múlva mérhetetlen megdöbbenéssel látta, hogy a cica nem tér életre – hiszen, érti, a gyermek voltaképpen imádta a cicáját. Egyszóval, mindnyájan potenciális gyilkosok vagyunk. Ebben állt X. művészete: nem vágyat ébreszteni, hanem megtörni az egészséges, becsületes ellenállást. Hosszú gyakorlat előzhette meg a sikert. X. mindig tudta, milyen szóra, milyen kifejezésre van szükség, sőt milyen hanglejtésre, amely sugallja is a dolgot, és meg is erősíti a gyenge pontokat! Meg lehet csinálni. Anélkül hogy az áldozat gyanút fogna. Nem hipnózis ez – a hipnózisnak itt nem lenne sikere. Ármányosabb, gonoszabb annál. Uralkodás az ember erején, nehogy összevarrja a szakadást – hadd táguljon! Felszínre hozza az ember legjobb tulajdonságait, hogy társuljanak a leggonoszabbakkal.

Maga tudja, Hastings – hiszen magával is megtörtént... Gondolom, érti már, mit jelentettek sokszor bosszantó és zavarba ejtő megjegyzéseim. Amikor azt mondtam, gyilkosság van készülőben, nem egyetlenegy gyilkosságra gondoltam. Megmondtam, milyen céllal utaztam Stylesba. Azért vagyok itt, mondtam, mert bűntény készül. Csodálkozott, hogy olyan biztos vagyok benne. Pedig biztos lehettem – mert én készültem gyilkolni...

Igen, barátom: furcsa – nevetséges – és iszonyú! Én, aki

nem helyeslem a gyilkosságot – én, aki sokra tartom az emberi életet – gyilkossággal vettem véget pályámnak. Lehet, hogy azért kerültem ilyen szörnyű dilemmába, mert túlonúl önelégült voltam, túlon túl sokat adtam a becsületre. Mert tudja, Hastings, két oldala van a dolognak. Mindig az volt a kötelességem, hogy védjem az ártatlant – akadályozzam meg a gyilkosságot – és ez – ez volt az egyetlen módja! Legyen nyugodt, a törvény sohasem sújthatott volna le X.-re. Biztonságban volt. Semmilyen lángelme, még az enyém se győzhette volna le másképp. Mégis haboztam, barátom. Láttam, hogy mit kell tennem – de nem bírtam rászánni magam. Olyan voltam, mint Hamlet... egyre halasztgattam a gyilkos napot... Aztán megtörtént az első próbálkozás – Mrs. Luttrell-lel.

Kíváncsi voltam, Hastings, hogy működésbe lép-e híres hajlama a nyilvánvaló dolgok iránt. Nyertem. Első reakciója volt, hogy halványan bár, de gyanúba vette Nortont. És eltalálta. Norton volt az. Pedig nem sok minden támasztotta alá az elképzelését – csak az az igen értelmes, bár nagyon tétova gondolata, hogy Norton jelentéktelen ember. Ezzel, azt hiszem, nagyon közel járt az igazsághoz.

Gondosan áttanulmányoztam az életrajzát. Egyetlen gyermeke volt egy basáskodó, gőgös asszonynak. Semmi tehetsége sem volt hozzá, hogy érvényt szerezzen akarátának, vagy másokra rákényszerítse. Mivel bicegett, az iskolai sportversenyekben sem vehetett részt. Nagyon fontos volt, hogy elmondta nekem: Nortont egyszer kinevették az iskolában, mert elájult egy döglött nyúl láttán. Ez bizonyára mély nyomot hagyott benne. Nem bírta a vért,

az erőszakot, és ez a presztízsébe került. Lehet, hogy tudat alatt arra várt, egyszer majd bátor és könyörtelen lesz, és így köszörüli ki a csorbát.

Gondolom, már fiatal korában észrevette, milyen hatással van az emberekre. Türelmesen végighallgatott mindenkit, csöndes, szeretetre méltó emberke volt. Kedvelték, de nem sokat törődtek vele. Először zokon vette – majd kihasználta ezt. Rájött, milyen nevetségesen könnyen lehet hatni az emberekre egy-egy jól megválasztott szóval, a megfelelő időben alkalmazott buzdítással. Az egyetlen tennivaló mármost az volt, hogy kitapasztalja őket – megismerje gondolataikat, titkos vágyaikat, viselkedésüket.

Megérti-e, Hastings, hogy az ilyen felfedezés a hatalom tudatával töltheti el az embert? Itt van ő, Stephen Norton, akit mindenki kedvel és lenéz, s aki rá tudja bírni őket, hogy azt tegyék, amit nem akarnak – vagy (jól jegyezze meg) csak gondolják, hogy nem akarnak.

Elképzelem, ahogy tökéletesítgeti a hobbiját... s ahogy egyre jobban kifejlődik benne a beteges vágy, hogy mások kövessenek el erőszakos tetteket. Olyasmit, amire ő fizikailag képtelen, s ezért a többiek kigúnyolják.

Igen, a hobbi nő, növekszik, s a végén szenvedéllyé, szükségletté válik! Kábítószer ez, Hastings – kábítószer, mely ugyanúgy felébreszti a vágyat, mint az ópium vagy a kokain.

Norton, a szelíd, szeretetre méltó emberke lelke mélyén szadista lett. Imádta, ha fájdalmat, lelki kínokat okozhatott. Az ilyesmi, nem is olyan régen, még járványként terjedt a világon – *l'appétit vient en mangeant*.

Két démon is táplált ez a mánia, a szadizmus és a hatalom démonát. Norton élet és halál ura lett.

Mint a többi kábítószer-élvező, ő is egyre kábítószer után kutatott. Sorra szedte áldozatait. Biztos vagyok benne, hogy jóval több esete volt, mint az az öt, amelyet kinyomoztam.

Mindig a megszokott szerepet játszotta. Ismerte Etheringtont, egy nyarat Riggs falujában töltött, és iszogatott is Riggsszel a helyi kocsmában. Egy hajóúton összeakadt Freda Clayjel, s megerősítette a lány félmeggyőződését, hogy öreg nagynénje halála mindenképpen hasznos volna – a néni megszabadulna szenvedéseitől, rá pedig gazdag, gondtalan élet várna. Barátja volt a Litchfield családnak is, s ha vele beszélt, Margaret Litchfield hősnek képzelte magát, aki kiszabadítja hűgait az életfogytiglani börtönből. De nem hiszem, Hastings, hogy bármelyikük is megtette volna magától, amit tett – Norton hatása nélkül.

És most elérkeztünk a Stylesban lezajlott eseményekhez. Egy ideje már a nyomában voltam Nortonnak. Amikor Franklinékkal megismerkedett, mindjárt veszélyt szimatoltam. Nyilván megérti, hogy még Nortonnak is kellett valami kiindulópont, amibe belekapaszkodhat. Kifejleszteni csak olyasmit lehet, aminek az alapja már megvan. Meggyőződésem, hogy Othellóban élt a (talán nem is alaptalan) gyanú: Desdemona szerelme csupán a szenvedélyes fiatal lány ingatag hősímádata a dicső harcos iránt, és nem az asszony szilárd szerelme Othello, a férfi iránt. Othello talán arra is rájött, hogy Cassio

Desdemona igazi partnere, s hogy ezt az asszony is fölismeri nemsokára.

Franklinék pompás lehetőséget nyújtottak Nortonnak. Remélem, most már tudja, Hastings (minden értelmes ember fölfedezte volna már a kezdet kezdetén), hogy Franklin szerelmes Judithba, és Judith is őbelé. Franklin örökös nyersesége, a tény, hogy sohasem nézett a maga lányára, s az, hogy Judith eltűrt tőle mindenfajta otrombaságot, nyíltan mutatta, hogy fűlig szerelmesek egymásba. De Franklin nagyon szilárd jellem, és roppant becsületes ember. Brutálisan érzéketlen dolgokat képes olykor mondani, de igen határozott erkölcsi normái vannak. Az ő becsületkódexében a férfi halálig kitart választott felesége mellett.

Judith, és ezt gondolhatta volna, ha nem is vette észre, forrón és reménytelenül szerette Franklint. Azt hitte, hogy maga rájött erre, amikor ott találta a rózsakertben. Innen a dühödt kitörések. Judith és a hozzá hasonló emberek képtelenek elviselni a sajnálatot, az együttérzést. Olyan ez nekik, mintha a nyílt sebükhöz érnének.

Azután rájött, hogy maga Allertont véli a csábítónak. Meghagyta ebbeli hitében, hogy így védje magát az otromba sajnálkozástól, a seb fellépésétől. Sőt vigasztalanságában még flörtöt is kezdett Allertonnal. De épp eléggé ismerte a fajtáját. A férfi elszórakoztatta, lekötötte a figyelmét, de Judith sohasem viseltetett iránta komolyabb érzelmekkel.

Norton persze pontosan tudta, merről fúj a szél. A Franklin-háromszögben lehetőségeket látott. Azt hiszem, eleinte

Franklinnel akart kísérletezni, de benne emberére talált. Franklin az a típus, aki tökéletesen immunis a Norton-féle ármánykodásra. Világos az észjárása, pontosan ismeri önnön érzéseit, és érzéketlen bármiféle külső hatásra. Aztán meg életének nagy szenvedélye a munkája. Úgy elmerül benne, hogy szinte sebezhetetlenné válik.

Judithtal már több szerencséje volt Nortonnak. Roppant ügyesen játszogatót a haszontalan életek elméletével. Judithnál persze meggyőződés kérdése volt a dolog, s hogy titkos vágyai összhangban vannak vele, azt észre sem vette; de Norton tudta jól, hogy ez csak az ő pozícióját erősítheti. Roppant agyafúrtnak kezdett hozzá – úgy tett, mintha az ellenkező álláspontot képviselné, szelíden gúnyolódva bizonygatta, hogy Judith sohasem lenne képes ilyen fontos lépésre szólni magát. „A fiatalok mindig ezt mondják – de sohasem teszik meg!” Milyen ósdi trükk – és mégis hányszor beválik, Hastings! A fiatalok borzasztóan sebezhetőek! Szinte észre sem veszik, és már el is szánták magukat, hogy bebizonyítják!

És ha Barbara haszontalan élete megszűnik, Franklin és Judith számára szabad az út. Persze, erről nem esett szó – erre nem volt szabad célozgatni. Úgy kellett tenni, mintha a dolognak egyáltalán nem lenne személyes oldala – Istenments! Hiszen ha Judith ráeszmél erre, nyomban vad ellenállást tanúsít. De akiben úgy lobog a gyilkolási vágy, mint Nortonban, annak nem elég egy vasat tartani a tűzben. És a gyönyört nyújtó lehetőségeknek nem volt se szeri, se száma.

Például Luttrellék.

Emlékezzék csak vissza, Hastings. Az a bridzsparti az első este. Norton megjegyzései a játék végén, s a maga félelme, hogy Luttrell ezredes meghallhatja. Hát persze! Nortonnak ez volt a szándéka! Sohasem szalasztotta el a lehetőséget, hogy szóba hozza, jó mélyen bevésse – és végül sikerült. Szinte az orra előtt történt, Hastings, s maga mégsem vette észre. Az alapok már ki voltak ásva – az ezredes egyre jobban tudatára ébredt, milyen keresztet hordoz, milyen nyomorult figurának fest a többiek szemében, s a haragja nőttön-nőtt.

Emlékezzék csak vissza, pontosan mi történt. Norton kijelenti, hogy szomjas. (Tudta vajon, hogy Mrs. Luttrell benn van a házban, és hamarosan színre fog lépni?) Az ezredesben megszólal a gavallér házigazda, ő már csak ilyen. Itallal kínálja barátait, „a cég számlájára”. Bemegy. Maguk kinn ülnek az ablak alatt. Jön a felesége – és az elkerülhetetlen jelenet, melynek, tudja jól, maguk fültanúi. Egy jó tréfával el lehetett volna ütni az egészet – Boyd Carrington képes lett volna rá. (Van benne bizonyos nagyvilági modor, tud tapintatosan viselkedni, de máskülönben életemben nem találkoztam még ilyen nagymellényű, unalmas alakkal! Pontosan az a típus, akit maga annyira csodál!) Meg aztán maga is tudott volna segíteni. De Nortonból ömlik a szó ellenállhatatlanul, a tapintat már az égre kiált, és még jobban elmérgesíti a dolgot. Bridzsről motyog (újabb megaláztatás emlékei), és, látszólag minden cél nélkül, vadászszerencsétlenségekről. Annak a vén, fafejű szamárnak Boyd Carringtonnak több se kell, rögtön előhozakodik az ír tisztiszolga történetével, aki

lepuffantotta a bátyját – ezt a történetet, Hastings, Norton mesélte Boyd Carringtonnak, tudva, hogy a vén számár rögtön kitálalja, ha alkalom kínálkozik. A végső lökést sohasem Norton adta, mint láthatja. *Mon Dieu, non!*

Minden készen áll. Tetőzés. Végszó. Az ezredest megsértették házigazdai mivoltában, megszegyenítették férfitársai előtt, és gyötri a tudat, hogy ők is látják: nem mer ellenállni, behódol gyáván – és akkor jön a mentő ötlet. A madarászpuska, baleset – egy ember lelőtte a bátyját – hirtelen felbukkan a felesége feje – „semmi vész... baleset... majd én megmutatom nekik... megmutatom neki... az ördög vigye el! Bárcsak meghalna... meg is fog halni!”

Nem ölte meg, Hastings. Én azt hiszem, azért hibázta el, mert el akarta hibázni. És aztán – aztán megtört a gonosz varázslat. Újra a felesége volt, az asszony, akit mindennek ellenére szeretett.

Norton egyik kísérlete tehát kudarcot vallott.

De jött a következő! Tudja-e, Hastings, hogy maga volt a következő? Gondoljon csak vissza – elevenítse fel a történeteket. Bizony maga, jóságos, becsületes Hastings barátom! Minden gyenge pontját kitapogatta – igen, a becsületes és lelkiismeretes vonásaival együtt.

Allerton az a férfitípus, akit maga ösztönösen megvet, de akitől tart is. Az a típus, akiről az a véleménye, hogy ki kéne irtani. Ráadásul amit hallott meg gondolt róla, az mind igaz is. Norton elmond egy történetet – igaz történet, már ami a tényeket illeti. (Noha a szóban forgó lány idegbeteg volt.) A maga konvencionális, ódivatú ösztönei nyomban

ráharapnak. Itt a gazember, a csábító, aki romlásba dönti, majd öngyilkosságba kergeti a lányokat! Norton hatására Boyd Carrington is elkezd pizskálni magát. Kénytelen „beszélni Judithtal”. Judith, mint sejteni lehetett, kereken kijelenti, hogy azt csinál az életével, amit akar. És maga máris a legrosszabbra gondol.

Vegyük sorra Norton állásait. A maga szeretete a gyermeke iránt. Ódivatú, roppant erős felelősségérzete a gyerekeiért. A természetéből eredő éntudat: „Tennem kell valamit. Minden rajtam áll.” Tehetetlenségérzete felesége bölcs tanácsai nélkül. A hűsége: „Nem lehetek méltatlan hozzá.” Majd a dolgok aljasabbik oldala, a hiúsága – hogy amíg mellettem dolgozott, elsajátította a mesterség minden fortélyát! És végül a titkos érzés, amely minden lányos apában megvan – ostoba féltékenység, ellenszenv az iránt a férfi iránt, aki el akarja venni tőle. És Norton virtuóz módon játszott ezeken az érzéseken, Hastings. Maga pedig pontosan úgy reagált, ahogy várta.

Túlságosan is a nyilvánvaló értékük szerint ítéli meg a dolgokat. Mindig ilyen volt. Magától értetődőnek tartotta, hogy Allerton Judithtal beszélgetett a nyári lakban. Pedig nem is látta, nem is hallotta a hangját. S bármilyen hihetetlen, még másnap reggel is azt hitte, hogy Judith volt ott. Repesett az örömtől, hogy „Judith meggondolta magát”. Pedig ha veszi a fáradságot, és megvizsgálja a tényeket, hamar rájön, hogy Judithnak esze ágában sem volt Londonba menni aznap! És elmulasztott levonni még egy fontos következtetést. Valaki igenis el akart menni – és őrjöngött, hogy nem teheti meg. Craven nővér! Allerton nem

az az ember, aki egyszerre csak egy nő után lohol! Craven nővérrel sokkal jobban állt az ügye, mint Judithtal, akivel csak ártatlan flörtbe kezdhetett.

Megint a tipikus Norton-féle rendezés.

Látta, hogy Allerton és Judith csókolózik. Norton visszarángatja a sarok mögé. Nyilván tudja, hogy Allerton a nyári lakban adott találkát Craven nővérnek. Huzakodik egy kicsit, aztán elengedi, de nem tágít maga mellől. Allerton mondata csodálatosan egybevág Norton terveivel, gyorsan visszacibálja hát magát, mielőtt még felfedezné, hogy Judith nincs is ott!

Igen, a virtuóz! Maga reagál, minden mozdulatra azonnal reagál! Elszánta magát. Végre fogja hajtani a gyilkosságot. Szerencsére, Hastings, volt egy barátja, akinek még megvolt a sütnivalója. És nemcsak a sütnivalója!

Mondtam az elején: azért nem döbönt rá az igazságra, mert túlságosan egyenes a jelleme. Mindent elhisz, amit mondanak. Elhitte azt is, amit én mondtam...

Pedig könnyen rájöhetett volna az igazságra. Elküldtem George-ot – miért? Felfogadtam egy sokkal tapasztalatlanabb, sokkal ostobább embert – miért? Nem volt állandó kezelőorvosom – nekem, aki mindig úgy rettegettem a betegségtől – hallani se akartam orvosról – miért?

Érti már, miért volt magára szükségem Stylesban? Kellott valaki, aki szó nélkül elhiszi, amit mondok. Elhitte, hogy Egyiptomban tovább romlott az állapotom. Hát nem romlott. Sokkal egészségesebben tértem haza! Ha veszi magának a fáradságot, könnyen rájöhetett volna. De nem, maga hitt.

George-ot azért küldtem el, mert ő rájött volna, hogy nem bénultam meg. Nem hitte volna el a dolgot. George nagyon értelmes, józan ember. Rájött volna, hogy színlelek.

Érti már, Hastings? Megjátszottam a tehetetlent, becsaptam Curtist, pedig egyáltalában nem voltam tehetetlen. Jární is tudtam – egy kicsit bicegve.

Aznap este hallottam, hogy feljön. Hallottam, hogy megáll, tétovázik, aztán bemegy Allerton szobájába. Rögtön gyanút fogtam. Ismertem már az észjárását.

Egy percre se haboztam. Egyedül voltam. Curtiss lement vacsorázni. Kiosontam a szobából, aztán végig a folyosón. Hallottam, hogy Allerton fürdőszobájában tesz-vesz. És akkor azt tettem, amit maga annyira megvet, barátom: letérdeltem, és bepislogtam a kulcslyukon. Át lehetett rajta látni, hál' istennek, mert a fürdőszobák ajtaján retesz van belülről, kulcs pedig nincs a zárban.

Láttam, mit csinál az altatóval. Rögtön tudtam, mi a szándéka.

Így hát cselekedtem, barátom. Visszamentem a szobámba. Megtettem az előkészületeket. Amikor Curtiss feljött, átküldtem magáért. Jött is, ásítózva, fejfájásra panaszkodva. Tüsténkedni kezdtem – mindenféle gyógyszert ajánlottam. A békesség kedvéért elfogadott egy csésze csokoládét. Lehajtotta gyorsan, hogy minél előbb szabaduljon. De, barátom, én is tartok altatót a háznál.

Egyszóval, elaludt... aludt másnap reggelig, s amikor felébredt, újra a régi Hastings volt, és elszörnyedt a gondolatra, hogy mit tervezett.

Most már biztonságban volt... ilyesmibe az ember nem fog

bele kétszer... ha már megjött az esze.

De számomra ez döntötte el a kérdést, Hastings! Az, amit másokról esetleg nem tudhattam, magára semmiképpen sem állt. Maga nem gyilkos, Hastings! De fölakaszthatták volna – gyilkosságért, melyet más követett el, aki a törvény előtt ártatlan.

Magát, drága, becsületes, tiszteletre méltó Hastingsem, magát – aki olyan jó, olyan lelkiismeretes... olyan ártatlan!

Igen, cselekednem kellett. Tudtam, hogy kevés az időm – és örültem neki. Mert, Hastings, a gyilkosságban a legrosszabb az a hatás, amit a gyilkosból vált ki. Még én, Hercule Poirot is könnyen elhitethettem volna magammal, hogy Isten lesújtó keze vagyok, ki halált oszt mindenkinek... De, hál' istennek, erre már nem lesz időm. Közelít a vég. Csak attól féltem, hogy Norton sikert arat valakinél, aki kimondhatatlanul kedves mindkettőnk szívének. A lányáról beszélek...

És most elérkeztünk Barbara Franklin halálához. Nem tudom, mi a véleménye a dologról, Hastings, de nem hiszem, hogy gyanítaná az igazságot.

Ugyanis, Hastings, Barbara Franklint maga ölte meg.

Mais oui maga volt!

A szerelmi háromszög, tudja, voltaképpen négyszög volt. És ezt nem vettem kellőleg számításba. Így aztán Norton ez irányú taktikája rejtve maradt előttünk. De kétségtelen, hogy megtette a lépéseket...

Gondolkodott-e rajta valaha is, Hastings, hogy miért jött Mrs. Franklin olyan szívesen Stylesba? Hiszen ha jól megnézzük, ez a vidék egyáltalán nem neki való. Szereti a

kényelmet, a jó ételeket, és legfőképpen a társasági kapcsolatokat. Styles nem valami vidám hely; nem jól vezetik; a környék is unalmas. Mégis elsősorban Mrs. Franklin ragaszkodott hozzá, hogy itt töltsék a nyarat.

Igen, a negyedik szög Boyd Carrington. Mrs. Franklin csalódott asszony volt. Ebben gyökerezett az idegbaja. Társasági sikerekre, vagyonra vágyott. Azért ment hozzá Franklinhez, mert azt hitte, ragyogó pályát fut be.

Úgy is lett, csakhogy ő nem így képzelte. Franklin neve nem szerepelt az újságokban; nem nyitott előkelő rendelőt a Harley Streeten. Csupán fél tucat szakmabeli ismeri a nevét, tudományos folyóiratokban teszi közzé a tanulmányait. A nagyvilág sohasem fog hallani róla – és pénzt sem keres sokat.

Aztán felbukkan Boyd Carrington – most jött meg keletről – átveszi az ősi bárói címet és a vagyont; és Boyd Carrington mindig is gyengéd, szentimentális érzelmekkel viseltetett a bájos, tizenhét éves lányka iránt, akit egyszer majdnem feleségül kért. Éppen Stylesba készül, hívja Franklinéket is – és Barbara jön.

Hogy őrjönghetett dühében! Ennek a gazdag, vonzó embernek a szemében láthatólag mit sem vesztett régi varázsából, csak hát borzasztóan ódivatú – nem akarja, hogy elváljon. És John Franklin sem akar válni. Ha John Franklin meghal, Barbarából Lady Boyd Carrington lehetne – milyen pompás élet várna rá!

Norton, azt hiszem, megfelelő eszközt látott benne.

A dolog magáért beszélt, Hastings, ha egy kicsit elgondolkodik rajta. A célzatos megjegyzések, hogy

mennyire rajong a férjéért. Persze, kicsit eltúlozta – hogy „véget vet az egésznek”, mert csak kolonc a férje nyakán.

Aztán egy újabb variáció. Hogy Franklin esetleg önmagán fogja végrehajtani a kísérleteit.

Majd hogy ki nem szúrta a szemünket, Hastings! Arra akart felkészíteni bennünket, hogy John Franklin a physostigmin áldozata lesz. Szó sincs róla, hogy valaki megmérgezné – ő, nem –, tudományos kutatás, kész. Beveszi az ártalmatlan alkaloidát, aztán kiderül, hogy Istenem, mégse ártalmatlan.

Az volt a baj, hogy túlságosan gyorsan peregtek az események. Maga beszámolt róla, hogy Mrs. Franklinnek nem tetszett, amikor Craven nővér tenyéréből jószolt Boyd Carringtonnak. Craven nővér vonzó fiatal nő, jó szeme van a férfiakhoz. Dr. Franklinnel is próbálkozott, de nem aratott sikert. (Ezért nem szerette Judithot.) Allertonnal is flörtöl, de tudja, hogy ez nem komoly ügy. Természetes, hogy szemet vet a gazdag, még mindig vonzó Sir Williamre – és Sir William, úgy látszik, könnyen vonzódó természet. Már előbb is felfigyelt Craven nővérré, erre az egészséges, csinos leányzóra.

Barbara Franklin megijed, és úgy dönt, cselekedni fog. Minél előbb lesz belőle bájos, lesújtott, de korántsem vigasztalan özvegy, annál jobb.

Egy átidegeskedett délelőtt után tehát beállítja a jelenetet. Tudja, *mon ami*, én mélységesen tisztetem a kalabárbabot. Most az egyszer bevált. Megkímélte az ártatlant, de lesújtott a bűnösre.

Mrs. Franklin mindenkit felkérlet a szobájába. Nagy hűhóval

szétosztja a kávé. Mint maga beszámolt róla, az ő kávéja ott volt mellette, a férjéé pedig a könyvasztalka másik oldalán.

Aztán megjelennek a hullócsillagok, mindenki kiszalad, csak maga, barátom, maga marad benn egyedül a keresztretjvényével és az emlékeivel – s hogy elrejtse érzelmeit, megperdíti a könyvasztalkát, és keresni kezdi a Shakespeare-idézetet.

Visszajönnek a többiek, Mrs. Franklin kiissza a kalabárbab mérgével teli kávé, amit a drága, tudós Johnnak szánt, és John Franklin is kiissza a finom, teljesen ártalmatlan kávé, amit az okos kis Mrs. Franklin saját magának szánt.

Ha gondolkodik, Hastings, látni fogja, hogy, bár rájöttem, mi történt, azt is tudtam, hogy csak egyet tehetek. Mert bizonyítani nem tudtam volna az elméletemet. S ha Mrs. Franklin halálát nem öngyilkosságnak könyvelik el, óhatatlanul Franklinre vagy Judithra terelődik a gyanú. Két emberre, akik olyan ártatlanok, mint a ma született bárány. Így hát azt tettem, ami egyébként jogomban állt: hangsúlyt helyeztem Mrs. Franklin egyáltalán nem meggyőző kijelentéseire, hogy véget vet az életének.

Én megtehettem és valószínűleg én tehettem meg egyedül. Mert az én kijelentésemnek súlya volt. Gyilkosság dolgában elég járatos vagyok – ha nekem az a meggyőződése, hogy öngyilkosság történt, akkor el is hiszik.

Láttam, hogy meglepi a dolog, és hogy helyteleníti. De az igazi veszélyt szerencsére nem sejtette meg.

Gondol-e majd rá, ha én már nem leszek? Befészkel-e majd az agyába, mint valami fekete kígyó, mely néha

főlemeli a fejét, és azt sziszegi: „Lehetséges, hogy Judith?...”

Lehet, hogy így lesz. Ezért küldöm ezt a kéziratot. Hogy tudja, mi az igazság.

Egy ember volt csak, akit nem elégített ki az esküdszék döntése. Norton. Elrántották a szája elől a falatot. Mint említettem, Norton szadista. Végig akarta élvezni a dolgot, a gyanakvást, a félelmet, a törvény útvesztőit. Ettől mind megfosztották. A gyilkosság, amelyet eltervezett, félresikerült.

De hamarosan arra is rájött, hogy kárpótolhatná magát. Célozgatni kezdett. Egyszer, még korábban, úgy tett, mintha látott volna valamit a távcsövén. Akkor még azt akarta, hogy maga arra gyanakodjék: Allertont és Judithot látta, kompromittáló helyzetben. De mivel semmi határozottat nem mondott, most másféleképpen használhatta föl ezt a kis közjátékot.

Mi van például, ha Franklint látta Judithtal? Mindjárt új megvilágításba kerül az egész öngyilkosság-história! Talán még azt is kétségbe kell vonni, hogy öngyilkosság történt...

Így hát, *mon ami*, úgy döntöttem, hogy történjék, aminek történnie kell. Elintéztem, hogy este feljöjjön hozzám...

Elmondom pontosan, mi történt. Norton persze elő akart állni a kiagyalt mesével. Nem hagytam rá időt. Tisztán és világosan megmondtam neki, hogy mindent tudok.

Nem tagadta. Nem, *mon ami*, hátradőlt a székében, és pimaszul nevetett. *Mais oui*, nincs rá más szó, pimaszul. Megkérdezte, mihez akarok kezdeni mulatságos

ötletemmel. Azt feleltem neki, hogy ki fogom végezni.

– Aha – mondta –, értem. Tör, méreg?

Éppen csokoládét készültünk inni. M. Norton imádta az édességet.

– A legegyszerűbb a méreg volna – mondtam.

Azzal átnyújtottam neki egy csésze csokoládét, amit éppen akkor töltöttem ki.

– Ha így áll a dolog – mondta –, volna kifogása ellene, ha nem az én csészéből, hanem a magáéból innék?

– Az égvilágon semmi – feleltem. Tudniillik nem volt jelentősége. Mint említettem, én is szedek altatót. Mégpedig elég régóta, minden áldott este, és úgy hozzászoktam, hogy a dózis, amely M. Nortont szépen elaltatja, énrám szinte semmi hatással nincs. Az adagot jó előre belefőztem a csokoládéba.

Ugyanazt ittuk mindketten. Rá a kellő időben hatni kezdett, de énrám nem, mert sztrichnintartalmú pezsdítőszerrel még semlegesíttem is az altatót.

És most térjünk rá az utolsó fejezetre. Amikor Norton elaludt, beleraktam a kerekesszékekbe – nem volt nehéz, sokféle emeltyűje van –, és betoltam a helyére, a függönnyel elzárt ablakmélyedésbe.

Jött Curtiss, és „lefektetett”. Amikor minden elcsendesedett, visszagurítottam Nortont a szobájába. Aztán már csak az én kitűnő Hastings barátom szemére és fülére volt szükségem.

Lehet, hogy nem vette észre, de parókát hordok, Hastings. Nyilván még kevésbé vette észre, hogy a bajuszom se valódi. (Ezt még George sem tudja!) Egyszer úgy tettem,

mintha véletlenül megégettem volna, elmentem a fodrászomhoz, és csináltattam egy pótbajuszt.

Felvettem Norton hálóköntösét, felborzoltam ősz hajszálaimat, végigmentem a folyosón, és bekopogtam magához. Nemsokára ki is jött, álmosan végignézett a folyosón. Láttam, hogy Norton kilép a fürdőszobából, és visszabiceg a hálószobájába. Azt is hallotta, hogy belülről kulcsra zárja az ajtót.

Azután ráadtam Nortonra a hálóköntöst, lefektettem az ágyra, és fejbe lőttem egy kis pisztollyal, amit még külföldön szereztem be, és jól elzárva tartottam, kivéve egy-két esetet, amikor (egyedül lévén az épületszárnyon) tüntetőleg odaraktam Norton öltözőasztalára, persze mindig olyankor, amikor ő reggeli sétájára indult.

Norton zsebébe beletettem a kulcsot, és elhagytam a szobáját. Kívülről újólá bezártam az ajtót, azzal a pótkulccsal, mely egy ideje már a birtokomban volt. A székemet pedig egyszerűen visszatoltam a szobámba.

Azóta egyfolytában írom ezt a levelet.

Nagyon fáradt vagyok – megerőltető dolgokon mentem keresztül. Már nem tart sokáig, remélem...

Néhány dolgot szeretnék hangsúlyozni.

A Norton-féle gyilkosságok tökéletes gyilkosságok.

Az enyém nem. De nem is szántam annak.

Számomra a legjobb és a legkönnyebb megoldás az lett volna, ha nyíltan ölj meg – mondjuk, egy kis baleset a pisztollyal. Kétségbeesem, szörnyülködöm – milyen rettenetes véletlen! Az emberek azt mondták volna: „Vén totykos, nem tudta, hogy töltve van – *ce pauvre vieux.*”

Én nem ezt a megoldást választottam.

Azt is megmondom, miért.

Azért, Hastings, mert „sportszerű” akartam lenni.

Mais oui, sportszerű! Hisz mindig is sportszerű voltam, bár maga az ellenkezőjével vádolt. Fair módon viselkedtem. Megháláltam a bizalmát. Tisztességes játékot űztem. Minden lehetőséget megadtam, hogy rájöjjön az igazságra. Ha esetleg nem hinne nekem, hadd vegyem sorra a jelzéseimet.

A kulcsok.

Tudta, mert megmondtam, hogy Norton utánam érkezett Stylesba. Tudta, mert közöltem magával, hogy nem sokkal ideérkezésem után kicseréltem a szobámat. Tudta, mert ezt is megmondtam, hogy eltűnt a szobám kulcsa, és újat kellett csináltatnom.

Ezért, ha azt kérdi, ki ölte meg Nortont, ki lőtte le úgy, hogy az ajtó (szemlátomást) belülről zárva maradt, hisz a kulcs ott volt Norton zsebében – a válaszom: „Hercule Poirot, akinek valamelyik szobához pótkulcsa volt.”

A férfi, akit a folyosón látott.

Feltettem a kérdést, hogy biztosan Nortont látta-e? Megdöbbsent. Megkérdezte, vajon azt akaróm-e bemesélni, hogy nem Norton volt? Az igazsághoz híven azt feleltem, hogy nincs ilyen szándékom. (Természetesen, hisz minden előkészületet megtettem, hogy elhitesse: valóban Nortont látta.) Aztán szóba hoztam a magasság kérdését. Itt, mondtam, minden férfi magasabb Nortonnál. De volt valaki, aki alacsonyabb volt Nortonnál – Hercule Poirot. És magasított cipősarokkal vagy a cipőbe tett emelővel

kiegyenlíteni a különbséget: pofonegyszerű dolog.

Azt hitte, magatehetetlen beteg vagyok. De miért? Mert én azt mondtam. És elküldtem George-ot. Ez volt az utolsó jelzésem: „Beszéljen George-dzsal.”

Othello és Clutie John egyaránt arra utal, hogy X. csakis Norton lehetett.

Hát akkor ki ölte meg Nortont?

Hercule Poirot.

Ha erre rájön, minden összeállt volna, minden, amit tettem vagy mondtam, még megmagyarázhatatlan szűkszavúságom is. Több egyiptomi doktor, de a londoni orvosom is igazolhatta volna, hogy igenis tudok járni. George igazolhatta volna, hogy parókat hordok. Az egyetlen dolog, amit nem tudtam eltitkolni, és amit észre kellett volna vennie, hogy sokkal jobban bicegek, mint Norton.

És végül, a pisztolylövés. Az egyetlen hibám. Halántékon is lőhettem volna. De képtelen voltam rászánni magam, hogy ilyen aszimmetrikus, hebehurgya munkát végezzek. Nem, legyen szimmetrikus a lövés, pontosan a homloka közepébe...

Ó, Hastings, ez is rádöbbenhetett volna az igazságra.

Lehet, hogy mégis gyanította? Talán, mire idáig elér, már tudja is?

De valami azt súgja nekem, hogy nem így van...

Nem, maga túlságosan egyenes ember...

Túlságosan szép a jelleme...

Mit mondjak még? Franklin és Judith, rá fog jönni, tudták, mi az igazság, bár lehet, hogy magának nem mondták

meg. Ők ketten nagyon boldogok lesznek. Szegények maradnak, számtalan trópusi rovar csípi, ismeretlen lázak támadják majd őket – de hát mindenki máshogy képzei el a boldogságot, nem igaz?

És maga, szegény, magányos Hastingsem? Ó, drága barátom, hogy vérzik a szívem magáért! Elfogad egy utolsó tanácsot az öreg Poirot-tól?

Amint ezt elolvasta, üljön vonatra vagy kocsiba, szálljon fel egy csomó autóbuszra, és keresse meg Elizabeth Cole-t, aki egyébként nem más, mint Elizabeth Litchfield. Adja oda neki a kéziratot, vagy mondja el, hogy mi áll benne. Mondja el, hogy hajszál híján maga is elkövette, amit. Elizabeth nővére, Margaret – csakhogy Margaretnek nem volt kéznél egy éber Poirot-ja. Űzze el a lidércet, mondja meg, hogy nem lánya gyilkolta meg az apát, hanem a család jóságos barátja, a „becsületes Jago”, Stephen Norton.

Mert nem helyénvaló, barátom, hogy egy csinos, fiatal nő visszavonuljon az élettől, csak azért, mert bemocskoltnak hiszi magát. Nem, nem helyénvaló. Mondja meg neki, maga, akit még mindig vonzónak tartanak a nők...

Eh bien, most már igazán nincs mit mondanom. Nem tudom, Hastings, hogy jogos volt-e, amit tettem, vagy sem. Nem – nem tudom. Nem hiszek az egyéni igazságszolgáltatásban...

Másrészt viszont én magam voltam az igazságszolgáltatás! Mint a belga rendőrség fiatal nyomozója, egyszer lelőttem egy elszánt bűnözőt, aki felmászott a háztetőre, és onnan tüzelt a járókelőkre. Szükség törvényt bont.

Azzal, hogy elvettem Norton életét, másokat mentettem

meg – sok-sok ártatlan életet. És mégis, nem tudom... Persze, lehet, hogy így van jól. Hiszen mindig olyan biztos voltam – túlságosan is biztos...

De most megalázkodom, és úgy mondom, mint egy kisgyerek: „Nem tudom...”

Ég áldja, *cher ami*. Az amilnitrát-ampullákat elraktam az ágyam fejtől. A *bon Dieu*-re bízom magam. Csak azért imádkozom, hogy sújtson le mihamarább büntető vagy irgalmas keze!

Nem vadászunk többé, barátom. Itt vadásztunk először – és utoljára...

Szép idők voltak.

Igen, szép idők voltak...

(Itt végződik Hercule Poirot kézirata.)

Arthur Hastings kapitány utolsó jegyzete: Elolvastam... Még most sem tudom elhinni... Igaza van. Sejthettem volna. Sejthettem volna, mikor megláttam azt a golyó ütötte lyukat, pontosan a homloka közepén.

Furcsa – most egyszerre eszembe jutott – akkor reggel is ott motoszkált a fejemben.

Az a jel Norton homlokán – olyan volt, mint Káin bélyege...

Tartalom

- A titokzatos stylesi eset
 - Első fejezet
 - Második fejezet
 - Harmadik fejezet
 - Negyedik fejezet
 - Ötödik fejezet
 - Hatodik fejezet
 - Hetedik fejezet
 - Nyolcadik fejezet
 - Kilencedik fejezet
 - Tizedik fejezet
 - Tizenegyedik fejezet
 - Tizenkettedik fejezet
 - Tizenharmadik fejezet
- Függöny
 - Első fejezet
 - Második fejezet
 - Harmadik fejezet
 - Negyedik fejezet
 - Ötödik fejezet
 - Hatodik fejezet
 - Hetedik fejezet
 - Nyolcadik fejezet
 - Kilencedik fejezet
 - Tizedik fejezet
 - Tizenegyedik fejezet

- [Tizenkettedik fejezet](#)
- [Tizenharmadik fejezet](#)
- [Tizennegyedik fejezet](#)
- [Tizenötödik fejezet](#)
- [Tizenhatodik fejezet](#)
- [Tizenhetedik fejezet](#)
- [Tizennyolcadik fejezet](#)
- [Tizenkilencedik fejezet](#)
- [Utóirat](#)